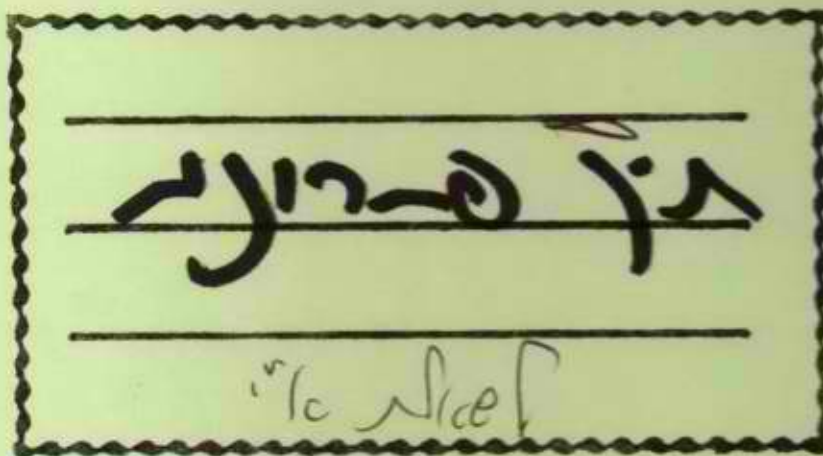

סוגי כותר

א
~~6/4512~~

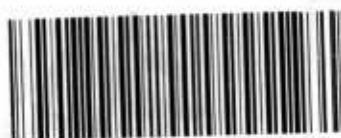
6.67

נפתח:

1.61

נסגר:

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

שם תיק: תיק פתרונות.

חצ-8416/7

מזהה פיו:

מי

מזהה פריט: 0003g47

כתובת 2-120-1-1-10

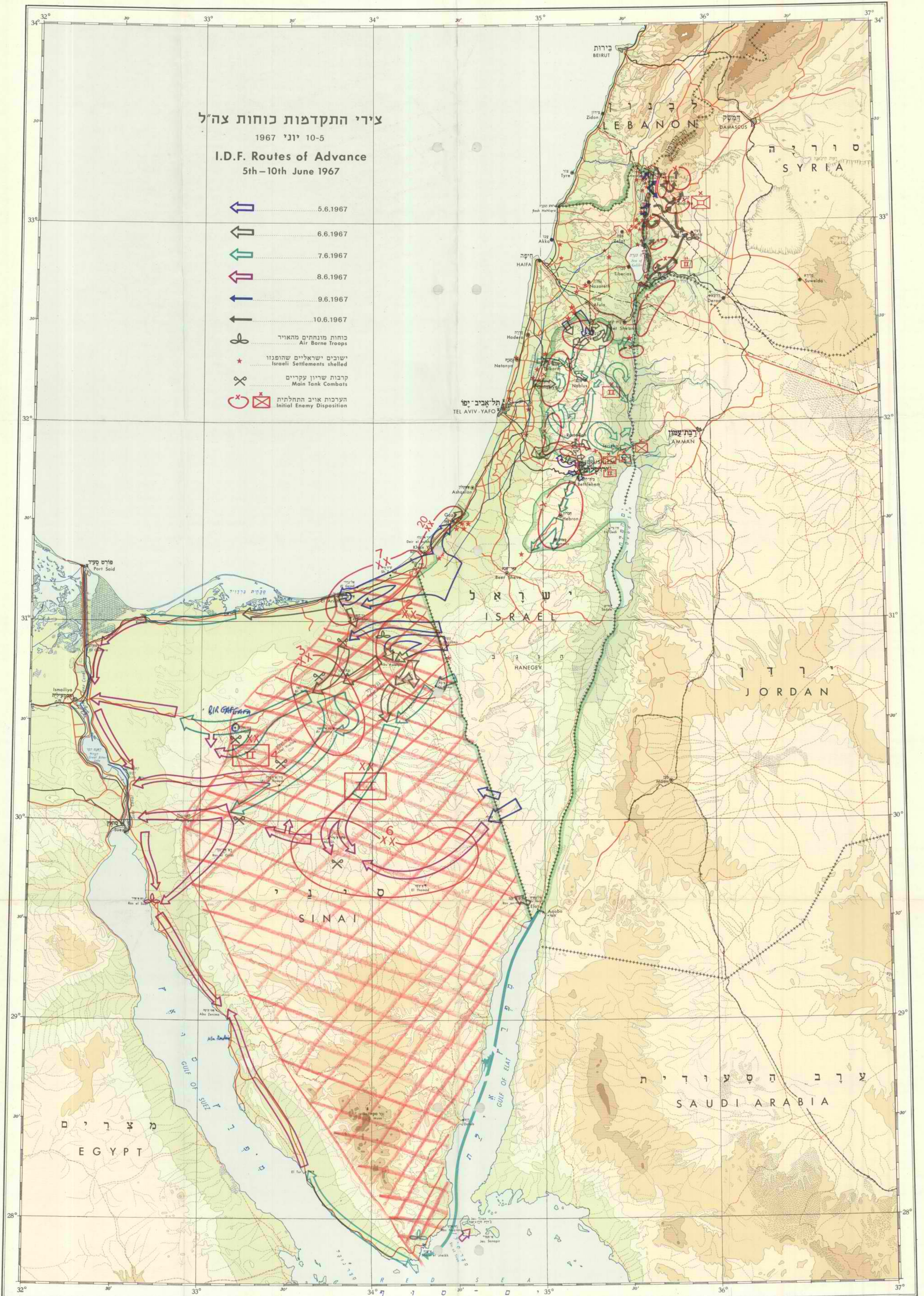
תאריך הדפסה: 16/03/2017

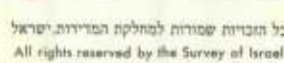
צירי התקדמות כוחות צה"ל

10-5 יוני 1967

I.D.F. Routes of Advance
5th-10th June 1967

- 5.6.1967
- 6.6.1967
- 7.6.1967
- 8.6.1967
- 9.6.1967
- 10.6.1967
- כוחות מונחתים מהאוויר
Air Borne Troops
- ישובים ישראליים שהופגזו
Israeli Settlements shelled
- קרבנות שריון עקריים
Main Tank Combats
- הערכות אויב התחלתיות
Initial Enemy Disposition

5.1.6/8

סודי ביותר
לנמען בלבד

אל : שר החוץ

מאת: ס. גזית

העחק: ג. רפאל

א. לוריא

ע.

הבני להציע ~~לדלהלן~~ גישה שונה כלפי מצרים לזר שנקטנו בה עד כה בשיחות עם יארינג. אעשה זאת תוך הרצאת דברים שאשים בפיו של נציג ישראלי:

הנציג הישראלי: רצוננו לגולל בפניך היום את ~~עמדתנו~~ ^{מאמצינו} בטלוא ההיקף והכינות. צעחנו לך כאשר אמרת שיש צורך לעשות משהו לשיפור האווירה, אך לאמיתו של דבר איננו מאמינים ב"ג'סות". שיטת הג'סות נוסתה לא פעם במטרה לקרב את הצדדים ובכשלה פעם אחר פעם. לדעתנו מקום לידתן של הג'סות היה תמיד אצל צד שלישי ולא אצל הערבים.

אנו רוצים לומר לך, באמצעותך לנשיא נאצר, כי ישראל גמרה אוסר להגיע לשלום עם שכנותיה. היא רוצה בשלום והיא סבורה ששלום של כבוד ושלום של בטחון עדיף על כל מצב אחר. ברם, בנקודה זו אנו חייבים מייד לשתף אותך, מר יארינג, בהערכות שלנו האומרות כי אין כל בכונות דומה אצל מצרים לדעתנו. (כאן יבוא ניתוח מפורט של המצב במצרים, עמדת נאצר, עמדת ברה"מ).

הנך מבין איפוא כי אין אנו מעריכים את הסיכויים לשלום אלא כבסוכים ביותר. ברם גם אם הם מחזיתו של אחוז אחד הגענו להחלטה להתבסס עליהם ונעשה הכל למצותם. ידוע לנו, כטובן, שלא נכון הוא לבנות בניין בעל מידות על יסודות רעועים ובכונותנו "לבנות" הסדרים על הסיכוי המועט והכמעט אפסי היא איפוא מבצע רב-סיכון ונקודה כי אתה, מר יארינג, תגלה הבנה למה שאנו מבנים לעשות. אנו מוכנים להתחיל לצעוד בדרך החלקלקה אך עלינו להצטייד בציווד הסחאים בצאתנו לאקספדיציה הרפתקנית זו. ייתכן כמו-כן שנצטרך לחזור כלעומת שבאנו ובמקרה זה חשוב לנו שתגלה הבנה לסיכון הרב שבטלנו על עצמנו כשיצאנו בדרך-לא-דרך.

ובכן, אמור גא למצרים (ובקשתנו לך היא שתשוחח לא רק עם נאצר אלא תוך

~~הסכמתו, גם עם שנייה שלום~~

To: [illegible]

DATE: [illegible]
FROM: [illegible]

RE: [illegible]

DATE: [illegible]

TO: [illegible]

BY: [illegible]

[illegible]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

הסכמה עמו גם עם שניים-שלושה אישים מצריים אחרים. האישים הבאים בחשבון הם זאכריא מוחי-אד-דין, מחמוד פאוזי, מחמד ריאד, עלי צברי (כולהלן):

"ישראל יפתה אותך להציע למצרים שלום של כבוד ובטחון. לדעתה של ישראל אין דרך יעילה יותר להתקדמות אלא באמצעות הסדר של שלום. הבעיה אם תתקיימה פגישות ישירות בין הצדדים כבר בשלב ראשון, אם לאו, היא משנית בעיני ישראל כל עוד ברור שהמגע בוא יבוא בשלבים המכריעים. הפיקר שמלכתחילה יהיה היעד אליו חותרים מוסכם. בשלב מסויים ברור הוא שעל הצדדים להיפגש שכן הבעיות העונות הסדר הן מסובכות מאוד. ישראל איננה מתנגדת כי נציג המזכ"ל יהיה השושבין לזמן את הצדדים בבוא הזמן אך הבעיות אינן יכולות להיפתר בלי התלבטות משותפת של מצרים וישראל בהן.

ברם ישראל שמה לב שהחלטות ועידת חארטום וכן למדה בעיון רב את באורם של הנשיא נאצר מ-23 בנובמבר. היא מבינה מהם כי מצרים החליטה בגד עשיית שלום, בגד הכרה בישראל ובגד מגע עם ישראל. ישראל היתה מוכנה לקבל גישה מצרית זו אלמלא היתה סמוכה בה סכנה של התלקחות גוספת. ישראל רוצה למנוע התדרדרות והתלקחות. ישראל מעוניינת להתקדם כברת דרך רצינית קדימה ולעשות כברת דרך זו יחד עם מצרים.

אך אין כל אפשרות לעשות זאת אם אין פותרים באורח משביע רצון ארבע בעיות שהן משורשי הסכסוך בין מצרים וישראל:

- (1) מרחב סיני הפך לבסיס הערכות נגד ישראל וכבר פעמיים-שלוש למלכודת איומה לצבא מצרים.
- (2) חופש השייט בסואץ ובמיצרי טיראן חייב להיות מובטח.
- (3) פתרון בעיית הפלשתינאים.
- (4) הפסקת הלוחמה.

לשון אחרת, אם דבקה מצרים בהחלטות חארטום אין כל בסיס לפתור את הבעיות ולעיל במשותף עם מצרים. ישראל מצידה מוכנה להגיע להסדרים ממשתיים לפתרון הבעיות הללו, אך רצונה להדגיש כי הסדרים שבמשתמע כביכול ^{השלישי} ~~השני~~ 1957 הם פסולים לחלוטין משום שסופם תמיד מלחמה. ישראל מבקשת את מר יארינג להצביע על כך כי כאשר הודיע ^{השלישי} ישראל על נכונותה להוציא את כוחותיה מסיני ב-1 מרץ 1957 היא עשתה זאת מתוך הנחה שההנחות והצפיות שלה מעוגנות גם בהתחייבויות שמטרה אז מצרים למזכ"ל האמריקני ולארה"ב. כאשר מסר מחמוד פאוזי את הודעתו בעצרת ב-4 במרץ 1957 התעלמה ישראל מתוכנה החמור למרות שהוא ביטל למעשה את כל ההסדר שישראל האמינה

אז כי הושג גם עם מצרים. אנו צריכים ללמוד מהנסיון. ההסדרים חייבים הפעם להיות ברי-קיום. ההנחה צריכה להיות שההסדרים יבטיחו עד למכסימום האפשרי שלא תארע עוד מלחמה בין מצרים לישראל. אם ההסדרים לא יהיו יעילים ומחייבים את מצרים, אין ישראל רואה כל טעם בהם. ישראל מעוניינת להודיע למצרים כי ההסדרים יהיו הסדרים של כבוד לשני הצדדים. אין לישראל תכנית מעובדת שהיא טבורה שהיא האחת והיחידה שיש בכוחה לפתור את הבעיות הנזכרות דלעיל.

למשל אם הכוונה למבצע מסיבי ^{למחאה} לבסיס ^{האבטלה} מצרי מתקפתי נגד ישראל ומלכודת מוות לאלפי חיילים ^{משתמם} מזה פתרון זה או אחר דווקא (פירוז סיני, למשל). ישראל רוצה לומר שאין היא שוללת פתרון זה, אך היא מוכנה להציע ולשמוע גם הצעות אלטרנטיביות. היעד חשוב בעיני ישראל יותר מאשר האמצעים. הוא הדין בכל הנוגע לבעיית השייט.

ישראל ערה כמובן מאוד לתביעה המצרית בדבר פינוי סיני והיא רוצה להודיע ברורות למצרים שאין בכורבנה לספח את חצי-האי. היא מחזיקה בו מתוך תקווה כי יתאפשר פינוי כוחותיה ~~אשר לא יאפשרו~~ מסבו בעקבות מציאת פתרונות לבעיות הקשות שהיו בשורש המצב שנוצר במאי 1967.

הסבר

הנ"ל מבוטט על הנחה שאין כיום כל סיכוי להסדר שלום עם מצרים. לעומת זה איננו פטורים מלמצות את כל האפשרויות גם אם הן קלושות, להגיע להסדרים תכליתיים. העברת שור שיכלול את הדברים כמוצע דלעיל עשויה לדרבן את מצרים להתכנס למקח וממכר עמנו ויבטל אותה, ואולי אף יותר מזה, בכל הנוגע להסדר מקיף בין ירדן לבייננו.

נראה לי כי הודעה ישראלית למצרים שישבתנו בסיני היא זמנית עשויה לשמש גורם רב-משקל בקהיר. מכל מקום אם תאפשר פתיחת שיב ושיח שמשכו יהיה פרק זמן מתקבל על הדעת אשר ניתן יהיה להארכה באמצעים שונים יזומים על-ידינו, בקנה לעצמנו בנתיים שהות לנהל מו"מ עם חוסיין ללא הפרעה ואף לסיימו בנסיבות המחייבות את גאצר להסכם מחבלה. והיה וזמן מה לאחר מכן ייכשל המו"מ עם מצרים הרי יראה גאצר כמי שקיפח במידה רבה את זכותו המוסרית לטעון נגד חוסיין שהרי בזמן ההודעה הפומבית והחתומה על ההסדר עם ירדן לא פצה את פיו.

משרד החוץ

ירושלים, ל' בכסלו תשכ"ח
1 בינואר 1968

סודי ביותר

אל : שר החוץ והמנכ"ל

מאח : מרדכי גזית

מצ"ב התזכיר.

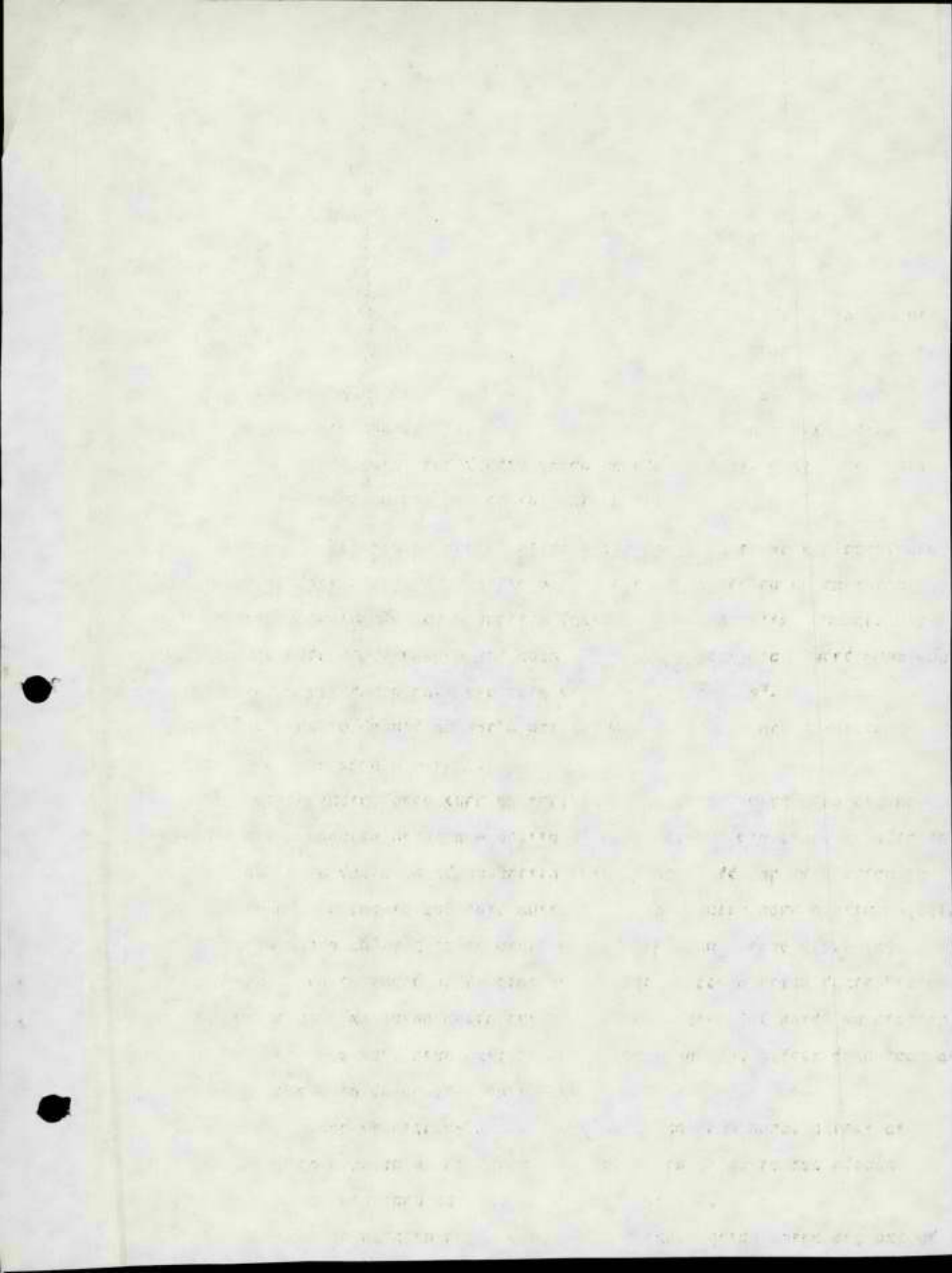
כדי שלא לדחות את הגשתו סיימתי את הכנתו
ב-1 בינואר למרות שבדודאי מרובה בו עדיין החסר.

הנני מציע איפוא כי לאחר העיון בתזכיר תציינו
מהם הדברים שרצוי להמשיך בבירורם.

אני מקווה כי דרך זו נראית גם לכם עדיפה על
השהיית ההגשה.

בברכה,

152 314

הערות מכוא

1. מספר הכניות השלום, כמספר האפשרויות התיאורטיות. כפי שזכור לכם הייתי בט אני שותף להכנת כמה הכניות בחודשי הקיץ. הכניות אלה מצויות במשרד ועומדות לרשותכם כמובן.

בהזכיר המצ"ב הסתפקתי בהבאת שתי גישות. האחת, המכונה "גישת א" והמביאה את הראייה הבטחונית והשנייה המכונה "גישת ב" והמביאה ראייה הדרגתית (גטיגה מליאה תמורת הסכם שלום ותנאים קשים יותר לערבים תמורת הסדרים חלקיים). מובן מאליו שאין אלה מודלים וניתן להרכיב את שתי הגישות יחד בצורות שונות.

למותר לומר, כי "הראייה הבטחונית" איננה מובאת בשם גורם זה או אחר בצה"ל אלא מהווה נסיון כללי לטמן סימון ראשון קווים לפתרון הבעיות הבטחוניות אליבא דאותם גורמים בטחוניים שגורסים מצוי כל האפשרויות להגיע לשלום בטרם נחייאש מהשבתו. אנו מניחים שהגורמים הללו יוכלו להוסיף עוד כהנה וכהנה כשם שאינני מוכן לשלול מראש שהם לא ימצאו טעם בכמה מן הדברים המופיעים בפרק על "הראייה ההדרגתית".

2. לגבי השאלה במה יש להתחיל את המו"מ, סבורני שהתשובה היא כי הבסיס המינימאלי צריך להיות הסדר נוסח בריה"מ - יפאן.

3. סבורני שעלינו לחזור לשלום נפרד עם ירדן (בין אם על יסוד חוזה שלום בין אם על יסוד הכרזה לפי המתכונת היפאנית - סובייטית) ולהבטיח, ככל שזה ניתן, כי שלום זה יבוצר. לגבי מצרים יש למצות את כל האפשרויות להגיע להסדר כולל, אך בלי תבירה יש להסתפק בהסדרים חלקיים בתנאים שהם יהיו מחייבים ולא לפי מתכונת הסדר הנסיגה מ-1957.

4. בקשר לנושא השיט בסואץ קיים גם שיקול טקטי. מתוך הנחה שיופעל עלינו לחץ לאפשר את פתיחת התעלה יש לשקול אם לא מוטב כי אנו נקדים וננקוט יוזמה לאמור "ישראל מוכנה מצדה לאפשר מיד את פתיחת התעלה כדי שההיה פתוחה לשיט לכל אפילו אם בינתיים ישראל ומצרים ימנעו משיט". גישה מעין זו עשויה להסיר את הלחץ מעלינו לטבח "כמה מיליונים" ולכווננו לעבר שני הצדדים לאפשר שיט למען הכלל.

5. שמתי לב כי במכתבך ליארינג מ-27 בדצמבר הנך מעלה את נושא החרם. סבורני כי עלינו להתמיד בהזכרת נושא זה אם כי להלכה מובן מאליו הוא כי מסיום מצב הלוואמה ומאכנון מצב של שלום יהיה החרם בטל ומבוטל ויוקמו יחסי סחר.

6. בעיית הסכמי ההגנה הערביים ראוייה להשומת לבנו. יתכן שקיימת סתירה בין מצב של שלום עם ישראל לחברות בהסכמי הגנה אלה.

7. לא נראה לי כי אפשר להתנות את פתיחת המגע הסודי בהפסקת פעולות החבלה, אך אם יתמיד המגע הצד הערבי יש להתנות את המשכו בזה ובפתיחה פעולות נגד הפעולות הללו.

8. מושכל ראשון בעיני הוא כי חשוב מאד שישראל לא תצא ממלחמה ששה הימים בתוצאה של העדר הסכם של שלום או מצב של שלום, כדי שלא יופגן לעיני כל כי לבעיית ישראל - ערב אין כל פתרון קרוב. בקשר לכך אסור שייעלם מעינינו השיקול כי בעקבות נצחון מזהיר, בדומה לזה שהיה ביוני, קל יותר לגלות גמישות ולרדת מזירת ההתגוששות הצבאית הממושכת מאשר לאחר תוצאה של תיק"ו.

9. חשוב כי נקמיד על ניהול מו"מ עם ירדן ומצרים בעת ובעונה אחת. גם אם היעד במו"מ עם ירדן יהיה הסדר כולל ואילו עם מצרים הסדר חלקי נוכל להגדיל את סכויי ההסדר עם ירדן, אם באותו זמן ננהל מו"מ עם מצרים.

20 ELEMENTS OF A THEORY OF STRATEGY

cerns the relative virtues of clean and dirty bombs. Bernard Brodie has pointed out that when one considers the special requirements of deterrence, in contrast to the requirements of a war that one expects to fight, one may see some utility in the super-dirty bomb.⁹ As remarked in Chapter 10, this conclusion is not so strange if we recognize the "balance of terror" as simply a massive modern version of an ancient institution, the exchange of hostages.

Here perhaps we perceive a disadvantage peculiar to civilized modern students of international affairs, by contrast with, say, Machiavelli or the ancient Chinese. We tend to identify peace, stability, and the quiescence of conflict with notions like trust, good faith, and mutual respect. To the extent that this point of view actually encourages trust and respect it is good. But where trust and good faith do not exist and cannot be made to by our acting as though they did, we may wish to solicit advice from the underworld, or from ancient despotisms, on how to make agreements work when trust and good faith are lacking and there is no legal recourse for breach of contract. The ancients exchanged hostages, drank wine from the same glass to demonstrate the absence of poison, met in public places to inhibit the massacre of one by the other, and even deliberately exchanged spies to facilitate transmittal of authentic information. It seems likely that a well-developed theory of strategy could throw light on the efficacy of some of those old devices, suggest the circumstances to which they apply, and discover modern equivalents that, though offensive to our taste, may be desperately needed in the regulation of conflict.

⁹ Compare p. 239 below.

From "Strategy of Conflict"
by Thomas C. Shelling
Harvard Univ. Press, 1960

4. אין אפשרות להבטיח חופש שיט בכל דרך אחרת פרט לשליטה פיזית. הדברים אמורים הן לגבי התעלה והן לגבי מפרץ אילת. כל הסכם יהיה בסופו של דבר תלוי בשרירות לבו של שליט מצרים.
5. אין אפשרות לפתור את בעיית הבטחון השוטף על-ידי מאחזים אפילו ייקבעו אלה בגב ההר, אם מוחזרת הרבונות על יהודה ושומרון לירדן.

על דרך החיוב

1. ניתן להבטיח את בטחונה של ישראל, אם לא יסופחו השטחים החדשים כולם, על ידי א) ספוחים חלקיים ו-ב) מאחזים של צה"ל בשטחים המסופחים ובנקודות נוספות שתקבענה בטיטוריה הירדנית והמצרית (י).
2. ניתן להבטיח את בטחונה של ישראל גם על ידי אחד משני אמצעים הנ"ל בלבד, אם כי יש להעדיף את שני האמצעים גם יחד.
- לא נקבעה הלכה אם המאחזים הישראליים בשטח הקבוצי הערבי חיוניים יותר מרצועות מסופחות או להיפך שמא רצועות מסופחות עדיפות על המאחזים. יש מניס לכאן ולכאן. יש גורסים כי מאחזים יכולים לעזור במלחמה בפעולות חבלה ויש גורסים שהם לא יעלו ולא יורידו מבהינה זאת שכן סביר להניח שלפי ההסכמים שיחתמו יהיו זכויות הפעולה של ישראל במאחזים הללו מוגבלות ביותר (דוגמת בסיס גוואנטאנמו בקובה). אפשר עוד להוסיף על כך שיחכן והמאחזים הללו עצמם ישמשו מטרה להטרדה על-ידי החבלנים.

לגבי ירדן : -

תפיסה אחת אומרת :

על ישראל להחזיק בשתי רצועות בבקעת הירדן. האחת מ"הקו הירוק" דרומה לסירת צבי ועד גשר שאמיה (באורך של כ-32 ק"מ וברוחב של כ-10 ק"מ בצפון חוף הצטרות עד ל-5 ק"מ בדרום).
השנית מ"הקו הירוק" ליד עין-צדי ועד לקצה הצפוני של ים המלח (באורך של כ-40 ק"מ וברוחב של כ-20 ק"מ בדרום חוף הצטרות עד ל-5 ק"מ בצפון).
יחרונות

1. ששתי הרצועות הם כמעט בלתי מיושבים ובכך לא ישפיעו על התמונה הדמוגרפית הישראלית.

גוף החזקיר : שני מודלים להסדר

גישה א' : הראיה הבטחונית

גורמים בטחוניים ישראלים אינם מאמינים בכך כי הסדרים החומים עם מצרים וירדן, אם יכללו נסיגה מליאה מן השטחים, יוכלו להבטיח את האינטרסים הישראליים החיוניים גם אם יחתמו בתום לב על-ידי נאצר וחוסייין.

ואלה הם האינטרסים החיוניים :

כלפי מצרים

1. מניעת היערכות כוחות מצרים בסיני.
2. שיטת ישראלי דרך מיצרי אילת.
3. שיטת ישראלי בסואץ.

כלפי ירדן

1. פתרון הבעיה הפלשתינאית.
2. מניעת איום על האזורים החיוניים של המדינה על-ידי רכוז כוחות אויב בגב הרי יהודה ושומרון.
3. בטחון שוטף.

אפאלו המדובר בהסכם שלום כולל וחתום כדין אין מאמינים כי הצד השני יקיים אותו לאורך זמן. לגבי מצרים מעריכים שאין סביר שנאצר ירצה להגיע להסדר כזה אך גם אם יקרה הדבר הבלתי צפוי והוא יחתום על הסדר, יתכחש לו במקדס או במאוהר. לגבי ירדן מעריכים כי אין בכוחו של חוסייין להחזיק מעמד זמן מתקבל על הדעת אחר החתימה.

בשל כך ניתן לסכם את הראייה הבטחונית, כללהלן :

על דרך השלילה

1. אין בהחתימת הסכם, גם אם הוא הסכם שלום כולל, כדי להבטיח לישראל בטחון של ממשי להקפדה מתקבלת על הדעת אם הסכם זה מנוסח על נסיגה מליאה.
2. אין בהסכם בדבר פירוז שטחים, גם כשהוא כולל אמצעי פיקוח ישראליים (טיטות, זכות לערוך בדיקה וכיו"ב), כדי לשמש תחליף נאות לשליטה ישראלית פיזית (באמצעות מאחזים).
3. אין בפטרולים משותפים כל תועלת ולהיפך יש בהם נזק שכן הם עלולים לאפשר לצד השני לטעון, כאשר יארגו פעולות הבלה, בשטחנו : "ראו הרי פטרלנו יחדיו ולא ניתן היה למנוע את מעשה הפשע, אל תאשימונו איפוא באחריות לפעולות אלה".

החתימה על הסכם שלום עם מצרים וירדן לא תבטיח לישראל בטחון שלום. להבטיח לישראל בטחון שלום יש להבטיח את האינטרסים הבטחוניים הישראליים.

2. הם ערובה יעילה להבטחת פירוזם של יהודה ושומרון מכל נשק ארטילרי, ושריון.

פירוט נוסף

1. הקטע שבין צפון ים המלח וגשר דאמיה (כ-35 ק"מ אורך) יהיה בבעלות רבונות ירדנית שלימה אך יוכל להחטם על נקלה על-ידי כוחות צה"ל שיגועו מן הרצועות הישראליות שמצפוננו ומדרומו.

2. ההסכם עם ירדן יוכל לקבוע שהרצועות בככר הירדן תמצאנה בשליטת ישראל למשך תקופה נקובה בלבד (עשר שנים, למשל) כדי ליטול על-ידי כך את העוקץ מן הטענה בדבר התפשטות ישראלית. אלטרנטיבית, אפשר לקבוע כי הסדרים אלה יהיו קיימים עד שהיארענה שתי ההתפתחויות : א) יחתמו הסכמי שלום עם שאר מדינות ערב; ב) תפחר בעיית הפליטים. 3. תמורת הרצועות בבקעת הירדן תעניק ישראל לירדן גישה לעזה ולחיפה ובכך יוצר רושם של הסדר "קח ותן" בין שתי המדינות. (לישראל : מערכים עד לדאמיה ולקליה; לירדן : עד לעזה ולחיפה).

4. על חיוניות הרצועות בבקעת הירדן לא מן דפליג אך לגבי ספוח רצועות בשוליים המערביים של שומרון יש הסוברים כי שכרנו יצא בהפסדנו. "למה לנו לספח את סולכרם וקלקלילית על תושביהם ; אולי מוטב לנו אפילו "להחזיר" לשלטון הירדני את אום-אל-פחם וסביבותיה. לשם מה להגדיל את מספר הערבים בישראל כשאינן בכך הועלת בטחונות ופיצוי הטיטורי - רגשי?

5. מבחינה בטחונית אין שיקולים מכריעים נגד מתן מעמד נאות לחוסיין בהרם אל-סריף ובחלקים של העיר שבחוץ החומות.

לגבי מצרים

יחכנו שני פהרונות אלטרונטיביים :

1. כל סני מוחזרת לרבונות מצרית (פרט, לעזה שנתלשת מידיה), בחנאי שמצרים מתחייבת שלא להכניס כוחות צבאיים. הדבר יובטח על ידי כך שישראל תוסיף להחזיק מוצבים בכמה מקומות (כגון שרם-אל-שיח' וליד התעלה).
2. סני תחולק בין ישראל למצרים : החלק המזרחי יהיה ישראלי והמערבי יחזור להיות מצרי. החלוקה איננה צריכה להיות לשני חלקים שווים בגודלם ויחכן שמצרים תקבל יותר מהמישים אחוז מן השטח.

יחרונות

1. ההסדר יהיה מבוסס לא על רצונו הטוב ודברתו של הצד השני בלבד אלא על עובדות בשטח.
2. משהוכח כי סני היא שטח היערכות צבאית המאיים על ישראל סביר כי הסדר המטלק איום זה (גם אם הוא מכיר בנוכחות צבאית ישראלית מסויימת) לא יכתים את ישראל בכחם של מדינה שואפת התפשטות אם הרבונות והמנהל של סני ואוצרות הטבע שלה יוחזרו למצרים

1. התעלה חייבת להמכה לשייט ישראלי שכן משתיהפך תנועת אניות בדגל ישראל בתעלה לתופעה של קבע אליה יתרגלו המצרים, יבוצר בכך השלום.
2. הערובה הצבאית לכך שתעלה טואץ תשאר פתוחה לשייט ישראלי תהיה בנוכחות הישראלית במוצבים שונים כולל מוצבים בדרום סני אשר מהם תוכל ישראל לאיים על השייט המצרי.
3. אפשר יהיה להגביל בהסכם את הנוכחות הצבאית הישראלית בסני בזמן (למשל, 10 שנים).
4. האי טיראן איננו חשוב לכשעצמו, ברם יש למנוע את ניצולו נגדנו.

הרנוטב"ל היוצא בראיון להארץ:

רבין מסתייג מחסידי הסיפוח המיד

|| מיפנה ביחסי ישראל-ערב חשוב מהישגים טריטוריאליים ||

מה לחתום על הסדר שלום נפרד. גם אם תרשה לעצמה, השאלה היא לכמה זמן זה יהיה הסדר שלום ואם אותו כשטר שעושה שלום נפרד מכל מדינות ערב מסוגל להתקיים.

שאלה: מה זה גבול-בטוח. מי בחינת ישראל? האם הוא בהכרח עובר על הירדן, או יכול להיות גם מערבה לירדן?

רביין: מבחינה צבאית, קשה לי להניח שאפשר לקבוע גבול בטוח. שאיננו עובר על הירדן.

שאלה: על אילו טריטוריות היית מוותר במקרה כשוער של שלום עם כולם?

רביין: אינני מוכן לתת תשובה. שאלה: אם הבנו אותך נכון, אתה אומר שעד להסכם שלום עלינו להמשיך לשבת בשטחים אלה ככוכש ולא כמספח?

רביין: אינני רוצה להתחייב ר' לומר מה יהיה בעוד שנתיים, שלוש או חמש שנים. אני חושב שמדינת ישראל — כל עוד אין שלום — תהיה לא לזוו סנטימטר אחד מהסמ"חיים שהיא מחזיקה בידה, בכל סטא"טוס שתמצא לנכון.

שאלה: גם במקרה של החצית שעלולים לבוא?

רביין: אני חושב שאמריקה ה' יום (אינני יודע מה יהיה אחרי ה' בחירות שם), מקבלת שצריך לבוא להסדר-קבע אתנו.

בתחומים מסוימים, ורוב תרבותית עד כמה שידוע לי, לא חשבו שיש מקום ליום מלחמה כדי להווד לעצמאות. אני חושב, שאת תוצאות המלחמה צריך לראש ובראשונה להניח ביד ישראלי, ולא לגרבים אחרים. לכן, לפי דעתי, בשלב ראשון, מדינת ישראל צריכה לעשות את המינימום המינימלי תוצאות המלחמה להביא לשינוי ערכים בתחבי ערבי-ישראלי, ולנסות בענין זה כמה שאפשר יותר. בעיניי זה יהיה חשוב בענין טריטוריאלי, אם זה ניתן להשגה.

שאלה: אילו טריטוריות היוניות לבטחון שלנו, במקרה של חתימת הסכם שלום?

רביין: השאלה היא, כמובן, אי זה הסכם שלום ועם מי.

שאלה: עם ירדן.

רביין: שלום של אמת בעיני פירוש שיחות הכרה, הדימה הדדית מבעד גבול פתוח. הסכם שלום עם ירדן בלבד יש בו אולי כנס שכיחה הקרה אם יהיה דבר כזה. יהיה בו פסום פתיחת דלת, אבל אין בו מ' שום פתרון בסיסי של הבעיה. משום שירדן כשלעצמה איננה גורמית ה' איום על ישראל. שאלה זו בעיני היא היפוטטית. כי אינני מאמין שבכלל ניתן להגיע לדבר כזה. אני מאד מ' סופס אם יכולה ירדן להרשות לעצ

ערב מרישתו מתפקיד העניק הרמטכ"ל ר' א יצחק רבין רא' יון ל.הארץ" (פורסם ב"22.12) בו גשאל בין היתר על הסק' סותיו לגבי עתיד השטחים ה' מוחזקים ועתיד יחסי ישראל-ערב. להלן השאלות והתשובות בסוגיה זו:

שאלה: ישנן עכשיו מספר תנ' עות ציבוריות בארץ הסוענות, כי אין להחזיר אף שעל אדמה אחד שצה"ל כבש. הן מנסקות את זה. בין היתר, בנימוקים היסטוריים, דתיים, ספררי תיים וכו'. מה דעתך על כך?

רביין: בסיכומי של דבר לא יזמנו מלחמה. יכול להיות שזו היתה שגיאה, אבל את המלחמה לא אנחנו יזמנו. יצאנו למלחמה קודם כל כדי להבטיח את הקיום והבטחון שלנו. בתוצאות המלחמה הגענו לשני היר' שנים עיקריים: הנחתנו סכה על צב' אות ערב, שהאלמנט העיקרי שבה היתה השמדת הציד, האלמנט השני, שקשה למדוד אותה, זו הפגיעה ב' אמן ובבטחון העצמי שהם יוכלו ב' עתיד הקרוב לצאת למלחמה נגד ישראל.

ההישג השני הוא ההישג הטריטורי-ריאלי. אינני מתעלם לא מכניסמ' טים ולא מהיטוריה. ולא משום דבר דומה לזה, להיפך. אבל עובדה היא שמדינת ישראל הסתפקה 19 שנה

כללי

1. הסכם כפוי על ידי ישראל לא יבטיח שלום בר-קיימא.
2. המורת חוזה שלום תהיה ישראל מוכנה לגלות נדיבות רבה ולפנות את כל השטחים.
3. אם תהיינה מצרים ו/או ירדן מוכנות להסדרים חלקיים בלבד תיאלץ ישראל מצדה לתת המורה חלקית בלבד.

ירדן

- המורת הסדר של שלום עם ירדן תהיה ישראל מוכנה :
- להתחייב לפנות את כוחותיה מיהודה ושומרון חוץ זמן נקוב.
 - לוותר לגמרי או כמעט לגמרי על הקוני גבול לטובחה (פרט לירושלים).
 - להעניק לחוסיין מעמד בחרם אל-שריף ואולי אף בחלקים של העיר שכין החומות.
 - להעניק מעבר לירדן לירושלים ולעזה.
 - להסכים לסטוח עזה לירדן.
 - לתרום תרומה כספית ממשית לפתרון בעיית הפליטים.
 - לשיתוף פעולה בנושאים כלכליים (תיירות, ירדן - ירמוך, ים המלח, תחבורה ועוד).

ירדן מצדה התחייב :

- שלא להכניס צבא ליהודה ושומרון.
- להעניק זכויות מיוחדות לפלשתינאים ביהודה ושומרון על יסוד מו"מ עם מנהיגות פלשתינאית רפרזנטטיבית כדי להבטיח (א) פתרון הבעייה הפלשתינאית (ב) תמיכת הפלשתינאים בהסכם השלום.
- להבטיח על-ידי הסדרים מיוחדים פעולה יעילה (כולל, הקמת מועצה משותפת לענייני בטחון שוטף) למניעת פעולות חבלה.
- להתחייב שלא להסכים להכנסת כוחות צבאות ערב לעבר הירדן מזרחה.
- לפתור את בעיית הפליטים, כולל פליטי עזה.
- להעניק חופש תנועה, על יסוד העודות זהות בלבד, לאזרחי ישראל לבקר ולסייר ביהודה, שומרון ועבר הירדן מזרחה.

פירוס

1. ישראל מוכנה גם להסכם נפרד אם ירדן אך תתנה אותו בהסדר קודם בין חוסיין לפלשתינאים ובהבטחת המיכה בהסכם מתוניסיה, מרוקו, סעודיה, לוב (כולן או מקצתן).
2. אם ההסכם אשר ירדן תהיה מוכנה לחתום עליו יהיה מוגבל בהיקפו ומשמעותו העניק ישראל עדיפות גבוהה להסדרים בטחוניים. היא תיאלץ להבטיח לעצמה את היכולת לחזור לשטחים שהיא מחזיקה בהם כיום במינימום של זמן וללא אבירות. השיטה לכך יכולה להיות למשל, שיטת הרצועות בבקעת הירדן.
3. ישראל תקבל התחייבות סודית בכתב מארה"ב כי במקרה של התמוטטות משטרו של חוסיין וטכנה רדיקליזציה או סוביטיזציה של ירדן תסכים ארה"ב לתפישת יהודה ושומרון מחדש ע"י ישראל ותעניק תמיכה ("מטריה") לישראל במקרה של איום סובייטי.
4. בתוך ההסכם יכללו סעיפים נאותים שיוותרו לישראל יד חופשית במקרה של התמוטטות המשטר ופירוב המשטר שיקום לאחר מכן לכבד את ההסכם.

מצרים

1. תמורת חוזה של שלום תפנה ישראל את כל כוחותיה מסיני;
2. מצרים התחייב לאפשר שייט ישראלי בתעלת סואץ;
3. מצרים תכיר באופי הבינלאומי המובהק של מיצרי מיראן דבר זה פירושו
הן חופש שייט והן חופש טיסה.
4. מצרים תכיר בצורך לאפשר שייט בלתי מופרע בים סוף על כל מבואותיו
(באב אל מנדם).
5. יופסק מירון החימוש בין מצרים לישראל. המעצמות המייצרות נשק חדיש
ובתוך זה בריה"מ וארה"ב התהייבנה כלפי ישראל, מצרים ומועצת הבטחון
להימנע ממשלוחי נשק במישרין או בעקיפין.
6. השייט הישראלי בסואץ יתחיל ללא דיחוי ולפני הנסיכה.
7. חוצאות הכוחות הישראליים מסיני תיעשה תוך שנה - שנה וחצי לאחר
שיתחיל השייט.
8. יוכר בהסכם כי הפרעה לחופש השייט תהווה "קזוס בלי".
9. מצרים תוותר רשמית על עזה ותסכים לכך כי עתיד הרצועה יוכרע על-ידי
ישראל ותושבי הרצועה.
10. מצרים התחייב שלא להכניס כוחות זריון, ארטילריה ואויר לתוך עצי האי.
הפרת התחייבות תהווה "קזוס בלי" וישראל תהיה חופשית לפעול להגנתה
העצמית.
11. ישראל ומצרים תחלטנה אם לשם הבטחת חופש השייט והטייס במעברים ובתעלה
יש צורך בערכויות בינלאומיות.

רשימת הנספחים

- נספח א' - התביעה המרכזית: גבול בטוח
- נספח ב' - החקדים היפאני-סובייטי: הצהרה החומה ומאושרת במקום חוזה שלום ועד להתימת חוזה שלום.
- נספח ג' - גבול פתוח בין מדינות שכנות
- נספח ד' - פטרולים מעורבים
- נספח ה' - נסיגת ישראל מסיני 1957 - הודעת מחמוד פאוזי
- נספח ו' - תעלת סואץ - הנוסחה המדינית של 1956
- נספח ז' - הסו"מ עם עבדאללה (1933-50) על שלושה שלביו
- נספח ח' - מטטר הכיבוש האמריקני ביפאן
- נספח ט' - גרמניה, הכיבוש והקמת היחסים הדיפלומטיים עם בריה"מ
- נספח י' - השטח המפורז בקוריאה
- נספח י"א - המפורז בווייטנאם
- נספח י"ב - הסכם ההגנה מצרים-ירדן מ-30.5.67
- נספח י"ג - התפוררותו של חוזה לוקארנו

מצ"ב מפות שמצויינים בהן השטחים האפשריים להחזקה על ידי פווחתינו.

הערה: לחשומת לב מיוחדת הערות ("מסקנות") בשולי כל נספח.

החביעה המרכזית בגבול בטוח

חביעה לדיונים עם הערבים לשם קביעת הגבול והסדרי הבטחון להבטחתו, שנים אלה צריכים להיות במרכז כל מו"מ ולא החביעה להסכם שלום או למו"מ ישראל.

דברי שר החוץ אבן ליארינג מ-26 דצמבר נראים לי כמבטאים גישה זו:-

....neither the present cease fire line nor the old demarcation line have the character of boundaries. The boundary is in an historical vacuum. It does not yet exist and it will one day be achieved by agreement because that is the basis for co-existence. How on earth you can do that without sitting down and working it out, I don't know. It is a very detailed problem. If we follow the concept that the Americans and British and others outlined that there is such a thing as a secure and recognized boundary which is distinct from the demarcation line of 1949, then the way in which we express it is something which we would like to work out with them.

אני רואה את מרכז הכובד של הניסוח הנ"ל במלים

The way in which we express it

כלומר, מנחים אנו את הדלת פתוחה לקביעת גבולות בין אם על-ידי הזזת קווי החיכוך בין אם בדרך אחרת שהבטיח לצדדים "גבולות בטוחים ומוכרים". "דרך אחרת" זו יכולה לכלול אמצעים כגון (1) ספוחי שטח; (2) תקוני גבול; (3) מוצבים ישראליים מעבר לגבול; (4) פירוז; (5) פטרול משותף ועוד.

באזני הערבים ערב ניסוח הנ"ל בהרכה מזה אשר מרמז על תקוני גבול וספוחי שטח בלבד. לשון אחרת, נוסחה בדבר "גבולות חדשים" היא מרחיעה את הערבים. שקלתי ודחיתי את האפשרות לומר לערבים שאנו מבדילים בין "גבולות מדיניים"

ו"גבולות בטחוניים", לעומת זה מוצע לומר לערבים "יש לקבוע גבולות מדיניים שיהיו מובטחים מבחינה בטחונית ויש הרבה דרכים לכך".

המכשיר המשפטי לכך

התקדים היפאני-סובייטי נראה לי כרצוי מבחינתנו. אם אין אפשרות להגיע להסכם שלום כולל בשל חילוקי דעות טריטוריאליים ובשל מצב בינערבי, יש להסתפק בהכרזה התומכת בדבר הפסקת הלוחמה, כנון מצב של שלום, הקמת יחסים דיפלומטיים והכרה דה פקטו בנוכחות ישראלית בשטחים אשר לגביהם לא הושג הסדר טריטוריאלי.

תו"מ ישיר

לא חתכן התקדמות ללא פגישות ישירות עם הצד השני. בשלב הראשון אפשר לקיימן בחנאי סודיות. עם זאת ראוי לציין כי בעת המו"מ הסודי עם עבדאללה יצא המלך בכמה קריאות פומביות לשלום. יש לנו ענין בשליחות יארינג לא רק לבשקצמה אלא גם כ"סטריה" שעשויה להיות חיונית בשלב מסויים כאשר המו"מ הישיר הסודי יצא מאפילת המחתרת אל אור היום.

התקדים הסובייטי-יפאני: הצהרה חתומה ומאושרת עד לחתימת חוזה שלום

לא נחתם חוזה שלום אם כי המו"מ שהוחל בו ביוזמה סובייטית נועד לכריתת חוזה כזה.

לא נכרת חוזה שלום בשל סירוב סובייטי להחזיר ליפאן את דרום סחאלין והאיים הקוריליים (לעומת זה הסכימו הסובייטים להחזרת איי הבומאים ושיקוטאן כאשר ייחתם הסכם שלום). ב-19 באוקטובר 1956 נחתמה הצהרה בדבר סיום מצב המלחמה בין שתי המדינות וחקמת יחסי שלום ושכנות טובה. ועוד קבעה ההצהרה:

- כינון יחסים דיפלומטיים וקונטולריים.

- הצורך להתחיל במו"מ בהקדם לשם חתימת הסכם סחר, טפנות.

הערה: ביום חתימת ההצהרה נחתם פרוטוקול סחר.

מסקנות

1. יתכן מצב של שלום ויחסים דיפלומטיים בין שתי מדינות גם כאשר בעיות טריטוריאליות נשארות תלויות ועומדות.
2. יתכן שעל ישראל וירדן להעדיף הסדר כזה עד ליישום כל הבעיות הטריטוריאליות, בעיה הפליטים ובעיה השלום בין ישראל ליתר מדינות ערב.

A. JAPAN - SOVIET UNION. — Negotiations for Conclusion of Peace Treaty. — Bulganin-Hatoyama Declaration on Termination of State of War and Exchange of Ambassadors. — Protocol on Trade Relations.

At the Soviet Government's suggestion, negotiations for a peace treaty between the Soviet Union and Japan opened on June 1, 1955, but were finally suspended on Aug. 13, 1956, after the two Governments had failed to reach agreement on the future of the southern Kurile Islands, which were occupied by the U.S.S.R. in 1945. As a result of further negotiations conducted in person by the Prime Ministers of the two countries, however, a joint declaration ending the state of war between them, and re-establishing diplomatic relations, was signed in Moscow on Oct. 19, 1956. Details of the negotiations are given below.

Soviet Overtures to Japan.

Mr. Domnitsky, head of the unofficial Soviet mission in Tokio, handed an unsigned and undated document to Mr. Hatoyama (the Japanese Prime Minister) on Jan. 25, 1955, proposing discussions for the normalization of Soviet-Japanese relations. This statement recalled that a desire to restore normal relations between the two countries had been expressed by the Soviet Government on Oct. 12, 1954 (see 13855 A), by Mr. Molotov (then Soviet Foreign Minister) on Dec. 16, 1954, by Mr. Shigemitsu (the Japanese Foreign Minister) on Dec. 11, 1954, and by Mr. Hatoyama himself (see 14005 A), and suggested that negotiations should take place either in Moscow or Tokio.

After the authenticity of this document had been officially confirmed by Mr. Sobolev (head of the Soviet delegation to the U.N.), the Japanese Government decided on Feb. 4, 1955, in favour of opening negotiations. Following a protracted exchange of Notes on the venue of the meetings, it was agreed on April 25 to hold them in London.

The London Discussions—June 1955 - March 1956.

Negotiations accordingly opened on June 1, 1955, at the Soviet Embassy in London, the delegations being led respectively by Mr. Malik, the Soviet Ambassador, and Mr. Matsumoto, formerly Japanese Ambassador to Britain. The Soviet Government's proposals for a peace treaty, submitted by Mr. Malik on June 14, were described by Mr. Shigemitsu on June 16 as "almost identical" with those put forward by Mr. Gromyko at the San Francisco Peace Conference (see 11721 A), although, unlike Mr. Gromyko's proposals, they contained no reference to restrictions on Japanese rearmament. The main Soviet proposals were reported to be as follows:

- (1) Japan should relinquish all claims to the Kurile Islands, South Sakhalin, the Habomai Islands, and Shikotan.
- (2) Japan should undertake not to join any military alliance directed against any country which took part in the war against Japan.
- (3) Only the naval vessels of countries bordering on the Sea of Japan should be allowed free passage through the Tsushima Straits (between Japan and Korea), the Tsurara Straits (between Honshu and Hokkaido), and the Soya and Nemuro Straits (dividing Hokkaido from Sakhalin and the Kuriles).
- (4) Both countries would sign a mutual non-aggression pact and undertake not to interfere in each other's domestic affairs.
- (5) The Soviet Union would renounce all claims to reparations.
- (6) The Soviet Union would support Japan's admission to the U.N., provided this took place simultaneously with the entry of Communist China to the United Nations.
- (7) Agreements on trade and fisheries would be concluded after the signing of a peace treaty.

Mr. Matsumoto put forward on Aug. 16 the Japanese counter-proposals, which included the return to Japan of South Sakhalin, the Kuriles, the Habomais, and Shikotan, and made no provision for control over the right of entry of naval vessels into the Sea of Japan. The negotiations were temporarily broken off on Sept. 15, 1955, when Mr. Malik left to attend the U.N. General Assembly in New York and Mr. Matsumoto was recalled to Tokio to present an interim report.

Talks were resumed in London on Jan. 17, 1956, but were suspended indefinitely on March 20. Agreement had been reached on clauses dealing with the termination of the state of war; mutual respect for the U.N. Charter; renunciation of claims arising from military operations; the conclusion of a fisheries agreement after the treaty had come into effect; the means of resolving disputes over the implementation of the treaty; non-interference in each other's internal affairs; and methods of abrogating or amending pre-war treaties.

Apart from the repatriation of war prisoners (see below), the main problem at issue remained the question of former Japanese territories.

After the resumption of negotiations the Soviet Union had to return the Habomais and Shikotan to Japanese sovereignty, but continued to uphold its claim to South Sakhalin and the Kuriles on the grounds (a) that Japan had renounced all right, claim, and title to these territories by the San Francisco Treaty (see 11681 A), and (b) that the Allies had agreed to their cession to the U.S.S.R. at the Yalta Conference. Japan, on the other hand, maintained (a) that the San Francisco Treaty did not determine the ultimate ownership of South Sakhalin and the Kuriles; (b) that Etorofu and Kunashiri (the largest and southernmost islands of the Kurile chain) were an integral part of Japanese territory over which Japanese sovereignty had been recognised by the San Francisco Treaty, which had not defined the term "Kuriles"; and (c) that the Soviet Union could not claim title to these territories by virtue of a treaty which it had not signed. The Japanese Government therefore proposed that the southern Kuriles should be returned to Japan, and that the future of South Sakhalin and the northern Kuriles should be decided by a conference of the signatories of the San Francisco Treaty and the Soviet Union. In reply to a Japanese inquiry, the U.S. Government had confirmed in October 1955 that neither the treaty nor the Yalta Agreement had attempted to define the Kuriles, and had suggested that a definition should be sought from the International Court.

The Repatriation Question.

At an early stage of the London talks, Mr. Matsumoto had raised the question of the return of Japanese prisoners of war still in Soviet hands, which, he maintained, was a humanitarian rather than a political problem.

In reply, Mr. Malik stated that only condemned war criminals were still held as prisoners, and insisted that the restoration of diplomatic relations was an essential condition for an amnesty. In August 1955 he submitted a list of 1,011 Japanese soldiers and 374 civilians serving sentences for war crimes, in reply to which the Japanese Government supplied a list of 11,177 missing Japanese and asked that their fate should be investigated.

Following earlier talks between representatives of the Japanese and Soviet Red Cross Societies, 1,231 Japanese nationals imprisoned for war and civil crimes had been repatriated by the U.S.S.R. between December 1953 and March 1954, and 88 more in April 1955. A further 98 were repatriated on the completion of their sentences between September 1955 and March 1956, and 62 more, including General Yamada (the former Japanese commander in Manchuria), on June 9, 1956. Negotiations on the subject were continued by Mr. Malik and Mr. Nishi (the Japanese Ambassador in London) after the suspension of the London talks.

The Fisheries Agreement of May 1956.

The Soviet Government announced on March 21, 1956, that salmon-fishing off the Kamchatka coast was being "conducted on an ever-increasing scale and threatens these valuable fish with extermination." The salmon catch for both Soviet citizens and others would therefore be restricted during the spawning period (May 15 - Sept. 15) to about 25,000,000 fish in the Bering Sea, the Pacific Ocean adjoining the Kamchatka peninsula, and the Sea of Okhotsk, pending an international agreement on salmon fisheries between the U.S.S.R., Japan, Canada, and the U.S.A. This announcement aroused great concern in the Japanese fishing industry (which had caught 65,000,000 salmon in 1955), and at the Japanese Government's request negotiations for a fisheries agreement were opened in Moscow on April 29, 1956. The Japanese delegation was led by Mr. Kono, Minister of Agriculture, and the Soviet delegation by Mr. Ishikov, Minister of Fisheries.

Agreement was reached on May 12 on the terms of (a) a 10-year fishing convention and a three-year air-sea rescue treaty, to come into effect on the conclusion of a peace treaty or an exchange of Ambassadors, and (b) an interim agreement governing fishing rights in the Bering Sea, the North Pacific, and the Sea of Okhotsk. When, however, the Soviet delegation proposed that the interim agreement should only come into force with the resumption of the peace treaty negotiations, Mr. Kono withdrew from the talks, and only after this Soviet proposal had been withdrawn were agreements signed on May 15. Mr. Kono undertook in return that the peace treaty negotiations should be resumed by July 31, 1956, either in Tokio or in Moscow.

Under the interim agreement Japanese fishermen were permitted to catch 65,000 tons of salmon annually, and both sides assumed responsibility for the enforcement of fishing regulations. The Japanese Government gave limited recognition to the Soviet mission in Tokio on June 12 as an official agency in charge of fisheries affairs.

The Moscow Talks of July-August 1956.

Negotiations for a peace treaty were resumed in Moscow on July 31, the two delegations being led respectively by the Japanese and Soviet Foreign Ministers, Mr. Shigemitsu and Mr. Shepilov. In his opening statement Mr. Shigemitsu stated that Japan had renounced her claim to South Sakhalin and the northern Kuriles, but that she could not relinquish Etorofu and Kunashiri, which had always been undisputed Japanese territory. He also appealed for a settlement of the repatriation question, in the interests of friendship between the two countries.

Joint Declaration by the U.S.S.R. and Japan on the Establishment of Diplomatic Relations

22/10/56

For Text of declaration see p. 15197

At the second meeting (Aug. 3) Mr. Shepilov reaffirmed the Soviet view that Etorofu and Kunashiri formed part of the Kuriles, the future of which had been decided by the Yalta Agreement and the San Francisco Treaty. In reply, Mr. Shigemitsu denied that Japan could be bound by the Yalta Agreement, to which she was not a party, and pointed out that under the Atlantic Charter and the Potsdam and Cairo Declarations

The Kuriles, showing islands whose sovereignty is in dispute between Japan and the U.S.S.R. The Soviet Government insists on the retention of Etorofu and Kunashiri, but has agreed to return the Habomai and Shikotan Islands to Japan after the conclusion of a peace treaty. (New York Times)

the Soviet Union had renounced territorial aggrandizement as a war aim. As both sides continued to adhere to their positions, the talks remained deadlocked, even after Mr. Shigemitsu had had a private meeting on Aug. 10 with Marshal Bulganin and Mr. Khrushchev. The talks were suspended on Aug. 13 in order that Mr. Shigemitsu and Mr. Shepilov might attend the London Conference on the Suez Canal question.

A joint statement issued after the meeting on Aug. 3 announced that 114 Japanese war criminals would shortly be released, 80 of them before the completion of their sentences. Mr. Shepilov stated that the remainder would be repatriated after the complete restoration of diplomatic relations between the Soviet Union and Japan.

At a press conference in Moscow on Aug. 13, Mr. Shigemitsu said that further hesitation might lead to a rupture of the negotiations, and expressed his belief that it was advisable to conclude a treaty even on the Soviet terms. An emergency meeting of the Japanese Cabinet held on the same day, however, sent him instructions not to sign a peace treaty at the present stage. Private discussions between Mr. Shigemitsu and Mr. Shepilov were continued at the Soviet Embassy in London during the Suez conference.

U.S. Note on Territorial Question.

While in London for the Suez conference, Mr. Shigemitsu asked the U.S. Secretary of State, Mr. Dulles, to ascertain the U.S. Government's views on the connexion between the territorial question and the San Francisco Treaty. The State Department accordingly defined the U.S. view in an *aide-mémoire* of September 8.

The *aide-mémoire* stated that the U.S. Government considered that the formal termination of the state of war between Japan and the Soviet Union was long overdue; that "Japan should also long since have been admitted to the U.N., for which it is fully qualified"; and that "Japanese prisoners of war in Soviet hands should long since have been returned."

It continued: "The United States regards the so-called Yalta Agreement as simply a statement of common purposes by the then heads of the participating Powers, and not as a final determination by those Powers or of any legal effect in transferring territories. The San Francisco Peace Treaty (which conferred no rights upon the Soviet Union because it refused to sign) did not determine the sovereignty of the territories renounced by Japan, leaving that question, as was stated by the U.S. delegate at San Francisco, to 'international solvents other than this treaty.' It is the considered opinion of the United States that, by virtue of the San Francisco Peace Treaty, Japan does not have the right to transfer sovereignty over the territories renounced by it therein. In the opinion of the U.S.A., the signatories of the San Francisco Treaty would not be bound to accept any action of this character, and they would presumably reserve all their rights thereunder. The U.S.A. has reached the conclusion, after careful examination of the historical facts, that the islands of Etorofu and Kunashiri (along with the Habomai Islands and Shikotan, which are a part of Hokkaido) have always been part of Japan proper, and should in justice be acknowledged as under Japanese sovereignty. The U.S.A. would regard Soviet agreement to this effect as a positive contribution to the reduction of tension in the Far East."

Mr. Dulles stated on Sept. 12 that he had reminded the Japanese Government that if it concluded a treaty with another Power on terms more favourable than those of the San Francisco Treaty, the United States would be entitled under Article 26 of that treaty to claim "comparable benefits."

Termination of State of War. - Bulganin-Hatoyama Declaration.

The failure of the Moscow talks gave rise to serious divisions of opinion inside the Japanese Government and the ruling Liberal Democratic Party. Mr. Shigemitsu's recommendation in favour of accepting the Soviet terms was widely criticized, and a proposal was put forward that Mr. Hatoyama should himself visit Moscow to negotiate an interim settlement which would end the state of war and restore diplomatic relations, while leaving territorial questions for future discussion. The U.S. Ambassador in Tokyo, Mr. Allison, told Mr. Shigemitsu on Sept. 10 that his Government was not opposed to such a settlement.

In a personal message on Sept. 11 to Marshal Bulganin, Mr. Hatoyama proposed that the territorial question should be temporarily shelved, and that negotiations should be resumed on the basis of a five-point plan for the ending of the state of war, the exchange of Ambassadors, the repatriation of Japanese war criminals, the renewal of the temporary fishing agreement, and Soviet support for the admission of Japan to the United Nations. Marshal Bulganin's reply (Sept. 15) accepted these terms, but did not make it clear whether the Soviet Union would be prepared to resume negotiations on territorial questions at a later date. Mr. Matsumoto accordingly left for Moscow on Sept. 20 to seek clarification on this point, and on Sept. 29 a formal agreement was reached "to continue negotiations, even after Japanese-Soviet relations are normalized, in order to conclude a peace treaty, including the territorial issue, and to establish complete peace relations."

Mr. Hatoyama's visit to Moscow was opposed by a strong section of the Liberal Democratic Party headed by the former Premier, Mr. Yoshida, which contended that the proposed settlement was equivalent to abandonment of Japan's territorial claims. A meeting of Government supporters in the Diet was called on Oct. 2 to consider its proposals, but broke up in disorder without reaching a decision; the Cabinet nevertheless approved Mr. Hatoyama's mission later the same day. A man armed with a knife, who said that he wanted to "express his opinion about Mr. Hatoyama's visit to Moscow," was arrested near the Prime Minister's residence on Oct. 6, and when Mr. Hatoyama left Tokyo by air on the following day protest demonstrations were staged by right-wing organizations.

When negotiations opened in Moscow on Oct. 15 it was agreed, at Marshal Bulganin's suggestion, that a joint sub-committee headed by Mr. Gromyko (the Soviet Deputy Foreign Minister) and Mr. Matsumoto should draft agreements on the five points raised in Mr. Hatoyama's letter of Sept. 11. A draft agreement on trade and navigation, submitted by Marshal Bulganin, was also referred to the sub-committee. During the next three days Mr. Kono, who had accompanied the Prime Minister, twice met Mr. Khrushchev to discuss the return of the Habomai and Shikotan, while Mr. Hatoyama also discussed territorial questions with Marshal Bulganin at a meeting on Oct. 17.

A declaration was signed in the Kremlin on Oct. 19 by Marshal Bulganin and Mr. Hatoyama terminating the state of war and re-establishing diplomatic relations between Japan

and the Soviet Union, and providing for the return of the Habomais and Shikotan on the conclusion of a peace treaty, and for the repatriation of Japanese war criminals.

The declaration was worded as follows:

"(1) The state of war between the U.S.S.R. and Japan ends on the day the present declaration comes into force, and peace and good-neighbourly relations are established between them.

(2) Diplomatic and consular relations between the U.S.S.R. and Japan are re-established, and the two States will exchange Ambassadors without delay. The question of the opening of Consulates in the Soviet Union and Japan will be settled through diplomatic channels.

(3) The U.S.S.R. and Japan confirm that they will be guided by the principles of the U.N. Charter in their mutual relations, and in particular by the following principles in Article 2 of the Charter:

(a) To settle their international disputes by peaceful means in such a manner as not to endanger international peace, security, and justice;

(b) To refrain in their international relations from using the threat of force, or its use, against the territorial integrity or political independence of any State, or from acting in any other manner incompatible with the aims of the United Nations;

(c) The U.S.S.R. and Japan confirm that, in accordance with Article 51 of the U.N. Charter, each of the States enjoys the inalienable right of individual or collective defence;

(d) The U.S.S.R. and Japan mutually undertake not to interfere directly or indirectly in each other's internal affairs, whether out of economic, political, or ideological motives.

(4) The Soviet Union will support Japan's application for membership of the United Nations.

(5) All Japanese citizens sentenced in the Soviet Union will be freed and repatriated as soon as the joint declaration enters into force. As regards those Japanese whose fate is unknown, the U.S.S.R., at Japan's request, will continue to attempt to investigate their fate.

(6) The Soviet Union waives all claims to reparations against Japan. The U.S.S.R. and Japan mutually waive all claims for war damages on behalf of the State, its organizations and citizens, against the other State, its organizations and citizens, which may have arisen since August 9, 1945.

(7) The Soviet Union and Japan agree to start negotiations as soon as possible for the purpose of concluding treaties or agreements with a view to placing their trade, shipping, and other business relations on a stable and friendly basis.

(8) The Convention on Fishing in the Open Seas of the North-West Pacific, and the agreement between the Soviet Union and Japan on mutual co-operation in sea-rescue operations signed in Moscow on May 14, 1956, enter into force simultaneously with the present joint declaration. Taking into consideration the interest of both the Soviet Union and Japan in the preservation and rational utilization of natural fishing resources and other marine biological resources, the two countries will take measures, in a spirit of co-operation, to preserve and develop the fishing resources and to regulate and limit catches in the open sea.

(9) The U.S.S.R. and Japan agree to continue, after the re-establishment of diplomatic relations between them, negotiations on the conclusion of a peace treaty. In this connexion, the U.S.S.R., meeting the wishes of Japan and taking into account the interests of the Japanese State, agrees to hand over to Japan the Habomai and Shikotan Islands, with the reservation that the actual transfer of those islands to Japan is to take place after the conclusion of a peace treaty between the Soviet Union and Japan.

(10) The present joint declaration is subject to ratification and comes into force when instruments of ratification are exchanged. Exchange of instruments of ratification will take place as soon as possible in Tokyo."

A protocol on trade relations providing for most-favoured-nation treatment was signed at the same time, with the following provisions:

"The Governments of the Soviet Union and Japan, acting in accordance with paragraph seven of the joint declaration . . . have agreed to the following:

(1) Pending the signing of the treaties or agreements envisaged in paragraph seven of the above-mentioned declaration, the contracting parties will do their best to develop trade between the two States, for which purpose each contracting party will grant to the other the following treatment:

(a) Most-favoured-nation treatment as regards Customs duties, formalities, and other regulations dealing with the importation of goods from, and the export of goods to, the other contracting party;

(b) Most-favoured-nation treatment as regards the ships of the other contracting party in ports; this treatment applying to the arrival, departure, and anchorage of ships, to all taxes and dues, and also to the loading and unloading of cargoes, and the purchase of fuel, water, and food.

(2) The provisions of the aforementioned paragraph will not limit the rights of each contracting party to apply any kind of prohibition or restriction for the purpose of defending interests affecting its security.

(3) The protocol will enter into force when instruments of ratification are exchanged. The instruments of ratification are to be exchanged in Tokyo in the shortest possible time."

The dissident section of the Japanese Liberal Democratic Party issued a statement on Oct. 10 opposing the signing of the declaration as "a betrayal of the people's expectations," comparing the commitments on the return of the Habomais and Shikotan to "a promissory note without time-limit" (Japanese Embassy Press Office, London - Soviet Weekly - Times - Daily Telegraph - Manchester Guardian - New York Times) (Prev. rep. Japanese-Soviet Relations, 14065; Prisoners-of-War, 13369).

A. UNITED KINGDOM. — Nationalized Gas Industry - Report and Accounts, 1955-56.

The seventh annual report and accounts of the Gas Council and the 12 Area Boards, covering the year ended March 31, 1956, were published on Oct. 9. They showed that the industry as a whole earned a net surplus of £531,628 (compared with one of £2,472,553 in 1954-55), bringing the cumulative disposable surplus since Vesting Day to £11,400,872.

The net surplus was achieved after charging £20,922,000 for depreciation and £17,104,000 for interest, and after the transfer of one Area Board of £260,000 to taxation equalization reserves. Of the Area Boards earned surpluses together amounting to £1,302,000, but the remaining four—the Scottish, Northern, North Thames, and South-Western Boards—incurred deficits totalling £1,020,000. The largest trading surplus (£928,471) was made by the South-East Board, and the largest deficit (£343,908) by the Northern Board.

Detailed information given in the report is summarized below.

Revenue. Gross revenue totalled £346,100,000 (compared with £325,800,000 in 1954-55), comprising £105,500,000 from the sale of gas, £105,700,000 from the disposal of coke and other by-products, £28,500,000 from sales and hire-purchase of appliances, and £16,400,000 from other sources.

Costs and Prices. Stressing the "considerable increase" in the gas industry's costs during 1955-56, the report stated that the cost of coal rose in coal prices as from July 18, 1955 (see 14428 A) by £12,100,000 by March 31, 1956, and was expected to cost £17,500,000 in a full year, whilst wage increases had cost £5,600,000 and were expected to cost £10,600,000 in a full 12-month period. Total increases during 1955-56 were £20,100,000, and the probable increase in a full year would be £31,700,000. Between June and September 1955, all Area Boards had been forced to raise their prices.

Consumption. Sales of gas totalled 2,584,800,000 therms (2,572,000,000 therms in 1954-55). Industrial consumption had fallen by about 30,000,000 therms (5 per cent), but domestic consumption had fallen by 28,200,000 therms in spite of an increase of 12 (1.0 per cent) in the number of domestic consumers.

Efficiency of Plant. During 1955-56 overall production efficiency in the industry increased from 75.7 per cent to 76.8 per cent, the latter figure comparing with an overall efficiency of 71.0 per cent in 1948 (the year of nationalization), and being equivalent to a saving of about 2,000,000 tons of coal.

Coke Sales. The report stated that "for the first time in years" coal had been in good supply, enabling gasworks to increase their coke output by about 500,000 tons, to nearly 11,000,000 tons.

Capital Expenditure. This amounted to £61,000,000, compared with £55,000,000 in 1954-55. The report explained that the reduction of £6,000,000, compared with the expenditure originally planned for 1955-56, resulted from Government restrictions on hire-purchase and the consequent reduction of the amount involved. Outstanding capital commitments at March 31, 1956 totalled about £45,000,000 against £52,600,000 at March 31, 1955 and £62,500,000 at March 31, 1954. The amount approved for 1956-57 was £52,000,000, £12,000,000 less than originally intended.

Sales of Appliances and Hire Purchase. As a result of the Government's "credit squeeze" and other financial measures, the sale of gas and coke appliances sold on hire-purchase agreements fell 37.6 per cent (from 1,101,704 in 1954-55 to 687,705 in 1955-56), though cash sales fell by only three per cent. Gross sales of appliances totalled £28,500,000 (£36,620,000 in 1954-55), of which hire-purchase sales accounted for just under £18,000,000 (£26,500,000).

Gas from Oil. Good progress had been made with the installation of plant for making gas from oil, and it was estimated that the first oil gas plant in operation, or under construction, or on order would be in an annual saving of 850,000 tons of coal. In addition, plans to purchase "tail" gases at Skelhaven and Fawley oil refineries were expected to save about 365,000 tons of coal annually.

Natural Gas. Although the Gas Council was now half-way through its 5-year programme in search of natural gas in Britain, the existence of gas in commercial quantities had not yet been proved. Much investigation was continuing into the possibility of importing high-pressure natural gas from the Middle East.

Sir Harold Smith, chairman of the Gas Council, stated on Oct. 9 that he hoped, provided economic conditions did not materially change, that it would be possible to maintain stable prices for gas and coke after the present "pegging" arrangements expired on March 31, 1957. He added that although costs had risen once more since 1955-56, he expected that the gas industry would again make a small surplus in the current financial year. — (Times - Daily Telegraph - Financial Times)

(Prev. rep. 14600 A; Prices Stabilization, 14977)

12.12.56 1 p.m. 2/50k

גבול פתוח בין מדינות שכנות

אין כל קושי להסדיר חופש תנועה ממדינה למדינה לאזרחי שתי

המדינות.

מבחינה פורמלית, יכול ההסדר להתבסס על סעיף בחוזה השלום (או

על סעיף בהצהרה החתומה בדבר סיום מצב המלחמה וכנון יחסי שלום

ושכנות טובה) ולקבל בטוי מפורט יותר בחליפת אגרת מיוחדת.

BRITISH EMBASSY,

TEL AVIV.

Note No. 8

8 February, 1967.

Your Excellency,

I have the honour to inform you that, with a view to facilitating travel between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and Israel, the Government of the United Kingdom are prepared to conclude with the Government of Israel an Agreement in the following terms:

- (a) Israel nationals holding valid Israel passports shall be free to travel from any place whatever to the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, The Channel Islands and the Isle of Man without the necessity of obtaining a visa in advance.
- (b) British subjects holding valid passports bearing on the cover the inscription "British Passport" at the top, and at the bottom the inscription "United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland" or "Jersey" or "Guernsey and its Dependencies" and, inside, the description of the holder's national status as "British subject" or "British subject: citizen of the United Kingdom and Colonies", or "British subject: citizen of the United Kingdom, Islands and Colonies" shall be free to travel from any

/place

place whatever to Israel without the necessity of obtaining a visa in advance. Any such visit to Israel shall be limited to three months, unless extended by the Israel authorities at the termination of this period for a further period.

- (c) The waiver of the visa requirement shall not exempt Israel nationals proceeding to the United Kingdom, The Channel Islands or the Isle of Man, and British subjects proceeding to Israel, from the necessity of complying with the United Kingdom and Israel laws and regulations concerning the entry, residence (temporary or permanent) and employment or occupation of foreigners. Travellers who are unable to satisfy the immigration authorities that they comply with these laws and regulations are liable to be refused leave to enter or to land.
- (d) British subjects in possession of passports as defined in sub-paragraph (b) above who have been authorised to reside in Israel and are travelling outside Israel shall be exempt from the need to obtain a re-entry visa to Israel provided that their authority to reside in Israel has not expired.

suspension shall be notified
immediately to the other Government
through the diplomatic channel.

- (1) The present Agreement shall enter
into force on the 15th of March, 1967,
and may be terminated by either
Government giving thirty days' notice
in writing to the other.

2. If the above proposals are acceptable to
the Government of Israel, I have the honour to
suggest that the present Note and Your Excellency's
reply in that sense shall constitute an Agreement
between the two Governments in this matter.

I avail myself of this opportunity to renew
to Your Excellency the assurances of my highest
consideration.

Michael Hadow.

(Michael Hadow)

His Excellency
Mr. Abba Eban,
Minister for Foreign Affairs
of Israel.

Jerusalem, 9 February 1967.

Your Excellency,

I have the honour to acknowledge receipt of your
 Note No. 8 of 8 February 1967, which in translation reads
 as follows:

"1. א) אזרחי ישראל, המחזיקים בדרכונים ישראלים בני חוק, יהיו
 חומשיים לנסוע מכל מקום שהוא לממלכה המאוחדת של בריטניה
 הגדולה ואירלנד הצפונית, איי החעלה והאי מאן, בלא צורך
 להשיג אשרה מראש.

ב) נתיני בריטניה, המחזיקים בדרכונים בני חוק, שעל עטיפתם,
 בהלקה העליון, טבועה הכתובה "דרכון בריטי", ובחלקה התחתון
 אחת הכתובות: - "הממלכה המאוחדת של בריטניה הגדולה ואירלנד
 הצפונית", "ב'רסי" או "גרנסי ושטחי הלוחה", ובחלק דרכונים
 אלה נחון תאור מעמדו הלאומי של המחזיק בהם, כגון: - "נחין
 בריטי", "נחין בריטי תושב הממלכה המאוחדת והמושבות",
 "נחין בריטי תושב הממלכה המאוחדת, האיים והמושבות", יהיו
 חומשיים לנסוע מכל מקום שהוא לישראל בלא צורך להשיג אשרה
 מראש. כל ביקור כזה בישראל יוגבל לשלושה חודשים, אלא אם
 כן הוארך, בידי רשויותיה של ישראל, בהוס תקופה זו, לתקופה
 נוספת.

ג) הויתור על דרישת האשרה לא יפטור את אזרחי ישראל היוצאים אל
 הממלכה המאוחדת, איי החעלה והאי מאן, ואת נתיני בריטניה
 היוצאים לישראל, מן הצורך למלא את חוקיהן ותקנותיהן של
 הממלכה המאוחדת וישראל לענין כניסה, מגורים (זמניים או
 קבועים), עבודה או התעסקות של זרים. נוסעים שאינם יכולים
 להניח את דעתן של רשויות ההגירה, כי אכן ממלאים הם את
 חוקים ותקנות אלה, צפויים למירוב בדבר החרת כניסה או עליה
 ליבשה.

(ד) נחנינים בריטיים שברשותם דרכונים כמוגדר במיסקה (ב) לעיל, אשר הורשו להתגורר בישראל והנוסעים אל מחוץ לישראל, יהיו פטורים מן הצורך להשיג אשרת כניסה מחדש לישראל, ובלבד שפרק הזמן שהותר להם להתגורר בישראל לא חס.

(ה) אזרחי ישראל המתגוררים בממלכה המאוחדת של בריטניה הגדולה ואירלנד הצפונית, איי התעלה והאי מאן, והנוסעים אל מחוץ לשטחים אלה, יהיו פטורים מכל דרישה לאשרת כניסה מחדש לממלכה המאוחדת.

(ו) הרשויות המוסמכות של הממלכה המאוחדת, איי התעלה והאי-מאן, ושל ישראל, שוכרות לעצמן את הזכות לטרב מתן היתר כניסה או שהייה בשטחיהן בכל מקרה בו האדם הנוגע בדבר הוא בלתי רצוי, או בלתי כשר מבחינה אחרת, בהתאם למדיניותן הכללית של הממשלות בקשר לכניסת זרים.

(ז) אזרחי ישראל הנוסעים לשטחי ארץ אשר במשלת הממלכה המאוחדת נוסאת באחריות לגבי יחסיהם הבינלאומיים, למעט אותם שטחים שצוינו במיסקה (א) לעיל, או נחניני בריטניה שאינם מחזיקים בדרכונים כמוגדר במיסקה (ב) לעיל, לא יכללו בחחום החולתו של הסכם זה.

(ח) כל אחת מן הממשלות יכולה להתלות לשעה את ההוראות הנזכרות לעיל, כולן או מקצתן, מטעמי חקנה הציבור, כל החליה כזאת יש להודיע עליה מיד לממשלה האחרת בצינורות הדיפלומטיים.

(ט) הסכם זה יכנס לתוקפו ביום 15 במארס 1967, וכל ממשלה רשאית להביאו לידי גמר כמתן הודעה בכתב של שלושים יום לממשלה האחרת.

2. אם ההצעות דלעיל מתקבלות על דעתה של ממשלת ישראל, אני מחבד להציע כי איגרת זו ותשובת הוד מעלתך המודיעה על כך יהוו הסכם בין שתי הממשלות לענין זה.

In reply I have the honour to inform Your Excellency that the foregoing proposals are acceptable to the Government of Israel, who therefore agree that Your Excellency's Note and this reply shall constitute an Agreement between the two Governments in this matter.

I avail myself of this opportunity to reiterate to Your Excellency the assurances of my highest consideration.

His Excellency
Mr. Reginald Michael Hadow, C.M.G.
Her Britannic Majesty's Ambassador
in Israel.

פטרולים מעורבים

ירדן

הסכם לעריכת פטרולים משותפים (פברואר 1950) קבע הסדרים לפטרול משותף בשורת גזרות והוא בוצע באחדות מהן.

הפטרול נמשך ב-28 אוגוסט 1950 בעקבות הקריית מקוש חמורה (4 הרוגים, 4 פצועים).

מצרים

בשיחות עם המצרים (חקוע-גוהר) יוני-אוגוסט 1955 תבעו המצרים כי כסעיה ראשון על סדר היום של השיחות, תדון הצעתם בדבר פטרול משותף. השיחות נכשלו.

5/10/55

HASHEMITE JORDAN KINGDOM - ISRAEL
MIXED ARMISTICE COMMISSION

Mandelbaum Gate,
14th August, 1950.

MIXED PATROLS

DECISION MADE AT THE MAC FOR THE MIXED PATROLS ALONG THE ISRAELI-HJK
DEMARCATION LINE

1. Patrol # 1: Sh Mash Hur (MR 1555.0846). Patrols to be on horseback.
 - Patrol # 2: Kilo 69 of the Hebron-Beersheba Road. Patrols to be on horseback.
 - Patrol # 3: Kh. Al Burj (MR 1407.0947). Patrols to be on horseback.
 - × Patrol # 4: Sh Madh Kur (MR. 1502.1175). Patrols to be on horseback.
 - × Patrol # 5: Near the school of Beit Safafa. Patrols on foot.
 - × Patrol # 6: On the road block in the Latrun No-Man's-Land. This patrol will cover the area of the Latrun No-Man's-Land and go up along the single demarcation line north of the Latrun area, as far as Kafr Qasim.
 - Patrol # 7: On the Kafr Saba road at Qalqiliya (MR.1462.1769). Israeli party by jeep; HJK party on horseback. This patrol will cover the area from Kafr Qasim to the Falama Road.
 - Patrol # 8: Fardisiya (MR. 1515.1874). HJK party will be on horseback; Israeli party by jeep. This patrol will cover the area between the Falama road and the Deir Al Ghusun Road.
 - Patrol # 9: Near Kh. Ar Rujum (MR. 1540.1985). Patrol to be on horseback. This patrol will cover the area from the Deir Al Ghusun road to Kh Al Mahwa.
 - Patrol # 10: will meet at Ummal Fahm demarcation line and will cover the area between Baqa al Gharbiya and Zububa. The patrol will be on horseback.
 - Patrol # 11: will meet at Arabuna demarcation line and will cover the area between Zububa and the Jordan river. This patrol will also be on horseback.
2. The patrols will be referred to by the above-mentioned numbers.
 3. Police forces can be assigned the duty for mixed patrols.
 4. The patrols will start operating on August 14th at 0800Z. The subsequent dates of meetings of patrols will be fixed at this meeting.
 5. The local commanders will accompany the mixed patrols in their respective sections on the first day or on one of the following days.
 6. Both parties of the mixed patrols will keep as close as possible to the demarcation line.
 7. As far as possible the same patrol commanders will be assigned to the mixed patrols. In case a new commanding NCO is assigned to the patrol duty, he will be briefed as much as possible in his task, by accompanying a previous patrol.
 8. The members of the patrols will carry white armbands.
 9. Duties of the patrols:
 - (a) When cattle of one party is seen across the demarcation line in the other party's territory, 5% of the cattle will be confiscated immediately in favour of the party in whose territory the cattle has crossed. The patrol commander will assume this duty.

(b) When personnel from one party are seen across the demarcation line:

(i) They will be sent back to their territory if they are unarmed.

(ii) If they are armed they will be taken prisoner on the side of the line in which they are arrested and legal action will be taken against them by the justice of the nation in which they are arrested.

(c) For the Latrun area:

(i) All people taken in No-Man's-Land will be returned to their nation, whether they are armed or not, and legal action will be taken against them by their national courts.

(ii) The rule of confiscation of 5% of the cattle will apply in favour of the other party.

(d) The mixed patrols will also check the markings of the demarcation line and improve them where needed.

9. Use of arms by the Mixed Patrols

(a) The use of arms will be avoided.

(b) Unarmed people will be challenged verbally three times; afterwards warning shots over their heads will be fired only. The same rule applies to armed people who do not intend to use, or do not use, their arms. No direct use of arms will be made on people running away.

(c) Armed people will also be challenged verbally three times. Only when they are preparing to use, or are using, their arms, will they be engaged by the patrol.

10. Armament of the mixed patrols

The patrol commanders will be armed with a sten gun. The other men will be armed with rifles only.

ד"ר המסלחת הישראלית בועות שביתה הנסק
עם מצרים.

ביום 22 מרץ 1950, בשעה 1500, נערכה מביסה היכרות בין
מנכ"ל ישראל להורים לאורך קו הגבול ביה-חנון - רמיה ובין הסייכים
של הכפרים מהעבר השני של הגבול.

נכחו מן הצבא המצרי שלשה חברי ועדת שביתה הנסק: קול.
ריאד, מיג'ור גואר וקמיסן סוקרי. מהצד הישראלי נכחו: מלוח.
משה ריין, רב סרן ירוחם כהן וסרן חגי איברהם.

סובם להקים 4 תחנות הצפייה קבועות לאורך הגבול המורכבות
מ-4 חיילים ישראליים, ו-4 חיילים מצרים, שאליהן אמר יהיה
לפנות באופן רחוק בקטר לכל תלונה שתארע בשטח.

בסוף סובם שהוטבי הכפר אל-חוזייעה יוכלו להשתמש בכפר-
המיה הנמצאת כ-300 מטר מזרחה סקו הגבול. את הרסיון הזה יכול
הצד הישראלי לבטל תוך הורעה של 3 ימים.
בן ימשיכו המצרים במעולה הסברה בין ערביי המקום לססור על קו
הגבול ולהסגק ממעולות איבה.

המביסה התנהלה באזירה ירידותיה ונכתימה בשעה 1700.

ירוחם כהן - רב סרן

ד"ר המסלחת הישראלית בועות
שביתה הנסק עם מצרים.

יכאס

אגף המטה הכללי
קצין מטה לועדות זמיתות הבטח

באגף ת"מ
ס' למאי - 1952
- 457/ט

קצין מטה לועדות זמיתות הבטח.
אגף/מטח.
מקור הדרום/טו"ר.
מ"ר דסני.
מסלחת ישראל ב"מ. ע"מ. ע"מ.

הנדון: דו"ח פגישה עם המצרים בק"מ 95 ב - 4.5.52.

נוכחים: אום: מיג"ר תיכנ"ר. אמ"רן כרדהום.
מצרים: לפ. קול. ס"ה גוהר. ק"מ. חסן סברי.
ישראל: רב סרן יוחנן טהלים, סרן גבריאל בויגברגר.

א"מ צדח של המגישה:

- א. המגישה ישראלית להצעות המצרים להוביל בפגישה הועדה ב"מ.
ב. - 4.5.52.
- ב. המגישה ישראלית לארגון בקורות מעורבות כפי שהוצעו ע"י המצרים.
במגישה ב - 4.5.52.

1. במגישה ב - 4.5.52 הגיש המצרי הצעות טכניות למניעת התאבדות ובכדי להוריד את המתיחות באזור קו המיתר הנסיג. הצעות אלה כבר דונו ב"מ. מה כשעה היציבה וההצעה המתקנת (מסמך א') במקביל ע"י שני הצדדים ל"מ. ו"מ. ולטען הצדדים להוריד לקבלתה הסכמה. במסמך היציבה ב-4.5.52 הגישו המצרים את הצעה מסמך (מסמך ב'), אשר אנו דוחים כ"מ. לאחר דיון נוסף הועברו המצרים הבאים להצעה במסמך א' במגישה זו (ראה מסמך ג').

ב"מ הישראלית:

סעיף א': "להספיק לירות על קו הגבול" מורה ל"לוחמים לירות טכני לבחול". דבר זה כמובן הנאי של המטח המילי ולא גורם ל"לוחמים כיוודות מדויק. ה"מ טעין שנקבלתם אמילו באופן פרומטורי את "מ"ר זה, המצרים מהמליה ג"מ כל המטח במסמך, אשר היה לאסדר ההתכנות וקציר בלתי חוקי, בלי לסכן במסמך דבר את ה"מ העורבים.

סעיף ב': בוסל. לאחר מזה בעיה מביטית של ישראל ולא ברורה לועדה.

סעיף ג': דרשנו להוסיף "במקרה שביצעו פעולות חילויות, הם יתחזקו לאחר ריצוי עונות".

סעיף ד': במקביל.

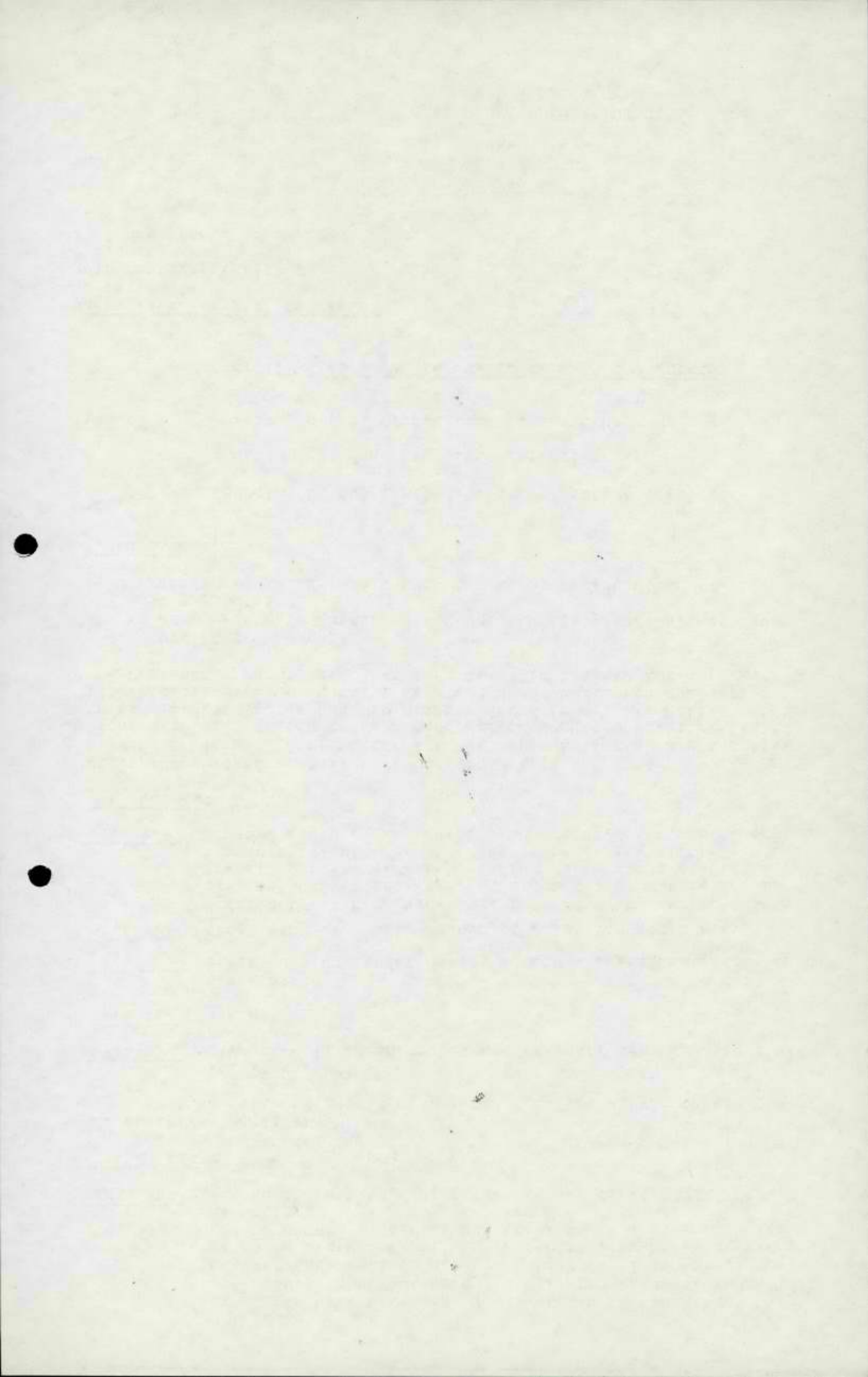
סעיף ה': מורה כולקטן: "המלטרבות הישראליות ימנעו כעבר קו מיתר ב על ידי ישראליות".

הסעיף על החזרת רכוש צבא המצרי על פעולת מעורבות והוכנס לסעיף על ההתייחסות של כל צד.

ב"מ המצרי:

סעיף א': אנו דרשנו להוסיף "במקרה שביצעו פעולות חילויות, הם יתחזקו לאחר ריצוי עונות".

במגישה ב-4.5.52, הודיעו המצרים כי באם אנו בוציא את הסעיף על מניעת ההתאבדות המצרי, הם ירצו להוציא את הסעיף על מניעת ההתאבדות. לאחר עיין מה אין לנו מקרה על עיין זה, לא בוציא לי צורך לעמוד על הכנסתו להסכם ואיננו רואה סכנה בהתייחסות על בקורה זו. על כל מביט הודיעו על הקטנת "ל"מ בית דין זה בועדה, בלי מ"ר קצ"ר להסכם המצרי.

1920

1252

: 7. 790

פעולה מסודרת: הוגשו התנאים הישראליים לבצוע הנקודות המסודרות (ראו
 בטעם ה). הנציגות הצרית עשתה את כל הטאטצים לדחות את התנאים והצטרפו
 להפעיל את הנקודות המסודרות באותם הקווים שבהם הם פעלו לפני שנה או יותר.
 נקטנו עמדה תקיפה ותבענו שהמצרים אינם כבים ברצונם לשתוף פעולה לשביעת
 הסתנבות. הצענו שהאמירות היחידה של הנקודות המסודרות לעבודה יעילה, היא
 למעול בהנאים שלנו ושאין אנו סוכנים לקבל דרך אחרת. לאחר המסקנות אלו
 מתהלך המגיסה ולאחר דיון ארוך ביניהם הציעו המצרים את הסכומים כדלקמן:
 כל סיבויים אלה מחוץ לראשון, דחינו מידית ושוב טענו המצרים אינם כבים
 ברצונם לשתף פעולה.

ברצונם להתקין פעולה.
לסעיף 2 של נסמך ד', הם בקשו שנוסף לחייל המצרי, יוכלו להתקין נוסף
פליתינאי הנקודה המסומנת, אשר בתפקידו יהיה לבצע את המאמר של המסמכים.
לא התנגדו לזאת בתנאי שהמספר הכללי של נציגיהם לא יתנה (דבר זה עלול
לגרום לבעיות טכוביות נוספות, לאחר שיש להעריך ששוטרים אלה יבינו עברית,
מצד שני מבחינת המודיעין, הטבע עם פליתינאים עלול להיות רצוי). את בקשתם
של המצרים שהסיוורים ינועו ברכב, דחיית מהסיבה שהסיוורים המסומנים הקודמים,
שליס מכונות ישראליות הועלו על מקטעים שהוצגו ע"י הערבים בערך למסגרת הסיוור.

לסעיף 3, המצרים דרשו שייררו יריות אזהרה במקום מתן אש על מסתובבים, אך שלטחות לפני מתן האש ייררו יריות אזהרה. דחינו דרישה זו בטענה שהיא תקטין את יעילות הנקודה המשותפת. להמחובנו, היו"ר הסכים לדעתנו בענין זה.

לסעיף 4, דרישו הנציגים הכאריים שבקר ובאן לא יוחרסו, אלא יוחזרו
ורק הרועים יבואו על ענכס. דרישה זו דמינו בטענה שהדון היחידה להבהיר
לאנשים אלה את העובדה שהם אינם רשאים לעבור את קו ה"ביה"ב, היא לכבוע
בהם קשה בחוסן קבוע. הוספנו שהתנגדות לסעיף זה, הגורם אוטומטית לבטול כל
ההסכם, לאחר שאין אנו מוכנים לאמצעים בלתי שלמים. טוב הסכים היו"ר עם
דעתנו, בהזכירו שמצב דומה קיים בקשר לעדרים העוברים את הגבול בין ארה"ב
ומקסיקו. הנציגות המצרית טענה בסיכום שהתנאים שהצגנו דורשים דיון נוסף
ובאשרור המטה ובקשו פגישה נוספת ביום שני 12.5.52.

טכום: לדעתי הסצרים לא יהיו מוכנים לקבל את התנאים שבקשנו ובפגישה הבאה יגישו תזדמ הצעה אלטרנטיבית. עלינו יהיה להשאר תקינים לדרישותינו ולסרב לכל דגוי. במקרה ושללא בהתאם למצומה, הסברים יקבלו את דרישותינו ככתבן. דבר זה עדיין יסאיר לנו יד חסית בטכול במסתננים בתוספת תסיכה מורלית של קיום הסכם על בסיס זה.

בשם קצין מטה לועדות שביתת הנדק.
יחזקאל משה לוי - רב טרן

INTERIM PROPOSALS

1. Israeli Side.

- (a) The Israeli authorities will issue orders and take special measures to stop firing on the DL.
- (b) They will guard their settlements effectively.
- (c) Infiltrators arrested will be handed over to the proper authorities.
- (d) They will report the occurrence of incidents without delay.
- (e) The Israeli authorities will stop (settlers) from crossing the DL.

2. Jordanian Side.

- (a) The Special Military Court will continue its action.
- (b) The Jordanians will reinforce police forces on the DL, and prevent trespassing over the DL.
- (c) Will report any incident immediately.

Mixed patrols be reinstated - details to be arranged in Sub Committee meeting Thursday 3rd May 1952.
Return of stolen property as soon as possible when traced.

EGYPTIAN ALTERNATIVE PROPOSALS

- (a) The Egyptians and Israelis will issue orders and take special measures to maintain peace along the DL.
- (b) Infiltrators will be handed over to the proper authorities without delay.
- (c) Occasion of incidents will be reported as soon as possible.
- (d) Stolen property will be returned when traced.

Mixed action --

Mixed patrol --

Sub committee attend meeting as soon as possible to discuss method of work and fix duty of mixed patrol.

ARMED MIXED POSTS

Mixed posts will be set up at the following points:

- a) IM 1041 0393 Gama-Iterchaba Road
- b) MR 0952 0939 Sh. Nakhon
- c) IR 0903 0875 Near Saint Abu Harash

1. The posts will meet every morning at 0300-2 hrs and will remain on the spot until 1700-2 hrs.
2. The posts will divide into 2 sections of 2 men from each side and will patrol the IL to a distance of 2-3 km N & S from the post.
3. In the case of Arabs seen on the Israeli side of the IL or vice versa the patrol will arrest them. Anyone resisting arrest or attempting to escape arrest even by recrossing the border will be fired on. Infiltrators arrested by the personnel of the mixed post will be handed over to the side they belong to for punishment.
4. All herds of cattle or livestock will be confiscated by the side in whose territory they are caught.
5. Each party to the mixed post will be responsible for ensuring the security and freedom from molestation of the other party, if threatened or attacked by soldiers or civilians of his side. Violations of this clause will lead to immediate cessation of the mixed posts.
6. This agreement will in no way interfere with the normal patrolling and security activities of the regular military forces of both sides.

Exception Circumstances:

- To Para 2 - Armed personnel in addition to soldiers. (He had no objection as long as total number of armed men, movement of vehicles to be in vehicles. He objected as arms had previously been blown up by 100 1010 min)
- To Para 3 - Arresting ships. (He objected; no old line ships)
- To Para 4 - Confiscation of cattle; should be returned. (He objected; no old line ships).

Answer Monday 12/5/52 1100 local time Aile 95.

נסיגת ישראל מסיני 1957 - הודעת מחמוד פאוזישה"ח המצרי, פאוזי, בעצרת הכללית 4.3.57 (ישיבה 667)

At our previous meeting I stated that the Assembly was unanimous in expecting full and honest implementation of its resolutions calling for immediate and unconditional withdrawal by Israel. I continue to submit to the Assembly that this position - which is the only position the Assembly can possibly take - remains intact and entire. Nothing said by anyone here or elsewhere could shake this fact or detract from its reality and its validity or could it affect the fullness and the lawfulness of Egypt's rights and those of the Arab people of the Gaza strip. This has always been and remains the stand of my Government.....

מסקנות

1. פאוזי נשא את דברו בעצרת רק פעם אחת לגופו של הסכם "ההקוות והצפיות".
2. הוא התעלם לגמרי מנושא חומש השיט. עקבה נזכרה על ידו רק אגב ציינו את מעשי הזוועה שהישראלים ביצעו בה ובעזה.
3. לא רק שלא התחייב סומבית לשום דבר אלא, להיפך, הוא הסתייג בצורה די מפורשת ממה שנראה כמוטבט.

הנ"ל מובא כאן כחומר סיעון חשוב למסילת הסדרים שבמשחמט דוגמת הסדרהנסיגה מסיני 1957.

תעלת סואץ - הנוסחה המדינית של 1956

(Insulation of the Canal from the politics of any nation)

1. ועידה לונדון בנושא תעלת סואץ 15-24.8.56.

10 מחוץ 22 המדינות המשתתפות הסכימו על דרך להפעלת התעלה. אחד הסעיפים:

II Insulation of that operation from the politics of any nation.

2. ההצעה הוגשה למצרים ב-3.9.56 ונדחתה ב-9.9.

3. באגרה ששלח יו"ר "ועדת סואץ", מנזיס, לנאצר ב-7.9.56 הוא ציין בין שתי ההצעות החשובות של ועידת לונדון את:

That the operation of the Canal should be insulated from the influence of the politics of any nation.

חשובתו של נאצר ב-9.9.56 בנושא זה הייתה:

We believe that the real insulation of the Canal from politics would best be guaranteed by a solemn and internationally binding commitment in the form of a reaffirmation of a renewal of the 1888 convention, either of which, as we have already declared, is acceptable to us.

4. הנושא הועלה לדיון במועבי"ט (26.9-13.10.56), ובמהלך הויכוח נזכר העקרון

הנ"ל שוב. (בהצעת החלטה צרפתית-בריטית מ-5.10.56 נכללה החתימה ל"הצעות ה-18").

5. הצעת החלטה בריטית-צרפתית חדשה מ-13.10.56 כוללת בפרוש העקרון הנ"ל. ראה

נספח מס' 1. (מצ"ב)

6. שה"ח המצרי, פאוזי, הביע במועבי"ט הסכמתו לחלק הראשון של ההצעה הנ"ל, הכולל

את העקרון הנ"ל, אך נהן לעקרון זה פרוש מצרי. ראה נספח מס' 2. (מצ"ב)

7. בהצבעה שנערכה ב-13.10.56 התקבל פה אחד החלק הראשון של הצעת החלטה
הבריטית-צרפתית מ-13.10. החלק השני נדחה עקב התנגדות בריה"מ. ראה נספח
מס' 3. (מצב)

8. אידן מציין בזכרונותיו כי קבלת החלק השני של ההצעה הייתה הכרחית לשם בצועם
של ששה העקרונות שבחלק הראשון הלכה למעשה. דחיתו של החלק השני הפכה אותם,
אימא, לעקרונות ערטילאיים ללא אפשרות מימוש. בין השאר הוא כותב (עמ' 504):
We are left with six principles, and principles are aimless unless translated
into action.

מסקנות

1. כאמצי 1956 מלמדים כי אמילו נוסחה רופפת כפי שהוצעה אז נדחתה למעשה על
ידי המצרים.

2. שיט ישראלי בסואץ יצטרך אימא להיות מבוסס על הסדר ממורש עם מצרים ונוסחה
מטושטשת כללית לא תועיל אלא אם כן היא מהווה כסות להסדר מחייב ובירור
דו-צדדי.

56 65/112 1 k10 NYS 10/5
1 of 1205
UNITED NATIONS

SECURITY
COUNCIL

Distr.
GENERAL

S/3671
13 October 1956

ORIGINAL: ENGLISH/
FRENCH

SITUATION CREATED BY THE UNILATERAL ACTION OF THE EGYPTIAN GOVERNMENT IN BRINGING TO AN END THE SYSTEM OF INTERNATIONAL OPERATION OF THE SUEZ CANAL, WHICH WAS CONFIRMED AND COMPLETED BY THE SUEZ CANAL CONVENTION OF 1888

France and United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:
joint draft resolution

The Security Council,

Noting the declarations made before it and the accounts of the development of the exploratory conversations on the Suez question given by the Secretary-General of the United Nations and the Foreign Ministers of Egypt, France and the United Kingdom;

(1) Agrees that any settlement of the Suez question should meet the following requirements:

- (1) there should be free and open transit through the Canal without discrimination, overt or covert - this covers both political and technical aspects;
- (2) the sovereignty of Egypt should be respected;
- (3) the operation of the Canal should be insulated from the politics of any country;
- (4) the manner of fixing tolls and charges should be decided by agreement between Egypt and the users;
- (5) a fair proportion of the dues should be allotted to development;
- (6) in case of disputes, unresolved affairs between the Suez Canal Company and the Egyptian Government should be settled by arbitration with suitable terms of reference and suitable provisions for the payment of sums found to be due;

(2) Considers that the proposals of the Eighteen Powers correspond to the requirements set out above and are suitably designed to bring about a settlement of the Suez Canal question by peaceful means in conformity with justice;

56-26911

Notes that the Egyptian Government, while declaring its readiness in the exploratory conversations to accept the principle of organized collaboration between an Egyptian Authority and the users, has not yet formulated sufficiently precise proposals to meet the requirements set out above;

Invites the Governments of Egypt, France and the United Kingdom to continue their interchanges and in this connexion invites the Egyptian Government to make known promptly its proposals for a system meeting the requirements set out above and providing guarantees to the users not less effective than those sought by the proposals of the Eighteen Powers;

Considers that pending the conclusion of an agreement for the definitive settlement of the regime of the Suez Canal on the basis of the requirements set out above, the Suez Canal Users' Association, which has been qualified to receive the dues payable by ships belonging to its members, and the competent Egyptian authorities, should co-operate to ensure the satisfactory operation of the Canal and free and open transit through the Canal in accordance with the 1888 Convention.

56 62/112 8160 NKX 160/12
2 ON 1505

visional system for the operation of the Canal which will prevent the occurrence of incidents, always a possibility when a final solution has not been found.

38. These are the various points we have embodied in the new joint draft resolution.

39. This draft can really be divided into two quite distinct parts. The first part states the principles agreed upon by the three Foreign Ministers in the office of the United Nations Secretary-General and should not, I think, give rise to any lengthy discussion. The second part concerns the application of these principles and, since no agreement has been reached on such application, this part naturally reproduces, very largely, the text of the original draft resolution [S/3666]; at the same time, it leaves the door open for any proposals the Egyptian Government may make and, in addition, sets out the modalities for the operation of a provisional system pending the final settlement of the Suez problem.

40. This is the spirit in which this new draft resolution has been presented. It in no way supersedes the original draft resolution, as Mr. Lloyd has rightly said. That draft remains in abeyance. What we are asking for the moment is that the Security Council should express its views on the draft resolution we have just submitted.

41. Mr. FAWZI (Egypt): My Government's views on all the matters raised in the draft resolution submitted to the Council today by France and the United Kingdom [S/3671], and in the statements to which we have just listened from the Foreign Ministers of France and the United Kingdom, are already well known to the Council. My comments on the draft resolution and on the two statements will therefore be brief.

42. The first part of the draft resolution, in which six basic principles are outlined, coincides with what was presented by the Secretary-General to the Council yesterday and was generally accepted. This acceptance represents our position today, just as it did yesterday. I hope that the Security Council will adopt the first part of the joint draft resolution.

43. I should like, however, to present some clarifications, specially as regards sub-paragraph (c) of paragraph 1 of the draft resolution, and some other parts.

44. Sub-paragraph (c) of paragraph 1 is aimed at providing for what it calls the insulation of the operation of the Canal from the politics of any country. It is my delegation's view that, to begin with, this expression is rather unfortunate as well as misleading, and allows scope for various and contradictory interpretations. We believe that the real insulation of the Canal from politics would best be guaranteed by a solemn and internationally binding commitment in the form of a reaffirmation or a renewal of the 1888 Convention—either of which, as we have already declared, is acceptable to the Government of Egypt.

45. In this connexion, I am pleased to be able to recall once more that, in my statement to the Security Council on 8 October [736th meeting] and on previous occasions, I expressed the willingness of the Government of Egypt to negotiate and to provide for: first, the establishment of a system of co-operation between the Egyptian authority operating the Suez Canal and

provisoire d'exploitation du canal, destiné à éviter incidents toujours possibles lorsqu'une solution définitive n'a pas été trouvée.

38. Ce sont ces différentes indications que nous avons reprises dans le nouveau projet de résolution commun.

39. Ce projet comporte, en réalité, deux parties qui sont très distinctes. La première partie est l'énoncé des principes sur lesquels les trois ministres des affaires étrangères qui se sont réunis dans le bureau du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies sont mis d'accord, énoncé qui, je pense, ne donnera pas lieu ici à une longue discussion. La deuxième partie concerne la mise en œuvre de ces principes et, évidemment, puisqu'un accord n'a pas été réalisé sur la mise en œuvre, il est normal que cette partie reprenne, dans une très large mesure, le texte du projet de résolution initial [S/3666/Rev.1 et Corr.1]; toutefois, il ouvre la porte à d'éventuelles propositions de la part du Gouvernement égyptien et précise, en outre, les modalités d'un régime provisoire destiné à attendre le moment où le problème de Suez sera définitivement réglé.

40. Tel est l'esprit dans lequel ce nouveau projet de résolution a été déposé. Il ne supprime pas, comme il a été dit fort justement M. Lloyd, le projet de résolution initial. Celui-ci reste en suspens. Mais nous demandons pour le moment, au Conseil de sécurité de se prononcer sur le projet de résolution que nous venons de lui soumettre.

41. M. FAWZI (Egypte) [traduit de l'anglais]: Le Conseil connaît déjà les vues de mon gouvernement sur toutes les questions traitées dans le projet de résolution que viennent de présenter la France et le Royaume-Uni [S/3671 et Corr.1] et dans les déclarations des Ministres des affaires étrangères de la France et du Royaume-Uni que nous venons d'entendre. Je ne commenterai donc que brièvement le projet en question et les deux déclarations.

42. La première partie du projet de résolution, qui énumère les six principes de base, coïncide avec l'exposé que le Secrétaire général a fait hier au Conseil et qui a rencontré l'agrément de tous. Nous sommes d'accord avec ces principes, aujourd'hui comme hier. J'espère que le Conseil adoptera la première partie du projet de résolution commun.

43. Je voudrais cependant donner quelques éclaircissements sur certains points, en particulier sur l'alinéa c du paragraphe 1, mais aussi sur d'autres parties.

44. L'alinéa c du paragraphe 1 se propose de soustraire le fonctionnement du canal à la politique de tous les pays. De l'avis de ma délégation, c'est là une expression plutôt malheureuse, qui risque d'induire en erreur et qui autorise diverses interprétations contradictoires. D'après nous, le meilleur moyen de soustraire la gestion du canal à la politique serait d'adopter un engagement international solennel et obligatoire sous la forme soit d'une réaffirmation, soit d'une révision de la Convention de 1888, l'une ou l'autre étant également acceptable pour l'Egypte, comme nous l'avons déjà déclaré.

45. A cet égard, je suis heureux de pouvoir rappeler une fois de plus, que le 8 octobre [736ème séance], au Conseil de sécurité, et antérieurement, en d'autres occasions, le Gouvernement de l'Egypte s'est déclaré prêt à négocier et à prévoir, premièrement, l'établissement d'un système de coopération entre l'office égyptien de gestion du canal de Suez et les usagers du canal.

the users of the Canal, taking into full consideration the sovereignty and the rights of Egypt and the interests of the users of the Canal; secondly, the establishment of a system for the tolls and charges which guarantees for the users of the Canal fair treatment free from exploitation; and, thirdly, a reasonable percentage of the revenues of the Canal, to be allotted especially for improvements.

X 46. It is not my intention to reveal in this open meeting of the Council the details of what took place during the six meetings held between the Foreign Ministers of France, the United Kingdom and Egypt in the presence of the Secretary-General of the United Nations, unless I am permitted and desired to do so by the Council. It may, however, be permissible and to some extent useful for the purposes of the present debate if I mention, without going into any details, the fact that, at the fifth of those meetings, on 12 October, I handed to my colleagues of the United Kingdom and France and to the Secretary-General of the United Nations notes outlining the proposals of the Egyptian Government in relation to two important matters, namely, the question of tolls and charges and the recourse to be taken in case of the violation of the convention or the code of navigation of the Suez Canal. I also handed to them a draft of heads of agreement relating to the various aspects of the Suez Canal question.

47. The members of the Security Council will recall that in my previous submission, on 8 October, I stated, on behalf of my Government, that it would be ready to pay compensation to the shareholders of the former Suez Canal Company according to the average value of the shares during the five years preceding its nationalization, and that if no agreement could be reached on this, the Government of Egypt would agree to arbitration, and that was in addition to the offer previously made by the Government of Egypt to pay, if it was so desired, according to the rate in the Paris Bourse on the day before nationalization, namely, on 25 July, 1956.

48. I take it, therefore, that the Council is fully aware of the readiness of Egypt to negotiate a peaceful, satisfactory and adequate settlement of the Suez Canal question as a whole and in its various aspects, and that it has put forward concrete proposals with this in view.

Y 49. This, I submit, is the logical and practical way in which the Suez Canal question can be dealt with and in which the Suez Canal itself can be insulated from politics, whereas such an approach as that outlined in the second part of the joint draft resolution would do exactly the contrary and would throw the Suez Canal violently into the fray of the politics not only of one nation, but of a great number of nations.

50. As to the second part of the draft resolution which begins with paragraph 2, I trust that the trend expressed in it will not end by proving that the words spoken yesterday by President Eisenhower were not justified and by dashing to pieces the hopes of the people of the world for a just, equitable and wise solution of this question of the Suez Canal. I trust that the Council will not adopt this part of the draft resolution. The world was indeed happy to share the gratification of President Eisenhower yesterday when he opened his televised conference by saying:

systeme tenant pleinement compte et des droits de l'Egypte et des intérêts du canal; deuxièmement, l'établissement d'un système de péages et de frais qui garantisse aux usagers un traitement équitable, sans aucune exploitation; troisièmement, le prélèvement d'un pourcentage raisonnable des recettes du canal qui serait spécialement réservé aux améliorations.

46. Je n'ai pas l'intention de révéler en cette séance publique du Conseil les détails de ce qui s'est passé au cours des six réunions qu'ont eues entre eux les Ministres des affaires étrangères de la France, du Royaume-Uni et de l'Egypte, en présence du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, à moins que le Conseil ne m'y autorise ou ne m'y invite. Il est néanmoins permis, et il peut être utile au présent débat, de mentionner, sans plus de détails, qu'à la cinquième de ces réunions, tenue le 12 octobre, j'ai remis aux Ministres du Royaume-Uni et de la France et au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies des notes indiquant les grandes lignes des propositions du Gouvernement de l'Egypte sur deux questions importantes: la question des péages et des frais et la question des recours ouverts en cas de violation de la convention ou du code de la navigation du canal de Suez. De plus, je leur ai remis un projet de points d'accord concernant les divers aspects de la question du canal de Suez.

47. Les membres du Conseil de sécurité se souviendront que, dans mon discours du 8 octobre, j'ai déclaré que mon gouvernement était prêt à indemniser les actionnaires de l'ancienne Compagnie du canal de Suez en prenant pour base la valeur moyenne des actions au cours des cinq années antérieures à la nationalisation et que, si aucun accord ne pouvait être réalisé sur ce point, le Gouvernement de l'Egypte accepterait un arbitrage; cette offre s'ajoutait à celle qu'avait déjà faite le Gouvernement de l'Egypte de payer, au profit des intéressés, sur la base de la cote de la Bourse de Paris à la veille de la nationalisation, c'est-à-dire le 25 juillet 1956.

48. J'admets donc que les membres du Conseil comprennent pleinement le fait que l'Egypte est disposée à négocier un règlement pacifique, satisfaisant et approprié de la question du canal de Suez dans son ensemble et dans ses divers aspects, et qu'elle a formulé des propositions concrètes à cette fin.

49. C'est là, je me permets de le dire, le moyen logique et pratique suivant lequel on peut régler la question du canal de Suez et soustraire le canal lui-même à tout politique; en revanche, en abordant le problème de la façon proposée par la France et le Royaume-Uni dans la deuxième partie de leur projet de résolution, on agirait exactement en sens inverse et l'on ferait du canal de Suez le jouet de la politique non seulement d'une nation, mais d'un grand nombre de nations.

50. Quant à la deuxième partie du projet de résolution, la partie qui commence au paragraphe 2, j'espère que l'attitude qu'elle traduit n'aboutira pas à prouver que les paroles prononcées hier par le président Eisenhower étaient vaines et à réduire à néant les espoirs qu'ont les peuples du monde de voir donner à cette question du canal de Suez une solution juste, équitable et sage. J'espère que le Conseil n'adoptera pas cette partie du projet de résolution. Le monde s'est réjoui de pouvoir partager la satisfaction avec laquelle le président Eisenhower a déclaré hier, à l'ouverture de sa conférence télévisée:

36 6/2/1956 8/10/56 10/1/56 12/1/56 6
3 50 1201
UNITED NATIONS

SECURITY
COUNCIL

Distr.
GENERAL

S/3675
13 October 1956

ORIGINAL: ENGLISH/
FRENCH

SITUATION CREATED BY THE UNILATERAL ACTION OF THE EGYPTIAN
GOVERNMENT IN BRINGING TO AN END THE SYSTEM OF INTERNATIONAL
OPERATION OF THE SUEZ CANAL, WHICH WAS CONFIRMED AND COMPLETED
BY THE SUEZ CANAL CONVENTION OF 1888

Resolution adopted by the Security Council at its
743rd meeting on 13 October 1956

The Security Council,

Noting the declarations made before it and the accounts of the development
of the exploratory conversations on the Suez question given by the Secretary-
General of the United Nations and the Foreign Ministers of Egypt, France and the
United Kingdom;

Agrees that any settlement of the Suez question should meet the following
requirements:

- × (1) there should be free and open transit through the Canal without
discrimination, overt or covert - this covers both political and technical
aspects; ×
- (2) the sovereignty of Egypt should be respected;
- (3) the operation of the Canal should be insulated from the politics of any
country;
- (4) the manner of fixing tolls and charges should be decided by agreement
between Egypt and the users;
- (5) a fair proportion of the dues should be allotted to development;
- (6) in case of disputes, unresolved affairs between the Suez Canal Company
and the Egyptian Government should be settled by arbitration with suitable
terms of reference and suitable provisions for the payment of sums found to be
due.

המו"מ עם עבדאללה (50 - 1949) על שלושת שלביוא. הסדר כולל

- בראשית המו"מ דובר על החימת הסכם שלום ("שלום בכבוד"; שיחת ששון-דיין עם עבדאללה 27.11.49).
- הירדנים חבשו את הנגב ולאחר מכן, כחביעה מינימום, מעבר לים התיכון שימצא בריבונותם (ששון-שילוח עם רמאעי 1.12.49).
- אנו מציעו הסדרי מעבר במהכונת ההסדר הקיים לגבי העיר הפנמאית קולון. המעבר שם מאפשר את חציית שטח תעלת פנמה האמריקנית מבלי להקנות רבונות לרפובליקה הפנמאית (שיחת שנתקיימה ב-8.12.49).

ב. חוזה אי התקפה

- ירדן תובעת רצועת חוף בים התיכון בשכנות לעזה (מגדל גד). רצועת החוף תהיה מחוברת אל הממלכה הירדנית על-ידי פרוזדור ברוחב של 2 ק"מ שימצא ברבונות ירדנית. משלא הושגה הסכמה בין נציגי ישראל לירדן הצע עבדאללה לדון, תחת זה, בחוזה לאי התקפה ל-5 שנים. (שילוח-דיין עם עבדאללה 17.2.50). (הסיוטות מצ"ב)
- ביה"נ הירדני החדש מאשר את החלטות הספוח הקודמות של עבדאללה (24 באפריל 1950). ישראל מפרסמת הודעה שהיא רואה בכך מעשה חד-צדדי. שילוח ודיין מוסרים לעבדאללה שיחסינן לסיפוח יהיה תלוי באומי ההסכם שיושג בינינו לבין ממירדן (27.4.50).

א ידוע לי כי בשלב מסויים חתמו שני הצדדים בראשי תיבות על אחת הסיוטות. לא עלה בידי בעזרת התיק הבלתי-שלם המצוי בגנזך לזהות סיוטה זו או אף למצוא הוכחה שנערכה החימה זו.

2. דליית סעיפי הסכם ש"נ

- המו"מ על ההסכם לאי החקפה דועך. הדגש עובר למאמצים לדלות מה שניתן מסעיפי הסכם ש"נ (ספטמבר, אוקטובר 1950).

מסקנות

1. ראוי לציין כי בעת המו"מ שהיה סודי פרסם עבדאללה הצהרות פומביות לטובת השלום (8.10.49 ביחיחו, 10.10.49 בבית ג'אלה, 20.10.49 בעמאן, 17.11.49 בראיון עם כתב הטיימס).

2. בראשית המו"מ היה היעד הסדר שלום וטריטוריאלי, לאחר מכן נדונה הצעה לחוזה אי החקפה ובשלב האחרון נדונו דרכים לדליית כל הניתן מסעיפי ש"נ.

בתוצאות השיחה הרביעית של ששון ושילוח עם עבראללה ואל-
רפאעי נתקבלה הסיכסוך הבאה כסיכום:

הרגום
(הנסוח ע"י סמיר אל-רפאעי)

- א. שני הצדדים מסכימים לסו"ס רשמי להסדר הטריטוריאלי הטבוס
על העקרונות הבאים:
1. הצד הישראלי מכיר כי השגת מוצא ימי לעבה"י (* ליס-
התיכון הוא אינטרס חיוני לעבה"י.
 2. הצד הישראלי מסכים לוותר לטובת הצד הירדני על מעבר (**)
המתחיל מחברון ובית ג'וברין ומש אל נקודה על "חוף עזה"
באופן שמעבר זה יהיה שייך לרצועות הירדנית ושלמה כחלק
בלתי נפרד מהטריטוריה הירדנית, ובצורה שיוסכם בין
הצדדים על פון המעבר ורחבו.
 3. הצד הירדני מבין בבטוי "חוף עזה" אותה גזרת חוף הנמצאת
בין העיר מג'דל וגבולות אזור עזה הנמצא כיום בידי
הממשלה המצרית. אשר לצד הישראלי, הרי כוונתו בבטוי
המזכר לעיל אזור עזה עצמו הנמצא בידי מצרים. לפיכך
יפנו שני הצדדים אל סמכויותיהם העליונות לשם הסכם בדבר
הפרוט הטופי לבטוי זה.
 4. הצד הירדני מסכים על קביעת נקודות מעבר בטעבר הירדני
הנזכר בסעיף 2 על סנת להקל קשרי תחבורה של הצד הישראלי
באופן שיסכם אחר-כך על מספר הנקודות הללו.
 5. הצד הישראלי מתנה שלא יוקמו בסיסים ומתקנים צבאיים
בטעבר הירדני המזכר.
 6. הצד הישראלי מתנה כי סעיפי האסנה הירדנית-אנגלית לא
יחולו על המעבר הירדני המזכר.
 7. הצד הירדני מסכים למתן דרך חופית שתקשר בין צפון ים-
הסלח ובין חיבור הגבולות הישראליים בדרום הים הזה. (***)

(*) במקור הערבי - לירדן - כלומר לסמלכת הירדן.

(**) המעבר כוונתו רצועת מעבר.

(***) השטח שבידי ישראל בדרומו של ים-הסלח

ב. ירושלים

שני הצדדים מסכימים לסו"ט לחלוקת העיר ירושלים וזאת ע"י החלפת קווי שביתת הנשק שהיא בתוקף עכשיו בקווי גבול קבועים באופן שיובטחו בין השאר גם העניינים כדלהלן:

1. הכללת הרובע היהודי של העיר העתיקה עד הכותל המערבי לחלק הישראלי של ירושלים באמצעות טעבר רצוף לחלק זה.
2. חיבור דרך בית לחם כחלק רצוף עם החלק הערבי של ירושלים.
3. סידור שישראל תגיע אל מטרותיה בהר-הצופים בדרך טתאימה שהצדדים יסכימו עליה.
4. מהמסכם כי נוסף לשנויים שנזכרו קודם לכן ייעשו שנויים אחרים בקוים הנוכחיים של שביתת הנשק במדה שיהיו הכרחיים להתוית קו החלוקה בהסדר הסחפי על יסודות מעשיים במדה המכסימלית. (אאאא)
5. כל השאלות הקשורות בפיוצויים על אבדן נכסים פרטיים של אחד הצדדים יהיו נושא לסו"ט והסכם סיוחדים.

ג. הסדר קו הגבול

הוסכם כי המו"ט יכלול הכנסת תקונים בקו הגבול בין ישראל והירדן בצורה שתביא בחשבון הבטחת הצרכים החקלאיים והצבאיים של שני הצדדים במדה מאפשר.

(אאאא) בהסכר בע"ס צוינו במיוחד שנויי הגבול הדרושים להסדר בעית לטרון.

מס' 3,3
מס' 3,3
מס' 3,3

חוזה אי-התקפה בין ישראל לירדן - הצעת עבדאללה וביטוחו בפגישת
עם שילוח ודיין, 17.2.50

מתוך התחשבות בדעת הקהל בשתי הארצות ואם יתקבל הדבר על
דעת ממשלת ישראל, יש בדעת ה.מ. להציע לממשלת הירדן לתת את
הסכמתה לדברים הבאים:

- א. כריתת חוזה של אי-התקפה הדדית בין ישראל והירדן לתקופת
חמש שנים.
 - ב. השארת הגבולות הקיימים, כפי שנקבעו בהסכם שביתת הנשק.
 - ג. מסירת העיון בשאלת ההסדר הכולל, בכלל זה בעיית ירושלים,
לידי ועדות מיוחדות שתהיינה מורכבות מנציגי שני הצדדים.
 - ד. מתן ערובות מספיקות לאו"ם, כי ישראל והירדן יכבדו את
המקומות הקדושים ויימנעו בכל מקרה שהוא מכל סכסוך מזוין
בשטחים האלה.
 - ה. עיון בתשלום פצויים מיוחדים לתושבי ירושלים בעד רכושם;
אם תראה ישראל אפשרות לוותר על כמה שכונות, תהיה בזה הקלה
גמורה למשימה הגדולה (ז"א השלום).
 - ו. סו"ם על חידוש קשרי המסחר בין שתי הארצות בתקופת החוזה
ועל מתן נמל מפסי לירדן בחיפה.
 - ז. היתר לכל ערבי לעבור את הקוים לישראל, או לשלוח עורך-דין,
לשם הסדר עניני רכושו אם ע"י מכילה או בדרך אחרת.
- אשר לענין בכללו, מבקש ה.מ. את ממשלת ישראל להודיעו אילו
ויתורים היא מוכנה להציע לגבי החזרת השכונות הערביות בירושלים
לטען אפשר יהיה לברר אם כדאי להציע לממשלת הירדן את הויתור על
הרובע היהודי בעיר-העתיקה.
- ה.מ. שומר על זכויותיו לגבי תקונים טריטוריאליים וכן לגבי
תביעת נמל בחוף ים-התיכון תחת רבונות ירדנית, כפי שנאמר בשיחות
הקודמות.

XXXXXX

בסיכום ההוועדות על ענין זה במסגרת, 20.2.50, אמר שה"ח:

נראה שכל החברים נוקטים בגישה חיובית לעקרון החוזה המוצע
ורואים בתנאים הכלליים בו ברכה. לחוזה כזה יהיה ערך תעסולתי
כביר. יהיה בו מסום יצוב המצב עם מדינה ערבית שכנה אחת לפחות
(מ.ק. מעיר: סק-גי היה קורא לזה)
(וייתכן שמצרים תלך באותו הכיוון אולם כעת
ודאי שאיננה רוצה להיות הקופצת בראש.

השאלה המכרעת היא האם החוזה החדש יהיה נוסף לש"ן או במסגרת
ש"ן. אם נגרוס במסגרת ש"ן הרי ייתכן כי כעבור חמש שנים יוצר מצב
שלטני הצדדים תהיה יד חפשית. מכאן שיהיה אולי כדאי להכניס בחוזה
סעיף שחוזה זה מהווה כנאמר בהסכם ש"ן ואם

ואם יווצר הרושם שבתום חמש שנות החוזה תהיה לצדדים יד חפשית
הרי ישמש רושם זה שוט על ב היירדן לבוא לידי הסכם סירטוריאלי
סופי. נוכל לפני תום תוקף החוזה לתת שאין ברצוננו
לחדש את החוזה ואז יחפד המלך שנקצא לפעולה אולם גם למטבע זו
סני צדדים כי גם המלך יוכל לתת כזה ואז אנו נהיה
הפוחדים. מתיצבת, איפוא, השאלה הרצוי שתהיה לנו יד חפשית
אם לאו. בהכרעה בשאלה זו תלוי אם אנו גורסים חוזה במקום
ש"ן או בוסף לש"ן.

לעקרון היד החפשית יש עוד צד שני כי יד חפשית למלך הורה
אוסר גם חופש פעולתו כלפי סוריה ושאלה היא אם ניתן לו חופש
זה ואם לאו, ואם ניתן, מה מחיר בדרוש. יש להניח שהאיחוד
בצורה זו או אחרת באם יקום לא נוכל למנעו אך ברור שאם ניתן
למלך יד חפשית יהיה בזה מסום ויתור על איום. הבעיות הניתנות
לפתרון מהיר יש להכניסן לגוף החוזה (לסרון, הר-הצופים, סים
לסדום). את שאר הדברים הפתוחים יש למסור לסמכות הועדות ולתת
להן אפשרות לכרות "תת הסכמים" בוספים.

11.20

THE STATE OF ISRAEL AND THE HASHEMITE-JORDAN KINGDOM,
28.2.50

11

WHEREAS on the third day of April, 1949, the Contracting Parties signed at Rhodes a General Armistice Agreement to remain in force until a peaceful settlement between the Parties is achieved,

AND WHEREAS the Parties now desire, in order to promote normal relations and as a further step toward a peaceful settlement, to reinforce the said General Armistice Agreement and extend the scope of mutual accord between them,

HAVE THEREFORE agreed to conclude the following Agreement of Amity and Non-Aggression and have accordingly appointed as their Plenipotentiaries

The State of Israel

The Hashemite Jordan Kingdom

who, after presentation of their full powers, found in good and due form, have agreed on the following provisions.

Article I.

(1) Each of the Contracting Parties undertakes not to resort to war or acts of armed violence or other acts of aggression or hostility against the other, or to invade territories under the control of the other, or to permit any territory under its control to serve as a base or to be used for passage for armed attack by a third party on the other.

(2) If, on any occasion, there should arise between the Contracting Parties differences of opinion which they are unable to settle between themselves, they undertake to have recourse to the conciliatory and arbitral procedures offered under international law for the settlement thereof, or such other means of pacific settlement as shall be agreed upon by the Parties.

Article II

For the duration of this Agreement the Armistice Demarcation Line described in the said General Armistice Agreement shall remain in force subject to any modifications agreed to by both Parties in accordance with the terms of the said General Armistice Agreement, ~~in~~

In order to reduce possible friction, the Contracting Parties agree to eliminate the various areas of "no man's land" the continued existence of which they consider undesirable.

Article III

The Contracting Parties are agreed upon the necessity for taking joint steps in order to protect the Holy Places of all faiths in Jerusalem and to ensure freedom of access thereto and freedom of worship thereat to the adherents of all faiths. A Joint Declaration by the Contracting Parties in this regard is contained in Annex 1 to the present Agreement. The Contracting Parties further agree to offer requisite assurances to the United Nations regarding the inviolability of the Holy Places and the observance of the said Declaration.

Article IV

(1) The Contracting Parties are agreed upon the desirability of establishing economic and commercial relations between them.

(2) For the implementation of this Article economic and commercial accords shall be concluded between the Parties. Trade Delegates shall be exchanged between them not later than three months from the coming into force of this Agreement. They shall negotiate these economic and commercial accords and be responsible for their effective observance.

Article V.

The Contracting Parties are agreed that all necessary steps shall be taken to ensure the resumption of the normal functioning

of the cultural and humanitarian institutions on Mount Scopus and the use of the cemetery on the Mount of Olives and access them to, as well as the free movement of traffic on the Bethlehem-Jerusalem road, in accordance with Article VIII of the said General Armistice Agreement.

Article VI.

(1) Having regard to the purposes of this Agreement and in order to implement its provisions and to formulate the basis for a final peaceful settlement, the Contracting Parties hereby establish a Mixed Commission to be known as the Israel-Jordan Commission.

(2) The Israel-Jordan Commission shall inter alia:

(a) Examine all territorial problems outstanding between the Contracting Parties.

(b) Consider and elaborate plans for the determination of rights to financial recompense and the assessment and payment thereof in respect of immovable property in Jerusalem which was abandoned by its owners as a consequence of the armed conflict.

(c) Examine ways and means for the settlement of the just claims for compensation of persons permanently resident in the territory of either of the Contracting Parties for property abandoned by them in the territory of the other Contracting Party.

The Commission may consider the feasibility, in suitable cases, of the owners of such property in person, or by their duly authorised agents, being admitted to the territory of the other Party for the purpose of settling such claims. Should this not be found practicable, the Commission itself shall prepare plans for the final settlement of these claims.

(d) Devote its attention to the question of the establishment of a free zone in the Port of Haifa for the Hashemite-Jordan Kingdom for commercial purposes.

(e) Examine measures for the full resumption of operations by the Palestine Electric Corporation and by the Palestine Potash Limited.

(f) Generally supervise the proper execution of the Present Agreement.

Article VII.

(1) The Commission established pursuant to Article VI hereof shall be composed of $\frac{1}{2}$ representatives of each Party designated designated by the respective Governments.

(2) This Commission has the power to appoint such sub-commissions as it deems necessary in order to make possible the expeditious completion of its task.

(3) The Contracting Parties shall immediately nominate their representatives to the Commission, which shall hold its first meeting not later than seven days from the coming into force of this Agreement. Subsequent meetings shall take place upon the first and fifteenth days of each month thereafter, unless such dates fall on a Friday or on a Saturday, in which event the meeting will be postponed for not more than two days.

(4) The Commission's headquarters shall be at Jerusalem.

(5) The Commission and its sub-commissions shall establish their own rules of procedure.

(6) Members of the Commission and of sub-commissions shall, while on the territory of the other of the Contracting Party, be granted the appropriate privileges and immunities.

Article VIII.

The Contracting Parties agree that the Mixed Armistice Commission set up in accordance with the said General Armistice Agreement shall have no powers or functions in relation to the execution of this Agreement.

Article IX.

This Agreement shall enter into force immediately upon signature, and shall remain in force for a period of five years or for so long as the General Armistice Agreement signed at Rhodes on 3 April, 1949, is in force, whichever period shall be the shorter.

Article X.

Nothing in the present agreement is intended to, or shall in any way prejudice the rights and obligations which devolve, or may devolve, upon either of the Contracting Parties under the Charter of the United Nations.

.... לאחר קריאת שתי ההצעות, התפתח וכוה. ער. וחריף בין נציגיו לפאוזי אל מולכי (סמיר רפאעלי לא לקח חלק פעיל בוכוח. כפי שכבר צוין לעיל הכריז המלך, בראשית הערב, כי סמיר ישתתף הפעם בחזרת משקיף בלבד). נציגיו ציינו, כי בשעה שהצעתנו לא חרגה ממסגרת העקרונות שהוצעו ע"י המלך ונחתמו ע"י שני הצדדים, לוקה הצעתם בהסר בעניינים עקריים מאד. אין בהצעתם הגבלת תוקף החוזה לתקופה מסוימת, חסר בה סעיף על שיתוף פעולה כלכלי ומסחרי. הדגשנו כי אין בדעתנו לחתום על מהדורה שניה של הסכם שביחת הנשק ולא כל שכן על מהדורה גרועה של אותו ההסכם. הזכרנו כשבראשית המו"מ הזה עשינו מאמץ להגיע לידי הסדר שלום סופי. אולם, משנוכחנו כי השעה איננה כשרה, הסכמנו להצעתו של המלך, לחתום בינתיים על הסכם שיש בו משום שלב ביניים בין המצב שאנו נחונים בו כיום, לבין הסדר סופי. הושפענו מאד מהסברתו ההגיונית של המלך, כי קשה לשני צדדים שנלחמו ושנשפך דם ביניהם לעבור, מעבר פחאומי, ממלחמה לשלום. ועל כן, טען המלך, רצוי שיוסכם על חוזה אי התקפה ל-5 שנים על מנת שבמשך 5 שנים אלו יקומו בין שני הצדדים קשרי כלכלה וחיים נורמליים וע"י כך תוצר אוירה, אשר בה נוכל למצוא, ביתר קלות, לשון משוחפת על מנת להתגבר על חילוקי הדעות, אשר כיום נראים הם כאילו אין לגזר ביניהם. הצעתם של היורדנים משקטת את שני היסודות הללו, שהתכוון להם המלך ואשר בכוון שוכנעה ממשלתנו להסכים להצעתנו....

... אנו עמדנו על הדד דעתנו, כי ההצעה המוצעת ע"י היורדנים יש בה משום נסיגה, לא רק לעומת הנוסח המוסכם והחתום בראשי תבות, כי אם יש בו אפילו משום נסיגה לעומת המצב הקיים בהסכם שביחת הנשק של רודוס....

משטר הכבוש האמריקני ביפאן

1. הצהרת פוטסדאם 26.7.45 (ארה"ב, בריטניה וסין) קבעה התנאים לכניעת יפן:
(בריה"מ הצטרפה מאוחר יותר)

Until such a new order is established..... points in Japanese territory to (7) be designated by the Allies shall be occupied to secure the achievement of the basic objectives.....

The Japanese military forces, after being completely disarmed, shall be permitted (9) to return to their homes....

2. הוטלו מצוות האטום על הירושימה (6.8.45) ועל נאסאקי (8.8.45).

3. השובח שר החוץ האמריקאי Byrnes ב-11.8.45 לאגרת היפנית (10.8) בדבר נכונות לקבלת הצהרת פוטסדאם. היא נמסרה בשם ממשלות ארה"ב, בריטניה, בריה"מ וסין:

From the moment of surrender the Authority of the Emperor and the Japanese Government to rule the state shall be subject to the Supreme Commander of the Allied powers.....

4. כניעת יפן א. 14.8.45 - הודעת ממשלת יפן ל-4 המעצמות על קבלת תנאי הכניעה.
ב. 2.9.45 - התימה על תנאי הכניעה במפרץ טוקיו.

5. עקרונות מדיניותה של ארה"ב כלפי יפן לאחר כניעתה 29.8.45: ראה נספח סס' 1. (31)

6. החוקה החדשה של יפן 8.9.46:

מעוף 9:

....In order to accomplish the aim of the preceding paragraph, land, sea and air forces, as well as other war potential, will never be maintained.
The right of belligerency of the state will not be recognized.

7. חוזה השלום עם יפאן 8.9.1951

ראה נספח מס' 2 (הוצאה כוחות בבונין)

8. חוזה בטחון בין ארה"ב ויפאן 8.9.1951

ראה נספח מס' 3. (1-2)

מסקנות

1. ההסדרים בין ארה"ב ובעלי בריתה/לימאן היו מרחיקי לכת כתוכננס (ער לויתור

מוחלט מצד יפאן להגנה עצמית). (אבל 5 פירוט 2/ינסאמ)

2. משום כך יש בהם חומר סיעון חשוב בעיקר בשיחות עם האמריקנים.

Arce, Tanimbar and islands in the vicinity of Halmahera in Dutch New Guinea shall surrender to the Supreme Allied Commander, South East Asia Command.

(2) The senior Japanese Commanders and all ground, sea, air and auxiliary forces within Borneo, British New Guinea, the Bismarks and the Solomons shall surrender to the Commander-in-Chief, Australian Military Forces.

(d) The senior Japanese Commanders and all ground, sea, air and auxiliary forces in the Japanese mandated islands, Bonins, and other Pacific islands shall surrender to the Commander-in-Chief, U.S. Pacific Fleet.

(e) The Imperial General Headquarters, its Senior Commanders, and all ground, sea, air and auxiliary forces in the main islands of Japan, minor islands adjacent thereto, Korea south of 38 degrees north latitude, Ryukus, and the Philippines shall surrender to the Commander-in-Chief, U.S. Army Forces, Pacific.

(f) The above indicated Commanders are the only representatives of the Allied Powers empowered to accept surrender, and all surrenders of Japanese forces shall be made only to them or to their representatives. . . .

10. United States Initial Post-Surrender Policy for Japan (dated 29 August 1945) approved 6 September 1945¹

PURPOSE OF THIS DOCUMENT

This document is a statement of general initial policy relating to Japan after surrender. It has been approved by the President and distributed to the Supreme Commander for the Allied Powers and to appropriate U.S. departments and agencies for their guidance. It does not deal with all matters relating to the occupation of Japan requiring policy determinations. Such matters as are not included or are not fully covered herein have been or will be dealt with separately.

Part I—ULTIMATE OBJECTIVES

The ultimate objectives of the United States in regard to Japan, to which policies in the initial period must conform, are:

(a) To insure that Japan will not again become a menace to the United States or to the peace and security of the world.

(b) To bring about the eventual establishment of a peaceful and responsible government which will respect the rights of other states and will support the objectives of the United States as reflected in the ideals and principles of the Charter of the United Nations. The United States desires that this government should conform as closely as may be to principles of democratic self-government but it is not the responsibility of the Allied Powers to impose upon Japan any form of government not supported by the freely expressed will of the people.

These objectives will be achieved by the following principal means:

(a) Japanese sovereignty will be limited to the islands of Honshu, Hokkaido, Kyushu, Shikoku, and such minor outlying islands as may be determined, in

Department of State: *Occupation of Japan*, pp. 73-81 (Appendix 13).

accordance with the Cairo Declaration and the Potsdam Declaration and the United States is or may be a party.

(b) Japan will be completely disarmed and demilitarized. The authority of the militarists and the influence of militarism will be totally eliminated from her political, economic, and social life. Institutions expressive of the spirit of militarism and aggression will be vigorously suppressed.

(c) The Japanese people shall be encouraged to develop a desire for individual liberties and respect for fundamental human rights, particularly the freedoms of religion, assembly, speech, and the press. They shall also be encouraged to form democratic and representative organizations.

(d) The Japanese people shall be afforded opportunity to develop for themselves an economy which will permit the peacetime requirements of the population to be met.

Part II—ALLIED AUTHORITY

1. Military Occupation

There will be a military occupation of the Japanese home islands to carry into effect the surrender terms and further the achievement of the ultimate objectives stated above. The occupation shall have the character of an operation in behalf of the principal Allied powers acting in the interests of the United Nations at war with Japan. For that reason, participation of the forces of other nations that have taken a leading part in the war against Japan will be welcomed and expected. The occupation forces will be under the command of a Supreme Commander designated by the United States.

Although every effort will be made, by consultation and by constitution of appropriate advisory bodies, to establish policies for the conduct of the occupation and control of Japan which will satisfy the principal Allied powers, in the event of any differences of opinion among them, the policies of the United States will govern.

2. Relationship to Japanese Government

The authority of the Emperor and the Japanese Government will be subject to the Supreme Commander, who will possess all powers necessary to effectuate the surrender terms and to carry out the policies established for the conduct of the occupation and the control of Japan.

In view of the present character of Japanese society and the desire of the United States to attain its objectives with a minimum commitment of its forces and resources, the Supreme Commander will exercise his authority through Japanese governmental machinery and agencies, including the Emperor, to the extent that this satisfactorily furthers United States objectives. The Japanese Government will be permitted, under his instructions, to exercise the normal powers of government in matters of domestic administration. This policy, however, will be subject to the right and duty of the Supreme Commander to require changes in governmental machinery or personnel or to act directly if the Emperor or other Japanese authority does not satisfactorily meet the requirements of the Supreme Commander in effectuating the surrender terms. This

- (i) to settle its international disputes by peaceful means in such a manner that international peace and security, and justice, are not endangered;
- (ii) to refrain in its international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State or in any other manner inconsistent with the Purposes of the United Nations;
- (iii) to give the United Nations every assistance in any action it takes in accordance with the Charter and to refrain from giving assistance to any State against which the United Nations may take preventive or enforcement action.

(b) The Allied Powers confirm that they will be guided by the principles of Article 2 of the Charter of the United Nations in their relations with Japan.

(c) The Allied Powers for their part recognize that Japan as a sovereign nation possesses the inherent right of individual or collective self-defense referred to in Article 51 of the Charter of the United Nations and that Japan may voluntarily enter into collective security arrangements.

ARTICLE 6

(a) All occupation forces of the Allied Powers shall be withdrawn from Japan as soon as possible after the coming into force of the present Treaty, and in any case not later than 90 days thereafter. Nothing in this provision shall, however, prevent the stationing or retention of foreign armed forces in Japanese territory under or in consequence of any bilateral or multilateral agreements which have been or may be made between one or more of the Allied Powers, on the one hand, and Japan on the other.

(b) The provisions of Article 9 of the Potsdam Proclamation of July 26, 1945, dealing with the return of Japanese military forces to their homes, to the extent not already completed, will be carried out.

(c) All Japanese property for which compensation has not already been paid, which was supplied for the use of the occupation forces and which remains in the possession of those forces at the time of the coming into force of the present Treaty, shall be returned to the Japanese Government within the same 90 days unless other arrangements are made by mutual agreement.

CHAPTER IV.—POLITICAL AND ECONOMIC CLAUSES

ARTICLE 7

(a) Each of the Allied Powers, within one year after the present Treaty has come into force between [redacted] and Japan, will notify [redacted]

prewar bilateral treaties or conventions with Japan it wishes to continue in force or revive, and any treaties or conventions so notified shall continue in force or be revived subject only to such amendments as may be necessary to ensure conformity with the present Treaty. The treaties and conventions so notified shall be considered as having been continued in force or revived three months after the date of notification and shall be registered with the Secretariat of the United Nations. All such treaties and conventions as to which Japan is not so notified shall be regarded as abrogated.

(b) Any notification made under paragraph (a) of this Article may except from the operation or revival of a treaty or convention any territory for the international relations of which the notifying Power is responsible, until three months after the date on which notice is given to Japan that such exception shall cease to apply.

ARTICLE 8

(a) Japan will recognize the full force of all treaties now or hereafter concluded by the Allied Powers for terminating the state of war initiated on September 1, 1939, as well as any other arrangements by the Allied Powers for or in connection with the restoration of peace. Japan also accepts the arrangements made for terminating the former League of Nations and Permanent Court of International Justice.

(b) Japan renounces all such rights and interests as it may derive from being a signatory Power of the Conventions of St. Germain-en-Laye of September 10, 1919, and the Straits Agreement of Montreux of July 20, 1936, and from Article 16 of the Treaty of Peace with Turkey signed at Lausanne on July 24, 1923.

(c) Japan renounces all rights, title and interests acquired under, and is discharged from all obligations resulting from, the Agreement between Germany and the Creditor Powers of January 20, 1930, and its Annexes, including the Trust Agreement, dated May 17, 1930, the Convention of January 20, 1930, respecting the Bank for International Settlements, and the Statutes of the Bank for International Settlements. Japan will notify to the Ministry of Foreign Affairs in Paris within six months of the first coming into force of the present Treaty its renunciation of the rights, title and interests referred to in this paragraph.

ARTICLE 9

Japan will enter promptly into negotiations with the Allied Powers so desiring for the conclusion of bilateral and multilateral agreements providing for the regulation or limitation of fishing and the conservation and development of fisheries in the Pacific.

(b) If the Treaty has not come into force within nine months after the date of the deposit of Japan's ratification, any State which has ratified it may bring the Treaty into force between itself and Japan by a notification to that effect given to the Governments of Japan and the United States of America not later than three years after the date of deposit of Japan's ratification.

ARTICLE 24

All instruments of ratification shall be deposited with the Government of the United States of America which will notify all the signatory States of each such deposit, of the date of the coming into force of the Treaty under paragraph (a) of Article 23, and of any notifications made under paragraph (b) of Article 23.

ARTICLE 25

For the purposes of the present Treaty the Allied Powers shall be the States at war with Japan, or any State which previously formed a part of the territory of a State named in Article 23, provided that in each case the State concerned has signed and ratified the Treaty. Subject to the provisions of Article 21, the present Treaty shall not confer any rights, titles or benefits on any State which is not an Allied Power as herein defined; nor shall any right, title or interest of Japan be deemed to be diminished or prejudiced by any provision of the Treaty in favor of a State which is not an Allied Power as so defined.

ARTICLE 26

Japan will be prepared to conclude with any State which signed or adhered to the United Nations Declaration of January 1, 1942, and which is at war with Japan, or with any State which previously formed a part of the territory of a State named in Article 23, which is not a signatory of the present Treaty, a bilateral Treaty of Peace on the same or substantially the same terms as are provided for in the present Treaty, but this obligation on the part of Japan will expire three years after the first coming into force of the present Treaty. Should Japan make a peace settlement or war claims settlement with any State granting that State greater advantages than those provided by the present Treaty, those same advantages shall be extended to the parties to the present Treaty.

ARTICLE 27

The present Treaty shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America, which shall furnish each signatory State with a certified copy thereof.

In faith whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed the present Treaty.

Done at the City of San Francisco this eighth day of September, 1951, in the English, French and Spanish languages, all being equally authentic, and in the Japanese language.

(v) SECURITY TREATY BETWEEN THE U.S.A. AND JAPAN, SAN FRANCISCO, 8 SEPTEMBER 1951¹

Japan has signed a Treaty of Peace with the Allied Powers. On the coming into force of that Treaty, Japan will not have the effective means to exercise its inherent right of self-defense because it has been disarmed.

There is danger to Japan in this situation because irresponsible militarism has not yet been driven from the world. Therefore, Japan desires a Security Treaty with the United States of America to come into force simultaneously with the Treaty of Peace between Japan and the United States of America.

The Treaty of Peace recognizes that Japan as a sovereign nation has the right to enter into collective security arrangements, and, further, the Charter of the United Nations recognizes that all nations possess an inherent right of individual and collective self-defense.

In exercise of these rights, Japan desires, as a provisional arrangement for its defense, that the United States of America should maintain armed forces of its own in and about Japan so as to deter armed attack upon Japan.

The United States of America, in the interest of peace and security, is presently willing to maintain certain of its armed forces in and about Japan, in the expectation, however, that Japan will itself increasingly assume responsibility for its own defense against direct and indirect aggression, always avoiding any armament which could be an offensive threat or serve other than to promote peace and security in accordance with the purposes and principles of the United Nations Charter.

Accordingly, the two countries have agreed as follows:

ARTICLE I

Japan grants, and the United States of America accepts the right, upon the coming into force of the Treaty of Peace and of this Treaty, to dispose United States land, air and sea forces in and about Japan. Such forces may be utilized to contribute to the maintenance of international peace and security in the Far East and to the security of Japan against armed attack from without, including assistance given at the express request of the Japanese Government to put down large-scale internal riots and disturbances in Japan, caused through instigation or intervention by an outside Power or Powers.

¹ Department of State Bulletin, 17 September 1951, pp. 464-5.

כנון יחסים דיפלומטיים בין בריה"מ ורפ"ג (1955)

1. ב-7.6.55 פנתה בריה"מ באגרה לרפ"ג, לכנון יחסים דיפלומטיים בין שתי

הארצות. בין השאר נאמר באגרה זו כי:

The Soviet government believes that the abolition of what was known as the Occupation Statute of Western Germany which restricted her relations with other countries (5.5.55) and also the decree of the Supreme Soviet of the U.S.S.R. ending the state of war between the U.S.S.R. and Germany (25.1.55)...

provide the necessary conditions... for establishing normal and direct relations between the Soviet Union and the Federal Republic of Germany.

בריה"מ הזמינה את הרפ"ג לבא לידי ביטוי את עמדתה לגבי יחסי דיפלומטיה בין שתי הארצות.

קשר אישי בין ראשי שתי המדינות.

2. בחשובה מ-30.6.55 הביעה רפ"ג את הסכמתה והבהירה את הצורך בשיחות בלתי

רשמיות מוקדמות בין שגרירי שתי הארצות שתכליתן להגדיר את הנושאים

והנקודות שיועלו לדיון בפגישה כנ"ל. בריה"מ ענתה (3.8.55) כי הכוונה

לדון בכנון יחסים דיפלומטיים, מסחריים וכלכליים בין שתי הארצות וכי

כננים

will not be made dependent on any preconditions by other side.

3. רפ"ג עמדה על כך (12.8.55) ששיחות על כנון יחסים כנ"ל מחייבות דיון גם

בנושאים אחרים הקשורים לכנון היחסים וביחוד: 1. בעית אחודה של ברמניה.

2. בעית שחרורם של הגרמנים הנמצאים בתחומי בריה"מ. בחשובה (19.5.55)

ציינה בריה"מ כי עמדתה בשאלת האיחוד ידועה וכי היא אינה רואה כל מכשול

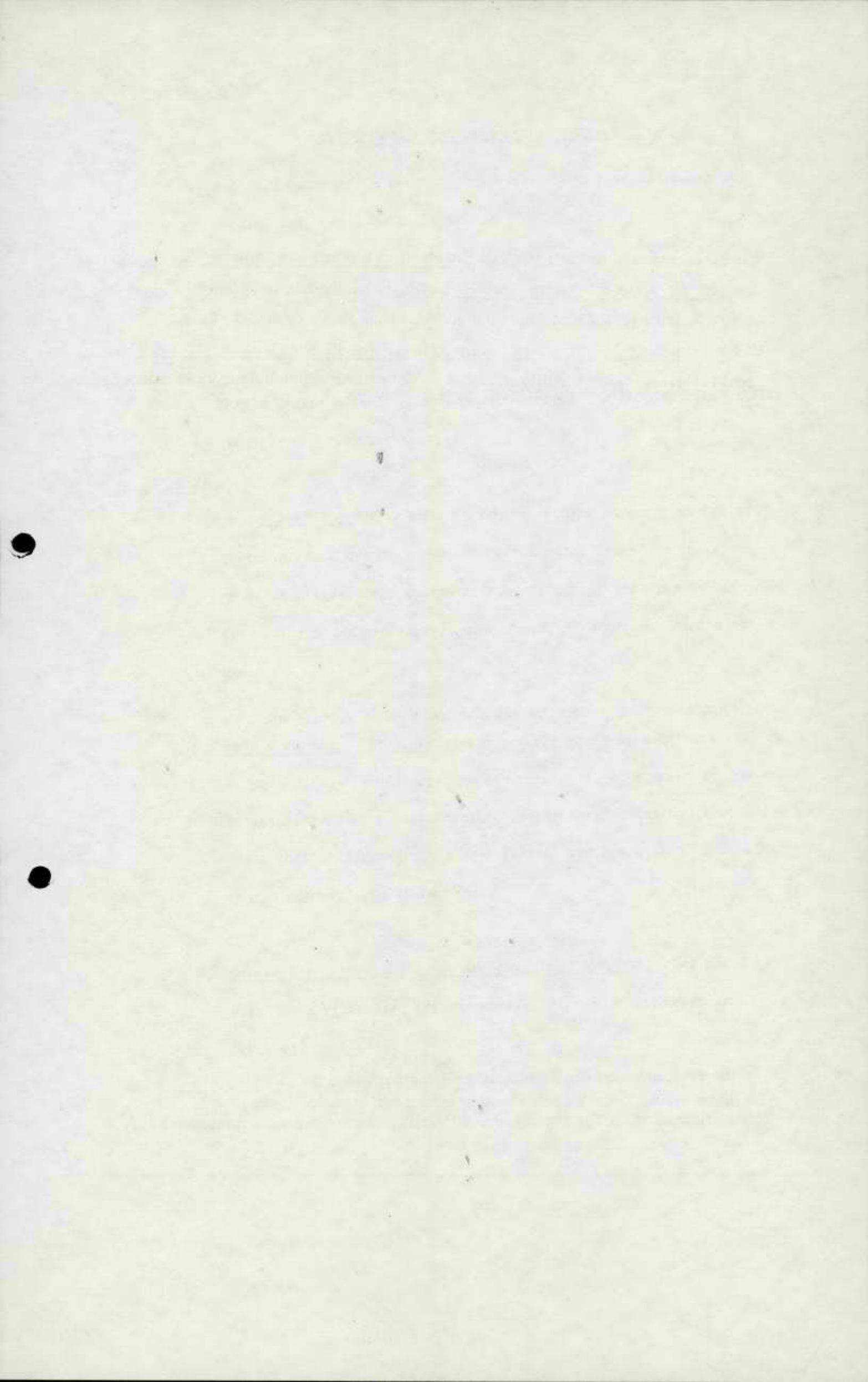
בהחלפת דעות על נושא זה ואחרים.

4. השיחות בין בריה"מ ורפ"ג התקיימו במוסקבה (9-13.9.55) ובהן הוסכם על

כנון יחסים דיפלומטיים בין שתי הארצות. בהודעה משותפת שהתפרסמה

(13.9.55) נאמר כי:

... the establishment and development of normal relations... will facilitate the settlement of outstanding issues and should... help in the settlement of... the restoration of the unity of the German democratic state...

5. רפ"ג הבהירה לאחר מכן כי כנון היחסים הדיפלומטיים:

1. ... does not represent recognition of the present state of territorial possession on both sides.

2. ... does not signify any change in the legal standpoint of the Federal

Gov. with reference to its authority as the representative of the German people. ...
6. בפרשה כנון היחסים היתה עמדתה של בריה"מ בעד כנון יחסים מידי ללא

תנאים, כאשר פגרון בעיות מסוימות בין שתי המדינות יידיחה למועד מאוחר

יותר, עמדת רפ"ג היתה שיש לקשר את כנון היחסים בנושאים אחרים (כאחוד

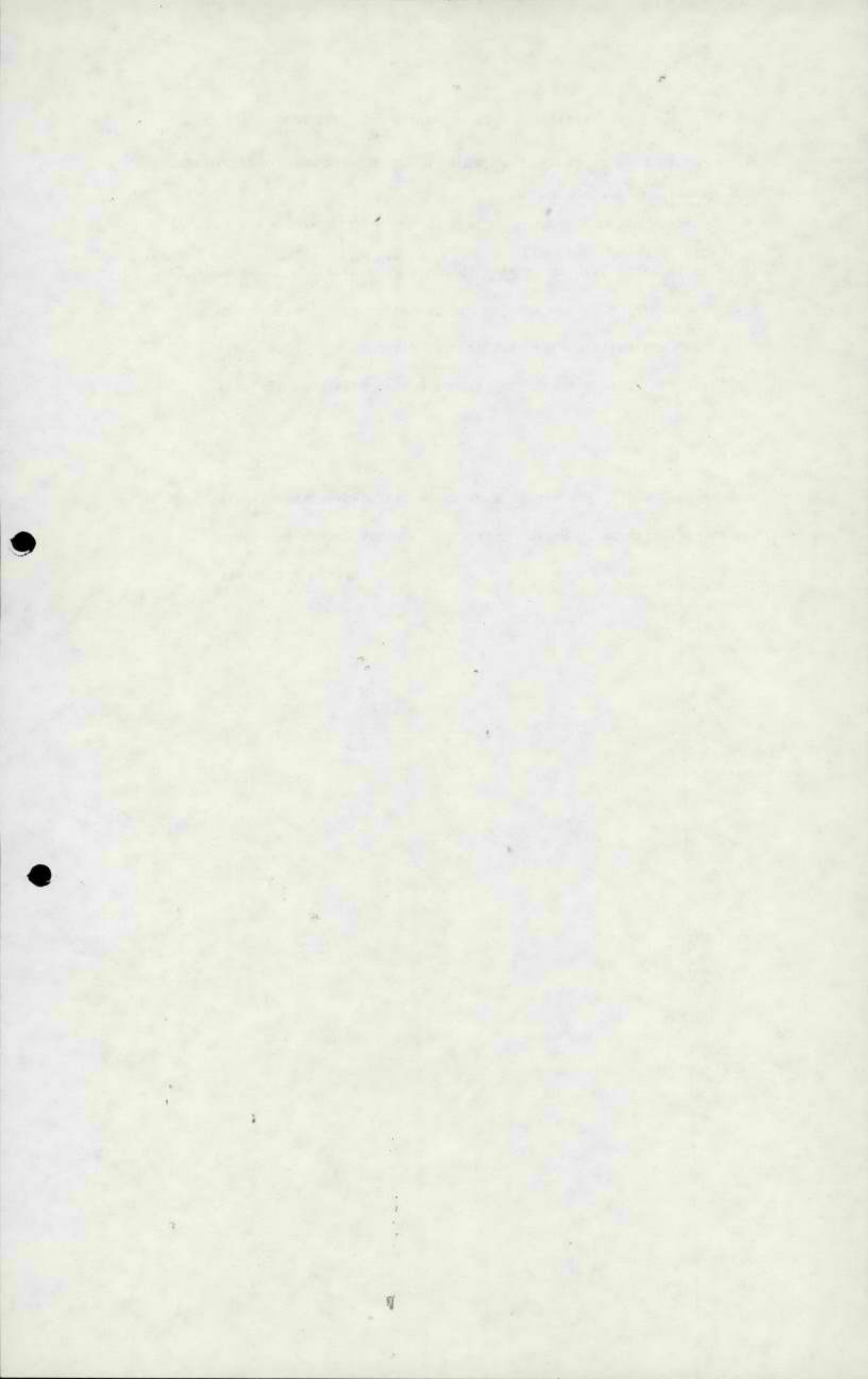
גרמניה). נצחה עמדת בריה"מ והיחסים הדיפלומטיים בין שתיהן כוננו.

מ ס ק נ ה

הוחקנו יחסים דיפלומטיים וסוכם על יחסי סחר בין בריה"מ לגרמניה לאחר

שבוטל מצב המלחמה למרות חילוקי דיעות עמוקים בנושא הגבולות, שתי הגרמניות

ובעית הסכמ השלום.

השטח המפורז בקוריאה

1. הסכם על הפירוז: 23.11.1951 בין ה- UN Command וצבא העם הקוריאני

והמתנדבים הסינ/יים: דאח-נספח מס' 1. (נאק/נספח מס' 1) (34)

2. הסכם על שביחח-נשק 27.7.53 (כולל שטח מפורז)

דאח-נספח מס' 2. (נאק/נספח מס' 2) (34)

3. מאז חתימת הסכם ש"נ ב-1953, ארעו מספר תקריות באזור המפורז, שנבעו

מחדירות של חיילים משני הצדדים, וכך כהוצאה מהפרות ההסכם בתחום האוירי.

אך בכללותם, מתקיימים תנאי שביתת הנשק עד היום. יצוין כי האזור המפורז

נחשב למעשה ל"חזית" כאשר משני צדיו מרוכזים כוחות צבא גדולים. "כחות

האו"ם" בצדו הדרומי של האזור המפורז הם למעשה כוחות המורכבים כמעט אך

ורק מחילי ארה"ב, עם השתתפות סמלית של חיילים מארצות אחרות.

מסקנות

1. אין ללמוד מהסדר זה דבר לגבי הסדר פירוז אפשרי באזורנו.

2. למעשה זהו אזור חיץ ברוחב שאינו עולה על 4 ק"מ בין שני קווי חזית.

the armistice agreement, if agreements are reached on all the items of the agenda within 30 days and the two delegations approve in the plenary session this agreement and the specific location of the above-mentioned military demarcation line and demilitarized zone, the military demarcation line and demilitarized zone already fixed shall not be changed regardless of whatever changes that may occur in the actual line of contact between both sides.

If agreements are not yet reached on all the items of the agenda by the time the 30 days transpire, the military demarcation line and demilitarized zone already fixed shall be revised in accordance with the changes which have occurred in the actual line of contact between both sides prior to the signing of the armistice agreement.

(c) *Agreement reached on 23 November 1951¹*

1. The principle is accepted that the actual line of contact between both sides (as determined under either paragraph two or three, as appropriate) will be made the military demarcation line and that at the time specified in the signed armistice agreement both sides will withdraw two kilometers from this line so as to establish the demilitarized zone for the duration of the military armistice.

2. In accordance with the above-stated principle, the subdelegations will determine immediately the present line of contact so as to fix it as the military demarcation line and as the median line of the demilitarized zone. If the military armistice agreement is signed within 30 days after the two delegations approve in the plenary session this agreement and the specific location of the above military demarcation line and demilitarized zone, the military demarcation line and demilitarized zone shall not be changed, regardless of whatever changes may occur in the actual line of contact between both sides.

3. In view of the fact that hostilities will continue until the signing of the armistice agreement, if the military armistice agreement is not signed within 30 days after the two delegations approve in the plenary session this line and the demilitarized zone as determined in paragraph two above, the subdelegations shall revise, immediately prior to the signing of the military armistice agreement, the above-mentioned demarcation line and the demilitarized zone in accordance with the changes which have occurred in the actual line of contact between both sides so that the revised military demarcation line will coincide exactly with the line of contact between both sides immediately prior to the signing of the military armistice agreement and will constitute the military demarcation line for the duration of the military armistice.

¹ *Department of State Bulletin*, 24 December 1951, p. 1036.

1. The of the arm the contr
2. The jointly ne agreement
3. The facilities
4. The functions joint obs
5. T and Nav other sid
6. The specificall
7. The militarized agreement

1. All and irre hostile
2. All zone with
3. With forces of islands an armistic have full who fail
4. All zone or
5. An number of sible for of the arm

INT. AFF.
1951

2815172 DZ 166/5
2 61 100/

INT PERS 1953

THE FAR EAST

We hold that, regarding this, your side must shoulder the absolute responsibility for insuring that no such incidents will occur again.

In your letter, you give assurance that the United Nations Command will, to the limit of its ability, establish military safeguards, where necessary, to insure that the armistice terms are observed. We consider that this is necessary. However, your side indicates that it is not yet definitely sure of a guarantee that the South Korean Governments and Army will abide by the armistice agreement reached by the delegations of both sides. Moreover, the Syngman Rhee clique has been and still is clamoring for unification of Korea by force; this is sufficient in itself to prove from which side the aggression was launched three years ago.

Now, should the United Nations Command continue to connive at the Syngman Rhee clique and permit it to lay out various premeditated schemes for undermining the possibilities of a peaceful settlement of the Korean question, armed aggression against the Korean Democratic People's Republic might break out again at any time, even if the Korean armistice agreement were signed.

Therefore, our side holds that your side must take effective steps regarding the observance of the South Korean Government and Army of the armistice agreement and all other related agreements; it is only thus that the Korean armistice can be safeguarded against disruption.

To sum up, although our side is not entirely satisfied with the reply of your side, yet in view of the indication of the desire of your side to strive for an early armistice and in view of the assurances given by your side, our side agrees that the delegations of both sides meet at an appointed time to discuss the question of implementation of the armistice agreement and the various preparations prior to the signing of the armistice agreement.

The date for the meeting will be discussed and decided by the senior delegates of both sides through the liaison officers.

KIM IL SUNG,
Marshal, Supreme Commander of the Korean People's Army.
PENG TEH-HUAI,
Commander of the Chinese People's Volunteers.

3. The Armistice

(i) THE KOREAN ARMISTICE AGREEMENT, PANMUNJOM (27 JULY 1953)

PREAMBLE

The undersigned, the Commander-in-Chief, United Nations Command, on the one hand, and the Supreme Commander of the Korean People's

¹ Great Britain: Foreign Office: *Special Report of the United Command on the Korean Armistice Agreement signed at Panmunjom on July 27, 1953* (Cmd. 8938) (London, H.M.S.O., 1953), pp. 14-33.

Army and the Commander of the Chinese People's Volunteers, on the other hand, in the interest of stopping the Korean conflict, with its great toll of suffering and bloodshed on both sides, and with the objective of establishing an armistice which will ensure a complete cessation of hostilities and of all acts of armed force in Korea until a final peaceful settlement is achieved, do individually, collectively, and mutually agree to accept and to be bound and governed by the conditions and terms of armistice set forth in the following Articles and Paragraphs, which said conditions and terms are intended to be purely military in character and to pertain solely to the belligerents in Korea.

The meeting will be held and conducted by the representatives of both sides through the following objects:

KIM IL-SUNG,

ARTICLE I

Military Demarcation Line and Demilitarised Zone

1. A Military Demarcation Line shall be fixed and both sides shall withdraw two (2) kilometres from this line so as to establish a Demilitarised Zone between the opposing forces. A Demilitarised Zone shall be established as a buffer zone to prevent the occurrence of incidents which might lead to a resumption of hostilities.

2. The Military Demarcation Line is located as indicated on the attached map (Map 1).⁽¹⁾

3. The Demilitarised Zone is defined by a northern and a southern boundary as indicated on the attached map (Map 1).⁽¹⁾

4. The Military Demarcation Line shall be plainly marked as directed by the Military Armistice Commission hereinafter established. The Commanders of the opposing sides shall have suitable markers erected along the boundary between the Demilitarised Zone and their respective areas. The Military Armistice Commission shall supervise the erection of all markers placed along the Military Demarcation Line and along the boundaries of the Demilitarised Zone.

5. The waters of the Han River Estuary shall be open to civil shipping of both sides wherever one bank is controlled by one side and the other bank is controlled by the other side. The Military Armistice Commission shall prescribe rules for the shipping in that part of the Han River Estuary indicated on the attached map (Map 2).⁽¹⁾ Civil shipping of each side shall have unrestricted access to the land under the military control of that side.

6. Neither side shall execute any hostile act within, from, or against the Demilitarised Zone.

7. No person, military or civilian, shall be permitted to cross the Military Demarcation Line unless specifically authorised to do so by the Military Armistice Commission.

⁽¹⁾ Not printed. See A/2431/Add. 1, 8 October 1953.

- 2 -
- 3 -

- 4 -

- 5 -

quarters of the Military Armistice Commission, for such uses as the Commission may determine.

(j) Ensure that all members and other personnel of the Neutral Nations Supervisory Commission and of the Neutral Nations Repatriation Commission hereinafter established shall enjoy the freedom and facilities necessary for the proper exercise of their functions, including privileges, treatment, and immunities equivalent to those ordinarily enjoyed by accredited diplomatic personnel under international usage.

14. This Armistice Agreement shall apply to all opposing ground forces under the military control of either side, which ground forces shall respect the Demilitarised Zone and the area of Korea under the military control of the opposing side.

15. This Armistice Agreement shall apply to all opposing naval forces, which naval forces shall respect the waters contiguous to the Demilitarised Zone and to the land area of Korea under the military control of the opposing side, and shall not engage in blockade of any kind of Korea.

16. This Armistice Agreement shall apply to all opposing air forces, which air forces shall respect the air space over the Demilitarised Zone and over the area of Korea under the military control of the opposing side, and over the waters contiguous to both.

17. Responsibility for compliance with and enforcement of the terms and provisions of this Armistice Agreement is that of the signatories hereto and their successors in command. The Commanders of the opposing sides shall establish within their respective commands all measures and procedures necessary to ensure complete compliance with all of the provisions hereof by all elements of their commands. They shall actively co-operate with one another and with the Military Armistice Commission and the Neutral Nations Supervisory Commission in requiring observance of both the letter and the spirit of all of the provisions of this Armistice Agreement.

18. The costs of the operations of the Military Armistice Commission and of the Neutral Nations Supervisory Commission and of their Teams shall be shared equally by the two opposing sides.

B. — Military Armistice Commission

1. Composition

19. A Military Armistice Commission is hereby established.

20. The Military Armistice Commission shall be composed of ten (10) senior officers, five (5) of whom shall be appointed by the Commander-in-Chief, United Nations Command, and five (5) of whom shall be appointed jointly by the Supreme Commander of the Korean People's Army and the Commander of the Chinese People's Volunteers. Of the ten members, three (3) from each side shall be of general or flag rank. The two (2)

quarters of the Military Armistice Commission, for such use as the Commission may determine.

(j) Ensure that all members and other personnel of the Neutral Nations Supervisory Commission and of the Neutral Nations Repatriation Commission, hereinafter established shall enjoy the freedom and facilities necessary for the proper exercise of their functions, including privileges, treatment, and immunities equivalent to those ordinarily enjoyed by accredited diplomatic personnel under international usage.

shall inform the Conference of the cases in which its work is being hindered.

Article 37

The International Commission shall be set up at the time of the cessation of hostilities in Indo-China in order that it may be able to fulfil the tasks prescribed in Article 27.

Article 38

The International Commission for Supervision and Control in Laos shall act in close co-operation with the International Commissions in Viet Nam and Cambodia.

The Secretaries-General of these three Commissions shall be responsible for co-ordinating their work and for relations between them.

Article 39

The International Commission for Supervision and Control in Laos may, after consultation with the International Commissions in Cambodia and Viet Nam, and having regard to the development of the situation in Cambodia and Viet Nam, progressively reduce its activities. Such a decision must be adopted unanimously.

CHAPTER VII

Article 40

All the provisions of the present Agreement, save paragraph (a) of Article 2, shall enter into force at 24 hours (Geneva time) on July 22, 1954.

Article 41

Done at Geneva (Switzerland) on July 20, 1954, at 24 hours in the French language.

For the Commander-in-Chief of the forces of the French Union in Indo-China:

DELTEIL,

Général de Brigade.

For the Commander-in-Chief of the fighting units of "Pathet-Lao" and for the Commander-in-Chief of the People's Army of Viet Nam:

TA-QUANG-BUU,

Vice-Minister of National Defence of the Democratic Republic of Viet Nam.

Article 1

A provisional military demarcation line shall be fixed, on either side of which the forces of the two parties shall be regrouped after their withdrawal, the forces of the People's Army of Viet Nam to the north of the line and the forces of the French Union to the south.

The provisional military demarcation line is fixed as shown on the map attached (see Map No. 1).⁽¹⁾

It is also agreed that a demilitarised zone shall be established on either side of the demarcation line, to a width of not more than 5 kms. from it, to act as a buffer zone and avoid any incidents which might result in the resumption of hostilities.

Article 2

The period within which the movement of all forces of either party into its regrouping zone on either side of the provisional military demarcation line shall be completed shall not exceed three hundred (300) days from the date of the present Agreement's entry into force.

Article 3

When the provisional military demarcation line coincides with a waterway, the waters of such waterway shall be open to civil navigation by both parties wherever one bank is controlled by one party and the other bank by the other party. The Joint Commission shall establish rules of navigation for the stretch of waterway in question. The merchant shipping and other civilian craft of each party shall have unrestricted access to the land under its military control.

Article 4

The provisional military demarcation line between the two final regrouping zones is extended into the territorial waters by a line perpendicular to the general line of the coast.

All coastal islands north of this boundary shall be evacuated by the armed forces of the French Union, and all islands south of it shall be evacuated by the forces of the People's Army of Viet Nam.

Article 5

To avoid any incidents which might result in the resumption of hostilities, all military forces, supplies and equipment shall be withdrawn from the demilitarised zone within twenty-five (25) days of the present Agreement's entry into force.

(1) Map not printed—see Annex for details.

Article 6

No person, military or civilian, shall be permitted to cross the provisional military demarcation line unless specifically authorised to do so by the Joint Commission.

Article 7

No person, military or civilian, shall be permitted to enter the demilitarised zone except persons concerned with the conduct of civil administration and relief and persons specifically authorised to enter by the Joint Commission.

Article 8

Civil administration and relief in the demilitarised zone on either side of the provisional military demarcation line shall be the responsibility of the Commanders-in-Chief of the two parties in their respective zones. The number of persons, military or civilian, from each side who are permitted to enter the demilitarised zone for the conduct of civil administration and relief shall be determined by the respective Commanders, but in no case shall the total number authorised by either side exceed at any one time a figure to be determined by the Trung Gia Military Commission or by the Joint Commission. The number of civil police and the arms to be carried by them shall be determined by the Joint Commission. No one else shall carry arms unless specifically authorised to do so by the Joint Commission.

Article 9

Nothing contained in this chapter shall be construed as limiting the complete freedom of movement, into, out of or within the demilitarised zone, of the Joint Commission, its joint groups, the International Commission to be set up as indicated below, its inspection teams and any other persons, supplies or equipment specifically authorised to enter the demilitarised zone by the Joint Commission. Freedom of movement shall be permitted across the territory under the military control of either side over any road or waterway which has to be taken between points within the demilitarised zone when such points are not connected by roads or waterways lying completely within the demilitarised zone.

CHAPTER II

Principles and procedure governing implementation of the present agreement

Article 10

The Commanders of the Forces on each side, on the one side the Commander-in-Chief of the French Union forces in Indo-China and on the other side the Commander-in-Chief of the People's Army of Viet Nam, shall order and enforce the complete cessation of all hostilities in Viet Nam by all armed forces under their control, including all units and personnel of the ground, naval and air forces.

Taking into account the time effectively required to transmit the cease-fire order down to the lowest echelons of the combatant forces on both sides, the two parties are agreed that the cease-fire shall take effect completely and simultaneously for the different sectors of the country as follows:—

Northern Viet Nam at 8:00 a.m. (local time) on July 27, 1954.

Central Viet Nam at 8:00 a.m. (local time) on August 1, 1954.

Southern Viet Nam at 8:00 a.m. (local time) on August 11, 1954.

It is agreed that Peking mean time shall be taken as local time.

From such time as the cease-fire becomes effective in Northern Viet Nam, both parties undertake not to engage in any large-scale offensive action in any part of the Indo-Chinese theatre of operations and not to commit the air forces based on Northern Viet Nam outside that sector. The two parties also undertake to inform each other of their plans for movement from one regrouping zone to another within twenty-five (25) days of the present Agreement's entry into force.

Article 12

All the operations and movements entailed in the cessation of hostilities and regrouping must proceed in a safe and orderly fashion:—

- (a) Within a certain number of days after the cease-fire Agreement shall have become effective, the number to be determined on the spot by the Trung Gia Military Commission, each party shall be responsible for removing and neutralising mines (including river- and sea-mines), booby traps, explosives and any other dangerous substances placed by it. In the event of its being impossible to complete the work of removal and neutralisation in time, the party concerned shall mark the spot by placing visible signs there. All demolitions, mine fields, wire entanglements and other hazards to the free movement of the personnel of the Joint Commission and its joint groups, known to be present after the withdrawal of the military forces, shall be reported to the Joint Commission by the Commanders of the opposing forces;
- (b) From the time of the cease-fire until regrouping is completed on either side of the demarcation line:—

- (1) The forces of either party shall be provisionally withdrawn from the provisional assembly areas assigned to the other party.
- (2) When one party's forces withdraw by a route (road, rail, waterway, sea route) which passes through the territory of the other party (see Article 24), the latter party's forces must provisionally withdraw three kilometres on each side of such route, but in such a manner as to avoid interfering with the movements of the civil population.

Article 13

From the time of the cease-fire until the completion of the movements from one regrouping zone into the other, civil and military transport aircraft shall follow air-corridors from the provisional assembly areas assigned to the French Union on the one side to the provisional assembly areas assigned to the People's Army of Viet Nam on the other side.

groups shall be composed of an equal number of officers from both parties. Their location on the demarcation line between the re-grouping zones shall be determined by the parties whilst taking into account the powers of the Joint Commission.

Article 33

The Joint Commission shall ensure the execution of the following provisions of the Agreement on the cessation of hostilities:—

- (a) A simultaneous and general cease-fire in Viet Nam for all regular and irregular armed forces of the two parties.
- (b) A re-groupment of the armed forces of the two parties.
- (c) Observance of the demarcation lines between the re-grouping zones and of the demilitarised sectors.

Within the limits of its competence it shall help the parties to execute the said provisions, shall ensure liaison between them for the purpose of preparing and carrying out plans for the application of these provisions, and shall endeavour to solve such disputed questions as may arise between the parties in the course of executing these provisions.

Article 34

An International Commission shall be set up for the control and supervision over the application of the provisions of the agreement on the cessation of hostilities in Viet Nam. It shall be composed of representatives of the following States: Canada, India and Poland.

It shall be presided over by the Representative of India.

Article 35

The International Commission shall set up fixed and mobile inspection teams, composed of an equal number of officers appointed by each of the above-mentioned States. The mixed teams shall be located at the following points: Laokay, Langson, Tien-Yen, Haiphong, Vinh, Dong-Hoi, Muong-Sen, Tourane, Quinhon, Nhatrang, Bangoi, Saigon, Cap St. Jacques, Tranchau. These points of location may, at a later date, be altered at the request of the Joint Commission, or of one of the parties, or of the International Commission itself, by agreement between the International Commission and the command of the party concerned. The zones of action of the mobile teams shall be the regions bordering the land and sea frontiers of Viet Nam, the demarcation lines between the re-grouping zones and the demilitarised zones. Within the limits of these zones they shall have the right to move freely and shall receive from the local civil and military authorities all facilities they may require for the fulfilment of their tasks (provision of personnel, placing at their disposal documents needed for supervision, summoning witnesses necessary for holding enquiries, ensuring the security and freedom of movement of the inspection teams, &c. . . .). They shall have at their disposal such modern means of transport, observation and communication as they may require. Beyond the zones of action as defined above, the mobile teams may, by agreement with the command of the party concerned, carry out other tasks.

purpose it shall fulfil the tasks of control, observation, inspection and investigation connected with the application of the provisions of the agreement on the cessation of hostilities, and it shall in particular:—

- (a) Control the movement of the armed forces of the two parties, effected within the framework of the regroupment plan.
- (b) Supervise the demarcation lines between the regrouping areas, and also the demilitarised zones.
- (c) Control the operations of releasing prisoners of war and civilian internees.
- (d) Supervise at ports and airfields as well as along all frontiers of Viet Nam the execution of the provisions of the agreement on the cessation of hostilities, regulating the introduction into the country of armed forces, military personnel and of all kinds of arms, munitions and war material.

Article 37

The International Commission shall, through the medium of the inspection teams mentioned above, and as soon as possible either on its own initiative, or at the request of the Joint Commission, or of one of the parties, undertake the necessary investigations both documentary and on the ground.

Article 38

The inspection teams shall submit to the International Commission the results of their supervision, their investigation and their observations, furthermore they shall draw up such special reports as they may consider necessary or as may be requested from them by the Commission. In the case of a disagreement within the teams, the conclusions of each member shall be submitted to the Commission.

Article 39

If any one inspection team is unable to settle an incident or considers that there is a violation or a threat of a serious violation, the International Commission shall be informed; the latter shall study the reports and the conclusions of the inspection teams and shall inform the parties of the measures which should be taken for the settlement of the incident, ending of the violation or removal of the threat of violation.

Article 40

When the Joint Commission is unable to reach an agreement on the interpretation to be given to some provision or on the appraisal of a fact, the International Commission shall be informed of the disputed question. Its recommendations shall be sent directly to the parties and shall be notified to the Joint Commission.

Article 11

The recommendations of the International Commission by majority vote, subject to the provisions contained in the vote, shall be decided, the chairman's

43- יום אחד
מבשרים יום זכרון
העבודה של הארץ
הייתה - הייתה ילדה
אביבית האמתית בלילה
שלמה

הסכם ההגנה מצרים-ירדן מ- 30.5.67

ההסכם הוא הגנתי לפי ניסוחו. אם כי מסיבות החתימה מאפשרות לטעון שהוא
אנטי-ישראלי במגמתו, קשה לבסס זאת על יסוד הניסוחים הכלולים בו.

Following is unofficial translation of text of the UAR - Jordan defense agreement:

*The governments of the United Arab Republic and the

(Turn to Page 2)

Hashemite Kingdom of Jordan, in response to the wishes of the Arab people in each of the two brotherly countries, inspired by their absolute faith in the common destiny and unity of the Arab nation, and with a view to unifying their efforts in safeguarding their security and national ideals, have agreed to conclude a joint defense agreement that would realize these aims in the following manner:

*Article one: The two contracting powers consider any armed attack on either state or its forces an attack on both. Consequently, acting on the right of legitimate individual and collective self-defense, they commit themselves to hasten each to the assistance of the

attacked state and immediately take all measures and employ all means at their disposal, including the use of the armed forces, to repulse the attack.

*Article two: The two contracting powers shall consult, at the request of either, on important international conditions affecting the integrity or independence of either. In case of sudden danger or emergency, the two states shall immediately take the preventive and defensive measures dictated by the situation.

*Article three: In case of any sudden attack on either of the two contracting states, and in addition to the military mea-

Jordan, UAR

sures taken to face the aggression, the two states will decide immediately on the other measures which will put the provisions of this agreement into effect.

*Article four: In pursuit of the aims of this agreement, the two contracting states have decided to set up the following main bodies: 1. A defense council; 2. A joint command formed of: (A) A chiefs of staff council; (B) A joint general staff.

*Article five: The Defense Council is formed of the ministers of foreign affairs, defense and war in each of the two countries. The chiefs of staff council will be responsible to the defense council.

*The functions of the defense council will include:

A. Working out the bases and general principles of the policy for cooperation of the two countries in the various fields to repulse aggression

B. Working out recommendations needed to coordinate and direct the activities of the two countries to the service of the joint military effort.

C. Ratification of the resolutions of the chiefs of staff council in all that is related to planning for operations and preparing of the two states' armed forces.

D. Formation of permanent and provisional special committees when necessary.

E. The council will meet every six months once in Cairo and once in Amman alternately or whenever necessary at the request of either party.

Article six: Council of chiefs of staff:

1) Consists of the chiefs of staff of the armed forces in the two countries.

2) The council of chiefs of staff will

A - Carry out the principles worked out by the defense council by issuing the necessary directives and instructions

B - Approve the plans and studies prepared by the joint general staff, and submit what should be submitted to the defense council for ratification.

C - Issue decisions concerning the formation and organization of the joint general staff and its tasks.

3) This council meets periodically every three months, or

whenever necessary, at the request of the chief of staff of either country.

*Article seven: At the beginning of military operations the chief of staff of the United Arab Republic armed forces will take over the command of such operations in both countries.

*Article eight: Each of the two countries will meet the cost of the military installations as may be required by such operations in its territory.

*Article nine: This agreement runs for five years, renewable automatically for subsequent periods of five years. But either of the two contracting parties can withdraw from it by notifying the other party in writing of its wish to do so one year before the end of the running period.

*Article ten: Nothing in the provisions of this agreement prejudices in any case the rights and obligations of either of the two contracting parties under special agreements or the charters of the Arab League or the United Nations.

*Article eleven: This agreement is to be ratified according to the constitutional procedure in each of the two contracting states, and the ratification documents will be exchanged at the UAR foreign ministry, and will become effective on the same day of exchanging the ratification documents.

התפוררותו של חוזה לוקארנו

1. 16.10.25 - נחתם הסכם לערבות הדדית בין גרמניה, בלגיה, צרפת, בריטניה ואטליה.
2. ההסכם מציין בין השאר שמירה על קיום סעיפים 42, 43 של חוזה וורסי (פרוז ^{אנ} הריין).
3. במדה וההסכם מופה ע"י אחת מההתחייבויות יכולות האחרות:
א. אם ההפרה אינה נראית חמורה - פניה למועצה החבר.
ב. אם ההפרה חמורה - יכולה המדינה המרגישה עצמה נפגעת, להגיב מיד, ושאר ההתחייבויות להצטרף ולעזור לה.
4. במרץ 1935 ביטל היטלר את חוזה וורסי בטענה שהיה "מוכתב" אך אשר אמונים לחוזה לוקארנו.
5. ב- 7.3.36 הודיעה גרמניה לבריטניה, צרפת ובלגיה כי ההסכם הצרפתי-סובייטי שנחתם בנתתיפס הכרוך בהתחייבויות שאינן מחייבות עם אלו שקבלה צרפת על עצמה לפי חוזה לוקארנו, שולל מחוזה זה את "משמעותו הפנימית" ולפיכך אין גרמניה רואה אותו כמחייב לגביה.
6. באותו יום נכנס צבא גרמני ^{אנ} לריין. (לכך היו סבות שונות: נגד חוזה צרפת-בריה"מ; נגד הסכם אפשרי בין בריטניה-צרפת; הכרה גרמנית שהמצב הבינ"ל קריטי (אטליה); רצון להשיג יוקרה פנימית - ע"י ביטול סעיף מחוזה וורסי "הידוע לשמצה...").
7. בהודעה על הכיבוש הוסיפה גרמניה "סוכריה" בדבר: נכונות לדון עם בלגיה וצרפת על אשור ממורז; התימה על חוזה אי-ההקפה בין גרמניה, צרפת ובלגיה; התימה על הסכם אוירי עם מעצמות המערב - כדי למנוע התקפת פתע אוירית.
8. צרפת יכולהההיתה, לו רצתה, להגיב מיד ובשח נגד פלישה זו (ביודעה שצבאה חזק מצבא גרמניה) אך היו היסוסים באיזו מיטה תבוא עזרה של מעצמות לוקארנו אחרות, בנסיבות אשר למרות הכל אינן מהוות הפרה של גבול בינ"ל.
9. צרפת החליטה, אימא, לפנות למועצה חבר הלאומים ולא לפעול לבדה.
10. אי נכונות מצד מעצמות לוקארנו לפעול (על רקע נסיבות בינ"ל) למרות שיכלו בהחלט לסעיפי החוזה לעשות זאת - הביאו איפוא להתפוררות החוזה.

מסקנה

כשלוננו של הסכם לוקארנו נעוץ באי החלטיותה של צרפת ברגע המכריע (פלישת צבא גרמניה לארץ הריין) לפעול בכח ולא בליקויים נסוחיים של ההסכם.

המפות המצ"ב

פתרונות שבאיים בהתאם לגישה א' שבתזכיר.

ISRAEL

LEBANON

Mediterranean Sea

JERUSALEM

7

מפת יהודה ושומרון

Ra'anana C/4
Rama E/2
Ramat Gan C/4
Ramat Hasharon C/
Ramat Hasharot D/5
Ramat Rahel D/5
Ramat Yehanan D/5
Ramit E/1
Ramla C/5
Ramon, Mt. B/9
Ramat Natfali E/1
Rehavor C/5
Rehavor (Negev) B/
Re'im B/6
Revivim C/7
Rishon Le-Zion C/5
Roglit C/5
Rosh Ha'ayin C/4
Rosh Hanikra D/1
Rosh Pina E/2
Rosh Zohar D/7

Gadish D/3
Gador E/1
Galilee D E/2
Galilee, Sea of E/2
Gal'ani C/6
Gan Shmuel C/3
Gan Yavneh C/5
Gariz E/3
Gedera C/5
Gether E/3
Geva Carmel C/3
Gezulat B/7
Gzer C/5
Gilat B/7
Gilboa, Mt. E/3
Ginegar D/3
Giv'atayim C/4
Giv'at Brenner C/5
Giv'at Hamoreh E/3
Giv'at Hayim C/3
Giv'at Ol. D/3

- פיימן ורצונו בהחלט לגישה "שהחזיר".
- לא מן הנמנע שבנוסף למצבים שיוקמו בחזון תהיה ה"געה בשחזון
להקמת מצבים באזורי יהודה ושומרון.

ארעי

ס ו ד י

הערות לוואי כלליות להארת השיקולים המדיניים

ההערות דלהלן מבוססות על שיחות עם הכלכלנים ד"ר מיכאל ברונו ממשלת המחקר של בנק ישראל ועם מר דן בבלי, קצין כלכלה בגדה המערבית. הן נושאות אופי ארעי לגמרי. אחריות הניסוח היא על הכותב ולא על שני בני שיח הכלכלנים. יש צורך בבדיקה כלכלית יסודית ואין לראות בנאמר כאן תחליף לבדיקה מעין זו.

כללי:

א. כדי לשמור על רמת ההכנסה לגולגולת הנוכחית של האוכלוסיה בגדה המערבית בתנאים של משק נפרד (מנותק מן הגדה המזרחית) יש צורך בהקצבות ובחמיכות ככל שסעיפי ההכנסה המסורתיים (תיירות, העברת כספים, שווק חוצרת הקלאית וכו') יכרתו או יצטמקו. סדר הגודל של ההקצבה הוא כמה עשרות מליוני דולארים בשנה לפחות (להמחשה: 50-80 מליון דולאר).

ב. בהיות רמת ההכנסה לגולגולת בגדה $1/5-1/6$ לעומת זו הקיימת בישראל יש צורך בהשקעת הון בן כמה בליונים (אלפי מליונים) דולארים כדי לקרב את רמת ההכנסות. דבר זה יכול להיעשות תוך תקופה קצרה או ארוכה יותר, הכל לפי המצאותו של ההון הדרוש (להמחשה: 3-5 בליון דולאר תוך 10-20 שנה)

ג. בעיית הפליטים תמצא את פתרונה ככל שיעשה מאמץ כלכלי כמתואר בסעיף ב'. קיים, כמובן, גם קשר גומלין: השקעת ההון הכרוכות בפתרון בעיית הפליטים תשמש אמצעי חשוב לדרכן את מאמץ הפיתוח בשטח הערבי.

ספוח:

פתרון זה פירושו: א) תנועת סחורות; ב) תנועת גורמי יצור (כוח עבודה, הון). הווה אומר יקויים כמוקדם או במאוחר משק פתוח בגדה המערבית עם ישראל. דבר זה עלול להיות בעל השפעה חברתית מרחיקת לכת, ככל שהמשק הישראלי ימשוך אליו כוחות עבודה מן הגדה.

פירוט:

יוכנס למשק כוח אדם, בעיקרו בלתי מקצועי, בסדר גודל של 200 אלף מפרנסים. בטווח קצר יגרום הדבר לאבטלה גדולה במשק הישראלי אם יעשה הספוח הכלכלי בבת אחת. במקרה כזה לא ניתן יהיה לחטל אבטלה זו. תוך זמן קצר משום שהיא תהיה מרכבה בעקרה מכוח עבודה בלתי מקצועי. רמת החיים של האוכלוסיה הישראלית תרד. לעומת זה, אם הספוח הכלכלי יבוצע הדרגתית ניתן למנוע במקצת את ההשפעות השליליות. מתבקשת תיפוא המסקנה כי בתקופת מעבר ממושכת למדי יהיה צורך להבטיח המשך קיומו של משק נפרד בחלקו בגדה שרמת ההכנסה שלו לגולגולת תשאר לפחות מה שהיתה לפני המלחמה.

בתקופת המעבר ניתן יהיה להגביל את תנועת כוח העבודה אך לא ניתן יהיה, ואין בזה הכרח, להגביל את תנועת הסחורות או התיירות.

את המחיר הכלכלי לקליטה מליאה של כח האדם הנוסף קשה לאמוד מראש, אך ר' סעיף כללי דלעיל.

מדינה פלשתינאית:

אם חוקם מדינה עצמאית ניתן יהיה לשמור על משק נפרד מישראל. הנועת סחורות חופשית תקויים אך תנועת כוח עבודה תוגבל או תאסר (ככל שהגבלות אלה תמשכנה יותר זמן יש להניח שיעילותן תקטן).

יהיה צרך להבטיח למדינה זו רמת הכנסה נאותה: בשלב ראשון, תשמר ההכנסה ברמה של לפני המלחמה. דבר זה יחייב הזרמת הון מיידית בשיעור של כמה עשרות מליוני דולאר בשנה כנאמר דלעיל. בשלב שני, יהיה צרך להבטיח את העלאת רמת החיים בקצב של לפחות 6% בשנה. לשם כך נחוצים סכומים נכרים מדי שנה בשנה לתקופה ארוכה.

הערה: ברור שאם יקוימו יחסים כלשהם בין מדינה זו לבין הממלכה הירדנית יחול עליה הנאמר בסעיף הבא.

מדינה פלשתינאית עם זיקה לגדה המזרחית:

(1) בעבר גילתה הגדה המזרחית כוח ספיגה כלכלי לגבי הגדה המערבית ואין סיבה לחשוב שאי אפשר ליצור חנאים דומים בעתיד. במבט ראשון לא נראה שקיים הבדל גדול במחיר הכלכלי בין הפתרון של הקמת מדינה פלשתינאית לפתרון של הקמת מדינה פלשתינאית עם זיקה למדינה הירדנית כל עוד הזיקה בין הגדות תהייה רופפת ותחבטא בחילופי סחורות גרידא. במקרה זה לא תהא נודעת חשיבות כלכלית רבה לקשרים בין הגדות. שונה המצב אם יתאפשרו משקים מחוברים ומחוממים.

(2) תנועת סחורות עם ישראל תקויים.

(3) תנועת כוח עבודה מהמדינה הפלשתינאית אל ישראל תוגבל.

(4) תנועת כוח עבודה ופליטים לעבר הגדה המזרחית ולארצות ערב אחרות תעודד. לשם כך יוזרמו קרנות פיצויים ושיקום לגדה המזרחית.

(5) בהנחה כי תהיה למדינה כזאת תנועה כלכלית חופשית עם הגדה המזרחית יש להניח כי בשווא ארוך יהיה המחיר הכלכלי שישראל תצטרך לשלמו קטן יותר לעומת המחיר של הפתרונות הקודמים.

רצועת עזה:

אין זה סביר להניח כי ניתן לרוקנה מהפליטים בזמן קצר. תהליך זה יימשך כמה שנים. העברת האוכלוסיה לגדה המערבית (ורצוי למזרחית) תתאפשר ככל שיגדל היקף ההשקעות בשתי הגדות. יהיה צרך במאמץ גדול בתחום החנוכי הכללי והמקצועי.

* * *

הערה: ככל שעוברים השבועות ואין נופלח החלטה מדינית נוצרות עובדות כלכליות שקשה יהיה לשנותן. לדוגמא, משרד החקלאות מתכנן כבר ריאוריינסציה של תכנית העבודים. לפי תכנית זו תיהפך הגדה לספק מוצרים עבור ישראל (גרעינים במקום ירקות) ובכך מתחזקת הזיקה הכלכלית של הגדה לישראל ונחלשת זיקתה לגדה המזרחית.

משרד החוץ

טורי ביותר

ירושלים, יב' חמוז תשכ"ז
20 יולי 1967

אל : ראש הממשלה

מאת : הועדה הבינמשרדית המיוחדת למגעים מדיניים באזורי הכבוש

הנדון : הגדה המערבית, הממלכה הירדנית, רצועת עזה : הצעה לפתרון
ולמדיניות

אדוני ראש הממשלה,

1. בהחלט להנחיותיך אלינו במכתבך מהארכה ביולי, קיימנו שורה ארוכה של מגעים מדיניים עם אישים בגדה המערבית (עיין נא סכום רשמינו בנספח א'). כך סקרנו את המצב המדיני באזור על רקע הנתונים החדשים שנוצרו בעקבות מלחמת ששת הימים ואת המגמות המדיניות השונות המתחילות להסתמן בעולם הערבי בכלל ובירדן בפרט (עיין נא בנספח ב').

2. הועדה הגיעה למסקנותיה פה אחד.

3. הועדה מבקשת להדגיש במיוחד כי גורם הזמן הנו בעל חשיבות ראשונה במעלה.

4. הועדה ממליצה בפניך על שתי פעולות דחופות ומקבילות, שאינן בהכרח תלויות זו בזו, בשני המישורים העקריים הבאים :

(א) פעילות מדינית אינטנסיבית במטרה להגיע להסכם שלום מיידי עם חוסיין
שיחבט בעיקרו על : הסכמה בלתי מסויגת מצדו לחסל יחדיו ולצמיתות את בעית הפליטים ע"י פיצויים ויישובם הן בגדה המזרחית והן בגדה המערבית תוך העברת פליטי רצועת עזה לשני המרחבים הנ"ל וספוח הרצועה לישראל כשהיא מרוקנת מפליטים. כך יושחת ההסכם על תקוני גבול הכרחיים, פרוז הגדה המערבית בפקוח צבאי ישראלי יעיל, הקמה קונפדרציה משולשת בין ישראל ירדן והגדה או משטר ישראלי ירדני משותף בגדה, הסכמה על פורמולה שתאפשר לחוסיין לשאת בתואר ולמלא בצורה כל שהיא תפקיד של שומר המקומות הקדושים לאסלאם, חוזה הגנה הדדי שזכיתו להבטיח את ממלכת ירדן ולהרתיע מפני פלישה ערבית או הפיכה מקומית על ידי כך שהחוזה יקנה זכות אוטומטית לצה"ל לצעוד לגדה המזרחית במקרה של שינוי עוין המערער את הסכם השלום. תכנון ופתוח משותף תוך עזרה הודית מרחיקת לכת בתכניות ובכצוע הפתוח הכלכלי המשולב של משאב-התיירות, המחצבים התעשייה והמסחר. ביצוע משותף של תכניות ההתפלה ונצול האנרגיה הגרעינית לצרכי שלום, הסדרי מכס נמל חפשי, נתיבי אויר נאותים וכיו"ב.

במדה שנכנס למ"מ עם ירדן מוצע כי במקביל חנוהל פעילות דיפלומטית דיסקרטית שתכליתה לגייס תמיכה לחוסיין הן בקרב ערביי פלשתינא, הן בקרב מספר מדינות ערביות (טוניסיה, מרוקו לבנון וסעודיה) והן בקרב מדינות מוסלמיות ובראשן איראן. אה"ב תמלא בהקשר זה תפקיד חשוב.

GOVERNMENT OF INDIA

SECRET

GOVERNMENT OF INDIA
1951

SECRET

GOVERNMENT OF INDIA

GOVERNMENT OF INDIA

SECRET

GOVERNMENT OF INDIA

SECRET

GOVERNMENT OF INDIA

GOVERNMENT OF INDIA

GOVERNMENT OF INDIA

GOVERNMENT OF INDIA

(ב) באין שלום מידי עם ירדן, ועד לחתימת הסכם כזה, תנוהל הגדה המערבית על ידינו כיחידה מינהלית ומשקית נפרדת בשלטון ישראלי ישיר ובלעדי. הנחתנו היא שכל עוד אין שלום אין הצדקה לאומית לתחום סופית את עצמנו, ביוזמתנו, בתחום גבולות שביחות הנשק המתוקנים. העברת השלטון בגדה לזולתנו - אפילו לידי ערבים מקומיים אם על ידי הקמת מדינה פלשתינאית, או קנטון ערבי בעל מעמד מדיני מיוחד, איננו נראה לנו כרצוי, בשלב זה, גם מבחינת עתיד יחסינו עם ארצות ערב והשאיפה להתקדם לקראת הסדר עמן. מוצע איפא שהגדה המערבית תשאר בידינו על מנת שחשמש :

- (1) כקלף להשגת השלום עם ירדן;
- (2) כמרחב ומנוף לחיסול סופי של בעית הפליטים שע"י עצם פתורנה נסלק אבן נגף עקריית בינינו לבין שכנינו וניצור ע"י כך מהות שונה, חריפה פחות, של הסכסוך הערבי ישראלי;
- (3) כמרחב שגורלו הסופי ייבחן מחדש בעתיד הן לאור התוצאות הממשיות של פעולה דיסקרטית ומאומצת לעדוד הגירת ערבים אל מעבר לים (שעם כל החקוות הזעומות שאנו תולים בה יש לעשותה) והן לאור מימוש הסיכויים והמאמצים לעליה יהודית ארצה בעתיד הרחוק יותר.

בהקשר זה הננו מבקשים להדגיש בפניך החשיבות המכרעת שהננו מייחסים למדיניות שתנחה את המשטר בגדה (ע"יך נא בעקרונות המוצעים בנספח ג') וכן להכרח בריכוז מוחלט של ניהול הגדה כיחידה אחת ובידי רשות אחת.

לזכותו של הממשל הצבאי יתרונות רבים ובראשם השיקולים הצבאיים והבטחוניים. חסרונו הוא בכך שמצד אחד מכביד הוא על צה"ל בעוד שמצד שני מסמל הוא כבוש וזמניות. צורת המשטר המוצעת תהווה הוכחה לחושבי הגדה כי ישראל החליטה סופית שלא לסגת מהגדה, אך לא פחות חשוב מזה, היא תהווה מסגרת לנהול הגדה בהתאם למשימות ולמגמות המדיניות המורכבות שמנינו לעיל.

אנו ממליצים על כן להנהיג בכל ההקדם משטר אזרחי מרוכז בגדה, עם סמכויות חרום, תוך הפקדת צה"ל על הגבולות החדשים והפקדת בטחון הגדה בידי מנגנון ענף של המשטרה, משמר הגבול ושרותי הבטחון.

הננו מציעים שהגדה חופקד בידי משרד ממשלתי מיוחד בראשות שר שינהל למעשה את הגדה בצורת קנטון הנשלט בדרגים ארציים ע"י ישראלים בעוד שעל הדרגים המקומיים (עיריות, מועצות וכו') יופקדו ערבים. הננו מליטים בר"ב (נספח ד') הצעה ארגונית לסדרי השלטון בגדה.

בגלל החשיבות הרבה שהננו מייחסים לפתרון כולל של בעית הפליטים, אם במסגרת הסכם שלום עם חוסיין או במסגרת מאמצים הבלעדיים בגדה בהעדר שלום, הננו מצרפים חוות דעתנו (ע"יך נספח ה') בקשר לעקרונות המומלצים על ידינו לפתרון בעיה זו.

5. הננו מקווים להגיש לך בהקדם הצעותינו בקשר לרמה הסורית ולסיני.

ב ב ר כ ה,

אלוף חיים הרצוג משה ששון שאול בר-חיים דוד קמחי

העתק : שר החוץ, שר הבטחון, הרמטכ"ל, ראש המוסד לענייני מודיעין, מנכ"ל רה"מ, מנכ"ל משה"ח, ראש אמ"ן.

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

2. The second part of the report deals with the work done during the year.

This part of the report is divided into two sections. The first section deals with the work done during the year and the second section deals with the work done during the year.

The first section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The second section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The third section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The fourth section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The fifth section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The sixth section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The seventh section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The eighth section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The ninth section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The tenth section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The eleventh section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

The twelfth section of this part of the report deals with the work done during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

נספח א'

סיכום רשמים משיחות עם נכבדי הגדה

מצאנו חושבי הגדה מופתעים והמומים מנצחוננו המהיר והמכריע של צה"ל ומממדי תבוסתם של צבאות ערב, לאחר שהיו תחת הרושם של הכנות ממושכות למלחמה שנעשו על ידי מנהיגי ערב ונאצר בראשם במשך עשר השנים האחרונות. בפגישה עמם הנך מרגיש בעצב הנובע מיאוש ומפגיעה עמוקה בכבודם.

לאחר שהפלישתנאים טעמו טעם גלות, עוני מלחמות והכנעה טוענים הם שרצונם עתה הוא בשלום שיאפשר להם בעת ובעונה אחת חיי יציבות ושלווה ומוצא של כבוד. הם מקבלים את ישראל לא בתוקף הזכות של עמה למדינה עצמאית באזור^{אלא} כגזרה משמים בתוקף עליונותה הצבאית שאין אפשרות למגרה בתקופת חייהם או חיי בנייהם. חלק מהם מעיד על עצמו כי הוא נכון להתגייס ולפעול לשם השגת השלום.

החושבים הנם בד"כ חסרי כסף בצורה שאין לה חקדים. השכבה היחידה כמעט שאין לה דאגת עתיד היא דווקא שכבת הפליטים במחנות. פחות מכל הם מחייבים תשומת לב דחופה. הפקידים, בעלי המקצועות, סוחרים, חברי פרלמנט ונכבדים הוציאו כמעט כל המזומנים שהיו ברשותם. ההתמוטטות הכלכלית והעובדא שישראל לא נקטה במהירות באמצעים דרסטיים, אפילו זמניים, הביאו לאבטלה ולסכנת רעב. במקביל חלה התיקרות במוצרים מסוימים. שער הלירה נפל בעקבות סדרי המטבע ושער החליפין הנמוך יחסית ואוביקטיבית והאוכלוסיה סובלת הפסדים. מצב זה גורם ליאוש, ומגביר את הרגשת הסכלון והקלון המתווספות על הרגשת החרפה שבמהלומה הצבאית ובקצור להחזרת "חומר נפץ" סוציאלי-מדיני.

זכרונות הנסיגה מעזה בשנת 56', חוסר השקט בגבולות, סיורי השייטת הרוסית, הדיונים הממושכים באו"ם, שדורי צוות אל-ערב ודמשק, ההתפכחות מההלם הראשוני אחר הקרבות - כל אלה וכמותם הגבירו את ההרגשה בקרב רבים מהם שבהתנהגותם עליהם לקחת בחשבון אפשרות ריאלית של נסיגה ישראלית והפקרתם לגורלם המר במדה שישתפו פעולה עמנו.

אם מייד לאחר הכבוש הורגש פחד כמעט טוטאלי, ובחלקו היסטרי, מישראל ואם היתה אז נכונות כמעט כללית לקבל כל פתרון שיוטל על ידינו (במיוחד הביעו אז נכבדים רבים דעתם בעד מדינה פלשתינאית או קונפדרציה משולשת) הרי עתה חוששים נכבדי הגדה יותר מארצות ערב (ומירדן בראשם) מאשר מישראל. התנהגותו ההומנית של הממשל הצבאי, הנוכחות נכבדי הגדה לראשונה בחייהם בקיום חופש הציבור במשטר הישראלי, אבחנתם בהתרוצצות כל שהיא במחנה הישראלי וקיום גורמים שונים ונפרדים המטפלים בהם - כל אלה וכמותם הגבירו התהליך הנ"ל.

התרשמנו שכל שהם מתרחקים מההלם ומתצאותיהם המיידיות של הקרבות כן מתחילים הם לתת דעתם יותר ויותר למצב החברתי, האיש, הכלכלי והלאומי האומלל שלחוכו הם נקלעו : משפחות נחצו, בתי אב ללא סעד שהיה בא מהחוף, מקורות פרנסה נחרסו. הם כאן וכספם ומפעליהם שם. מחקוממים נגד המחשבה שקיימת אפשרות ריאלית שמכאן ואילך יהיה גורלם חיי ניתוק ונידוי מהעולם הערבי כגורל שהיה נחלת ערביי ישראל במשך 19 שנה.

1941-1942

1941-1942

1941-1942

The first part of the report deals with the general situation in the country during the year 1941. It is a very interesting and informative account of the events of the year, and it is well written and easy to read.

The second part of the report deals with the specific details of the year. It is a very detailed and thorough account of the events of the year, and it is well written and easy to read.

The third part of the report deals with the specific details of the year. It is a very detailed and thorough account of the events of the year, and it is well written and easy to read.

The fourth part of the report deals with the specific details of the year. It is a very detailed and thorough account of the events of the year, and it is well written and easy to read.

The fifth part of the report deals with the specific details of the year. It is a very detailed and thorough account of the events of the year, and it is well written and easy to read.

The sixth part of the report deals with the specific details of the year. It is a very detailed and thorough account of the events of the year, and it is well written and easy to read.

מצב זה, על כל האלמנטים הנזכרים בו, מביאים רבים מנכבדי הגדה לחשוב במושגים של זניחת כל מחשבה על פתרון לוקאלי בלתי תלוי בארצות ערב. אם בעבר חשבו רבים על מדינה פלשתינאית או קונפדרציה עם ישראל הרי עתה נכונות זו כמעט שאינה קיימת כאלטרנטיבה ראשונה אלא אם כן אצל משתפי פעולה וקוויסלינגים מסורתיים.

פרושו של דבר שהפתרון "הירדני-ישראלי" מועדף בד"כ על ידי מרבית הנכבדים הן מטעמים טקטיים (שלא ייאמר עליהם שבגדו ושיתפו פעולה לחסול בעיה פלשתינא - במקרה נסיגה) והן מטעמים הנובעים מעצם המצב החדש שאליו נקלעו (פתרון בעיותיהם המשפחתיות והכלכליות).

כולם מדגישים שהסדר - כל הסדר - הנו אפשרי אך ורק אם ישראל תגלה נדיבות ולא תנהג ככובש המכתיב הנאים. הסדר הנו אקט מדיני בחוקף המציאות האכזרית אולם הבנה בין העמים הנו תהליך המחייב מאמץ ועמל הדדי רב שנים. ההסדר חייב להיות, לדברי מרביתם, הסדר של "כבוד וצדק". אך לכל אחד פרוש שונה משלו, לגבי משמעות המושג "פתרון צודק". לדוגמא : בקרב צעירים מסוימים וקיצוניים ידועים "פתרון צודק" הוא חזרה לחלוקת 1947.

רק חלק מוכן היום לגמור עם ישראל על פתרון דו צדדי מיידי. רק חלק ממליץ לנסות ולהדבר קודם כל עם כל מדינות ערב ללא יוצא מהכלל. הרוב המכריע חובע שישראל תמנה קודם כל עי תום אפשרויות הסדר שלום עם ירדן. חלקם מוכן להשתתף אישית במאמץ ישראלי זה.

חולקים הם בדעותיהם לגבי השאלה מה עליהם כפלשתינאים לדרוש בדיוק מירדן בשעת מו"מ ומגעים : יש הגורסים שיבה מלאה ועזרת לסטטוס קוו אנסה במסגרת הסדר של שלום, ויש הגורסים קיום קונפדרציה משולשת בין ירדן, הגדה וישראל.

חולקים הם בדעותיהם לגבי השאלה מתי לפנות למלך חוסיין : יש האומרים שאין לאבד זמן ויש לפנות אליו מיד, ומעטים מאוד אומרים שאל חוסיין יש לפנות אך ורק אחר שניסינו לפנות לנאצר, ואחרים אומרים רק אחר כשלון ועידת הפיסגה ורק אחר שחפרד החבילה וכל מדינה תלך לדרכה.

חולקים הם לגבי השאלה כיצד לפנות לחוסיין : יש הטוענים שצריך לשגר אליו משלחת נכבדים מהגדה אחרי כנוס ועידה ובחירת ועד פועל. אחרים ממליצים על שיגור אישיות אחת בסוד. יש הממליצים לצייד המשלחת בתכנית מפורטת לשלום ואחרים אומרים שיש לשכנע בשלב זה המלך אך רק על עצם העקרון של השלום מבלי להכנס לפרטים.

רבים רבים אומרים שאם ידחה המלך סופית את היד המושטת - או אז יהיו רוב רובם של הנכבדים בגדה נכונים להסדר דו צדדי בלעדי עם ישראל במדה ויתברר להם סופית שאין בדעת ישראל לסגת.

חלק מצהיר שלא יתן ידו לשום הסדר בילאטראלי אשר בו לא תכלול ירושלים הערבית בתחום היחידה הערבית המוצעת.

הכל יוצאים מהנחה שכל פתרון - ויהיה אשר יהיה - חייב לכלול חסול סופי של בעית הפליטים בצורה שלא תשאיר בקרב הפליטים שום מקום לתביעה או לטרורניה.

נספח ב'

הערות למצב המדיני בגדה בעבר הירדן ובאזור

1. פרט למנהיגים ערביים בודדים (ראה להלן) אין מנהיגי ערב ככלל - ונאצר בראשם - מראים לעת עתה סמנים בדבר נכונותם להסדר שלום עם ישראל בעתיד הנראה לעין. מבחינה זו מלחמת ששת הימים לא הניבה עדיין פריה. יתר על כן כמה מבין מנהיגים אלה החלו לגלות מגמות להמשך פעילותם השלילית.
2. קיימים סמנים ראשוניים המרמזים על נטיות בכיוון של הסדר מצד חוסיין. סמנים אלה לא זו בלבד שטרם נתגבשו אלא ניכר שלצדם יש התרוצצות בכיוונים שונים וסותרים בתוך המחנה הירדני ולא ברור עדיין כיצד יפול דבר. כמו-כן לא ברורה יכולתו של חוסיין לחזור נגד הזרם הלכה למעשה. כן לא ברור עדיין אם בכלל ניתן להגיע לתנאי שלום מוסכמים על דעת שני הצדדים. בהקשר זה נדגיש הדבקות שחוסיין עשוי לגלות הן בתביעתו להחזרת הגדה כמות שהיא והן בדרישתו להחזיר את המצב בירושלים לסטטוס קוו אנטה : הוא חושב במושגים של החזרת הגדה עם תקון זה או אחר בעור שאנו חושבים במושגים של פתרון בעיית פלשתינא תוך קשירתו של חוסיין ומשכון הגדה המזרחית.
3. נטיתו של חוסיין לחפש פתרון בכיוון של הסדר נובעת כנראה מהעובדה שבהעדר הסדר אין הוא רואה אפשרות להמשיך ולקיים - לאורך ימים - את ממלכתו המבוותרת כמות שהיא ואת מטרתו המלוכנית. לעומת זאת ברור לו, כנראה, שהפתרונות שנאצר מציע לו אינם עונים אף הם על בעיותיו וכי מגמתם של "המדינות המהפכניות" הגורסות המשך המאבק נגד ישראל תראינה בו יעד ראשון לחסול. ברור איפוא שהמלך נמצא בפני דילמה קשה ואכזרית : הסדר עלול להציל את הממלכה אך עלול גם לסכנו. אי הסדר עלול לא רק למוטט את הממלכה אלא גם לא יבטיח המשך שלטונו ולא יכשירו בעיני "המהפכניות".
4. בהקשר זה ינדגש שבין הגורמים העיקריים שתהיה להם השפעה מכרעת על מהלכו הבא של חוסיין עומדים בראש לא רק תנאי ההסדר שיוצעו לו על ידינו אלא גם עמדת הגורם הפלשתינאי אם בגדה המזרחית ואם בגדה המערבית. אין לשכוח שבמזרח הירדן מצויים כמה מאות אלפי פלשתינאים המהווים עמוד השדרה הכלכלי והחברתי בממלכתה. אם גורם זה יהיה בראש תובעי ההסדר והלוחצים על המלך יגדלו לא רק סכויי השלום עם חוסיין אלא גם סכויי השלום בכלל. ככל שהמלך ישתכנע שהסדר עמנו הנו ערובה יחידה להמשך קיומו כן יהיה לו ענין להסדר. ראוי כי, מצדנו אנו, לא נעשה דבר שיהיה בו כדי לדחוף את חוסיין ליאוש (התפטרות, או הגררות אחרי המדינות הערביות הקצוניות).
5. בין המגעים שיוקמו יהיה על כן צורך להקדיש תשומת לב מיוחדת למגעים עם המרכזים הפלשתינאיים השונים דהיינו אלה שבשליטת ישראל ואלה שאינם בשליטתה ובעיקר בקרב המרכז הפלשתינאי השני בגודלו ושהנו בירדן. יש להזהר מלחזור על המשגה שנעשה בימי המו"מ עם עבדללה עת נשאנו ונחנו עם המלך ובלי שהוא, או אנחנו, דאגנו לכך שהאלמנט הפלשתינאי יהיה החלוץ העובר לפני המלך. בהקשר זה עשויים אלמנטים מסויימים הנמצאים בגדה המערבית להיות לנו לעזר רב במאמצים אלה כפי שמדיניותנו הכלכלית והאחרת לגבי בני הגדה תהווה גורם משפיע בנושא זה. תוצאות המלחמה וההדיס המגיעים אלינו בקרב

הפלשתינאים מעבר הירדן המזרחי נוחנים לנו יסוד להניח שהאינטרס שלהם מהווה קרקע נוחה לפעולה בקרבם ולהפיכת גורמים חשובים בתוכם לתומכים של שלום וללוחצים על המלך חוסיין בכוון זה.
בהסדר

6. נוכח הדילמה בה נמצא המלך והגורמים האובייקטיביים הלוחצים עליו להכרעה מזדקרת חשיבות של גורם הזמן לגבי מהלכינו אנו.

7. אם נגיע להסדר עם חוסיין ראוי אמנם שלא יהיה זה ההסדר הישראלי-ערבי היחידי - ויש סכוי לכך - אם כי אין לבטל חשיבות השלום עם חוסיין בלבד באשר המדובר בהסדר שישחרר על שטח הכולל ישראל הגדה ועבר הירדן מזרחה ושיקיף אוכלוסיה ערבית המונה למעלה משני מיליון נפש כאשר ההסדר עמהם לא רק שהוא מחסל הבעייה הפלשתינאית אלא הוא הופך את נושאי המשבר המרכזי ביחסי ישראל-ערב למנוף חיובי של פתוח ושתוף פעולה ערבי-ישראלי. הסדר עמם איננו הסדר^{av} גטו ערבי הנשלט על ידי ישראל אלא ~~חיד~~ עם מדינה ערבית ומהווה על כן צעד בעל סכוי סביר לשלום עם שאר שכנינו במרוצת הזמן.

ס ו ד י ב י ו ת ר

נספח ג'

הצעת קווים למדיניות שיתוף המשטר בגדה

1. לא לעודד הערבים בגדה לשום פתרון דו צדדי בינינו לביניהם ולא נדון עמם על גורלם.
2. נעשה הכל שיחשמו בברור שבאין שלום עם ירדן אין נסיגה וכי השלום אין פרושו חזרה לעבר.
3. נכריז וניגש בהקדם לחסול ולפתרון נדיב של בעיית הפליטים (ראה נספח ה').
4. נטפח מנהיגים ערביים בעלי שם הרצויים לנו ונפעיל חלק מהם הן לבצוע מדיניותנו בגדה והן לפעילותנו המדינית בעולם הערבי בכלל וירדן בפרט.
5. נמצה בשקט, אך בעקביות, מלוא אפשרויות ההגירה אל מעבר לים (מבלי לחלוח בכך הרבה סכויים וחוקות).
6. נעביר בהדרגה ערבים מעזה לגדה.
7. במרוצת הזמן נעודד הגירת ערבים מישראל לשם יישוב קבע בגדה.
8. שטחי הכבוש ושטחי ישראל יהיו פתוחים אהדדי לתנועה חופשית אך לא תותר לבני הגדה המערבית השתכנות בישראל.
9. תאסר² הדדית עסקות נכסי דלא ניידים בין הגדה לישראל.
10. ועדה כלכלית תעצב המדיניות הכלכלית לגדה לאור העקרונות הנ"ל כשמטרתה הנה להגביר הזיקה הכלכלית של הגדה לישראל תוך הפיכת פתרון בעיית הפליטים למנוף לרווחה כלכלית ולפתוח איזורים מסויימים בגדה.

SECRET

SECRET

SECRET, (UNCLASSIFIED) (U) (S) (S) (S)

1. The following information is being furnished to you for your information.

2. This information is being furnished to you for your information.

3. This information is being furnished to you for your information.

4. This information is being furnished to you for your information.

5. This information is being furnished to you for your information.

6. This information is being furnished to you for your information.

7. This information is being furnished to you for your information.

8. This information is being furnished to you for your information.

9. This information is being furnished to you for your information.

10. This information is being furnished to you for your information.

SECRET

סודי ביותר

נספח ד'

הצעה ארגונית לסדרי השלטון בגדה

1. יוקם משרד מיוחד בממשלת ישראל בראשותו של שר שירכז בידיו את כל הפעילות בגדה והאחראי ישירות בפני רה"מ על ביצוע מדיניות הממשלה לפי העקרונות הנ"ל.
2. ליד השר ישמשו יועצים ישראלים בכירים ביותר וכן סגל עובדים קבוע ומקצועי (להבדיל מהסגל המתחלף של הממשל הצבאי).
3. יחידות המשנה בגדה המערבית (עיריות מועצות מקומיות ומוכתריות) ינוהלו על ידי הגורמים הערביים המקומיים. בשלב ראשון לא תערכנה בחירות ובמדה ויפקע הזמן החוקי של כהונת עיריה יאריך השר זמן כהונתה או ימנה כראות עיניו, עיריות קראות. הוא הדין למקרה שיש לפזר עיריה קיימת.
4. את סמכותו ומדיניותו יפעיל השר כלפי העיריות והמועצות המקומיות באמצעות ממונים ישראלים על המחוזות וקציני מחוז ישראלים. בהדרגה אין להוציא מכלל חשבון שלוב ערבים מקומיים בתפקידים אלה.
5. בשלב ראשון לא תוקם כל מסגרת ערבית שהיא ברמה גבוהה יותר מיחידות המשנה המקומיות הנ"ל. במרוצת הזמן ובהתאם להתפתחויות אין להוציא מכלל אפשרות הקמת מסגרת מראשי העיריות שתהווה מעין מועצה מייצעת ליד השר שזימונה וסדר יומה תלוי בהחלטתו.
6. מספר העובדים הישראליים בגדה יועמד על מינימום ככל האפשר.
7. בגדה יופעלו חוקי החרום כאשר הסמכות לכך הנה השר.
8. חנוך : תכנית החנוך ספרים ומורים יעברו סינון. יישאר הקוריקולום שאין בו נזק והחלל ימלא מתכניות חנוך וספרים עליהם מתחנכים ערביי ישראל.
9. נעודד הוצאת עתון ערבי מבוקר בגדה.

- - - - -

טודי ביותר

עתיד הגדה המערבית ורצועת עזה

כללי

מאחר שכל הסדר ביחס לגדה המערבית והרצועה הוא בעל חשיבות עצומה לישראל מסעמים בטחוניים, אזוריים ובינלאומיים, מוצע כי ישראל תעשה למען הסדר זה גם כאשר ברור הוא כי אין כרגע אפשרות להדברות עם מצרים וסוריה על גורל סיני ורמת הגולן. הנימוקים מדוע אין לדחות את המאמצים להסדרת שאלות הגדה והרצועה הם:

- חוסר בהירות בנוגע לעתיד הגדה ורצועת עזה המאוכלסות בצפיפות, מפעיל תהליכים שליליים מבחינתה של ישראל.
- מבחינה בינלאומית עלול להתקבל בינתיים הרושם שישראל מקיימת שלטון קולוניאלי בשטחים הכבושים הללו.

על הממשלה להכריע בין הברירות הבאות:

1. ספוח.
2. החזרת הגדה לחוסיין.
3. הסדר עם חוסיין להתחזרת חלק מהגדה ופירוזה.
4. פתרון מודרג.
5. הקמת מדינה פלשתינאית עצמאית.
6. מדינה פלשתינאית קשורה לממלכת ירדן.
7. קונפדרציה או פדרציה בין מדינת ישראל למדינת פלשתיין.

כל פתרון חייב להביא בחשבון כי שלטון עויין לישראל בגדה המזרחית, עצמאי או נשלט ע"י מדינה ערבית קיצונית בעמדתה, מהווה איום בטחוני. למקרה זה נראה כי פתרון של ספוח מוחלט למדינת ישראל הוא הרצוי ביותר.

ברם אם תחליט ישראל על אחד הפתרונות האחרים היא תוכל לצמצם את הסכנות הצפויות לה מהשתלטות גורם עויין בגדה המזרחית ע"י הסדרים בטחוניים נאותים בגדה המערבית שהיא תעשה בעת הגשמת הפתרון המועדף על ידה.

הברירות 1, 2, ו-3 אינן סבירות וריאליות:

ספוח יצור בעיות דמוגרפיות מסוכנות;

החזרת הגדה תשאיר את בעיות הבטחון המזרחיות של ישראל ללא פתרון;

הסדר עם חוסיין להתחזרת חלק מהגדה ופירוזה נראה כבלתי ריאלי מבחינתו של חוסיין ויידחה על ידו.

עם פסילתן של שלוש ברירות אלה מצטמצם הדיון לתחום שנע בין השארת המצב ללא החלטה ברורה (ברירה מס' 4) לבין הקמת יחידה עצמאית פלשתינאית עם או בלי זיקה לממלכה הירדנית (ברירות 5 ו-6). לפתרונות שמביאים בחשבון אפשרות של קשר עם חוסיין והממלכה הירדנית יש היתרון שהם ניתנים לביצוע מיידי על-ידי כך שתוקם המדינה הפלשתינאית מבלי להתנות את הקמתה בהסדר עם חוסיין. הזיקה לחוסיין תוכל להוות מעין אופציה פתוחה.

ניתן, למשל, לגשת לביצוע תכנית זו ע"י הכללת הזמנה במגילת היסוד של המדינה הפלשתינאית למלך ירדן לחתום על הסכם שלום כדי שיתאפשרו קשרים בין המדינה הפלשתינאית למדינת ירדן. הניסוח של הקריאה יוכל להיות מפורש ולהוות הזמנה לשושלת ההאשמית לקבל את הראשות הנומינאלית של המדינה הפלשתינאית.

גם אם ידחה המלך חוסיין את ההזמנה נוכל לשעון שהוא ולא אנחנו אשמים בניתוק בין שתי הגדות. יתכן כמו-כן שהזמנה זו חיונית לפלשתינאים כדי "לצאת ידי חובתם" כלפי חוסיין.

אם תחליט הועדה, כבר בשלב זה, שהוא מעדיפה את אחד הפתרונות מבין השלושה (7,6,5) יוטל על כמה מחברי הועדה להכין הצעה מפורטת של הפתרון המועדף. לעומת זה, אם תחליט הועדה שהיא מעוניינת בפירוס נוסף של כל שלוש הברירות, בטרם תקבע את עדיפותה, יוכן פירוס נוסף של כל אחת מההצעות הללו, או של הצעה משולבת שתהיה מבוססת, על היסודות של שלוש ההצעות. גם בגישה כזאת כבר תהיה משום התקדמות בעבודת הועדה ובהכוונת צוות הביצוע והמחקר.

ברירה מס' 1 - ספוח:

אף במקרה של ספוח מלא של הגדה ורצועת עזה למדינת ישראל תענק אוטונומיה כלשהי לחושבי הגדה (למשל, ע"י הקמת קנטון).

מעלות

- שליטה מוחלטת מבחינה בטחונית.
- אפשרות לנהוג בעזה בהתאם לשיקולים כלכליים ובטחוניים.

חסרונות

- משמעויות דמוגרפיות חמורות (1.5 מליון הערבים אשר יסופחו יהיו ל-3 מליון כעבור 20 שנה).
- בעיות כלכליות חמורות עקב הספוח.
- בעיות חברתיות ותרבותיות חמורות ביותר.
- נזק לדמותה של ישראל בגלל כחם ההתפשטות, הספוח והשליטה בעם אחר.
- האיבה של מדינות ערב תוסיף לשרור כמקודם ואולי אף תגבר עקב עובדת הספוח.

ברירה מס' 2 - החזרת הגדה לחוסיין:

הגדה כולה, פרט לירושלים, תוחזר לממלכה הירדנית.

מעלות

- יחסם הסכם שלום.
- לא תתעוררנה הבעיות הכלכליות, החברתיות, הדמוגרפיות המתעוררות במקרה של ספוח.

חסרונות

- הבעיות הבטחוניות החמורות המסכנות את שלום המדינה ואשר הביאו למלחמה ב-5 ביוני נשארות ללא פתרון ואולי אף תחריפנה.
- כל זעזוע בשלטונו של חוסיין יעורר את בעיית הסטאטוס קוו ויכניס גורם עויין אקטיבי בשטחים החולשים על לב המדינה.

ברירה מס' 3 - הסדר עם חוסיין להחזרת חלק מהגדה ופירוקה:

חוסיין יכיר בספוח ירושלים ובספוח רצועות מגן לישראל. יתר חלקי הגדה המערבית יפורזו בפיקוח ישראלי-ירדני משותף (הסכם אחר איננו יכול לספק את ישראל מבחינה בטחונית). חוסיין יסכים לקליטת פליטי רצועת עזה.

הערה:

אפשרות זו מובאת כאן משום שרצינו למנות את כל הפתרונות ההיפותטיים. היא נוחה מבחינתה של ישראל אך אין כל סכויי שחוסיין יסכים לה. קיים חשש שבעת המיקוח על רצועות מגן שתסופחנה לישראל תחול ארוזיה בעמדת ישראל בשל הפתוי שיש ברעיון הפירוז בפיקוח משותף ובשל הלחץ שיופעל בוודאי על ישראל שלא להכשיל את המו"מ ע"י עמידה עקשנית על תביעות לחקוני גבול.

ברירה מס' 4 - פתרון מודרג:

גורלה המדיני הסופי של הגדה יישאר חלוי ועומד לעת עתה אך יוענק לה שלטון פנימי חוף הסכם עם הפלשתינאים. ישראל תודיע שאין לה כוונות ספוח. בהפתר בעית הפליטים בשיתוף פעולה בין ישראל לשלטונות הגדה המערבית, וכאשר יכון שלום בין ישראל למדינות ערב חוקם מדינה פלשתינאית שתושביה יוכלו להכריע אם רצונם בקשר קונפדרטיבי עם ישראל, עם הממלכה הירדנית או עם שתייהן. דבר זה יוכל להיעשות אחר שיערך משאל.

מעלות

- כל האפשרויות נשארות פתוחות ומתנות בהתפתחויות חיוביות מבחינתה של ישראל (ישוב בעיית הפליטים, הסכמי שלום עם מדינות ערב).
- המשך השליטה הישראלית המוחלטת בגדה תיראה באור חיובי יותר בשל היותה מבוססת על הסכם עם הפלשתינאים ועל הודעה ישראלית שאין לה כוונות ספוח.

חסרונות

- חוסר הבהירות במעמד המדיני של הגדה תמנע צמיחתה של מנהיגות נוחה לישראל.
- יתקבל רושם בעולם כאילו אנו מונעים זכות הגדרה עצמית מתושבי הגדה.
- תוצרנה בעיות כלכליות חמורות.
- תהעוררנה בעיות חברתיות ותרבותיות.
- הבעייה הדמוגרפית לא תהיה מוגבלת בחוף תחום גיאוגרפי מוגדר שכן יש להניח שאי אפשר יהיה למנוע מתושבי הגדה להתיישב בתחומי מדינת ישראל.

ברירה מס' 5 - מדינה פלשתינאית עצמאית:

חוקם בשטח הגדה המערבית להוציא רצועות מגן וירושלים, ותבקש חברות באו"ם. היא תהיה נטולת צבא וצה"ל יערוב לבטחונה. בקעת הירדן תפוטל ע"י צה"ל או פטרולים משותפים. יוקם שיתוף פעולה הדוק בין ש.ב.כ. ושירותי הבטחון הפלשתינאים. יוסכם

מראש על העברת פליטים מהרצועה * אל הגדה. ייקבעו הסדרים כלכליים ואחרים בין המדינה הפלשתינאית למדינת ישראל ויוצע לה נמל חופשי. למדינה הפלשתינאית יינתן סטאטוס מיוחד לגבי המקומות הקדושים לאסלאם בירושלים. חוקם קריה בה ירוכזו משרדי הממשלה הפלשתינאית. קריה זו תהווה את בירת המדינה. היא תקבע בנקודה הקרובה ביותר האפשרית בסביבת ירושלים.

ט ע ל ו ת

- פחרון הבעייה הפלשתינאית ע"י הקמת מדינה יטול מעוקצו של הסכסוך הערבי-ישראלי.
- המדינה תהווה גשר אל המדינות הערביות.
- ישראל תפסור עצמה מהצרך לשלב את האוכלוסיה הערבית בתחומי מדינתה שלה על כל המסקנות הכלכליות, חברתיות ותרבותיות הקשות הכרוכות בכך.
- אין לשלול את האפשרות כי במוקדם או במאוחר יוקמו קשרים בין מדינה זו לממלכת הירדן בתנאים הנוחים לנו.
- צעד זה יזכה להבנה בינלאומית.
- יעניק לצה"ל את התנאים הדרושים להבטיח את בטחון מדינת ישראל.
- גם כאשר יוקמו קשרים מיוחדים בין המדינה הפלשתינאית לממלכה הירדנית ויכוננו קשרים דיפלומטיים בינה למדינות הערביות, תוכל שליטת צה"ל והשפעת מדינת ישראל להבטיח את האינטרסים הבטחוניים הישראליים.

ה ס ר ו נ ו ת

- מדינה זו תוחרם ע"י כל מדינות ערב ותהיה מנותקת מכ-1 מליון פלשתינאים ($\frac{1}{2}$ מליון בירדן, 300 אלף בלבנון ובסוריה, 100 אלף בכווית ובמקומות אחרים). זהו מצב העניינים אשר עלול להוליד אירידנטיזם.
- יקטנו סכויי הסדר עם חוסיין.
- תתעוררנה בעיות כלכליות חמורות עקב הנתוק בין שתי הגדות.
- היא תחשב בעולם ככובה ישראלית.

- * כל פחרון לגבי הרצועה ויהא תוכנו אשר יהא, מצריך העברת חלק גדול ואף מכריע של אוכלוסית הפליטים למקום אחר. משום כך יש להועיד את הגדה המערבית כמקום להתיישובות חלק נכר מהפליטים שבוצעה. נובע מזה שכל הסדר מדיני לגבי עתיד הגדה המערבית צריך להבטיח את העברת הפליטים מהרצועה לגדה.
- קיימות שתי אפשרויות לגבי הפתרון המדיני:
 - (א) להבטיח ישוב הפליטים בגדה מבלי לספח את הרצועה לגדה. הרצועה תסופח למדינת ישראל.
 - (ב) כנ"ל, אלא שהרצועה תיהפך לחלק מהיחידה המדינית המוקמת בגדה והסדרי חנועה (לא פרודור) יבטיחו את הקשר בין שני האזורים.

ברירה מס' 6 - מדינה פלשתינאית קשורה לממלכת ירדן:

הוקם מדינה פלשתינאית עצמאית בהגנתו של צה"ל ובהשפעתה של ישראל. המלך חוסיין יהיה ראשה הנומינאלי (SUZERAIN). תארו יהיה "ריבון המדינה הפלשתינאית, שומר חרט אל שריף והקברים הקדושים למוסלמים בירושלים". רבונותו של המלך תהיה מוגבלת חזיקתית והוא ימלוך אך לא ימשול. רצועות מגן שונות והעיר ירושלים יסופחו לישראל ונוכחות צה"ל בגדה המערבית תקבע בהתאם לשיקולי הבטחון של ישראל.

הוצע לחוסיין עזרה כספית לשיקום הפליטים הנמצאים בגדה המזרחית, נמל חופשי בים התיכון. יוקם שחוף פעולה כלכלי בין הגדה המזרחית והמערבית מצד אחד לבין שתי הגדות לישראל מצד שני.

הנמקה

הסדר כנ"ל מתבקש משום שהאינטגרציה בין שתי הגדות התקדמה מאד ובגדה המזרחית מצויים כיום למעלה מחצי מליון פלשתינאים מחוץ אוכלוסיה של כמליון נפש. אלמלי מלחמת יוני יתכן והממלכה הירדנית התאשמה על שתי גדותיה היתה נהפכת בהדרגה למדינה שהשלטון בה הוא בידי הפלשתינאים. התלות הכלכלית בין הגדות היא שלימה.

מ ע ל ו ת

- לא תוקם מחיצה בין שני החלקים העקריים של האוכלוסיה הפלשתינאית (1.5 מליון בתחומי ישראל הנוכחיים ו-600 אלף בעבה"י). בכך יוצר מרחב המחיה הנחוץ לפתרון בעיית הפליטים והרבוי הטבעי.
- אפשרויות הפיתוח רבות יותר.
- המדינה הפלשתינאית לא תהיה תלויה חלות כלכלית בישראל, על התוצאות הכלכליות המזיקות למשק הישראלי הנובעות מכך. הסוכל האפשרות של הוצרות מדינה דו-לאומית בעייתיים של גורמים כלכליים.
- תתאפשר העברת מי ירמוך (180-120 מליון קוב) מן הגור המזרחי אל הגדה המערבית (הגור המערבי) בהתאם לתכנית הירמוך הגדולה. אין למצוא תחליף זול ונוח למים אלה.
- קשר בין הגדות יכול הרבה מעוקץ הטענה שישראל הקימה יחידה גרורה וקוויזלינגית.
- ישראל לא תופיע כמי שעירקה מדינה חברה באו"ם.
- דבר ספוח ירושלים ורצועות המגן יהיה במסגרת הסכם עם הרבון אשר החזיק לפני המלחמה בשטחים אלה.
- דורשי טובתו של חוסיין במערב, בארצות מלוכניות ערביות ובארצות מוסלמיות יבואו על ספוקם.
- יושג הסדר של שלום בין ישראל למדינה ערבית. (ירדן).
- סכויי ההסדר אינם רעים אם יגלו הפלשתינאים שבגדה המערבית עניין בהמשך הזיקה לחוסיין. עניין זה יוכל לשמש תירוץ לחוסיין כלפי הלאומנים הקיצוניים.

ח ס ר ו נ ו ת

- במקום חלוח מוחלטת בישראל תהיה הנהגת היחידה האוטונומית קשורה גם בגורם ערבי של ישראל לא תהיה שליטה עליו.
- שאלת הקשר בין הגדות תתעורר מחדש כנפול המשטר ההאשמי בעבה"י (ברם סכנה זו ניתן לצמצם ע"י עמידה על כל התנאים שהיינו עומדים עליהם גם אילו היתה קמה יחידה אוטונומית מנוחקת מעבה"י, כולל אחזקה במאחזים כפי שצה"ל ימצא לנחוץ.

טורי ביוגר

- 6 -

- חשש שחסיין יתנגד לכל הסדר שיכלול את פליטי רצועת עזה.
- אפשרות הגירת אוכלוסין מן הגדה המזרחית אל המערבית בהשתתף המצב הכלכלי בה.

ברירה מס' 7 - קונפדרציה או פדרציה בין ישראל למדינת פלשתיין:

ירושלים תהיה בירה משותפת. תהיינה שתי ממשלות ושני פרלמנטים. הממשלה הישראלית תהיה אחראית לענייני חוץ ובטחון.

מעלות

- שליטה בטחונות ישראלית מוחלטת.

חסרונות

- זה יתקבל בעולם כהסדר מוכתב ע"י ישראל כשהמדינה הפלשתינאית נחשבת למעין "וישי ישראלית".
- כל החסרונות המצויים בפתרון הספוח.

ירושלים, 13 ביולי 1967

1840

Received of the Hon. Secy of the Navy

the sum of \$1000

for the purchase of the

U.S.S. Albatross

for the service of the

U.S. Navy

at the rate of \$1000

per month

for the service of the

U.S. Navy

at the rate of \$1000

per month

for the service of the

U.S. Navy

at the rate of \$1000

per month

for the service of the

U.S. Navy

at the rate of \$1000

per month

for the service of the

משרד החוץ

סודי ביותר

ירושלים, כ"ה בסיון תשכ"ז
6 ביולי 1967

אל : מר י. הרצוג, מנכ"ל משרד ראש הממשלה

מאת: מרדכי גזית

בישיבה שנחקיימה ביום ששי ה-30.6, בראשותו של מנכ"ל משרד החוץ,
העמתי לחבר מזכר על שאלת הזיקה בעתיד בין הגדה המערבית והמזרחית.

מנכ"ב המזכר בנדון.

אני מניח כי בישיבתנו הבאה נוכל לערוך דיון בנושא.

בברכה,

מ. גזית

העתק: המנהל הכללי, משה"ח
אלוף ה. הרצוג
אל"מ ד. כרמון, אמ"ן
מר ש. הלל
מר ש. בר-חיים
מר מ. ששון
מר ד. קמחי
מר נ. קינן

שאלה הזיקה בעתיד בין הגדה המערבית והמזרחית

כללי:

מבחינתה של ישראל חיוני הוא לשלוט בגדה המערבית ובמעברות הירדן שליטה צבאית פיזית בלתי מוגבלת. כיוון שכך נופלת כליל האפשרות של החזרת הגדה (ולו רק באזרה מקוצנת) לממלכה הירדנית.

מאחר שאין להניח כי חוסיין יוכל להלחם בפעולות חבלה באותה גבולות ויעילות שצה"ל יעשה זאת עלינו לשלול הסדר המחזיר להוסיין את הריבונות ואת השליטה המלאה על הגדה ואוכלוסייתה.

שיקול צבאי מכריע, בנוסף למניעת ההחבלות, כרוך באינטרס החיוני הישראלי להבטיח כי כח של שריון ערבי לא יימצא בגדה המערבית. אם תוחזר הגדה לירדן תהיה האפשרות שבה כזה יחצה את הירדן ויועלה לגב ההר כחבר המונחת על צווארה של ישראל.

לעומת זה, תמורת הסדר של שלום עם חוסיין תהיה ישראל מוכנה להציע למלך חוסיין אחת משתי האלטרנטיבות (שהיהן לאחר שיושג הסדר בין ישראל לפלסטינאים בגדה המערבית):

אלטרנטיבה א':

חוק מדינה פלסטינאית עצמאית בהגנתו של צה"ל ובהשפעתה של ישראל והמלך חוסיין יהיה ראש הנומינאלי (SUZERAIN). ר' נספח א'.

אלטרנטיבה ב':

גורלה המדיני של הגדה יסאר תלוי ועומד לתקופה מוסכמת עם הפלסטינאים עד שבעיית הפליטים תיושב. ישראל חוריע שאין לה כוונות טפוח כלפי הגדה (להוציא את ירושלים ורצועות מגן שונות) והיא תאפשר לתושבי הגדה להכריע כחוט תקופת המעבר אם רצונם בקשר קונפדרטיבי עם ישראל, עם הממלכה הירדנית, או עם שהיהן. ברירות אלה תהיינה פתוחות בתנאי שישרור שלום.

בתקופת המעבר יוענק להוסיין התאר של שומר חרס אל-שריף והקברות הקדושים לאסלאם בירושלים ולתושבי הגדה תוענק אוטונומיה פנימית. השליטה של צה"ל חוסיין להתקיים.

ייקבעו מראש תחומי שיתוף הפעולה בין ישראל לממלכה הירדנית בנושאי פליטים, פתוח ומים לשם פתרון בעיית הפליטים ברצועת עזה, בגדה ובמעבר הירדן.

הנמקה:

1. יעד מרכזי במדיניות המשטר ההאשמי כל השנים היה שילוב בין שתי הגדות. שילוב זה התקדם למדי והתבטא בכך שכ-400,000 פלסטינאים עברו מאז 1948 לגדה המזרחית. יחד עם הגידול הטבעי יש להניח שמספרם הגיע ל-450 עד 500 אלף.

אם נוסיף אל המספר הנ"ל את מספר היוצאים מזרחה מאז ה-5 ביוני, נמצא כי בעבר הירדן מבוים כיום למעלה מ-600 אלף פלסטינאים.

ההליך הפלסטיניזציה של עבה"י הוא איפוא בשלב מתקדם. למעלה מ-50% מכל התושבים של אזור זה הם פלסטינאים.

בדרך של ההסתוות שבעית ניחן להניה כי אלמלי המלחמה של יוני היתה הממלכה הירדנית ההאשמית על שתי גדותיה נהפכה בהדרגה למדינה שהשלטון בה היה בידי הפלשתינאים.

2. מבחינה כלכלית היתה תלויה של הגדה המערבית במזרחית מליאה. היא ייצאה את יצואה החקלאי אל הגדה המזרחית וקבלה את כל מוצרי היבוא שלה דרך הגדה המזרחית. הגדה המזרחית שבה בוצעו מפעלי הפיתוח העקריים של הממלכה (מפעל הירמון, עקבה, מחצבים ועוד) היתה לאבן שואבה למחפשי פרנסה.

שיקולים לטובת המשך קשר בין הגדות:

- רצוי כי לא תקום מחיצה בין שני חלקים עקריים אלה של האוכלוסיה הפלשתינאית (כ-1½ מליון בתחומי ישראל הנוכחיים ו-600 אלף בעבה"י). פתרון ממשי של הבעייה הפלשתינאית ובעיית הפליטים מחייב מרחב מחיה שניתן להבטיחו אם יהיה קשר בין שתי הגדות. קשר כזה צריך לאפשר המשך התהליך של הגירה אל הגדה המזרחית דבר שהוא רצוי.
- אפשרויות הפיתוח הכלכלי של הגדה המערבית רבות יותר במקרה של קשר עם עבה"י.
- בהעדר קשר כזה יתחייבו הסדרים כלכליים בין ישראל לגדה המערבית אשר עלולים להקל על הוצאות הדרגתיה של מדינה דו-לאומית דה-פקטו.
- לפי תכניה הירמון הגדולה היתה הגדה המערבית מקבלת 120-180 מליון קוב מים לערך מטהיה מוקם מפעל הגור המערבי. ~~המפעל הזה יבנה על ידי ישראל~~
- קשר בין הגדה המערבית יטול חרבה מעוקץ האשמה שישראל הקימה יחידה גרורה וקוויזלינגית.
- ישראל לא תופיע כמי שפירקה מדינה חברה באו"ם.
- הרוצים בטובתו של חוסיין במערב, בארצות מלוכניות ערביות ובארצות מוסלמיות יבואו על ספוקם.
- יושג הסדר של שלום בין ישראל למדינה ערבית (הממלכה הירדנית).

שיקולים נגד:

- במקום הלוח מוחלטת בישראל תהיה הנהגת היחידה האוטונומית קשורה גם בגורם ערבי (המשטר ההאשמי) של ישראל לא תהיה שליטה עליו.
- שאלת הקשר בין הגדות והמשמעות של שאלה זו לגבי ישראל התעורר מחדש כאשר יפול המשטר ההאשמי בעבה"י.
- האפשרות שחוסיין יתנגד לכל הסדר שיכלול את רצועת עזה.
- השפעת קשר כזה תהיה כטובן דו-סיטרית ובמקום הגירה מהגדה המערבית למזרחית עשויה להתחיל תנועה מהגדה המזרחית למערבית.
- הצבור הישראלי יתנגד להסדר זה יותר מאשר ליחידה עצמאית פלשתינאית ללא זיקה אל עבה"י.

טכויי הסדר זה:

- חוסיין איננו יכול להרשות לעצמו הסדר כזה מחשש תגובה ערבית לאומנית קיצונית.
- גם אלמלי מגבלה זו לא היה מוכן להסדר אשר תובע ממנו ויחורים מרחיקי לכת כל-כך.

- אם יגלו הפלשתינאים עניין בקשר מעין זה עשוי הדבר להכריע את הכף אצל חוסיין לטובת ההסדר ולשמש לו כחירוף כלפי הלאומנים הקיצוניים.

- ניתן להגדיל את סכוי ההסדר ע"י התקדמות אליו בשלבים אחדים. הראשון, הסדר בין ישראל לפלשתינאים; השני, בין הפלשתינאים לחוסיין.

- התקדמות בשלבים איננה צריכה למנוע מעמנו לקיים הדברות עם חוסיין כבר עתה. מאחר שהקשר בינינו לחוסיין יהיה סודי ביותר אין-להניח שדבר קיומו יגיע לפלשתינאים.

השפעת הקשר עם עבה"י על האינטרסים הישראליים:

את ההשפעה המזיקה ניתן לצמצם על-ידי הקפדה על כל התנאים שהיו מתקיימים גם אילו היתה קמה יחידה אוטונומית מנותקת מעבה"י (ספוח שטחים אסטרטגיים מן הגדה אל ישראל, ספוח ירושלים, אחזקה במאחזים כפי שצה"ל ימצא לנחוץ כולל מעברות הירדן ועוד).

מסירת פרטים על מחשבותינו לצד שלישי:

1. ועדה באנדי. אחר סכום עמדתנו כאשר נהיה מוכנים לקשר סודי עם חוסיין ניתן למסור לצד שלישי פרטים על מחשבותינו בתנאי שלא יועברו הלאה.
2. חוסיין. ניתן לקיים עמו מו"מ סודי ללא ידיעת הפלשתינאים.
3. הפלשתינאים. ספק אם ניתן לקיים אתם מו"מ ללא פרסום.

מ. גזית

מדינה פלשתינאית בראשות נומינאלית
של הבית ההאשמי

כללי:

1. במגמה לניטרול עמדתו של חוסיין ואולי אף לגייסו לחיוב ההסדרים שישראל מעוניינת בהם - יוצעו לחוסיין החוארים של ריבון המדינה הפלשתינאית אשר חוקם, ושל שומר המקומות הקדושים למוסלמים בירושלים.
2. ריבונותו של חוסיין תהא מוגבלת קונסטитуציונית, כאשר הוא ימלוך ולא ימשול. יהיה עליו להשלים עם תקוני השטח של ממלכתו ועם נוכחות צה"ל בהתאם לשיקולי הבטחון של ישראל, הן בתחומי המדינה הפלשתינאית והן מטביב לה.
3. חוצע לחוסיין עזרה כספית לשיקום הפלשתינאים הפליטים במדינתו והסתתפות ישראלית בעין יפה בתכנית פיצויים בינלאומית. חוצע לחוסיין גישה חופשית לנמל בים התיכון. ש"פ הכלכלי יכלול המשך משולב של תכנית הע"ור הירדנית.

שטח הממלכה:

4. שטח הממלכה של חוסיין יוכל להיות:
 - א. שטח מקוצץ של הגדה המערבית בלבד, אולי חוץ חיוב חוסיין לקלוט בשטחי ממלכתו גם חלק מפליטי עזה.
 - ב. חיבור הממלכה לאזורי עזה, עם או בלי מרחבי אל-עריש, עם מתן רשות חנועה בין שני האזורים.
 - ג. הקמת חבל אוטונומי נפרד לאזורי עזה ואל-עריש.

סודי ביותר

ירושלים, י"ח בסיון תשכ"ו
25 ביוני 1967

אל : המנכ"ל

כתוב : שלמה הלל

הנדון : חוץ מטעם האו"ם

בשיחה עם ה"ה טפרן ואברהם מהבקר ציינו כי לרעם
המידה ויחלש על מחוץ או כתאס מטעם האו"ם, סוטב שיהיה
מתאס בין ישראל וכל מדינה ערבית בגמר, על מנה לא
ליצור חדרים מלאכותיים במחנה הקרבי ועל מנה לאפשר
לנו להגיע להסדרים בגטורד עם כל מדינה ומדינה למי
התנאים.

ב כ ר כ ה,

שלמה הלל

הפקד : מר א. לוריא, מנהל לפמכ"ל

מר י. חקוק, ממנכ"ל

מר ש. בר-חיים, מנהל מו"ח

מר ש. ארגוב, מ/מנהל פמכ"ב

14.6.1967

הנדון: הצעת להסדר הבטיח הפלסטינאים

ב ל ל י

1. הצעה זו מבוססת על:

- א. דיונים שקויכו במסכ"ל/אמ"ן בנושא בנ"ל.
- ב. מבצע סקר דעת המנהיגות הפוליטית בגדה המערבית שבוצע על ידנו.

עקרונות בביטח לפתרון

2. המושג הפתרון צריך להיות מונחם ע"י שתי מפרות:

- א. במהון מדינת ישראל
- ב. השגת שלום

3. קיימת חשיפה רבה בין שתי המפרות הנ"ל. באיך הדבשה יתח על מפרת אחת עלולה לפגש השגת המפרת השנייה.

4. הפתרון האידיאלי להשגת במהון ושלום גם יחד הוא הקמת מדינת פלסטינאית עצמאית בהסכמת צה"ל הוך הסכמת עם המנהיגות הפלסטינאית.

5. הבטיח הפלסטינאית הנה מוקד הסכסוך בין ישראל וארצות ערב. פתרון מוסכם עם הפלסטינאים ינטרל את המביע העיקרי של הסכסוך הישראלי ערבי.

6. היוני לושח להסדר סיידע ככל שהדחה מביטח הפתרון ובכועו יתבטאו תהליכים נבדיים, ותהומסן הזדמנות היסטורית חד-פעמית.

העמדה הפלסטינאית

7. המסקנות הראשוניות של מבצע הסקר שבוצענו בגדה המערבית מראות:

- א. הרוב הנדול של מנהיגי הגדה, כולל הקיצוניים ביניהם, מוכנים כיום להביע להסדר קבע של שלום.
- ב. רובם מעונינים בקיום עצמאי של פלסטינה, ומוכנים לקבל הסדר של הסות צה"ל והסכמים אחרים הנוגעים לישראל. מובן להם שלא יהיה להם גבא.

2. עם זאת הם מדויקים שנתן להשיג הסדר הנ"ל לאורך ימים רק במידה וישיגו הסכם של כבוד אשר יאפשר להם לעמוד בפני לחץ מדינות ערב. הסדר של כבוד יאפשר למהגרים לגבש את שלטונם ואף להשיג את שמוץ הפעולה המלא של הקיבוצים בגדה המערבית.
- ד. לדעתם - כמו לדעתנו - הסדר כזה יכול לשמש פתח להעברות עם ארצות ערב, ואחרי ההסדר אמנו יהיה זה באינטרס שלהם לפעול למען הסדר הסכסוך בינינו לבין מדינות ערב.
- ה. כעוד ראשון לקראת הסדר אמנו הם מביעים כנוס מיוחד של מנהיגים המייצגים את כל הזרמים, האיזורים והעדות בגדה, ובמידת האפשר גם כרצועת עזה. נתן לבנוס את הכנס הזה חוק יום אחרי קבלת האסדר באמנו.
7. מעבר להסכמה העקרונית של הפלסטינאים כדלקיל, הם יעודדו הבקשות הנוספות הבאות:
 - (1) פליטים
 - (2) מעמד ירושלים
 - (3) גבולות
 - (4) בעיה הקיום הכלכלי

התמרון הכובע

8. הקמת מדינה פלסטינאית: חוק מדינה עצמאית פלסטינאית, בגדה המערבית כולל רצועת עזה. מדינה זו תבקש להתקבל כחברה ב"מ".
9. בסתיו מדינה זו תהיה קשורה למדינות ישראל ע"י הסכמי הגנה, כלכלה, מים, טרנספורט, כנס ועוד. הסכם ההגנה יבטיח את בסתיו ישראל באמצעים הבאים:
 - א. למדינה הפלסטינאית לא יהיה צבא, ויהיו לה כוחות משטרה בלבד.
 - ב. צה"ל יבטיח את המדינה הפלסטינאית מכל איום חיצוני.
 - ג. משלוח צבאית ישראלית תהיה פאוסמה מעל טחנות פלסטיין.
 - ד. כוחות צה"ל יאבטחו באופן קבוע את בקעת הירדן, בין לבדס לבין בסיורים משותפים עם כוחות משטרהיים פלסטינאיים.
 - ה. יקויים שמוץ פעולה בין שירותי הבסתיון.

10. גבולות:

- א. שלושה עקרונות בריבים להנהלתנו בעכיעה הגבולות של המדינה הפלסטינאית:
 - (1) לאפשר הסדר של כבוד שיוכל להתחזק מעמד לאורך ימים.
 - (2) הסדר שיאבטח ככל האפשר את כספי הערבים שיהווסף למדינת ישראל.
 - (3) הקווי גבולות החשובים לדידנו (לטרון, ירושלים וכו').

נדרם בטחון איננו מהווה שקול בהחלט לאסור בסעיף 9.

ב. לאור הנ"ל מוצע שהגבולות יתבססו על הסכם קוי שביטח הנסע של 1949 בחקונים הבאים:

- (1) ירושלים תסופח לישראל, עם סמכות מיוחדת לבקורות הקדושים של המוסלמים והנוצרים, וכן מוקע עירייה-משנה לחלק הערבי של העיר העתיקה. המדינה המלשטינאית הקים את בירתה בנקודת הקרובה ביותר האפשרית לירושלים, והיא מהווה חלק מירושלים רבתי.
- (2) סובלעת לטרון תסופח לישראל.
- (3) רכס הבלבוק יסופח.
- (4) כדי לאפשר הסדר הכבוד הבדק אפשרות שישראל מוותר על כמה כפרים ערביים שבשטח, דבר שיפחית את האוכלוסיה הערבית בישראל ויסייע לטחון הפנימי שלנו.
- (5) הבדק האפשרות של ישוב מליטים באבל אל-קריש שבסיני.

11. הסכם זה יחייב כחן נמל חופשי, סיוע כלכלי, וכן מעבר חופשי בין הגדה לבין הרצועה.

12. בעיה הפליטים: המסדר הזה יחייב את ישראל לשלם בעקבות ומיזויים של הפליטים. לא תהיה לישראל ברירה אלא לקבל על עצמה את היוזמה לישוב סופי של בעיה זו, ע"י הצעות הבאים:

- א. הקמת רשות קרן בינלאומית, בה כמה ביליוני דולרים, ולה ישראל תהיה התורמת הראשונה.
- ב. יוקם מנגנון לרשות הפליטים ותביעותיהם ולהסדר הפיזויים והשקום.
- ג. הרשות צריכה לשטט כאמצעי לעידוד ולעזרה הנירה הפליטים לארצות אחרות ולתוכניות כמות בקנה מידה גדול באיזורים המלשטינאיים.

עמוי ובאנע

13. באסור בסעיף 6 חיוני לפעול בידיה, וזאת בגלל הסיבות הבאות:

- א. כיום חושבי הגדה נמצאים במצב של חלם עמוק ונתן לנצל מצב זה להשגת הסכם גזה לנו. ככל שהלם זה יעלם יהיה קשה יותר להשיג הסכמה ויגדלו התביעות.
- ב. כתוצאה מהתעמולה הערבית במעוררות הקוות שהכשלון הערבי איננו סופי. ללול כוחות זה"ל בגדה תהיה השפעה באותו כוון.
- ג. פהרון מוקדם מוסכם עם המלשטינאיים יתן גושתקה לפרוק ממלכת ירדן ויעמיד את ארצות ערב בפני מציאות חדשה.
- ד. לחץ המעצמות מעורר הקוות דומות.

- ה. פתרון מוקדם יקטיף המעצמות בפני עובדה מוגברת ויהלית את אפשרויות הלחץ של הרומים.
- ו. נוכחות כוחות צה"ל למקומה ממוסכת ללא פתרון מן החברה שהיבור בעיות ממוסכות שבין צבא כבד לאוכלוסיה כבושה.

14. ב צ ו ע :

- א. יוחלס מיידיה על עקרון הקמת מדינה עצמאית פלסטינאית על פי הקווים דלעיל.
- ב. יכונס מיידיה כונס של מנהיגי הוועד לרבות הקיצונים כדי לובש בודה מנהיגות ייבוזית שאמה נתן להתחיל בטו"מ, וכן כדי לובש הסכמה כללית על הפתרון הפלסטינאי.
- ג. אחרי קיום הכנס ועם תחילת הכו"מ יוכרז ע"י המסכמים הקרביים הכרזה על רצונם להקים מדינה פלסטינאית הן שלום עם ישראל. בעקבות זאת הוכרז הכרזה דומה מצד ישראל. אמנם יהיה קשה להשיג הסכמת לעקרון זה, ככלי להכנס למרסי ההסכם, אולם דבר זה הנו מיוזמי כדי למנוע הסכמות בטו"מ ממוסך אשר עשוי להכטיל את ההסכמה העקרונית עצמה.
- ד. הכנס יהיה דו-שלבי: ועדה מכינה ומליאה. הוא יהיה מנימי ויערך בלי הסתמכותנו אולם תהיה הכוונה מוקדמת מבידנו של הוועד המכנה וכן נקבל דיווח מלא על הדיונים. בין קיום מביטה הוועדה המכינה לבין עריכת הכנס תהיה לנו האפשרות לבדוק מהדש אם רצוי לנו שהכנס יהקיים. על פי הוצאות הכנס יש לשקול אם בראי לנו לערוך משאל עם או לא.

15. סוף דבר

אנו חוזרים ומדגישים שאם רצוננו להניע להסדר של שלום והסדר שיחזיק מעמד עלינו לגלות רוחם לב והקצה בנכונותנו ללכת לקראת הפלסטינאים. כל דרך אחרת - גם אם הקנה לנו השגים פוריים להווה - רק יורע את זרע הפורענות בעתיד.

מסכן זה הובר ע"י סא"ל י"א אורון, סא"ל א' הראבון, סרן ד' בבלי.
ועל ידי ההחלטות שהם.

דוד קמחי

6/1/67

ירושלים, ד' בסיוון תשכ"ז
12 ביוני 1967

סודי ביותר

אל : שר החוץ
המנכ"ל
מנכל משרד ראש הממשלה

אחת הבעיות הדחופות שלגבן יש לקבוע עמדה היא בעית הגדה המערבית ורצועת עזה.

1. ההצעות שהועלו עד כה הן:

- א. החזרת חלק מהגדה המערבית לירדן, ואולי גם החזרת עזה למצרים.
- ב. הקמת מדינה פלשתינאית ערבית שתתקבל לאו"ם ותחתום על הסכם שלום והסכמי הגנה וכלכלה עם ישראל.
- ג. ערביי עזה יועברו "למדינה הפלשתינאית", והרצועה הריקה תסופח לישראל.
- ד. הקמת מדינה פלשתינאית שתכלול את עבר הירדן ואותו חלק מהגדה המערבית שישראל לא הספח לעצמה.
- ה. הקמת מדינה פלשתינאית שתכלול הגדה המערבית (החלק שלא יסופח לישראל) ורצועת עזה עם אפשרות טרנסיס דרך ישראל.

2. הנני מציע להעלות לשקול אפשרות סיפוח הגדה המערבית ורצועת עזה בשלמותן כחלק אינטגרלי של ישראל, אם לצמיתות ואם זמנית, מתוך הערכה שישראל תמיד תוכל להקים יחידה פלשתינאית עצמאית או עצמאית למחצה, באם ובעת שתמצא בכך.

הטעמים:

- א. עובדה היא שקיומם של הפלשתינאים מחוץ לתחום ישראל תחת שלטון והשפעת המדינות השכנות לא הביא עמו הקלה בטחונית לא לטווח קצר ולא לטווח ארוך. עם כל כובד המעמסה הבטחונית להחזקת מיעוט ערבי כה גדול בתחום המדינה, נראה לי כי זהו הסיכון במיעוטו. (באשר לבעיה הפנימית-צבורית-פוליטית - אעיר לאחר מכן).
 - ב. קיומה של בעית "הפליטים הפלשתינאיים" יוצא מתיחות אובייקטיבית ללא מוצא ותקנה בינינו לבין הערבים, והיתה יסוד תוסס ושלילי שנוצל על ידי גורמים העויינים לנו.
 - ג. הקמתה של מדינה פלשתינאית לא ישנה מצב עובדתי זה, לא ימעיט החתירה וההתססה של "הפלשתינאים העשוקים", ורק יגביר האספירציות הלאומיות והלאומניות. התביעה להחזרת "המולדת השדודה" תסופח והתפתח, ובמקרה הטוב ביותר התביעה והלחץ הבין-לאומיים לחזור לגבולות החלוקה של 1947 (כבר לא לדבר על גבולות על 1967...) יגברו וילכו.
 - ד. צירוף האוכלוסיה הפלשתינאית לתחום מדינת ישראל יפחור מאליו קיום "בעית הפליטים" שהיתה משכנתא כבדה על ישראל בזירה הבין-לאומית, ושלא נראה היה לה פתרון ממשי בעתיד הנראה לעין.
 - ה. עם חיסול "בעית הפליטים" אולי תתפתח לראשונה האפשרות להגיע להסדר עם חלק מהמדינות הערביות בעתיד הקרוב.
 - ו. יש אולי לזכור שלא אנחנו ביקשנו ורצינו בחלוקת ארץ-ישראל בשנה 1947, ואם אז, כאשר מספרנו היה קטן, חשבנו כי אנו חייבים להתמודד עם גורלנו ולהקים מדינה יהודית בארץ ישראל עם אוכלוסיה ערבית גדולה, לא כל שכן שחייבים אנו לעשות זאת כיום כשאנו חזקים פי כמה וכמה מכל הבחינות.
 - ז. מעל לכל יש לשוב ולהזכיר שנכונות ישראל להקים "מדינה פלשתינאית" עצמאית לא תקטין הלחץ הפוליטי עלינו, אלא תגביר הלחץ לחזור לגבולות הקודמים, לשלם פיצויים וכו'.
- גם אם נאלץ "המדינה הפלשתינאית" להכיר בישראל הרי לא יחדלו מעשי ההסתה "לשוב ולגאול המולדת השדודה".

ח. באם תבוצענה פעולות הבלה מהמדינה הפלשתינאית בישראל - ואין כל ספק שאמנם תבוצענה פעולות כאלו - הרי שכל פעולת תגובה שלנו שם תחשב מטבע הדברים כפגיעה במדינה ריבונית חברת או"ם, ולמעשה זו תהיה חזרה למצב שהיינו בו כל השנים האלו, עם דיונים במועבי"ט, גינויים וכו', ולא יהיה בעובדה שאנחנו הענקנו מציאות למדינה פלשתינאית זו משום פתרון לבעיה זו.

ט. באם נראה בהמשך הזמן, לאחר שכל ארץ ישראל תהיה יחידה קיימת ומוכרת, הכרח לנתק מעצמנו חלק מהגדה המערבית, הרי שנוכל לעשות זאת בחסד ולא בזכות, ובאותה מידה של אוטונומיה שנרצה אנו להעניק.

נדמה לי כי אפשר יהיה לשכנע מדינות המערב בקבלת העובדה המוגמרת הזו, תוך הסבר כי קיום "בעיה הפליטים", והמצאותם של הפלשתינאים תחת שלטון והשפעה של מדינה ערבית, או כמדינה כביכול עצמאית, רק יגביר המתיחות וההתנזרות, ירחיב המלחמה הקרה ויאפשר התבצרותם של הקומוניסטים באיזור.

3. בעיות כספיות וכלכליות:

א. במקום לשלם "פיצויים" למדינה "פלשתינאית עצמאית", נוכל להשקיע בעצמנו סכומים אלה לפיתוח האיזור בצורה יעילה יותר. ממילא האחריות לקיומה הכלכלי של מדינה פלשתינאית היה נופל בסופו של העניין בעיקר עלינו (ובאם לאו - הרי שהיינו מטבע הדברים גורמים לכניסתם של גורמים זרים למשחק...), לכן עדיף מבחינתנו שנטפל בכך ישירות בעצמנו.

ב. יש להניח שנוכל לצפות לעזרה מערבית או לפחות אמריקנית למטרות שיקום, לפחות בצורה של תשלום מראש של ההקצבה לפליטים.

ג. ארץ ישראל תפתח בפנינו תנופה כלכלית חדשה, תגביר התיירות וכו'.

ד. ברור שכל האספקט הכלכלי, המשמעויות, ההסתכנויות, בעיות עבודה, חקלאות וכו' - מחייב בחינה מיוחדת ודחופה.

4. סבך בעיות פנים:

בניגוד לבעיות הבטחוניות-מעשיות שאני מניח כי תקלנה ולא תכבדנה עם סיפוח כל הגדה המערבית רוצעת עזה, אין כל ספק שעלול הדבר לעורר בעיות פנימיות עדינות ואף חמורות. הבולטת בבעיות אלו היא שאלת המפלגות והבחירות, אולם נדמה כי אפשר בשלב זה למצוא תקנה פורטלית שתוריד חומרת הבעיה לתקופה שנרצה.

מחוך השיקולים לעיל, אני מציע שנבחן באופן דחוף ומעשי ויטודי האספקטים השונים לסיפוח כל הגדה המערבית ורצועת עזה לשטח המדינה.

שלמה הלל

החלטות על ועד המעורר הלאומי המספר 100

בימים האחרונים קיימנו סיכום עם שר העבודה, נציג שר המבחן,
מנכ"ל משרד המבחן והמזכיר הכללי של שר החוץ ושר ש. דנין המנהל הכללי של משרד
פ"י משרד החוץ בתאריך 6.6.1967.

בהתאם לדיווח על סיכום ועל החלטות-המחלטות מביטויים הועברו למסכת
שמוכחנות להעלות על הכתב את הרעיונות הראשונים שעלו בדעתנו בימים אלה בנושא
הנ"ל.

לסיכום זה אחראים אנו בלבד.

כמה פרטים נוספים לנו ע"י בר א. וינר, הו"ד הדגשנו שהחומר מיושן,
לא מעודכן ומדילימינרי.

העקרים של המזכיר זה נאמרו כולקטן:

א. אכץ, י. אלון, ח. גבאי, ב. דייק, י. ספיר, ס. ספיר, ז. שרף,
א. וינר, א. יריב.

בד"ר יקותיאל

יהושע פלסון

עזרה דנין

א. הוזכיר יעסוק בנושאים הבאים:

1. ההיסטוריה הכלכלית והקונסטרוקציוני
2. הכנסות מים
3. ישוב המליטות
4. העסקה וכלכלה
5. פעולות מיידיות.

ב. הלקח כל ההצעות שיסורפו בנושאים הנ"ל - מאשרות פהרון מקיף יותר במסגרת החולה
ביאורטית שונה והסדרים פרינציפיים תואמים.

ג. נגדיר - לצורך הדיון - את שלש המסגרות הביאורטיות האפשריות:

1. מסגרת אוטונומית - ישראל, מצרים, ירדן, לבנון
2. מסגרת ביניים - ישראל, ירדן, לבנון
3. מסגרת מינימלית - ישראל (מאשרתה בתזכיר זה).

ד. החלת ההצעות וההכנסות - בנושאים הנדונים כאן ואחרים - על המסגרת האוטונומית ומסגרת
הביניים מבוססת על הסדרים בדרכי שלום ושחוף פעולה מקיף.

כתוצאה מפעולה כזו במסגרות ביאורטיות כאלה ניתן:

1. להטיב בצול פקטימלי של מקורות המים באזור הנדון וחלוקתם למדינות המשתתפות
בהכניה, למי צרכיהן ויכלהן.
2. להגיע לתאום ושחוף כלכלי - הכנסות ותאום בתחומי היעוט, הכנסות יבוא ויצוא אזורי,
תיירות וכד' - העשוי להתממש להסדר דומה לארגון השוק המשותף האירופי.

1. ההסדר המלכתי והקונסטיטוציוני

א. המאלות המדינתיות

- (1) סיני - אלטרנטיבה ראשונה - כל סיני בשליטה מלאה של ישראל
אלטרנטיבה שנייה - ה-ה צפון סיני כולל אל-קריש ואבו-קובילה
ברכונות ישראל. מותר שטח סיני -
שטח ^{שליט} במקרה ישראלי-מצרי כשותף.
- (2) הרמה הסורית - משמעותה שטח הרמה הסורית המוחזק ע"י צה"ל, כולל מקורות
הבניאס, הרצועה בה עובר אזור ה- Tapline בשטח סורית,
מקורות הירדן, אזור אל-חמה - מעבר לבבול המדיני של
מלחמה (א"י).
- אלטרנטיבה ראשונה - בשליטה מלאה של ישראל
אלטרנטיבה שנייה - שטח מצורז במקרה ישראלי-סורי כשותף.
- (3) ישראל - השטח מלחמה (א"י) 1947 וכן צפון סיני כנ"ל.

הקרה - ההבדלות הנ"ל במיחסות להסדרים בענייני בטחון, יחסי
חוץ, מיט, כלכלה וישוב מליטים, אולם הן שמאירות מקום
להסדרים במיטים במחוז הממשל-העצמי כפי שיפורט להלן.

ב. המבנה המלכתי הפנימי של השטחים אשר יהיו בשליטה ישראל או בריבונותה הוא נושא
שיש לדון בו בנפרד ומבחינותיו השונות. אולם העקרונות הבאים חייבים למצוא את
בסויים המלא במבנה עליו יוחלט:

- (1) נושאי בטחון (פנים וחץ), חץ, טכני, כלכלה יהיו בשליטתה של המדינה הריבונית.
- (2) כל הסדר מלכתי פנימי - קנטונים, states, כחוז אוטונומי וכו' -
אפילו יקנה זכויות בחירה כלליות לתושבים השונים חייב להיות מבוסס על
עקרונות היסוד של מדינת ישראל - כמדינת היהודים - כפי שמורטו בהכרזה על
הקמת המדינה ובחוק השבות.
- (3) ליחידה ביאורית ערבית אוטונומית - אם הוקם כזו במסגרת ישראל - תהיה זכות
למסד מחוקק בענייני פנים, לאוטונומיה תרבותית (שפה, חנוך ותרבות), אולם היא
תהיה חייבת בעול חובות ומסים שיבטיח כספי המדינות הצבוריים של היחידה
והרשות להקצב המלכתי הכללי.

3. רצוי שכל הסדר טיקבע ילווה בהסכמת צבורית מקסימלית של האוכלוסיה הערבית ולכן:

(1) יש לגלות את האישים והחוגים העשויים להמוך ברעיון ולהפעילם.

(2) יש לאתר אישים עוינים למטרה זו ולסלחם עם משתדוניהם מעבר לגבולות.

ד. ליזום ולגרום לכך שערבים ועיירות ישראליות יאמצו ערים ועיירות בגדה המערבית ופז -
יפתחו קשרי סיוע, הדרכה והתיידדות (דוגמת הסדר ערים אחיות ישראל-חו"ל, אמוץ
עיירות ע"י ערים ישראליות; אמוץ קבוצים צעירים ע"י קבוצים ומיקים).

2. הכניות מים

א. מקורות המים הבאים בחשבון הם:

(1) ניצול רמת הצנורות שהעבירו המצרים בסיני להזרמת מים מהנילוס במסגרת הסיוע
ערב הקרבות או במסגרת סובלית.

(2) הטמט עם לבנון על רכישת עודמי מי הליטאני - מעבר לכד הנניצול של הלבנון.

(3) מכלול הירדן והירמוך - לפי הכניה ג'ונסון המקורית.

(4) הכניות התמלה.

ב. ס י נ י - במסגרת האופטימלית יסומקו המים לאזור מהנילוס והליטאני (ע"י הסוביל)
בכמות שהאפשרות ליישב בסיני 100-200 אלף נפש פליטים נוסף לתושבים
הקבועים באזור.

במסגרת הכניה הביניים והאינזימוס - אפשר לישב פליטים במסגרת הנ"ל על
יסוד מי הליטאני והתמלה (במסגרת ביניים) או על התמלה בקנה מדה גדול
יותר (במסגרת המינימלית).

3. הגדה המערבית

(1) לפי נתונים ראשוניים (העונים בדיקה) מצויים בבקעת הירדן כ-160,000 דונם
שאינם מעובדים כיום ובאזור התרי שטחים בלתי מסויכים.

- (2) על בסיס הנחונים הבאים - יחידה קרקע בהטקיה בבקעה למטעחת הקלאים - 20 דונם; צריכת המים בהר - $\frac{1}{3}$ מזו שבבקעה; על כל יחידה הקלאים מתפרנסת מטעחת אחת במימדין ועוד $\frac{1}{2}$ מטעחת בעקמין (מסחר, שדותים, קבורה) - ניתן להעריך כי בבקעה הירדן אפשר ליישב 100,000 נפש (8,000 יחידות מסק 2.5×5) וע"י הזרמת מים לאזור ההר ואינטרספיקציה שלו ניתן ליישב בו 100,000 נפש נוספים.
- (3) ע"י אינטרספיקציה מוגברת של החקלאות בבקעה הירדן ואיעוט ההר ניתן להגדיל את מספר הפליטים שניתן ליישבם בגדה המערבית.

3. ישוב הפליטים

- א. אין מקום לדון בבקעות רכוש וזכויות לפני שיקבע ויושב הסדר בינלאומי כולל.
- ב. בטלב זה חשקע המדינה סכומים מסוימים למטעחת - בדיוור, יצירת מקור פרנסה וכו' - כמפרעה ע"ה הסתחפותה של ישראל בקרן להסדר גלובלי של בעית הפליטים.
- ג. בסאלון ספקד של האוכלוסיה בגדה המזרחית - שית לבצעו בתקדם - יש לכלול את המדינות הבאים: מקום מגורים בדצמבר 1947, רשות כמקבל סעד בטוכנות הסעד לפליטים (פרטים), נחישות (כיום וב-1947).
- ד. בסיום ספקד האוכלוסיה ניתן יהיה למיין את הושבי הגדה המזרחית לסלטה סוגים:
- (1) הושבים קבועים - היושבים במקום מגורים מאז 1947 - שאינם בין מקבלי סעד לפליטים.
- (2) הושבים קבועים כנ"ל - הנכללים בין מקבלי סעד לפליטים.
- (3) עקורים - שאינם יושבים כיום במקום מגורם ב-1947 - והנכללים בין מקבלי הסעד לפליטים.
- ה. הסוג הראשון כנ"ל אינו ראוי לכל טיפול במקטר זה.

ו. הסוג השני - הושבים קבועים הכלולים ברשימת מקבלי הסעד - ניתן לחלוקת מיטתה:

(1) כאלה שברשותם מקור פרנסה סביר (אפילו אינו מקור הפרנסה המקורי ב-1947) - את הסעד לשוג זה יש להמשיך מיד זאת המורהו להעביר לקרן הכללית לעקום פליטים.

(2) כאלה הזקוקים למקור פרנסה סביר במקום זה שנשפט בהם ב-1947/48 - אף לאלה יומסק הסעד זאת מכוח הסעד המהווה יוצא להשיק ביצירת מקור פרנסה או הנוך מקצועי כהכנה ליצירת מקור פרנסה.

ז. הסוג השלישי - עקורים הכלולים ברשימת מקבלי הסעד - נחלק לשני סוגים:

(1) כאלה שיש להם מקור פרנסה סביר במקום מושבם הנוכחי אולם אין להם מקום מגורים סביר - אלה לא יועסקו אולם תהיה להם אפשרות לרכישת מגורים באותם במקומם הנוכחי.

(2) כאלה שאין להם מקור פרנסה ולא מגורים באותם במקומם הנוכחי - שוג זה יכלל בהכניזות להעמקה פליטים (אם יהיה צורך), ישובם ושקומם - מנהיגת מגורים ויצירת מקור פרנסה.

הערה: לעקורים שיש להם הסדר מגורים ומקור פרנסה סבירים - יומסק הסעד בסדה 2 לקבלו אחוה במקד העקדותם לפני 19 סנה.

ח. המיועדים לישוב ושקום המתגוררים ברצועה - מספר המקטימלי מהם ישקום כסיני ויחרם - מעבר למספר החושבים הסביר שיכולה הרצועה למרנס - יועברו לבדה המערבית. כל המיועדים לישוב ושקום המתגוררים בודה - ישמקרו באזור זה.

ט. רצוי להתחיל מיד בבניה שכונת קבע (neighborhood units) לפליטים באזור שכם - סמוך לערים, למחנות הקיימים או במקומות שיאחרו כמתאימים למסדה זו - תחילה עבור הפליטים המתגוררים במחנות בודה במסלב שני (קרוב לראשון במודדו) עבור הפליטים אשר נקבע כי יועברו מהרצועה לאזור זה.

כני המסמדות - המיועדות להשתכן במבנים אלה (מחנה והרצועה) מבני 16 ומעלה וסאינס מועסקים כיום בעבודה טרודוקטיבית - ישתחו בעבודות הקטורות באכונים אלה.

י. קבוצת סקר המורכבת מנציגים של משרד החקלאות ומה"ה החקלאית של הסוכנות כגד' עוסקת במחירי ואחור השטחים שיקבעו למטרות השוואה. משרדי אורייכלים ומתכננים עוסקים בהכנת תכניות לשכונות, למבני הסגורים ולמבנים הצבוריים (בתי ספר, חנויות וכד').

ביתן לקבוצה כי סכום בטיחות בניה מנורים זולות (low costing) וביצועיות עשוי לענות על הצרכים, תוך זמן קצר יחסית.

בעזרת הכנון וביצוע מהירים ביתן להשיב הוצאות ראשונות תוך זמן קצר ביותר.

יא. את השתול הקונסטרוקטיבי בשאלת השליטים (שכונות והכנסתם למקול המפרנסים) יש להתחיל אף בחנאי מימון גרעוני ואין להתנאות במציאותם של מקורות מימון מספיקים או בשקולים של כדאיות עסקית.

יב. במקורות מימון התכנית ליישוב השליטים ושקומם באים בחשבון:

(1) קרנות לשקום פליטים, או"ס, הסתהפות כדינות פונות בארצי, מענקים, הפריט ומזון.

(2) תרומות של גורמים, מוסדות, אישים וכו' - מישראל ומאזנות אחרות.

(3) הסתהפות הקציבית של ממשלת ישראל.

(4) מרומות, מסים או תרומות של חוסבי הנהג והרצועה הקבועים - במימון או באמצעות מסגרות צבוריות (כנון קיריות וכד').

(5) עבודה השתכנים המורה סכר עבודה מינימלי.

(6) מהנדסים ונזמים מאביות.

4. העובות וכלכלה

א. כל הכסירים לעבודה - זכאים להעסקות ומרנסה.

העבודה והכלכלה (המשך)

ב. קליטתם של מאזרי העבודה כיום אפשרית בענפים הבאים:

- (1) בניה מגורים לפליטים ועבודות פתוחה המרוכזות בכך
- (2) העטיית שיש מקום והצדקה עניינית-כלכלית למחנות.
- (3) העטיית חיירות ענפה
- (4) פדותם כללית ואבודיים ועבודות פתוחה מפלחיות סדירות
- (5) מפרנסי הוץ (בעלי מקצוע הנקלטים בעבודות במקומות המרוחקים מאזור מנוריהם ופולחים המיכות למשפחותיהם, שאינן מצטרפות למפרנסים).
- (6) הקלאות.

ג. לאור ההנחות הנ"ל ניתן לקבוע כי המפרנסים בכה ילא יקלטו בהפסקה הענפים הראשונים יקלטו בהקלאות. לצורך זה יש לבטל את ענף ההקלאות על הקרקעות המנוגלות כיום להקלאות, הקרקעות שיוסדרו, נצול מקורות מים היעוציים וכן הספקת מים מפעלי התמלה.

כחוצה ממצב זה עשויה ההקלאות להיות אינטנסיבית ביותר ואף להגיע למימדיה של יצור עודמים קבועים בשטחים גבוהים - מעבר לצריכתה של ישראל ומעבר לאפשרויות של יצוא ממחרי כלכלי.

ד. יש אישור להציע כבר עתה - במסגרת הספול בבעיה הפליטים וכאמסקט אחד של פתרון - כי עודמי היצור ההקלאי ירכשו ע"י הממשלה בסיוע כספי של בורמי הוץ ויוחננו לאזורים שהוצבים, ארצות המהפחות וכד' - במסגרת הסדר עודמי ההקלאות והמזון כדוגמה זה של ארה"ב או הסדר כפאית אחר.

ההסמכו של הסדר כזה מבטיחה ההתחלות בינלאומית במהדיון קונסטרוקטיבי של בעיה הפליטים מצד אחד וההסמלבוהה של ישראל בסיוע לארצות נזקקות ונחשלות מצד שני.

ה. על כל החושבים באזורים שבפליטה ישראל יחולו הוראות המקוה על מטבע הוץ ולמיכן חובתם למכור את המטבע (לי"מ ודינרים בכלל זה) שבידם לאוצר באמצעות הבנקים המקומיים - הסורה לידות ישראליות.

ו. החושבים יחויבו כמו כן להפקיד את מטילי ומטבעות הזהב שברשותם בבנקים.

ז. מסים עירוניים, מס רכוש וארנונה וכן מס הכנסה - יושלו ויגבו במקום, בקרב מוגבר ובדעה המקובלת בישראל.

- ח. יוטל היטל על מלאי המרי גלם ומוצרים במחסנים ובחנויות עד לרמת המכס, מט קניה והיטלים הקיימים על אותן הסחורות והמוצרים בישראל.
- ט. התושבים יקבלו עידוד לרכישת מלוח הבטחון הממשלתי.
- י. העיריות והמועצות המקומיות יחויבו בפתוח שדותם צבוריים (נקיון, בריאות, חנוך, בנין ערים) עד לרמת הישובים המקבילים בישראל ובפעולות פתוח עירוניות כגון כבישים, מדרכות, תאורה, פרקים וכד'.
- יא. ^{למשל} השוטף לב מיוחדת חוקש לפתוח תיירות כמוגדר לעיל תוך נצול האהדה למאבק של ישראל והאפשרות לבקר בכל המקומות הקדושים של יהודים, נוצרים (צילנים ותיירים) ואחרים.
- יצירה והרחבת שדותם ומתקנים לתיירות המורחבת - היא מעולה שיש לבצעה במהירות ובהיקף נרחב, מבלי להעלות את רמת ההוצאות שהיתה מקובלת בגדה המערבית בענף זה.

5 פעולות מיוחדות

- א. כמעט עם אישים וחוגים אוהדים ברצועה ובגדה המערביתים בפעילות חיובית במסגרת ישראלית והפעלתם.
- ב. הרחקה שיטתית של יסודות התרניים ועוינים - על משפחותיהם ואוהדיהם - אל מעבר לגבולות.
- ג. מעקד האוכלוסיה.
- ד. חכנון מזורז וביצוע כהיר של הפעולות לישוב מלימים.
- ה. יצירת אורה של שחוף פעולה וכד' ע"י פעולות אטוף ערים והתנדבות למשימות משותפות.

ברוך יקוחיאלי

יהושע פלמון

עזרא דנין

ירושלים, 9/6/67

ס ו ד י

ירושלים

סכום החיצות ביום 9/6/67 בראשות ה" לוריא, בהשתתפות גב' יעל ורד וה"ה קומיי, בלום, לבונטין, בר-חיים, אליאב, ורדי, יובל, פראור, ורבובסקי, גזית, מגדל.

(1) יש לנצל הרקע הפסיכולוגי אצלנו ובעולם ולהבטיח כי בישיבתה הקרובה הממשלה תכריז כי חלוקת ירושלים וכי ירושלים היא מחדש עיר אחת ומאוחדת.
אם נשאיר את המצב מעורפל, רק נזמין לחצים הולכים וגדלים שיהוו בעתיד מכשול רציני להאחדת העיר.

(2) יש להתחיל מיד בפעולות לאינטגרציה "דה פקטו" (שרותים ממשלתיים ועירוניים).

(3) יש להפסיק מיד כפיפות העיר העתיקה למפקד כוחות צ.ה.ל. בגדה, ולהקים רשות צבאית מיוחדת לבעיות בטחון הנובעות מקיום אוכלוסיה זרה (פקוח, הגבלת חפש התנועה וכו').

(4) הפקוח על מוסדות הדתיים של הנוצרים והמוסלמים ימסר למשרד הדתות. יש לתגבר את חקן משרד הדתות כנאות. בפעולתו ישותף משרד הדתות את נציגי העדות הדתיות בארץ.

(5) את בעית הפקוח הבינלאומי על המקומות הקדושים שנזכרו בסטטוס קוו יש ללמד, ולבדק כיצד בבוא העת אפשר יהיה לנצלם כעמדות מקוח, שתמורתן נדרש השלמה עם ירושלים מאוחדת כבירת ישראל.

(6) יש להבטיח המשך ה"סטטוס קוו" במקומות הקדושים הנוצריים.

(7) לגבי הקונסולים הזרים יש לספל ב"כפפות משי", להיענות לבקשות אישיות, אך להתחיל בכל ההקצם בשיחות עם הממשלות לנורמליזציה של מעמדם.

(8) לא נחבלו ההמלצות בדבר:

(א) המנעות מהצהרה חגיגית על הספוח

(ב) סיטמה של שלשה חלקים

(ג) מניעת אינטגרציה של ירושלים העתיקה מטעמים מעשיים בגלל היוותה למעשה משולבת בגדה.

ל

עתיד השטחים המסוחררים בארץ-ישראל המערבית
ודרכי הטיפול בכעית הפליטים הערביים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם :

א. נהר הירדן והקו החוצה את ים המלח באמצעו יהוו את גבולה
של ישראל עם ממלכת עבר הירדן המזרחי.

ב. לצורך הבטחת מערך הגבתי איתן וכינון שלמות הארץ מבחינה
אסטרטגית יחויבו לישראל כחלק בלתי נפרד מן המדינה
השטחים הבאים:

1) רצועה ברוחב שבין 10 עד 15 ק"מ בערך לאורך בקעת
הירדן מבקעת בית שאן עד צפון ים המלח תוך הכללת
מזער אוכלוסין ערבי.

2) רצועה ברוחב של כמה קילומטרים מצפון לכניס ים המלח
מצפון ירושלים רבתי.

3) כל הר חברון או לפחות מדבר יהודה בואכה הנגב.

4) תקוני גבול קטנים בדרום הר חברון, אזור לטרון וכיו"ב.
ג. בשטחים שיחויבו לישראל תוקמנה האחזיות התיישבותיות וייבנו
בסיסים צבאיים קבועים לפי צרכי הבטחון.

ד. בירושלים המזרחית תבונה שכונות עירוניות מאוכלסות יהודים
בנוסף לשיקום ואיכלוס הרובע היהודי בעיר העתיקה.

ה. יפתח משא ומתן עם מנהיגים ועסקנים מתושבי הגדה על הקמת
חבל אוטונומי ערבי בכל התחומים שלא הוכללו בשטח המדינה.
החבל האוטונומי יהא קשור בישראל במסגרת כלכלית משותפת,
בחוקה הגנה יהודי, בהסכמי תרבות ושיתוף פעולה טכני ומדעי,
ובהסדר בדבר ישוב פליטים מרצועת עזה בגדה.

ו. הממשלה תעבד תוכנית כוללת לפתרון בעיית הפליטים הכאובה
על בסיס של שיתוף פעולה אזורי וסיוע בין-לאומי. יחד עם
זאת תגש הממשלה להקמת ישוב לדוגמא של פליטים בגדה המערבית
או בסיני כדי ללמוד מן הנסיון ולהפגין את רצוננו הטוב
בעת ובעונה אחת.

./רצועת

The following is a list of the names of the persons who have been named in the various reports of the Committee on the Administration of the Government of the District of Columbia, and who have been named in the various reports of the Committee on the Administration of the Government of the District of Columbia.

- 1. Mr. John A. ...
- 2. Mr. ...
- 3. Mr. ...
- 4. Mr. ...
- 5. Mr. ...
- 6. Mr. ...
- 7. Mr. ...
- 8. Mr. ...
- 9. Mr. ...
- 10. Mr. ...
- 11. Mr. ...
- 12. Mr. ...
- 13. Mr. ...
- 14. Mr. ...
- 15. Mr. ...
- 16. Mr. ...
- 17. Mr. ...
- 18. Mr. ...
- 19. Mr. ...
- 20. Mr. ...
- 21. Mr. ...
- 22. Mr. ...
- 23. Mr. ...
- 24. Mr. ...
- 25. Mr. ...
- 26. Mr. ...
- 27. Mr. ...
- 28. Mr. ...
- 29. Mr. ...
- 30. Mr. ...
- 31. Mr. ...
- 32. Mr. ...
- 33. Mr. ...
- 34. Mr. ...
- 35. Mr. ...
- 36. Mr. ...
- 37. Mr. ...
- 38. Mr. ...
- 39. Mr. ...
- 40. Mr. ...
- 41. Mr. ...
- 42. Mr. ...
- 43. Mr. ...
- 44. Mr. ...
- 45. Mr. ...
- 46. Mr. ...
- 47. Mr. ...
- 48. Mr. ...
- 49. Mr. ...
- 50. Mr. ...
- 51. Mr. ...
- 52. Mr. ...
- 53. Mr. ...
- 54. Mr. ...
- 55. Mr. ...
- 56. Mr. ...
- 57. Mr. ...
- 58. Mr. ...
- 59. Mr. ...
- 60. Mr. ...
- 61. Mr. ...
- 62. Mr. ...
- 63. Mr. ...
- 64. Mr. ...
- 65. Mr. ...
- 66. Mr. ...
- 67. Mr. ...
- 68. Mr. ...
- 69. Mr. ...
- 70. Mr. ...
- 71. Mr. ...
- 72. Mr. ...
- 73. Mr. ...
- 74. Mr. ...
- 75. Mr. ...
- 76. Mr. ...
- 77. Mr. ...
- 78. Mr. ...
- 79. Mr. ...
- 80. Mr. ...
- 81. Mr. ...
- 82. Mr. ...
- 83. Mr. ...
- 84. Mr. ...
- 85. Mr. ...
- 86. Mr. ...
- 87. Mr. ...
- 88. Mr. ...
- 89. Mr. ...
- 90. Mr. ...
- 91. Mr. ...
- 92. Mr. ...
- 93. Mr. ...
- 94. Mr. ...
- 95. Mr. ...
- 96. Mr. ...
- 97. Mr. ...
- 98. Mr. ...
- 99. Mr. ...
- 100. Mr. ...

ז. רצועת עזה היועד להינתן חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל
על תושביה הקבועים. חיבורה הרשמי של הרצועה למדינה
יעשה רק לאחר שפליטי הרצועה ישוקמו מחוצה לה. עד
אז יהיה לרצועה מעמד של אזור כבוש המוחזק ע"י ממשל
צבאי. יעשו הסדרים הדרושים שאונר"א תוסיף לשאת
באחריות לפליטים ובמסרדי הממשלה יטפלו באוכלוסיה
הקבועה.

ח. תוקם במסרד ראש הממשלה רשות עליונה מיוחדת אשר תטפל
בבעיות הססכים המוחזקים והפליטים.

ט. ועדת השרים לענייני בטחון, בשיתוף עם המטה הכללי של
צה"ל, תתווה את קווי הגבול החודשים לפי העקרונות
דלעיל או כל עקרון שיתקבל ע"י הממשלה.

דברי הסבר מ"ב.

מוגש ע"י שר העבודה

י"ח בתמוז תשכ"ז
26.7.67

דברי הסבר

א. בזכות הכרעה לאחר בדבר קביעת עתידה המדיני של מה שקורין "הגדה המערבית" ו"רצועת עזה".

1.

אי-קביעת עמדה מצד ממשלת ישראל אין פירושה כי לא נקבעו עמדות במרכזי-כוח אחרים, ידידותיים ועוינים. מכחינה מדינית רצוי כי מעצבי המדיניות במדינות ידידותיות, בראש וראשונה בארה"ב, ידעו מה כוונותינו במסגרת יגיעו הם לגלל מסקנות העלולות להיות שלא לטובתנו. אם נגזרו חלוקי-דעות ביננו לבין וושינגטון בדבר עתיד השטחים המוחזקים על ידנו מוטב כי הם יתגלעו אגב ערעור שלהם על מדיניות שלנו ולא כחוצאה מערעור שלנו על דעות מגובשות אצלם, לבל תשתרבב לכלל השיקולים גם בעיית היוקרה. יש ללמוד מלקח דחיית ההחלטה, בשעתו, על איחוד ירושלים. אילו החלטנו על איחוד הבירה ימים אחדים לאחר שחרור ירושלים המזרחית והגשמו את האיחוד הלכה למעשה ימים ספורים לאחר שוך האש כי אז יתכן ולא הייתה מספיקה להתגבש חזית כה ויחבה נגד מעשה צודק זה; ממשלת ארה"ב לא היה רואה עצמה מרומה; ומעשה האיחוד המגרה לא היה מתרחש דוקא ערב ההצבעה בעצרת החירום של האו"ם.

אין להוציא מכלל האפשרות כי יש לאל ידנו להעפיע במידה לא מבוטלת על תהליך ההכרעות, במגמה חיובית, בווינגטון, לונדון ובירות אחרות. דעת הקהל בארה"ב הנה במידה רבה לטובתנו. מועד הבחירות לנשיאות הנו רחוק מספיק כדי שתהא ברשותנו שהות ניכרת לפתח פעולה שלמה ועקבית יותר; מאידך הוא קרוב במידה כזאת, שהמפלגות המתחרות ובייחוד המוקמדים שיתחרו בבחירות על כס הנשיאות יאלצו להביא בכלל שקוליהם את דעת הקהל הכללית והיהודית האוהדת בחלקה הגדול את ישראל. כדאי גם להקדים בהכרעותינו במסגרת תגונה וושינגטון ומוסקבה לפשרה כלשהי העלולה להיות, כפי שניתן לצפות, גם על חשבוננו.

2.

התפתחויות רעיוניות, פסיכולוגיות ומדיניות בקרב האוכלוסיה הערבית
בשטחים המוחזקים מחייבות גם הן שלא לדחות יותר את קביעת המדיניות
 הישראלית כלפיהם וכלפי השטחים עליהם הם יושבים. לאט לאט הם מחלימים
 מהלם מפלתם; אכזבתם ממנהיגי מדינות-ערב עלולה להשטש בהדרגה ותקוות-
 הזיות חדשות להרחקת ישראל לגבולה הקודם עלולות לרשח את מקום האכזבה
 והיאוש שהנם מנת חלקם בשכונות הראשונים לנצחוננו. יתרה מזאת,
 בלמדט מלקח גורל הערבים מ"רצועת עזה" אשר שתפו פעולה אתנו ב-1956-57 --
 שהופקרו על ידי ישראל בעקבות הנסיגה מחצי האי והרצועה ובאו על ענשם
 על ידי הסלמונות המצריים -- עלולים אישי-מפתח בשטחים המוחזקים להרתע
מלשחף אתנו פעולה כל עוד לא יהיו משוכנעים כי יש לנו מדיניות ברורה
 וכי מנוי וגמור אתנו להגשימה למרות קשיים צפויים בזירה הבין-לאומית.
 כיצד יוכלו לעמוד על מדיניותנו כל עוד אינה מחוורת לנו עצמנו? בינתיים,
 מומחים יהודים המייצגים רשויות ישראליות שונות -- לעתים מתחרות --
 מקיימים מגעים סותרים עם אותם עסקנים ערביים באורה שאינו מוסיף יוקרה
 לישראל בעיניהם, ועלול להכביד על סיוחן-פעולה מצדם במציאת פתרונות
 של קבע כאשר תגיע שעתם.

3.

גם מבחינת יוקרתה של הממשלה רצוי שנגיע לבלל סכומים בהקדם. כמה
 מחברי הממשלה אינם נותנים פומבי לדעותיהם בנדון; אחרים מטתמים
 בנסוחים הכלליים של הממשלה עד כה; ואחדים מחוכנו השמיעים בעל פה
 ומפרסמים בכתב דעות מנוגדות בתכלית החל מאי ויתור על "אף טעל"
 ועד לנכונות מראש "לוותר על שטחים בגדה המזרחית שלום", שלא לדבר על
 הודעות נחרצות שהכשתן יודפת אחריהן בטרם יבס דיו הדפוס. תופעה
 זו מציגה את הממשלה בפני הצבור הישראלי והעולם הרחב כאילו היא
 שרוייה במבוכה עד כדי הפגעות יוקרתה וכוסר-פעולתה ללא צורך. גם
 הצבור הישראלי המגלה ערנות בריאה רוצה לדעת מה כוונת הממשלה.

בינתיים שוררת בקרבנו מבוכה לא קטנה שאינה מוסיפה לחוסנו ואחדותו של העם הדרושים כל כך במאבק הממושך והקשה בו אנו עלולים להיות טרויים תקופה ארוכה.

4.

החלטותינו בדבר אחודה של ירושלים, החזרת הפליטים שירצו בכך, וכן המנעות ישראל מהקמת האחזיות ההיסביות בשטחים שמעבר לגבולות ישראל מערב המלחמה — אי אפשר שלא יתפרשו בעולם הגדול, בעולם הערבי, בקרב האוכלוסיה בשטחים המוחזקים ובצבור הישראלי כאלו אנו מסלימים, או לפחות מוכנים להסלים, עם ויחור על שטחים אלה. הכרה כזו אם תשתרש בקרב הגורמים המעוניינים, בנושא זה הטוב, עלולה להכביד עלינו מאוד בעתיד. באם נרצה להחזיק בהם בצורה זו או אחרת יתקבל הדבר כצעד נוקשה ומפחיע יותר משהוא באמת; ואם תתקבל החלטה, חלילה, על החזרת הגדה או חלקה הגדול לממלכת עבר הירדן נמצא בעמדה-סיקוח רפויה.

החלטות וקביעות עובדות דרושות לנו גם כדי להבטיח לעצמנו אשר נרצה להבטיח וגם כעמדות-כוח במשא ומתן אם וכאשר יפתח ביננו לבין כל גורם הנוגע בדבר.

נראה לי, איפוא, כי כבר אחרנו הרבה ואסור להשהות יותר את החלטתנו. על חצי האי סיני ועל רמת הגולן אדון בנפרד.

ב. שלמות הארץ מבחינה אסטרטגית ומדינה יהודית מבחינה דמוגרפית.

5. בבואנו להכריע בקביעת גבולותיה של המדינה בכלל וגבולה עם עבר הירדן המזרחי במיוחד עלינו להביא בכלל השקולים את הנמוקים ההיסטוריים, האסטרטגיים, הדימוגרפיים, הכלכליים והמדיניים -- כל אחד מהם בנפרד וכולם יחד.

לגבי הגדה קיימות ארבע אלטרנטיבות: האחת -- כנון שלמות ארץ-ישראל המערבית על אוכלוסייתה חוץ העמדת האוכלוסיה החדשה במעמד של תושבים "מועמדים לאזרחות" למשך עשר שנים או יותר. להצעה זו יתרונות כולטים ומגרעת חמורה בצד. היתרון: ארץ שלמה, מערך הגנתי נוח, הוצאת האוכלוסיה הערבית של הגדה משלטון ישיר של גורם חיצוני עויין ומניעת השתתפות מאות אלפי ערבים בבחירות לכנסת במשך שנים-שלוש קדנציות. מגרעתה נעוצה ב"יתרונה" האחרון דווקא. אין להעלות על הדעת, מבחינה מוסרית ומדינית, חבורת של שטחים משוחררים למדינת ישראל מבלי להעניק לתושביהם זכויות אזרחיות בדומה לאלה שהוענקו לערביי הגליל בשעתו או ירושלים המזרחית היום, אפילו יקויים בהם ממשל צבאי בתקופת-מעבר קצרה ככל האפשר.

6. האפשרות השנייה -- ארץ ישראל מערבית שלמה חוץ הענקת זכויות אזרחות מלאות לתושבים שיחולטו לה עם חבור השטחים המשוחררים. לאפשרות זו נודע יתרון אסטרטגי, בדומה להצעה הראשונה, וניתן להגשימה בנוחות מדינית יחסית. אולם מגרעתה כה גדולה עד כדי כך שהיא מאזנת לפחות את יתרונה. עם הוספת קרוב למליין אזרחים ערביים לאוכלוסיה מדינת ישראל יופר יחס הכוחות הדמוגרפי עד כדי סכון קיומו של רוב יהודי וסטטוס אופיה היהודית של המדינה, במרוצת כמה עשרות שנים. תחזיות העליה, אפילו תהיינה אופטימיות ביותר, אין בהן כדי להסיר דאגה זו מלבנו.

7.

האפשרות השלישית גרועה מכולן: החזרת שטחי הגדה, למעט ירושלים, ולאחר תקוני גבול בעלי חשיבות בטחונית, לריבונות ממלכת ירדן תמורת חוזה שלום, פרוז הגדה המערבית מנשק מתקפתי ונכונות ירדן לקלוט את פליטי עזה. ניתן למנות בהצעה זו ארבעה יתרונות: ראשית פריצת חזית האיבה הערבית בזכות יצירת הקדום של חתימת חוזה שלום עם מדינה ערבית ראשונה. שנית, פתיחת אפשרות של משל לפתרון בעיה הפליטים הכאובה. שלישית, לא יופר יחס הכוחות הדמוגרפי בישראל. רביעית – היא נוחה יותר להגשמה בתנאים הקשים של הזירה הבין-לאומית. לעומת יתרונותיה ניתן להבחין במגרעותיה החמורות: ראשית, הסכוי לקיום שלמותה של ארץ-ישראל המערבית אליו יחלנו דורות רבים יוחמץ פעם נוספת והפעם מי יודע לכמה שנים. שנית, קשה לחזק כי משטלת ירדן תסכים לפתרון טריטוריאלי של קבע בלי לזכות בקבלת ירושלים המזרחית או לפחות במעמד של co-dominion עם ישראל בעיר העתיקה. מכל מקום, קיימת אפשרות סבירה כי אם וכאשר יוחל משא ומתן יופעלו לחצים על ישראל לוותר בתחום זה. כיון שאין להעלות על הדעת שנוי במעמדה הנוכחי של ירושלים כעיר שלמה וכבירתה הנצחית של ישראל, עלול משא ומתן כזה להסתיים בהאשמת ישראל בנוקשות ובאי נכונות לשלום. מגרעתה העיקרית של ההצעה הנה בתחום הבטחוני דווקא. קו פרשת המים הנמתח לאורך הרכסיס מירושלים לטובאס והגלבוע הוא הרצוי מבחינה גיאוסטרטגית אולם באותה שעה הוא אינו רצוי מבחינה דמוגרפית כי הרוב המכריע של אוכלוסית הגדה שוכן מערבה מקו טופוגרפי בולט זה. שנויי גבול שלא יביאו להגדלת האוכלוסיה הערבית בישראל הנם בעלי ערך מסני מבחינה אסטרטגית אם כי מבחינת צרכי ההתייבות והבטחון השוטף יהיה צורך לעשותם במקרה שהצעה זו תתקבל.

שלישית, החזרת הגדה לירדן אין זה עובדות של ממש נגד הפרת הסכם הפרוז וכיו"ב סכנות. השליש או הממשל אתו ייחתם החוזה עלול ליפול. ברבות הימים עלול לקום שלטון בעל קשרים בין-לאומיים חזקים ומסוכנים אשר בחסותם יחזירו כוחות אופנטיביים לגדה המערבית ומרחב החוף שלנו המהווה את "האזור שמחתם להגורה" במערך הצבאי שלנו יהיה נתון טוב לסכנה. לעבר הירדן המזרחי יש עורף ערבי גדול. כמה ממדינות אלה זוכות באוזן כרויה במערב ובארה"ב והללו עלולים להפעיל לחץ עלינו גם באמצעות ידידים, ולא לדבר על אפשרות של הטפת מעצמה עוינת באם יתחלפו מטורים. מוטב, איפוא, להרחיק סכנות צבאיות ומדיניות כאלה אל מעבר לגבול סביר ככל שאך ניתן.

8. האפשרות האחרונה שהיא בעיני גם הרצויה ביותר בתנאים הנתונים הנה בבחינת פטרה בין כל ההצעות הנ"ל. אני מציע לקבוע, ולו גם באורח חד-צדדי, את נהר הירדן והקו החוצה את ים המלח באמצעותו קו הגבול של ישראל עם ממלכת ירדן. כדי שהגבול יהיה למעשה ולא רק להלכה, יש לדעת לחבר לישראל רצועה ברוחב של עשרה עד חמשה עשר ק"מ לאורך בקעת הירדן עד ים המלח. את גבולה המערבי של רצועה בקעת הירדן יש להשעין על טורה של מאוזים טופוגרפיים מתאימים תוך המניעה מירבית מלהכליל בה אוכלוסיה ערבית ניכרת. ואכן, אוכלוסיה בקעת הירדן מעטה מאד וניתן להתוות גבול סביר שיבדיל בין הטריטוריה הישראלית לבין המובלעת הערבית. מצפון ים המלח יש להתוות את הגבול מערבה (אולי תוך עקיפה מכוונת של יריחו) לעבר גבולה הצפוני של ירושלים החדשה תוך הכללת כביש ים המלח - ירושלים בתחומי ישראל.

מפרבריה של רמאלה יש למתוח את הגבול מערבה באופן שכביש לאטרון-
 בית חורון-ירושלים יהיה בידי ישראל. באשר לגורל הר חברון ומדבר
 יהודה בואך יש המלח קיימות שתי אפשרויות: האחת -- עליה אני ממליץ --
 לחבר את הר חברון על אוכלוסיותו הקבועה המגיעה לכשמונים אלף נפש
 לישראל, חוץ הענקת זכויות אזרחות כלתושבי ירושלים המזרחית. הוספת
 שמונים עד מאה אלף תושבים ערביים מהווה, אמנם, בעיה דמוגרפית
 אך מחיר זה נראה בעיני סביר בהשוואתי לנגד עיני את חשיבותו של
 הר חברון. ירושלים תהנה מהינטרלנד גדול יותר; בהר חברון חבויות
 אפשרויות התיישבות לא מבוססות; וכן, מערת המכפלה וקבר רחל היקרים
 לנו מבחינה לאומית ומסורתית ישארו בתחום מדינת ישראל.

ברם, קיימת גם אפשרות שניה ואף שהיא מקוצצת יותר הנה רבת חשיבות:
 לחבר את כל מדבר יהודה והחלקים הבלתי מיושבים של הר חברון, ברציפות
 טריטוריאלית עם בקעת הירדן אך בעומק רב יותר עד דרומה לדהריה וסמוע
 באופן שתתקבל רציפות טריטוריאלית ישראלית מבקעת בית-שאן עד הנגב.
 התושבים הערביים המרוכזים בחברון ובית-לחם ומספר לא גדול של עיריות,
 כפרים ומאהלים יהיו מעין מובלעת שניה אשר תקבל זכות התחברות בכביש
 (לא פרודור) אל מובלעת שומרון אשר תהיה חלק בלתי נפרד מבחינת
 מעמדה המדיני, ממובלעת שומרון.

9. מבחינה מדינית יש לכונן, בשתוף פעולה הדוק עם המנהיגים, הנציגים
 והעסקנים של האוכלוסיה הערבית, חבל אוטונומי ערבי עם ממסל
 מדיני עצמאי אשר יהיה מחובר עם ישראל במסגרת כלכלית משותפת, חוזה
 הגנה הדדי והסכמים בדבר קליטת חלק מפליטי רצועת עזה והר חברון
 (באם ההר כולו יחובר לישראל), ושתוף פעולה טכני והדדיות.

כיון שהחבל העצמאי נטול מוצא משלו לים העמיד ישראל לרשותו
רציף חופשי בנמל חיפה וזכות טרנזיט בכביש חיפה-מגידו-ג'נין
 (להבדיל מצדודור). יש לטקול את רוח לזכות טרנזיט דומה באחת
ממעברות הירדן לעבר הירדן מזרחה תוך הבטחת סדרי הבטחון הדרושים.

מגרעותיה של חכנית זו, או דומה לה, גלויות לעין: היא נתן פתח
 לטענת משטינים כי אין זה חבל אוטונומי אלא מושבה; כי ברבות הימים
 עלולה לעלות חביעה לחקון גבולות על חשבונו קרוב ככל האפשר לחכנית
 החלוקה מכ"ט בנובמבר 1947; כי יום יבוא והחבל האוטונומי ירצה
 במעמד של מדינה ללא קשר כלכלי או בטחוני עם ישראל עד להפרדות
 כדי לחזור ולהתחבר עם ממלכת ירדן או להתאגד במסגרת כל ערבית.

אח יחרונה העקרי של החכנית המוצעת יש לראות דוקא בתחום הבטחון.
 האחזות איתנה, התישבותית וצבאית, ברצועה רחבה למדי לאורך בקעת
 הירדן, סביבות ירושלים ומדבר יהודה מעקרים מראש כל סכנה צבאית
 ממטית מהחבל הערבי. אפילו התגשמה החששות -- ואין הן נטולות
 יסוד -- מוטב שאנו נשב בעורף הסריטוריה המאוכלסת ערבים עז כדי
 ניתוקם הפיזי מהעורף הערבי מאשר להשאיר פתח להתאבדותם מחדש. יחד
 עם זאת אין להגזים בחששות בדבר התביעה לחזור לגבולות החלוקה.
 פליטתם של צבאות ערב לארץ ישראל ב-1948 ותוצאותיה של מלחמת השחרור
 שמה קץ אותם ולחמיד לגבולות שהומלצו בחכנית החלוקה שאושרה בעצרת
 האו"ם ב-29 בנובמבר 1947. שתי מלחמות נוספות שנכפו עלינו על ידי
 מדינות ערב, וביחוד זו האחרונה, סתמו את הגולל לא רק על חכנית
 החלוקה וגבולותיה אלא אפילו על הסכמי שביתת הנשק. יתרה מזו,
 במידה שנוחר משקל מוסרי כלשהו לחכנית החלוקה הרי יש לזכור כי

ביסודה מונח היה לא רק קיומן של שתי חסיבות מדיניות האחת יהודית והשניה ערבית אלא שהיא המליצה על מסגרת כלכלית משותפת בין השתיים. זיקתה של הגדה המערבית לירדן אינה תולדה של הכנייה החלוקה אלא היתה בנגוד להחלטה האו"ם שהרי היא תוצאה של טעות צבאי בכוח הזרוע והכרה ישראלית בסטאטוס זה על ידי החימתו בשעתו על הסכם שביתת הנשק עם ירדן. עתה לאחר שהטבח נותר על ידי כוחותינו במלחמת מגן נגד תוקפנות ירדנית אבד הכלל על הסכם שביתת הנשק ועל הבסיס המשפטי לנוכחותה בצד זה של הנהר. מכאן שדוקא התכנית המומלצת בזה עולה בקנה אחד עם הרעיון המונח בהחלטה העצרת האמורה יותר מכל תכנית אפשרית אחרת ועובדה זו יכולה לשמש בידינו נמוק לא מבוטל במאבק המדיני.

זאת ועוד. כיון שאני מאמין כי ניתן להגיע לפתרון כזה תוך שחוף-פעולה עם גורמים ערביים בעלי משקל בגדה הרי שאנו משמישים מתחת רגליהם של מקטרגים את הטיעון שמקורו כביכול בדאגה לפתרון בעיה פלסטינה. עתידה המדיני של הגדה הנו בראש וראשונה ענינה של ישראל המותקפת ופתרונה צריך להמצא לכל היותר במגע ישיר ביננו לבין ערביי הגדה.

באשר לקשיים המדיניים בזירה הבין-לאומית הרי אף אחד מהפתרונות האפשריים אינו פטור מהם במידה זו או אחרת. אם כבר נגזרה עמידה במאבק אפילו עם מדינות ידידותיות ראוי לעשותו על יסוד של טיעון בטחוני. במשך עשרים השנים האחרונות הוכח בעליל כי זו הנה בעיה הבעיות של קיומנו הלאומי. נמוק כזה שאין אחר נסול ערבים מאדמותיהם וישוביהם ואפילו נוחן פתרון לצד האמני, הלאומי והתרבותי של ערביי הגדה המערבית ניתן להסברה הגיונית.

אני רואה בחכמית זאת שלוב של הגשמת חלום שלמות הארץ מבחינה אסטרטגית, מחד, ושמירת אופיה היהודי של מדינת ישראל מאידך.

היום קל יותר למצוא ערבים שיסתמו אחנו פעולה להגשמת חכמית אשר כזאת. כל זה תחלוף עלולה להקטין את הסיכויים לכך. להגשמת חכמית זאת, הלבנה למעשה, יש לנקוט בהקדט בשורת צעדים: א. להתוות את קו הגבול הרצוי לבטחונה של ישראל. ב. להעניק בסיס חוקי לחיבור הסמכים המוצעים עם ישראל בדומה לחקיקה שנעשתה בענין ירושלים המזרחית. ג. להקים שורת האחזיות התייטבותיות בחטות צה"ל לאורך בקעת הירדן, סביבות ירושלים וחר חברון; וכן, לגשת מיד לבנית מספר שכונות יהודיות בירושלים המזרחית נוסף על טיקום הרובע היהודי בעיר העתיקה. את האחזיות אפשר להקים מיד במסווה של מוצבים צבאיים עוד בטרם ננקוט בצעדים חקיקתיים, ולא לדבר על האפשרות הגלויה להקמת שכונות יהודיות בירושלים המזרחית.

10. אפילו יטה הרוב בממשלה להסכים להחזרת חלק ניכר מהגדה לשלטון ירדני אין בכך כדי לשלול כליל את הצד האסטרטגי של הצעה. אדרבא - אם אמנם עלולה הגדה ברובה לחזור לשלטון ירדני הנחיצות בחגורת בטחון ישראלית איחנה בין שתי הגדות נעצית חיונית יותר. תיאורטית יכולים חומכים בשתי טריטוריות נפרדות לקיים ביניהם אחדות וריבונות לאומית בין אם מפרידה ביניהן רצועת ים כמו באינדונזיה בין אם רצועת יבשה ואפילו חת יבשה בבמקרה של פקיסטאן. באם תתקבת חכמית כזאת, למשל, אפשר יהיה להבטיח זכות טרנזיט בין שני החלקים אולם לא פרודור טריטוריאלי.

אדרבא, אפילו אליבא דאלה הרוצים "להפטר" ממרבית הגדה על אוכלוסיתה
 מוטב שתוצר תחילה העובדה המוצעת על ידי, כשרס יוחל כמו"מ עם ממלכת
ירדן. המנעות מעביעת עובדות אסטרטגיות מראו כמה בהזמנת חביעות אין
קץ מהמלך חוסיין או כל ממשל אחר שיבוא במקומו, לרבות חביעות על ירושלים.
 יצירת חבל ערבי אוטונומי בחלק ניכר של הגדה המערבית, וכך, יצירת עובדת
 נוכחות ישראלית התיישבותית וצבאית לאורך ולרוחב בקעת הירדן וסאי טחנים
 שיוחלט עליהם אין בהם כדי לסתום את הגולל על אפשרות של החזרה מאורגנת
 של החבל בתנאים שהם חבור מדיני תוך ניתוח סריטוריאלי אסטרטגי
 ביניהם, אלא אם מעמד מוכר בירושלים יהיה תנאי מצד ירדן. באם מעמד
 ירדני מיוחד בירושלים יהיה בתחנת תנאי ולא יעבור הרי בלא הכי לא
 יהיה הסכם ביננו ואז אין בעובדות שאני מציע לקבוע שום מניעת משה ומתן
 על פתרון.

11. כאשר לעזה - כמובן שאין להחזיר את ה"רצועה" למצרים. אין גם לספחה
 לחבל הערבי האוטונומי. יש לאחדה, בלי פליטים, לישראל. כיוון שפתרון
 בעית הפליטים ידרוש זמן רב - יש להמנע לפי טעה מלהכריז על חיבורה של
רצועת עזה לישראל ולקיים בה לפי טעה ממל צבאי במעמד טח מוחזק עד
 שימצא הפתרון לבעיית הפליטים מחוץ לתחומי הרצועה. איחוד "רצועת עזה"
 עם ישראל יוסיף אמנם כמאה אלף תושבים ערביים קבועים למדינה אולם
 חיוניותה של הרצועה מחייבת לסול על עצמנו גם אחריות זו. עד בוא יום
 האיחוד תהא UNWRAE באחריות לפליטים ומסרדי הממסלה לתושבים קבועים.

ג. יזמה ישראלית לפתרון בקיט הפליטים הכאובה הנה ענין אנושי ומדיני כאחד. היא צורך ישראלי לא פחות מאשר ערבי.

12.

ישראל אינה נוסחת בחירות להוצרות בקיט הפליטים ובזימורה הטראגי עד היום. מדינות ערב בכלל ומצרים במיוחד בבקין להחמיר בה כאמצעי מדיני נגד ישראל הן האחראיות לחמס זה. ישראל לבדה גם אינה יכולה לפתור את הבעיה כולה או בחלקה הגדול מבחינה כלכלית, מדינית ודמוגרפית. אנו קלמנו פליטים יהודים מארצות ערב ואת שארית הפליטה מאירופה (אשר גם להם התאנתה ההנהגה הערבית באמצעות החיטלריות) ויש כאן חזיון של חלופי אוכלוסין כמעט באותו מספר על ביסוס אתני ולאומי כפי שקרה באזורים לא מעטים בעולם ערב מלחמה או חסס.

כל עוד היו רוב הפליטים סודיים במרות ערבית לא יכולנו לחרוט לפתרון הבעיה יותר מאשר לקיים הלכה למעשה את מדיניות איתנו הסתפחות, מזה, ולהצהיר על נכונותנו להתקף במסגן ובסיוע מכני לפתרון הבעיה בארצות ערב, מזה. כיום, מחויבותנו חוצאות המלחמה הכורכות לכלל סיקור יסיר על מחנות הפליטים אין אנו מסורים מלהיות היוזמים הלכה למעשה בחפזי אחר מחנות ובגיוס טוחמים לביצוע תכניות עתירות דמיון מבחינה אנושית, כלכלית וחברתית.

אמנם הפתרון המלא היה מתאפשר מילו הגענו לכלל שלום עם הארצות הסכנות על בסיס של סיוע עולה וזורי וסיוע בין-לאומי. יחד עם זאת, אין להסתוות את הכנון הפתרון הרצוי וראית הפעולה עצמה עד לבוא הלום, מן יחמהמה. אדרבא, עלינו לגשת למלאכה מיר ויתכן הפעילות אשר כזאת אף הקרב את יום

הגלום ותיצור אדירה אוהדת יותר סביב ישראל אחרי במקרה אנושית מדרגה ראשונה עסקינה, שלא לדבר על אזה המדינה. טיעון מדיני הנסען על נוסקים מוסריים הנו בעל עצמה אדירה והרי אנו הזינו זאת מבשרנו ונסיונו הלאומי.

אני מקווה כי רוב הפליטים ישובו את הגדה המערבית והגרו לגדה המזרחית מרוצתם ומצאו את ביתם הם ולא יחזרו מערבה לירדן. את האליטים שנותרו בגדה המערבית או יצטרפו אליה מעבר הירדן מזרחה, וכן, פליטים ערביים רבים מרצועת עזה ניתן ליחס בתחומי הגדה המערבית. אינטימיפיקציה של החקלאות, פיתוח העסיה מתאימה והשירותים הנלווים עליהם יאפשרו זאת בלא ספק. חלק אחר של הפליטים ניתן ליחס בחצי האי סיני גם מבלי לשאול את פי המצרים. חלק עטוי להגר אם לארצות ערביות שונות ואם אל מעבר לים. אין לאלץ אותם לכך אם כי אין גם לפנוק מהם זאת אם בהגירה רצונם. משעמים מובנים, אני מציע שנשפול בהגירה זאת בחצי ככל הניתן ולא להכריז עליה כשל פתרון המוצע על ידנו.

פעולות אלה ין לעשות בהתאם עם הפליטים ובטיוב בין-לאומי. רצוי, לדעתי, כי ישראל תגס מיד להקמת יחיד אחת לדוגמא בגדה או בסיני על הסבוננו המלא כדי להוכיח לעצמנו, לפליטים עצמם ולכל המתעניינים בנדב בעולם מה וכיצד ניתן לעשות למען פתרון של בעיה מראגיה מבחינה אנושית ומסוכנת מבחינה מדינית.

בכל אלה יש לנקוט מבלי להיחלץ בי אנו נוטלים על עצמנו אחריות בלעדית
לפיתרון הבעיה או לניהול ליחב פליטים גם על אדמת ישראל. צריך כמובן,
לדאוג לכך UNWRAE לא תשתחרר מאחריותה לטיפול בפליטים כל עוד לא
זכו בטיקום יל מס. חובת הירידה מוטלת על ישראל ונכונתה ליתף עצמה
במאמץ צריך להיות מופגן.

12. ברצוני לסיים בהצעה כי לשם טיפול באזור פורונות לבקית הפליטים הסכוכה
וביבוס התגנית המדינית לגבי הסטחים המוחזקים תוקם רשות מכלכתית אחת
ומיוחדת שתרכז ותתאם את כל המחקרים והפעולות הכרוכים במכצע ענק זה. רצוי
אולי להסמכות לכך תרכז במרד רא הממשלה או בהפקדת אחד הסרים על הנושא
בשלמותו.

ה' אלף ה'ת

משרד החוץ

סודי ביותר

ירושלים, יב' תמוז תשכ"ז
20 יולי 1967

אל : ראש הממשלה

מאח : הועדה הבינמשרדית המיוחדת למגעים מדיניים באזורי הכבוש

הנדון : הגדה המערבית, הממלכה הירדנית, רצועת עזה : הצעה לפתרון
ולמדיניות

אדוני ראש הממשלה,

1. בהתאם להנחיותיך אלינו במכתבך מהארכע ביו"ל, קיימנו שורה ארוכה של מגעים מדיניים עם אישים בגדה המערבית (עיי' נא סכום רשמינו בנספח א'). כן סקרנו את המצב המדיני באזור על רקע הנתונים החדשים שנוצרו בעקבות מלחמת ששת הימים ואת המגמות המדיניות השונות המתחילות להסתמן בעולם הערבי בכלל ובירדן בפרט (עיי' נא בנספח ב').

2. הועדה הגיעה למסקנותיה פה אחד.

3. הועדה מבקשת להדגיש במיוחד כי גורם הזמן הנו בעל חשיבות ראשונה במעלה.

4. הועדה ממליצה בפניך על שתי פעולות דחופות ומקבילות, שאינן בהכרח תלויות זו בזו, בשני המישורים העקריים הבאים :

(א) פעילות מדינית אינטנסיבית במגמה להגיע להסכם שלום מיידי עם חוסיין שיחבס בעיקרו על : הסכמה בלתי מסויגת מצדו לחסל יחדיו ולצמיתות את בעית הפליטים ע"י פיצויים ויישובם הן בגדה המזרחית והן בגדה המערבית תוך העברת פליטי רצועת עזה לשני המרחבים הנ"ל וספוח הרצועה לישראל כשהיא מרוקנת מפליטים. כן יושחת ההסכם על חקוני גבול הכרחיים, פרוז הגדה המערבית בפקוח צבאי ישראלי יעיל, הקמת קונפדרציה משולשת בין ישראל ירדן והגדה או משטר ישראלי ירדני משותף בגדה, הסכמה על פורמולה שתאפשר לחוסיין לשאת בתואר ולמלא בצורה כל שהיא חפקיד של שומר המקומות הקדושים לאסלאם, חוזה הגנה הדדי שזכליהו להבטיח את ממלכת ירדן ולהרתיע מפני פלישה ערבית או הפיכה מקומית על ידי כך שהחוזה יקנה זכות אוטומטית לצה"ל לצעוד לגדה המזרחית במקרה של שינוי עוין המערער את הסכם השלום. תכנון ופתוח משותף תוך עזרה הדדית מרחיקת לכת כחכניות ובבצוע הפתוח הכלכלי המשולב של משאב-התיירות, המחצבים התעשייה והמסחר. ביצוע משותף של חכניות ההתפלה ונצול האנרגיה הגריעינית לצרכי שלום, הסדרי מכס נמל חפשי, נתיבי אויר נאותים וכיו"ב.

במדה שנכנס למו"מ עם ירדן מוצע כי במקביל תנוהל פעילות דיפלומטית דיסקרטית שתכליתה לגייס תמיכה לחוסיין הן בקרב ערביי פלשתינא, הן בקרב מספר מדינות ערביות (סוניסיה, מרוקו לבנון וסעודיה) והן בקרב מדינות מוסלמיות ובראשן איראן. אה"ב חמלא בהקשר זה תפקיד חשוב.

(ב) באין שלום מידי עם ירדן, ועד לחתימת הסכם כזה, תנוהל הגדה המערבית על ידינו כיחידה מינהלית ומשקית נפרדת בשלטון ישראלי ישיר ובלעדי. הנחתנו היא שכל עוד אין שלום אין הצדקה לאומית לתחום סופית את עצמנו, ביוזמתנו, בתחום גבולות שביתות הנשק המתוקנים. העברת השלטון בגדה לזולחנו - אפילו לידי ערבים מקומיים אם על ידי הקמת מדינה פלשתינאית, או קנטון ערבי בעל מעמד מדיני מיוחד, איננו נראה לנו כרצוי, בשלב זה, גם מבחינת עתיד יחסינו עם ארצות ערב והשאיפה להתקדם לקראת הסדר עמן. מוצע איפא שהגדה המערבית תשאר בידינו על מנת שתשמש :

- (1) כקלף להשגת השלום עם ירדן;
- (2) כמרחב ומנוף לחיסול סופי של בעית הפליטים שע"י עצם פתרונה נסלק אבן נגף עקריית בינינו לבין שכנינו וניצור ע"י כך מהות שונה, חריפה פחות, של הסכסוך הערבי ישראלי;
- (3) כמרחב שגורלו הסופי ייבחן מחדש בעתיד הן לאור התוצאות הממשיות של פעולה דיסקרטית ומאומצת לעדוד הגירת ערבים אל מעבר לים (שעם כל החקונות הזעומות שאנו תולים בה יש לעשותה) והן לאור מימוש הסיכויים והמאמצים לעליה יהודית ארצה בעתיד הרחוק יותר.

בהקשר זה הננו מבקשים להדגיש בפניך החשיבות המכרעת שהננו מייחסים למדיניות שתנחה את המשטר בגדה (עיינן נא בעקרונות המוצעים בנספח ג') וכן להכרח בריכוז מוחלט של גיהול הגדה כיחידה אחת ובידי רשות אחת.

לזכותו של המשל הצבאי יתרונות רבים ובראשם השיקולים הצבאיים והבטחוניים. חסרוננו הוא בכך שמצד אחד מכביד הוא על צה"ל בעוד שמצד שני מסמל הוא כבוש וזמניות. צורת המשטר המוצעת תהווה הוכחה לחושבי הגדה כי ישראל החליטה סופית שלא לסגת מהגדה, אך לא פחות חשוב מזה, היא תהווה מסגרת לנהול הגדה בהתאם למשימות ולמגמות המדיניות המורכבות שמנינו לעיל.

אנו ממליצים על כן להנהיג בכל ההקדם משטר אזרחי מרוכז בגדה, עם סמכויות חרום, תוך הפקדת צה"ל על הגבולות החדשים והפקדת בטחון הגדה בידי מנגנון ענף של המשטרה, משמר הגבול ושרותי הבטחון.

הננו מציעים שהגדה תופקד בידי משרד ממשלתי מיוחד בראשות שר שינהל למעשה את הגדה בצורת קנטון הנשלט בדרגים ארציים ע"י ישראלים בעוד שעל הדרגים המקומיים (עיריות, מועצות וכו') יופקדו ערבים. הננו מליטים בר"ב (נספח ד') הצעה ארגונית לסדרי השלטון בגדה.

בגלל החשיבות הרבה שהננו מייחסים לפתרון כולל של בעית הפליטים, אם במסגרת הסכם שלום עם חוסיין או במסגרת מאמצים הבלעדיים בגדה בהעדר שלום, הננו מצרפים חוות דעתנו (עיינן נספח ה') בקשר לעקרונות המומלצים על ידינו לפתרון בעיה זו.

5. הננו מקווים להגיש לך בהקדם הצעותינו בקשר לרמה הסורית ולסיני.

ב ב ר כ ה,

אלוף חיים הרצוג משה ששון שאול בר-חיים דוד קמחי

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is a summary of the work done and is intended to give a general impression of the work done and the progress made.

2. The second part of the report deals with the work done during the year.

The work done during the year has been divided into three main parts: the work done in the field, the work done in the laboratory, and the work done in the office.

The work done in the field has been divided into two main parts: the work done in the field of the study of the life history of the insect, and the work done in the field of the study of the life history of the insect.

The work done in the laboratory has been divided into two main parts: the work done in the laboratory of the study of the life history of the insect, and the work done in the laboratory of the study of the life history of the insect.

The work done in the office has been divided into two main parts: the work done in the office of the study of the life history of the insect, and the work done in the office of the study of the life history of the insect.

The work done in the field of the study of the life history of the insect has been divided into two main parts: the work done in the field of the study of the life history of the insect, and the work done in the field of the study of the life history of the insect.

The work done in the laboratory of the study of the life history of the insect has been divided into two main parts: the work done in the laboratory of the study of the life history of the insect, and the work done in the laboratory of the study of the life history of the insect.

The work done in the office of the study of the life history of the insect has been divided into two main parts: the work done in the office of the study of the life history of the insect, and the work done in the office of the study of the life history of the insect.

The work done in the field of the study of the life history of the insect has been divided into two main parts: the work done in the field of the study of the life history of the insect, and the work done in the field of the study of the life history of the insect.

The work done in the laboratory of the study of the life history of the insect has been divided into two main parts: the work done in the laboratory of the study of the life history of the insect, and the work done in the laboratory of the study of the life history of the insect.

נספח ב'

הערות למצב המדיני בגדה בעבר הירדן ובאזור

1. פרט למנהיגים ערביים בודדים (ראה להלן) אין מנהיגי ערב ככלל - ונאצר בראשם - מראים לעת עתה סמנים בדבר נכונותם להסדר שלום עם ישראל בעתיד הנראה לעין. מבחינה זו מלחמת ששת הימים לא הניבה עדיין פריה. יתר על כן כמה מבין מנהיגים אלה החלו לגלות מגמות להמשך פעילותם השלילית.
2. קיימים סמנים ראשוניים המרמזים על נטיות בכיוון של הסדר מצד חוסיין. סמנים אלה לא זו בלבד שטרם נתגבשו אלא ניכר שלצדם יש התרוצצות בכיוונים שונים וסותרים בתוך המחנה הירדני ולא ברור עדיין כיצד יפול דבר. כמו-כן לא ברורה יכולתו של חוסיין להתור נגד הזרם הלכה למעשה. כן לא ברור עדיין אם בכלל ניתן להגיע לתנאי שלום מוסכמים על דעת שני הצדדים. בהקשר זה נדגיש הדבקות שחוסיין עשוי לגלות הן בתביעתו להחזרת הגדה כמות שהיא והן בדרישתו להחזיר את המצב בירושלים לסטטוס קוו. אנסה : הוא חושב במושגים של החזרת הגדה עם תקון זה או אחר בעוד שאנו חושבים במושגים של פתרון בעיית פלשתינא תוך קשירתו של חוסיין ומשכון הגדה המזרחית.
3. נטיתו של חוסיין לחפש פתרון בכיוון של הסדר נובעת כנראה מהעובדה שבהעדר הסדר אין הוא רואה אפשרות להמשיך ולקיים - לאורך ימים - את ממלכתו הפבותרת כמות שהיא ואת משטרו המלוכני. לעומת זאת ברור לו, כנראה, שהפתרונות שנאצר מציע לו אינם עונים אף הם על בעיותיו וכי מגמתם של "המדינות המהפכניות" הגורסות המשך המאבק נגד ישראל חריינה בו יעד ראשון לחסול. ברור איפוא שהמלך נמצא בפני דילמה קשה ואכזרית : הסדר עלול להציל את הממלכה אך עלול גם לסכנו. אי הסדר עלול לא רק למוטט את הממלכה אלא גם לא יבטיח המשך שלטונו ולא יכשירו בעיני "המהפכניות".
4. בהקשר זה יודגש שבין הגורמים העיקריים שתהיה להם השפעה מכרעת על מהלכו הבא של חוסיין עומדים בראש לא רק תנאי ההסדר שיוצעו לו על ידינו אלא גם עמדת הגורם הפלשתינאי אם בגדה המזרחית ואם בגדה המערבית. אין לשכוח שבמזרח הירדן מצויים כמה מאות אלפי פלשתינאים המהווים עמוד השדרה הכלכלי והחברתי בממלכתה. אם גורם זה יהיה בראש תובעי ההסדר והלווחצים על המלך יגדלו לא רק סכויי השלום עם חוסיין אלא גם סכויי השלום בכלל. ככל שהמלך ישתכנע שהסדר עמנו הנז ערובה יחידה להמשך קיומו כן יהיה לו ענין להסדר. ראוי כי, מצדנו אנו, לא נעשה דבר שיהיה בו כדי לדחוף את חוסיין ליאוש (התפטרות, או הגררות אחרי המדינות הערביות הקצוניות).
5. בין המגעים שיוקמו יהיה על כן צורך להקדיש תשומת לב מיוחדת למגעים עם המרכזים הפלשתינאיים השונים דהיינו אלה שבשליטת ישראל ואלה שאינם בשליטתה ובעיקר בקרב המרכז הפלשתינאי השני בגודלו ושהנו בירדן. יש להזהר מלחזור על המשגה שנעשה בימי המו"מ עם עבדללה עת נשאנו ונחנו עם המלך ובלי שהוא, או אנחנו, דאגנו לכך שהאלמנט הפלשתינאי יהיה החלוץ העובר לפני המלך. בהקשר זה עשויים אלמנטים מסויימים הנמצאים בגדה המערבית להיות לנו לעזר רב בטאמצים אלה כפי שמדיניותנו הכלכלית והאחרת לגבי בני הגדה תהווה גורם משפיע בנושא זה. תוצאות המלחמה וההדים המגיעים אלינו בקרב

הפלשתים מעבר הירדן המזרחי נותנים לנו יסוד להניח שהאינטרס שלהם מהווה קרקע נוחה לפעולה בקרבם ולהפיכת גורמים חשובים בתוכם לתומכים של שלום וללוחצים על המלך חוסיין בכוון זה.
בהסדר

6. נוכח הדילמה בה נמצא המלך והגורמים האובייקטיביים הלוחצים עליו להכרעה מזדקרת חשיבות של גורם הזמן לגבי מהלכינו אנו.

7. אם נגיע להסדר עם חוסיין ראוי אמנם שלא יהיה זה ההסדר הישראלי-ערבי היחיד - ויש סכוי לכך - אם כי אין לבטל חשיבות השלום עם חוסיין בלבד באשר המדובר בהסדר שישחרר על שטח הכולל ישראל הגדה ועבר הירדן מזרחה ושיקיף אוכלוסיה ערבית המונה למעלה משני מיליון נפש כאשר ההסדר עמהם לא רק שהוא מחסל הבעייה הפלשתינאית אלא הוא הופך את נושאי המשבר המרכזי ביחסי ישראל-ערב למנוף חיובי של פתוח ושתוף פעולה ערבי-ישראלי. הסדר עמם איננו הסדר גמול ערבי הנשלט על ידי ישראל אלא הוא עם מדינה ערבית ומהווה על כן צעד בעל סכוי סביר לשלום עם שאר שכנינו במרוצת הזמן.

THESE ARE THE ONLY TWO CASES IN WHICH THE COURT HAS DECIDED THAT A
LAW ENFORCEMENT OFFICER IS NOT ENTITLED TO IMMUNITY FROM SUIT FOR
DAMAGES CAUSED BY HIS ACTIONS.

THE COURT REASONED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
ACTING IN A PERSONAL CAPACITY AND NOT IN HIS OFFICIAL CAPACITY.

THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.
THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.
THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.
THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.

THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.

THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.
THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.

THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.

THE COURT STATED THAT THE POLICE OFFICER IN EACH CASE WAS
NOT ACTING IN HIS OFFICIAL CAPACITY BUT IN A PERSONAL CAPACITY.

ס ו ד י ב י ו ת ר

נספח ג'

הצעת קווים למדיניות שיתנו המשטר בגדה

1. לא לעודד הערבים בגדה לשום פתרון דו צדדי בינינו לביניהם ולא נדון עמהם על גורלם.
2. נעשה הכל שיתרשמו בברור שבאין שלום עם ירדן אין נסיגה וכי השלום אין פרושו חזרה לעבר.
3. נכריז וניגש בהקדם לחסול ולפתרון נדיב של בעיית הפליטים (ראה נספח ה').
4. נספח מנהיגים ערביים בעלי שם הרצויים לנו ונפעיל חלק מהם הן לבצוע מדיניותנו בגדה והן לפעילותנו המדינית בעולם הערבי בכלל וירדן בפרט.
5. נמצה בשקט, אך בעקביות, מלוא אפשרויות ההגירה אל מעבר לים (מבלי לחלות בכך הרבה סכויים וחוקות).
6. נעביר בהדרגה ערבים מעזה לגדה.
7. במרוצת הזמן נעודד הגירת ערבים מישראל לשם יישוב קבע בגדה.
8. שטחי הכבוש ושטחי ישראל יהיו פתוחים אהדדי לתנועה חופשית אך לא תותר לבני הגדה המערבית השתכנות בישראל.
9. תאסקה הדדית עסקות נכסי דלא ניידים בין הגדה לישראל.
10. ועדה כלכלית תעצב המדיניות הכלכלית לגדה לאור העקרונות הנ"ל כשמטרתה הנה להגביר הזיקה הכלכלית של הגדה לישראל תוך הפיכת פתרון בעיית הפליטים למנוף לרווחה כלכלית ולפתוח איזורים מסויימים בגדה.

APPENDIX

INDEX

LIST OF CONTENTS

1. THE FIRST PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

2. THE SECOND PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

3. THE THIRD PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

4. THE FOURTH PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

5. THE FIFTH PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

6. THE SIXTH PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

7. THE SEVENTH PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

8. THE EIGHTH PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

9. THE NINTH PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

10. THE TENTH PART OF THE WORK, WHICH IS THE MOST IMPORTANT, IS THE

סודי ביותר

נספח ד'

הצעה ארגונית לסדרי השלטון בגדה

1. יוקם משרד מיוחד בממשלת ישראל בראשותו של שר שירכז בידיו את כל הפעילות בגדה והאחראי ישירות בפני רה"מ על ביצוע מדיניות הממשלה לפי העקרונות הנ"ל.
2. ליד השר ישמשו יועצים ישראלים בכירים ביותר וכן סגל עובדים קבוע ומקצועי (להבדיל מהסגל המתחלף של הממשל הצבאי).
3. יחידות המשנה בגדה המערבית (עיריות מועצות מקומיות ומוכתריות) ינוהלו על ידי הגורמים הערביים המקומיים. בשלב ראשון לא תערכנה בחירות ובמדה ויפקע הזמן החוקי של כהונת עיריה יאריך השר זמן כהונתה או ימנה כראות עיניו, עיריות קרואות. הוא הדין למקרה שיש לפזר עיריה קיימת.
4. את סמכותו ומדיניותו יפעיל השר כלפי העיריות והמועצות המקומיות באמצעות ממונים ישראלים על המחוזות וקציני מחוז ישראלים. בהדרגה אין להוציא מכלל חשבון שלוב ערבים מקומיים בתפקידים אלה.
5. בשלב ראשון לא חוקם כל מסגרת ערבית שהיא ברמה גבוהה יותר מיחידות המשנה המקומיות הנ"ל. במרוצת הזמן ובהתאם להתפתחויות אין להוציא מכלל אפשרות הקמת מסגרת מראשי העיריות שתהווה מעין מועצה מייצגת ליד השר שזימונה וסדר יומה תלוי בהחלטתו.
6. מספר העובדים הישראליים בגדה יועמד על מינימום ככל האפשר.
7. בגדה יופעלו חוקי החרום כאשר הסמכות לכך הנה השר.
8. חנוך : תכנית החנוך ספרים ומורים יעברו סינון. יישאר הקוריקולום שאין בו נזק והחלל ימולא מתכניות חנוך וספרים עליהם מתחנכים ערביי ישראל.
9. נעודד הוצאת עתון ערבי מבוקר בגדה.

SECRET

SECRET

SECRET

1. The purpose of this document is to provide information on the status of the project and to discuss the progress made to date.

2. The project has been completed and the results are as follows:

3. The project has been completed and the results are as follows:

4. The project has been completed and the results are as follows:

5. The project has been completed and the results are as follows:

6. The project has been completed and the results are as follows:

7. The project has been completed and the results are as follows:

8. The project has been completed and the results are as follows:

ס ו ד י ב י ו ח ר

נספח ה'

הפרות לפתרון בעית הפליטים

1. עניננו בפתרון בעית הפליטים במסגרת הסדר שלום עם ירדן עולה על פתרון הבעיה באורח חד צדדי על ידינו שכן :
 - (א) הוא מעמיד לרשות הפתרון גם את הגדה המזרחית ומוריד מהלחץ שהגדה המערבית תהיה נתונה לו בהכרח וכן מקל באופן ניכר על העברה מהירה והמונית יותר של פליטים מעזה.
 - (ב) הוא יכול אפשרות של טענה כי ישראל מחסלת בעית פלשתינא בכפייה.
 - (ג) הוא יקיף את רוב מנינו ובנינו של העם הפלשתינאי כשהוא משאיר מחוץ להסדר מספר זעום ומבוטל.
1. עם זאת, גם אם אין הסדר עם הוסיין, יהיה עלינו לגשת בדחיפות ובתנופה לחסול בעית הפליטים הנמצאים בשליטתנו וזאת גם משום שמספרם הכולל עולה כל מספר הפליטים הנמצאים בכל ארצות ערב יחדיו וגם משום ששבירת הקרח בנושא הפליטים נוטל העוקץ העקרי מסכסוך ערב-ישראל.
3. נבוא לידי הסכם עם אה"ב גרמניה ומדינות אחרות וכן עם סטו"ת בדבר פירוק מחנות הפליטים, הפסקת סעד לשמו, קשירת הסעד בעבודה ושיקום במסגרת התכנית לפתרון הבעיה, השגת מלווים ומענקים וכן שעבוד הכספים שכבר זורמים ממילא לסטו"ת לא לשם המשך החזקת הפליטים והקפאת הבעיה אלא לשם פתרון על ידי שיקומם הסופי של הפליטים.
4. לחסול כל חרעומת או טרוניה מצד הפליטים נזנח מחשבות שנות החמישים בדבר צמצום מקסימלי של תביעות כספיות ותשלומים קולקטיביים מינימליים. נשלם פיצויים אינדוידואליים ביד רחבה בחנאי שסכומים אלה ישתלבו ויוצאו בצורה מבוקרת במסגרת תכניות השיקום והפתוח. הוא הדין לגבי תשלומים קולקטיביים או הלוואות צבוריות.
5. נעשה סידורים שיאפשרו לפליטים מן החוץ לקבל פיצויים אישיים ולהצהיר על הסתלקותם מתביעה כלכלית או חמריה כל שהיא.

10-11-1944

10-11-1944

10-11-1944

1. The first of the three main points of the report is that the Government should take steps to ensure that the public is adequately informed of the Government's policy on the subject of the report.

(a) The first of the three main points of the report is that the Government should take steps to ensure that the public is adequately informed of the Government's policy on the subject of the report.

(b) The second of the three main points of the report is that the Government should take steps to ensure that the public is adequately informed of the Government's policy on the subject of the report.

(c) The third of the three main points of the report is that the Government should take steps to ensure that the public is adequately informed of the Government's policy on the subject of the report.

2. The second of the three main points of the report is that the Government should take steps to ensure that the public is adequately informed of the Government's policy on the subject of the report.

3. The third of the three main points of the report is that the Government should take steps to ensure that the public is adequately informed of the Government's policy on the subject of the report.

4. The fourth of the three main points of the report is that the Government should take steps to ensure that the public is adequately informed of the Government's policy on the subject of the report.

5. The fifth of the three main points of the report is that the Government should take steps to ensure that the public is adequately informed of the Government's policy on the subject of the report.

10-11-1944

נספח א'

סיכום רשמים משיחות עם נכבדי הגדה

מצאנו תושבי הגדה מופתעים והמומים מנצחוננו המהיר והמכריע של צה"ל ומממדי תבוסתם של צבאות ערב, לאחר שהיו תחת הרושם של הכנות ממושכות למלחמה שנעשו על ידי מנהיגי ערב ונאצר בראשם במשך עשר השנים האחרונות. בפגישה עמם הנך מרגיש בעצב הנובע מיאוש ומפגיעה עמוקה בכבודם.

לאחר שהפלישתנאים טעמו טעם גלות, עוני מלחמות והכנעה טוענים הם שרצונם עתה הוא בשלום שיאפשר להם בעת ובעונה אחת חיי יציבות ושלווה ומוצא של כבוד. הם מקבלים את ישראל לא בתוקף הזכות של עמה למדינה עצמאית באזור^{אלא} כגזרה משמים בתוקף עליונותה^{הצבאית} שאין אפשרות למגרה בתקופת חייהם או חיי בניהם. חלק מהם מעיד על עצמו כי הוא נכון להתגייס ולפעול לשם השגת השלום.

התושבים הנם בד"כ חסרי כסף בצורה שאין לה תקדים. השכבה היחידה כמעט שאין לה דאגת עתיד היא דווקא שכבת הפליטים במחנות. פחות מכל הם מחייבים תשומת לב דחופה. הפקידים, בעלי המקצועות, סוחרים, חברי פרלמנט ונכבדים הוציאו כמעט כל המזומנים שהיו ברשותם. ההתמוטטות הכלכלית והעובדא ישראל לא נקטה במהירות באמצעים דרסטיים, אפילו זמניים, הביאו לאבטלה ולסכנת רעב. במקביל חלה התיקרות במוצרים מסוימים. שער הלירה נפל בעקבות סדרי המטבע ושער החליפין הנמוך יחסית ואוביקטיבית והאוכלוסיה סובלת הפסדים. מצב זה גורם ליאוש, ומגביר את הרגשת הסכלון והקלון המתווספות על הרגשת החרפה שבמהלומה הצבאית ובקצור להתהוות "חומר נפץ" סוציאלי-מדיני.

זכרונות הנסיגה מעזה בשנת 56', חוסר השקט בגבולות, סיורי השייטת הרוסית, הדיכונים הממושכים באו"ם, שדורי צוות אל-ערב ודמשק, ההתפכחות מההלם הראשוני אחר הקרבות - כל אלה וכמותם הגבירו את ההרגשה בקרב רבים מהם שבהתנהגותם עליהם לקחת בחשבון אפשרות ריאלית של נסיגה ישראלית והפקרתם לגורלם המר במדה שישתפו פעולה עמו.

אם מייד לאחר הכבוש הורגש פחד כמעט טוטאלי, ובחלקו היסטרי, מישראל ואם היתה אז נכונות כמעט כללית לקבל כל פתרון שיוטל על ידינו (במיוחד הביעו אז נכבדים רבים דעתם בעד מדינה פלשתינאית או קונפדרציה משולשת) הרי עתה חוששים נכבדי הגדה יותר מארצות ערב (ומירדן בראשם) מאשר מישראל. התנהגותו ההומנית של הממשל הצבאי, הווכחות נכבדי הגדה לראשונה בחייהם בקיום חופש הציבור במשטר הישראלי, אבחנתם בהתרוצצות כל שהיא במחנה הישראלי וקיום גורמים שונים ונפרדים המטפלים בהם - כל אלה וכמותם הגבירו התהליך הנ"ל.

התרשמו שכל שהם מתרחקים מההלם ומתצאותיהם המיידיות של הקרבות כן מתחילים הם לתת דעתם יותר ויותר למצב החברתי, האיש, הכלכלי והלאומי האומלל שלתוכו הם נקלעו : משפחות נחצו, בתי אב ללא סעד שהיה בא מהחוף, מקורות פרנסה נחרסו. הם כאן וכספם ומפעליהם שם. מחקוממים נגד המחשבה שקיימת אפשרות ריאלית שמכאן ואילך יהיה גורלם חיי ניתוק ונידוי מהעולם הערבי כגורל שהיה נחלת ערביי ישראל במשך 19 שנה.

1. The first part of the report

2. The second part of the report

3. The third part of the report

The first part of the report deals with the general situation of the country. It describes the geographical position, the climate, the population, and the main industries. It also mentions the political system and the relations with other countries.

The second part of the report describes the economic situation. It mentions the main industries, the agricultural production, and the trade. It also discusses the financial situation and the budget.

The third part of the report discusses the social situation. It mentions the education system, the health services, and the social welfare. It also discusses the cultural life and the traditions of the country.

The fourth part of the report discusses the environmental situation. It mentions the natural resources, the forests, and the water resources. It also discusses the environmental problems and the measures taken to protect the environment.

The fifth part of the report discusses the future prospects of the country. It mentions the main challenges and the opportunities. It also discusses the role of the government and the private sector in the development of the country.

The sixth part of the report discusses the conclusion. It summarizes the main findings of the report and gives some recommendations for the future.

מצב זה, על כל האלמנטים הנזכרים בו, מביאים רבים מנכבדי הגדה לחשוב במושגים של זניחת כל מחשבה על פתרון לוקאלי בלתי תלוי בארצות ערב. אם בעבר חשבו רבים על מדינה פלשתינאית או קונפדרציה עם ישראל הרי עתה נכונות זו כמעט שאיננה קיימת כאלטרנטיבה ראשונה אלא אם כן אצל משתפי פעולה וקוויסלינגים מסורתיים.

פרושו של דבר שהפתרון "הירדני-ישראלי" מועדף בד"כ על ידי מרבית הנכבדים הן מטעמים טקטיים (שלא ייאמר עליהם שבגדו ושיתפו פעולה לחסול בעיה פלשתינא - במקרה נסיגה) והן מטעמים הנובעים מעצם המצב החדש שאליו נקלעו (פתרון בעיותיהם המשפחתיות והכלכליות).

כולם מדגישים שהסדר - כל הסדר - הנו אפשרי אך ורק אם ישראל תגלה נדיבות ולא תנהג ככובש המכתיב הנאים. הסדר הנו אקט מדיני בחוקף המציאות האכזרית אולם הבנה בין העמים הנו תהליך המחייב מאמץ ועמל הדדי רב שנים. ההסדר חייב להיות, לדברי מרביתם, הסדר של "כבוד וצדק". אך לכל אחד פרוש שונה משלו, לגבי משמעות המושג "פתרון צודק". לדוגמא: בקרב צעירים מסוימים וקיצוניים ידועים "פתרון צודק" הוא חזרה לחלוקה 1947.

רק חלק מוכן היום לגמור עם ישראל על פתרון דו צדדי מידי. רק חלק ממליץ לנסות ולהדבר קודם כל עם כל מדינות ערב ללא יוצא מהכלל. הרוב המכריע חובע שישראל תמצה קודם כל עז תום אפשרויות הסדר שלום עם ירדן. חלקם מוכן להשתתף אישית במאמץ ישראלי זה.

חולקים הם בדעותיהם לגבי השאלה מה עליהם כפלשתינאים לדרוש בדיוק מירדן בשעה מו"מ ומגעים: יש הגורסים שיבה מלאה ועוורת לסטטוס קוו אנטה במסגרת הסדר של שלום, ויש הגורסים קיום קונפדרציה משולשת בין ירדן, הגדה וישראל.

חולקים הם בדעותיהם לגבי השאלה מהי לפנות למלך חוסיין: יש האומרים שאין לאבד זמן ויש לפנות אליו מייד, ומעטים מאוד אומרים שאל חוסיין יש לפנות אך ורק אחר שניסינו לפנות לנאצר, ואחרים אומרים רק אחר כשלון ועידת הפיסגה ורק אחר שתפרד החבילה וכל מדינה חלך לדרכה.

חולקים הם לגבי השאלה כיצד לפנות לחוסיין: יש הטוענים שצריך לשגר אליו משלחת נכבדים מהגדה אחרי כנוס ועידה ובחירת ועד פועל. אחרים ממליצים על שיגור אישיות אחת בסוד. יש הממליצים לצייד המשלחת בתכנית מפורטת לשלום ואחרים אומרים שיש לשכנע בשלב זה המלך אך רק על עצם העקרון של השלום מבלי להכנס לפרטים.

רבים רבים אומרים שאם ידחה המלך סופית את היד המושטת - או אז יהיו רוב רובם של הנכבדים בגדה נכונים להסדר דו צדדי בלעדי עם ישראל במדה ויתברר להם סופית שאין בדעת ישראל לסגת.

חלק מצהיר שלא יתן ידו לשום הסדר בילאטראלי אשר בו לא תכלל ירושלים הערבית בתחום היחידה הערבית המוצעת.

הכל יוצאים מהנחה שכל פתרון - ויהיה אשר יהיה - חייב לכלול חסול סופי של בעית הפליטים בצורה שלא תשאיר בקרב הפליטים שום מקום לתביעה או לטרורניה.

ארעי

סודי

הערות לוואי כלכליות להארת השיקולים המדיניים

ההערות דלהלן מבוססות על שיחות עם הכלכלנים ד"ר מיכאל ברונו ממחלקת המחקר של בנק ישראל ועם מר דן בבלי, קצין כלכלה בגדה המערבית. הן נושאות אופי ארעי לגמרי. אחריות הניסוח היא על הכותב ולא על שני בני שיח הכלכלנים. יש צורך בבדיקה כלכלית יסודית ואין לראות בנאמר כאן תהליף לבדיקה מעין זו.

כללי:

א. כדי לשמור על רמת ההכנסה לגולגולת הנוכחית של האוכלוסיה בגדה המערבית בתנאים של משק נפרד (מנוק מן הגדה המזרחית) יש צורך בהקצבות ובחמיכות ככל שסעיפי ההכנסה המסורתיים (תיירות, העברת כספים, שווק חוצת הקליה וכו') יכרתו או יצטמקו. סדר הגודל של ההקצבה הוא כמה עשרות מליוני דולארים בשנה לפחות (להמחשה: 50-80 מליון דולאר).

ב. בהיות רמת ההכנסה לגולגולת בגדה $1/5-1/6$ לעומת זו הקיימת בישראל יש צורך בהשקעת חוץ בן כמה בליונים (אלפי מליונים) דולארים כדי לקרב את רמת ההכנסות. דבר זה יכול להיעשות תוך תקופה קצרה או ארוכה יותר, הכל לפי המצאותו של החוץ הדרוש (להמחשה: 3-5 בליון דולאר תוך 10-20 שנה).

ג. בעיות הפליטים המצא את פתרונו ככל שיעשה מאמץ כלכלי כמתואר בסעיף ב'. קיים, כמובן, גם קשר גומלין: השקעת החוץ הכרוכות בפתרון בעיות הפליטים תשמש אמצעי חשוב לדרכן את מאמץ הפיתוח בשטח הערבי.

ספוח:

פתרון זה פירושו: א) הנועת טחורות; ב) הנועת גורמי יצור (כוח עבודה, חוץ). הווה אומר יקויים במקדם או במאוחר משק פתוח בגדה המערבית עם ישראל. דבר זה עלול להיות בעל השפעה חברתית מרחיקת לכת, ככל שהמשק הישראלי ימשוך אליו כוחות עבודה מן הגדה.

פירוט:

יוכנס למשק כוח אדם, בעיקרו בלתי מקצועי, בסדר גודל של 200 אלף מפרנסים. בטווח קצר יגרום הדבר לאבטלה גדולה במשק הישראלי אם יעשה הספוח הכלכלי בבת אחת. במקרה כזה לא ניתן יהיה להטל אבטלה זו. תוך זמן קצר משום שהיא תהיה מרכבה בעקרה מכוח עבודה בלתי מקצועי. רמת החיים של האוכלוסיה הישראלית תרד. לעומת זה, אם הספוח הכלכלי יבוצע הדרגתית ניתן למנוע במקצה את ההשפעות השליליות. מתבקשת איפוא המסקנה כי בתקופת מעבר ממושכת למדי יהיה צורך להבטיח המשך קיומו של משק נפרד בחלקו בגדה שרמת ההכנסה שלו לגולגולת תשאר לפחות מה שהיה לפני המלחמה.

בתקופת המעבר ניתן יהיה להגביל את הנועת כוח העבודה אך לא ניתן יהיה, ואין בזה הכרח, להגביל את הנועת הטחורות או התיירות.

את המחיר הכלכלי לקליטה מליאה של כח האדם הנוסף קשה לאמוד מראש, אך ר' סעיף כללי דלעיל.

מדינה פלשתינאית:

אם חוקם מדינה עצמאית ניתן יהיה לשמור על משק נפרד מישראל. תנועת סחורות חופשית תקויים אך תנועת כוח עבודה תוגבל או תאסר (ככל שהגבלות אלה תמשכנה יותר זמן יש להניח שיעילותן תקטן).

יהיה צורך להבטיח למדינה זו רמת הכנסה נאותה: בשלב ראשון, תשמר ההכנסה ברמה שלפני המלחמה. דבר זה יחייב הזרמת הון מיידית בשיעור של כמה עשרות מליוני דולאר בשנה כנאמר דלעיל. בשלב שני, יהיה צורך להבטיח את העלאת רמת החיים בקצב של לפחות 6% בשנה. לשם כך נחוצים סכומים נכרים מדי שנה בשנה להקופה ארוכה.

הערה: ברור שאם יקוימו יחסים כלשהם בין מדינה זו לבין הממלכה הירדנית יחול עליה הנאמר בסעיף הבא.

מדינה פלשתינאית עם זיקה לגדה המזרחית:

(1) בעבר גילתה הגדה המזרחית כוח ספיגה כלכלי לגבי הגדה המערבית ואין סיבה לחשוב שאי אפשר ליצור תנאים דומים בעתיד. במבט ראשון לא נראה שקיים הבדל גדול במחיר הכלכלי בין הפתרון של הקמת מדינה פלשתינאית לפתרון של הקמת מדינה פלשתינאית עם זיקה למדינה הירדנית כל עוד הזיקה בין הגדות תהיה רופפת והתבטא בהילופי סחורות גירא. במקרה זה לא תהא נודעת חשיבות כלכלית רבה לקשרים בין הגדות. שונה המצב אם יתאפשרו משקים מחוברים ומתואמים.

(2) תנועת סחורות עם ישראל תקויים.

(3) תנועת כוח עבודה מהמדינה הפלשתינאית אל ישראל תוגבל.

(4) תנועת כוח עבודה ופליטים לעבר הגדה המזרחית ולארצות ערב אחרות תעודר. לשם כך יוזרמו קרנות פיצויים ושיקום לגדה המזרחית.

(5) בהנחה כי תהיה למדינה כזאת תנועה כלכלית חופשית עם הגדה המזרחית יש להניח כי בטווח ארוך יהיה המחיר הכלכלי שישראל תצטרך לשלמו קטן יותר לעומת המחיר של הפתרונות הקודמים.

רצועת עזה:

אין זה סביר להניח כי ניתן לרוקנה מהפליטים בזמן קצר. תהליך זה יימשך כמה שנים. העברת האוכלוסיה לגדה המערבית (ורצוי למזרחית) תתאפשר ככל שיגדל היקף ההשקעות בשתי הגדות. יהיה צורך במאמץ גדול בהחוס ההנוכי הכללי והמקצועי.

* * *

הערה: ככל שעוברים השבועות ואין נחלשת ההחלטה מדינית נוצרות קובדות כלכליות שקשה יהיה לשנותן. לדוגמא, משרד החקלאות מתכנן כבר ריאוריינטציה של חכנית העבודים. לפי חכנית זו היהפך הגדה לספק מוצרים עבור ישראל (גרעינים במקום ירקות) ובכך מתחזקת הזיקה הכלכלית של הגדה לישראל ונחלשת זיקתה לגדה המזרחית.

סודי ביותר

עתיד הגדה המערבית ורצועת עזה

כ ל ל י

מאחר שכל הסדר ביחס לגדה המערבית והרצועה הוא בעל חשיבות עצומה לישראל מטעמים בטחוניים, אזוריים ובינלאומיים, מוצע כי ישראל תעשה למען הסדר זה גם כאשר ברור הוא כי אין כרגע אפשרות להדברות עם מצרים וסוריה על גורל סיני ורמת הגולן. הנימוקים מדוע אין לדחות את המאמצים להסדרת שאלות הגדה והרצועה הם:

- חוסר בהירות בנוגע לעתיד הגדה ורצועת עזה המאובלסות בצפיפות, מפעיל תהליכים שליליים מבחינתה של ישראל.
- מבחינה בינלאומית עלול להחקבל בינתיים הרושם שישראל מקיימת שלטון קולוניאלי בשטחים הכבושים הללו.

על הממשלה להכריע בין הברירות הבאות:

1. ספוח.
2. החזרת הגדה לחוסיין.
3. הסדר עם חוסיין להתחזרת חלק מהגדה ופירוזתה.
4. פתרון מודרג.
5. הקמת מדינה פלשתינאית עצמאית.
6. מדינה פלשתינאית קשורה לממלכת ירדן.
7. קונפדרציה או פדרציה בין מדינת ישראל למדינת פלשתיין.

כל פתרון חייב להביא בחשבון כי שלטון עויין לישראל בגדה המזרחית, עצמאי או נשלט ע"י מדינה ערבית קיצונית בעמדתה, מהווה איום בטחוני. למקרה זה נראה כי פתרון של ספוח מוחלט למדינת ישראל הוא הרצוי ביותר.

ברם אם תחליט ישראל על אחד הפתרונות האחרים היא תוכל לצמצם את הסכנות הצפויות לה מהשתלטות גורם עויין בגדה המזרחית ע"י הסדרים בטחוניים נאותים בגדה המערבית שהיא תעשה בעת הגשמת הפתרון המועדף על ידה.

הברירות 1, 2, ו-3 אינן סבירות וריאליות:

ספוח יצור בעיות דמוגרפיות מטוכנות;

החזרת הגדה תשאיר את בעיות הבטחון המורדות של ישראל ללא פתרון;

הסדר עם חוסיין להתחזרת חלק מהגדה ופירוזתה נראה כבלתי ריאלי מבחינתו של חוסיין ויידחה על ידו.

עם פסילתן של שלוש ברירות אלה מצטמצם הדיון לתחום שנע בין השארת המצב ללא החלטה ברורה (ברירה מס' 4) לבין הקמת יחידה עצמאית פלשתינאית עם או בלי זיקה לממלכה הירדנית (ברירות 5 ו-6). לפתרונות שמביאים בחשבון אפשרות של קשר עם חוסיין והממלכה הירדנית יש היתרון שהם ניתנים לביצוע מידי על-ידי כך שתוקם המדינה הפלשתינאית מבלי להתנות את הקמתה בהסדר עם חוסיין. הזיקה לחוסיין תוכל להיות מעין אופציה פתוחה.

ניהן, למשל, לגשת לביצוע חכנית זו ע"י הכללת הזמנה במגילת היסוד של המדינה הפלשתינאית למלך ירדן להחזר על הסכם שלום כדי שיתאפשרו קשרים בין המדינה הפלשתינאית למדינת ירדן. הניסוח של הקריאה יוכל להיות מפורש ולהוות הזמנה לשושלת ההאשמית לקבל את הראשות הנומינאלית של המדינה הפלשתינאית.

גם אם ידחה המלך חוסיין את ההזמנה נוכל לסעון שהוא ולא אנחנו אשמים בניהוק בין שתי הגדות. יתכן כמו-כן שהזמנה זו חיונית לפלשתינאים כדי "לצאת ידי חובתם" כלפי חוסיין.

אם תחליט הועדה, כבר בשלב זה, שהוא מעדיפה את אחד הפתרונות מבין השלושה (7,6,5) יוטל על כמה מחברי הועדה להכין הצעה מפורטת של הפתרון המועדף. לעומת זה, אם תחליט הועדה שהיא מעוניינת בפירוש נוסף של כל שלוש הברירות, בטרם תקבע את עדיפותה, יוכן פירוש נוסף של כל אחת מההצעות הללו, או של הצעה משולבת שתהיה מבוססת, על היסודות של שלוש ההצעות. גם בגישה כזאת כבר תהיה משום התקדמות בעבודת הועדה ובהכוונת צוות הביצוע והמחקר.

ברירה מס' 1 - ספוח:

אף במקרה של ספוח מלא של הגדה ורצועת עזה למדינת ישראל תענק אוטונומיה כלשהי לחושבי הגדה (למשל; ע"י הקמת קנטון).

מ ע ל ו ת

- שליטה מוחלטת מבחינה בטחונית.
- אפשרות לנהוג בעזה בהתאם לשיקולים כלכליים ובטחוניים.

ח ס ר ו נ ו ת

- משמעויות דמוגרפיות חמורות (1.5 מליון הערבים אשר יסופחו יהיו ל-3 מליון כעבור 20 שנה).
- בעיות כלכליות חמורות עקב הספוח.
- בעיות חברתיות ותרבותיות חמורות ביותר.
- נזק לדמותה של ישראל בגלל כחם ההתפשטות, הספוח והשליטה בעם אחר.
- האיבה של מדינות ערב תוסיף לשרור כמקודם ואולי אף תגבר עקב עובדת הספוח.

ברירה מס' 2 - החזרת הגדה לחוסיין:

הגדה כולה, פרט לירושלים, תוחזר לממלכה הירדנית.

מ ע ל ו ת

- יחסי הסכם שלום.
- לא תתעוררנה הבעיות הכלכליות, החברתיות, הדמוגרפיות המתעוררות במקרה של ספוח.

ח ס ר ו נ ו ת

- הבעיות הבטחוניות החמורות המסכנות את שלום המדינה ואשר הביאו למלחמה ב-5 ביוני נשארות ללא פתרון ואולי אף תחריפנה.
- כל זעזוע בשלטונו של חוסיין יעורר את בעיית הסטאטוס קוו ויכניס גורם עויין אקטיבי בשטחים החולשים על לב המדינה.

ברירה מס' 3 - הסדר עם חוסיין להחזרת חלק מהגדה ופירוז:

חוסיין יכיר בספוח ירושלים ובספוח רצועות מגן לישראל. יתר חלקי הגדה המערבית יפורזו בפיקוח ישראלי-ירדני משותף (הסכם אחר איננו יכול לספק את ישראל מבחינה בטחונית). חוסיין יסכים לקליטה פליטי רצועת עזה.

הערה:

אפשרות זו מובאת כאן משום שרצינו למנות את כל הפתרונות ההיפותטיים. היא נוחה מבחינתה של ישראל אך אין כל סכויי שחוסיין יסכים לה. קיים חשש שבעת המיקוח על רצועות מגן שחטופהנה לישראל תחול ארוזיה בעטדה ישראל בשל הפתוי שיש ברעיון הפירוז בפיקוח משותף ובשל הלחץ שיופעל בוודאי על ישראל שלא להכשיל את המו"מ ע"י עמידה עקשנית על חביעות לתקוני גבול.

ברירה מס' 4 - פתרון מודרג:

גורלה המדיני הסופי של הגדה יישאר חלוי ועומד לעת עתה אך יוענק לה שלטון פנימי הוך הסכם עם הפלשתינאים. ישראל חודיע שאין לה כוונות ספוח. בהפתר בעית הפליטים בשיתוף פעולה בין ישראל לשלטונות הגדה המערבית, וכאשר יכון שלום בין ישראל לפדינות ערב הוקם מדינה פלשתינאית שתושביה יוכלו להכריע אם רצולם בקשר קונפדרטיבי עם ישראל, עם הממלכה הירדנית או עם שתייהן. דבר זה יוכל להיעשות אחר שיערך משאל.

מ ע ל ו ת

- כל האפשרויות נשארות פתוחות ומוהנות בהתפתחויות חיוביות מבחינתה של ישראל (ישוב בעיית הפליטים, הסכמי שלום עם מדינות ערב).
- המשך הטליטה הישראלית המוחלטת בגדה תיראה באור חיובי יותר בשל היותה מבוססת על הסכם עם הפלשתינאים ועל הודעה ישראלית שאין לה כוונות ספוח.

ח ס ר ו נ ו ת

- חוסר הבהירות במעמד המדיני של הגדה תמנע צמיחתה של מנהיגות נוחה לישראל.
- יתקבל רושם בעולם כאילו אנו מונעים זכות הגדרה עצמית מתושבי הגדה.
- תוצרנה בעיות כלכליות חמורות.
- התעוררנה בעיות חברתיות ותרבותיות.
- הבעייה הדמוגרפית לא תהיה מוגבלת כחוך תחום גיאוגרפי מוגדר שכן יש להניח שאי אפשר יהיה למנוע מתושבי הגדה להתיישב בתחומי מדינת ישראל.

ברירה מס' 5 - מדינה פלשתינאית עצמאית:

הוקם בשטח הגדה המערבית להוציא רצועות מגן וירושלים, ותבקש חברות באו"ם. היא תהיה נטולת צבא וצה"ל יערוב לבטחונה. בקעת הירדן תפוטל ע"י צה"ל או פטרולים משותפים. יוקם שיתוף פעולה הדוק בין ש.ב.כ. ושירותי הבטחון הפלשתינאים. יוסכם

מראש על העברת פליטים מהרצועה * אל הגדה. ייקבעו הסדרים כלכליים ואחרים בין המדינה הפלסטינאית למדינת ישראל ויוצע לה נמל חופשי. למדינה הפלסטינאית יינתן סטאטוס מיוחד לגבי המקומות הקדושים לאסלאם בירושלים. חוקם קריה בה ירוכזו משרדי הממשלה הפלסטינאית. קריה זו תהווה את בירת המדינה. היא תקבע בנקודה הקרובה ביותר האפשרית בסביבה ירושלים.

מ ע ל ו ת

- פתרון הבעייה הפלסטינאית ע"י הקמת מדינה יטול מעוקצו של הסכסוך הערבי-ישראלי.
- המדינה תהווה גשר אל המדינות הערביות.
- ישראל תפסור עצמה מהצרך לשלב את האוכלוסיה הערבית בהחומי מדינה שלה על כל המסקנות הכלכליות, חברתיות וחברתיות הקשות הכרוכות בכך.
- אין לשלול את האפשרות כי במקדם או במאוחר יוקמו קשרים בין מדינה זו לממלכת הירדן בתנאים הנוחים לנו.
- צעד זה יזכה להבנה בינלאומית.
- יעניק לצה"ל את התנאים הדרושים להבטיח את בטחון מדינת ישראל.
- גם כאשר יוקמו קשרים מיוחדים בין המדינה הפלסטינאית לממלכה הירדנית ויכוננו קשרים דיפלומטיים בינה למדינות הערביות, תוכל שליטת צה"ל והשפעת מדינת ישראל להבטיח את האינטרסים הבטחוניים הישראליים.

ת ס ר ו נ ו ת

- מדינה זו תוחרם ע"י כל מדינות ערב ותהיה מנותקת מכ-1 מליון פלסטינאים ($\frac{1}{2}$ מליון בירדן, 300 אלף בלבנון ובסוריה, 100 אלף בכוויה ובמקומות אחרים). זהו מצב העניינים אשר עלול להוליד אירידנטיזם.
- יקטנו סכויי הסדר עם חוסיין.
- תתעוררנה בעיות כלכליות חמורות עקב הנתוק בין שתי הגדות.
- היא תחשב בעולם ככובה ישראלית.

- * כל פתרון לגבי הרצועה ויהא תוכנו אשר יהא, מצריך העברת חלק גדול ואף מכריע של אוכלוסיה הפליטים למקום אחר. משום כך יש להועיד את הגדה המערבית כמקום להתיישבות חלק נכר מהפליטים שבוצעה. נובע מזה שכל הסדר מדיני לגבי עתיד הגדה המערבית צריך להבטיח את העברת הפליטים מהרצועה לגדה.

קיימות שתי אפשרויות לגבי הפתרון המדיני:

(א) להבטיח ישוב הפליטים בגדה מבלי לספח את הרצועה לגדה. הרצועה תסופח למדינת ישראל.

(ב) כנ"ל, אלא שהרצועה תיחפך לחלק מהיחידה המדינית המוקמת בגדה והסדרי הנועה (לא פרודור) יבטיחו את הקשר בין שני האזורים.

ברירה מס' 6 - מדינה פלשתינאית קשורה לממלכת ירדן:

הוקם מדינה פלשתינאית עצמאית בהגנתו של צה"ל ובהשפעתה של ישראל. המלך חוסיין יהיה ראשה הנומינאלי (SUZERAIN). תארו יהיה "ריבון המדינה הפלשתינאית, שומר הרם אל שריף והקברים הקדושים למוסלמים בירושלים". רבונותו של המלך תהיה מוגבלת חזיקתית והוא ימלוך אך לא ימשול. רצועות מגן שונות והעיר ירושלים יסופחו לישראל ונוכחות צה"ל בגדה המערבית תקבע בהתאם לשיקולי הבטחון של ישראל.

תוצע לחוסיין עזרה כספית לשיקום הפליטים הנמצאים בגדה המזרחית, נטל חופשי בים התיכון. יוקם שתוף פעולה כלכלי בין הגדה המזרחית והמערבית מצד אחד לבין שתי הגדות לישראל מצד שני.

הנמקה

הסדר כנ"ל מתבקש משום שהאינטגרציה בין שתי הגדות התקדמה מאוד ובגדה המזרחית מצויים כיום למעלה מחצי מליון פלשתינאים מחוץ אוכלוסייה של כמליון נפש. אלמלי מלחמת יוני יתכן והממלכה הירדנית ההאשמית על שתי גדותיה היתה נהפכת בהדרגה למדינה שהשלטון בה הוא בידי הפלשתינאים. התלות הכלכלית בין הגדות היא שלימה.

מ ע ל ו ת

- לא הוקם מתיצח בין שני החלקים העקריים של האוכלוסייה הפלשתינאית (1.5 מליון בתחומי ישראל הנוכחיים ו-600 אלף בעבה"י). בכך יוצר מרחב המחיה הנחוץ לפתרון בעיית הפליטים והרבוי הטבעי.
- אפשרויות הפיתוח רבות יותר.
- המדינה הפלשתינאית לא תהיה תלויה תלות כלכלית בישראל, על החוצאות הכלכליות המזיקות למשק הישראלי הנובעות מכך. הסוכל האפשרות של הוצאות מדינה דו-לאומית בעטיים של גורמים כלכליים.
- תחאפשר העברת מי ירמוך (180-120 מליון קוב) מן הגור המזרחי אל הגדה המערבית (הגור המערבי) בהתאם לתכנית הירמוך הגדולה. אין למצוא תחליף זול ונוח למים אלה.
- קשר בין הגדות יכול הרבה מעוקץ הטענה שישראל הקימה יחידה גרורה וקויזלינגית.
- ישראל לא תופיע כמי שפירקה מדינה חברה באו"ם.
- דבר ספוח ירושלים ורצועות המגן יהיה במסגרת הסכם עם הרבון אשר החזיק לפני המלחמה בשטחים אלה.
- דורשי טובתו של חוסיין במערב, בארצות מלוכניות ערביות ובארצות מוסלמיות יבואו על ספוקם.
- יושב הסדר של שלום בין ישראל למדינה ערבית (ירדן).
- סכויי ההסדר אינם רעים אם יגלו הפלשתינאים שבגדה המערבית עניין בהמשך הזיקה לחוסיין. עניין זה יוכל לשמש חירוף לחוסיין כלפי הלאומנים הקיצוניים.

ח ס ר ו נ ו ת

- במקום תלות מוחלטת בישראל תהיה הנהגת היחידה האוטונומית קשורה גם בגורם ערבי של ישראל לא תהיה שליטה עליו.
- שאלת הקשר בין הגדות תתעורר מחדש כנפול המסטר ההאשמי בעבה"י (ברם סכנה זו ניתן לצמצם ע"י עמידה על כל התנאים שהיינו עומדים עליהם גם אילו היתה קמה יחידה אוטונומית מנותקת מעבה"י, כולל אחזקה במאחזים כפי שצה"ל ימצא לנחוץ.

- חשש שהוסיין יתנגד לכל הסדר שיכלול את פליטי רצועת עזה.
- אפשרות הגירה אוכלוסיין מן הגדה המזרחית אל המערבית בהשתתף המצב הכלכלי בה.

ברירה מס' 7 - קונפדרציה או פדרציה בין ישראל למדינת פלשתיין:

ירושלים תהיה בירה משותפת. תהיינה שתי ממשלות ושני מרלמנטים. הממשלה הישראלית תהיה אחראית לענייני חוץ ובטחון.

מעלות

- שליטה בטחונות ישראלית מוחלטת.

חסרונות

- זה יתקבל בעולם כהסדר מוכתב ע"י ישראל כשהמדינה הפלשתינאית נחשבת למעין "נישי ישראלית".
- כל החסרונות המצויים בפתרון הספוח.

ירושלים, 13 ביולי 1967

משרד החוץ

סודלי ביותר

ירושלים, כ"ה בסיון תשכ"ז
6 ביולי 1967

אל : מר י. הרצוג, מנכ"ל משרד ראש הממשלה

מאת: מרדכי גזית

'בימיבה שנהקיימה ביום ששי ה-30.6, בראשוהו של מנכ"ל משרד החוץ,
הנעתה לחבר מזכר על שאלה הזיקה בעהיד בין הגדה המערבית והסדרהית.

מצ"ב המזכר בנדון.

אני מניה כי בישיבהנו הבאה נוכל לערוך דיון בנושא.

בברכה,

מ. גזית

העתק: המנהל הכללי, משה"ח
אלוף ה. הרצוג
אל"מ ד. כרמון, אמ"ן
מר ש. הלל
מר ש. בר-חיים
מר מ. ששון
מר ד. קמחי
מר נ. קינן

שאלת הזיקה בעתיד בין הגדה המערבית והמזרחית

כללי:

מבחינתה של ישראל חיוני הוא לשלוט בגדה המערבית ובמעברות הירדן שליטה צבאית פיזית בלתי מוגבלת. כיוון שכך נופלת כליל האפשרות של החזרת הגדה (ולו רק באזרה מקוצנת) לממלכה הירדנית.

מאחר שאין להניח כי חוסיין יוכל להלחם בפעולות חבלה באותה נכונות ויעילות שצה"ל יעשה זאת עלינו לשלול הסדר המחזיר לחוסיין את הריבונות ואת השליטה המלאה על הגדה ואוכלוסייתה.

שיקול צבאי מכריע, בנוסף למניעת ההחלות, כרוך באינטרס החיוני הישראלי להבטיח כי כח של טריון ערבי לא יימצא בגדה המערבית. אם תוחזר הגדה לירדן תהייה האפשרות שבה כוח יחצה את הירדן ויועלה לגב ההר כחבר המונחת על צווארה של ישראל.

לעומת זה, תמורת הסדר של שלום עם חוסיין תהיה ישראל מוכנה להציע למלך חוסיין אחת משהי האלטרנטיבות (שהיהן לאחר שיושג הסדר בין ישראל לפלסטינאים בגדה המערבית):

אלטרנטיבה א':

הוקם מדינה פלסטינאית עצמאית בהגנתו של צה"ל ובהשפעתה של ישראל והמלך חוסיין יהיה ראשה הנומינאלי (SUZERAIN). ר' נספח א'.

אלטרנטיבה ב':

גורלה המדיני של הגדה יואר הלוי ועומד להקופה מוסכמת עם הפלסטינאים עד שבעיית הפליטים תיושב. ישראל חודיע שאין לה כוונות סכנה כלפי הגדה (להוציא את ירושלים ורצועות מגן שונות) והיא תאפשר להושבי הגדה להכריע בתום תקופת המעבר אם רצונם בקשר קונפדרטיבי עם ישראל, עם הממלכה הירדנית, או עם שתייהן. ברירות אלה תהיינה פתוחות בתנאי שיטור שלום.

בתקופת המעבר יוענק לחוסיין התואר של שומר הרט אל-שריף והקברות הקדושים לאסלאם בירושלים ולתושבי הגדה תוענק אוטונומיה פנימית. השליטה של צה"ל חוסיין להחליט.

ייקבעו מראש תחומי שיתוף הפעולה בין ישראל לממלכה הירדנית בנושאי פליטים, פתוח ומים לשם פתרון בעיית הפליטים ברצועת עזה, בגדה ובמעבר הירדן.

הנמקה:

1. יעד מרכזי במדיניות המשטר ההאשמי כל השנים היה שילוב בין שתי הגדות. שילוב זה התקדם למדי והתבטא בכך שכ-400,000 פלסטינאים עברו מאז 1948 לגדה המזרחית. יחד עם הגידול הטבעי יש להניח שמספרם הגיע ל-450 עד 500 אלף.

אם נוסיף אל המספר הנ"ל את מספר היוצאים מזרחה מאז ה-5 ביוני, נמצא כי בעבר הירדן שזויים כיום למעלה מ-600 אלף פלסטינאים.

ההליך הפלסטיניזציה של עבה"י הוא איפוא בשלב מתקדם. למעלה מ-50% מכל התושבים של אזור זה הם פלסטינאים.

בדרך של ההתחנות שבעיה ניתן להניה כי אלמלי המלהמה של יוני היתה הממלכה הירדנית ההאשמית על שתי גדותיה נהפכה בהדרגה למדינה שהשלטון בה היה בידי הפלשתינאים.

2. מבחינה כלכלית היתה חלוקתה של הגדה המערבית במזרחית מלאכה. היא ייצאה את יצואה החקלאי אל הגדה המזרחית וקבלה את כל מוצרי היבוא שלה דרך הגדה המזרחית. הגדה המזרחית שבה בוצעו מפעלי הפיתוח העקריים של הממלכה (מפעל הירמון, עקבה, מחצבים ועוד) היתה לאבן שואבת למחפשי פרנסה.

שיטולים לטובת המערב קשר בין הגדות:

- רצוי כי לא חקום מחיצה בין שני חלקים עקריים אלה של האוכלוסיה המלשתינאית (כ-1½ מליון בהחומי ישראל הנוכחיים ו-600 אלף בעבה"י). פתרון מטשי של הבעיה הפלשתינאית ובעיית הפליטים מחייב מרחב מהיה שניתן להבטיחו אם יהיה קשר בין שתי הגדות. קשר כזה צריך לאפשר המערב ההחליף של הגירה אל הגדה המזרחית דבר שהוא רצוי.
- אפשרויות הפיתוח הכלכלי של הגדה המערבית רבות יותר במקרה של קשר עם עבה"י.
- בהעדר קשר כזה יתחייבו הסדרים כלכליים בין ישראל לגדה המערבית אשר עלולים להקל על הווצרות הדרגתית של מדינה דו-לאומית דה-פקטו.
- לפי הכניה הירמון הגדולה היתה הגדה המערבית מקבלת 120-180 מליון קוב מים לערך ממהיה מוקם מפעל הגור המערבי. אין החליף נוח וזול למים אלה.
- קשר בין הגדה המערבית יטול הרבה מעוקץ האשמה שישראל הקימה יחידה גרורה וקויזלינגיה.
- ישראל לא תופיע כמי שפירקה מדינה חברה באו"ם.
- הרוצים בטובהו של חוסיין במערב, בארצות מלוכניות ערביות ובארצות מוסלמיות יבואו על סבוקם.
- יושג הסדר של שלום בין ישראל למדינה ערבית (הממלכה הירדנית).

שיטולים נבד:

- במקום תלות מוחלטת בישראל תהיה הנהגת היחידה האוטונומית קטורה גם בגורם ערבי (המסטר ההאשמי) של ישראל לא תהיה שליטה עליו.
- שאלת הקשר בין הגדות והמשמעות של שאלה זו לגבי ישראל התעורר מחדש כאשר יפול המסטר ההאשמי בעבה"י.
- האפשרות שתוסיין יתנגד לכל הסדר שיכלול את רצועת עזה.
- השפעת קשר כזה תהיה כטובן דו-סיטרית ובמקום הגירה מהגדה המערבית למזרחית עשויה להתחיל תנועה מהגדה המזרחית למערבית.
- הצבור הישראלי יתנגד להסדר זה יותר מאשר ליחידה עצמאית פלשתינאית ללא זיקה אל עבה"י.

סכויי הסדר זה:

- חוסיין איננו יכול להרשות לעצמו הסדר כזה מחשש הגובה ערבית לאומנית קיצונית.
- גם אלמלי מגבלה זו לא היה מוכן להסדר אשר הובע ממנו ויחזורים מרהיקי לכה כל-כך.

- אם יגלו הפלשתינאים עניין בקשר מעין זה עשוי הדבר להכריע את הכף אצל חוסיין לטובת ההסדר ולשמש לו כתירוץ כלפי הלאומנים הקיצוניים.
- ניתן להגדיל את סכום ההסדר ע"י התקדמות אליו בשלבים אחדים. הראשון, הסדר בין ישראל לפלשתינאים; השני, בין הפלשתינאים לחוסיין.
- התקדמות בשלבים איננה אריכה למנוע מעמנו לקיים הדברות עם חוסיין כבר עתה. מאחר שהקשר בינינו לחוסיין יהיה סודי ביותר אין-להניח שדבר קיומו יגיע לפלשתינאים.

השפעה בסיסית עם עבה"י על האינטרסים הישראליים:

את ההשפעה המזיקה ניתן לצמצם על-ידי הקפדה על כל התנאים שהיו מהקיימים גם אילו היתה קמה יחידה אוטונומית מנוהקת מעבה"י (ספוח שטחים אסטרטגיים מן הגדה אל ישראל, ספוח ירושלים, אחזקה במאחזים כפי שצה"ל ימצא לנחוץ כולל מעברות הירדן ועוד).

מסירת פרטים על מחשבותינו לצד שלישי:

1. ועדה באנדי. אחר סיום עמדתנו כאשר נהיה מוכנים לקשר סודי עם חוסיין ניתן למסור לצד שלישי פרטים על מחשבותינו בתנאי שלא יועברו הלאה.
2. חוסיין. ניתן לקיים עמו מו"מ סודי ללא ידיעת הפלשתינאים.
3. הפלשתינאים. ספק אם ניתן לקיים אתם מו"מ ללא פרסום.

מ. גזית

מדינה פלשתינאית בראשות נומינאליה
של הבית ההאשמי

כללי:

1. במגמה לניטרול עמדתו של חוסיין ואולי אף לגייסו לחיוב ההסדרים שישראל מעוניינת בהם - יוצעו לחוסיין התוארים של ריבון המדינה הפלשתינאית אשר תוקם, ושל שומר המקומות הקדושים למוסלמים בירושלים.
2. ריבונותו של חוסיין תהא מוגבלת קונסטитуציונית, כאשר הוא ימלוך ולא ימשול. יהיה עליו להשלים עם תקוני הטעם של ממלכתו ועם נוכחות צה"ל בהתאם לשיקולי הבטחון של ישראל, הן בתחומי המדינה הפלשתינאית והן מטביב לה.
3. הוצע לחוסיין עזרה כספית לשיקום הפלשתינאים הפליטים במדינתו והסתתפות ישראלית בעין יפה בהכניה ביצויים בינלאומית. הוצע לחוסיין גישה חופשית לנמל בים ההיכון. ש"פ הכלכלי יכול להמשיך משולב של הכניה הע"ור הירדנית.

שטח הממלכה:

4. שטח הממלכה של חוסיין יוכל להיות:
 - א. שטח מקוצץ של הגדה המערבית בלבד, אולי תוך חיוב חוסיין לקלוט בטטחי ממלכתו גם חלק מפליטי עזה.
 - ב. חיבור הממלכה לאזורי עזה, עם או בלי מרחבי אל-עריש, עם מתן רשות הנועה בין שני האזורים.
 - ג. הקמה חבל אוטונומי נפרד לאזורי עזה ואל-עריש.

חברי ביוחד

ירושלים, כ"ח בסיון תשכ"ז
6 ביולי 1967

אל : חברי ועדת ראשי הסדרות הסכומות

מאת : שאול בר-חיים

רצ"ב בא למצוא חתק זכרון דברים
סימבת "ועדת הארבעה" סיום 5.7.1967.

בזריחה,

שאול בר-חיים

החתק: מנהל לשכת דוח"מ
מר ש. הלל, סמכ"ל
מר ט. גזית, יועץ ✓
מר א. בן-חורין
חברי "ועדת הארבעה"

זכרון דברים

מישיבת "ועדת הארבעה" שהתקיימה ב-5.8.1967

1. ה"ה מ. ששון וש. בר-חיים מסרו על רשמיהם מהשיחות הראשונות שניהלו עם מנהיגים בגדה המערבית (ראמאללה ושכם), ועל תכניותיהם להמשך המגעים בגדה בימים 6-7.

2. הוחלט כי הועדה תצא לעזה לקייט שיחות עם ראשי עיריות ומנהיגים שיזמנם מושל הרצועה לפי בקשת הועדה.

3. כן החליטה הועדה להמליץ:

א. להוציא משלחת שתורכב משני אנשי עסק חשובים מבני הגדה המערבית (האחד מצפון הגדה והאחר מדרומה) אל המלך חוסיין על מנת לתבוע ממנו חדוש אספקת ירקות ופרות מהגדה לירדן. כן תתבע המשלחת הפטרת הפקדונות של תושבי הגדה בבנקים. (הנחת הועדה היא שהסיכוי להשגת חדוש משלוחי פרות וירקות טוב יותר - אם כי אף הוא חלש למדי - מסיכויי הפטרת הפקדונות). המשלחת תצא "לפי בקשתה וביזמתה היא". מטרת השליחות לעשות נסיון להקל על מצוקתם הכלכלית של תושבי הגדה. את יצליח - מה טוב. אם ייכשל יהיה בכך משום פקירת עינים עבור הפלסטינאים. ייתכן ויהיה בשליחות גם משום גשוש ראשון ועקיף לגבי מחשבות חוסיין שהרי יש להניח שהוא עצמו יגע עם המשלחת בנושאים שמחוץ למסגרת הספציפית של שליחותה.

ב. להמליץ על עשיית סדורים שיאפשרו לבני הגדה והרצועה להוסיף ולקבל מקרוביהם במדינות ערב עזרה כספית שנהגו לקבל עד לכבוש. הועלתה המחשבה כי סדור כזה יוכל להעשות באמצעות בנק או בלונדון או בשוויץ. עם עשיית הסדורים תימסרנה הודעות בע"פ לראשי עיריות ומוכתארים על מנת שהיא תגיע מפה לאוזן לנוגעים בדבר בגדה ובחצויה. עניין זה חייב להעשות ולהשמר בסוד.

ג. להמליץ על הוצאת עתון בערבית שעורכיו יהיו העורכים הראשונים של שלושת העתונים הפלסטינאים "אל-ג'האד", "אל-צפא" ו-"פלסטין".

הפקוח על העתון ייעשה ע"י הצמדתם למערכת של העתונאי גבריאל צפרוני, הפרשן הראשי של קול-ישראל בערבית מר יצחק בר-משה. כן תוקם ליד המערכת מועצת הנהלה שהרכבה ייקבע לאור דרישות הפקוח על העתון והנחייתו.

חבר "ועדת הארבעה" מר ד. קמחי יברר הצדדים הטכניים והכספיים של הוצאת עתון כנ"ל.

ד. להמליץ על עריכת מפקד אוכלוסין ועל מפקד פליטים בגדה המערבית וברצועה.

ה. להמליץ על ספוח מנהיגים מהגדה המערבית ע"י מגע צמוד עם, בפקוח הועדה. המנהיגים שיוחלט על ספוחם יחולקו לקבוצות שכל אחת מהן תיהנה מספולו של "מטפח" שיוצג לבני קבוצתו כקצין קשור עם מטעם "ועדת הארבעה". הספוח יתבטא בעריכת סיור, הענות למשאלות וכיו"ב.

על מנהיגים מסויימים יונהג פקוח להכרת דעותיהם ולעמידה מקרוב על מחשבותיהם ומעשיהם.

הועדה קבלה הודעה כי "המוסד" מוכן מצדו לשאת במשימה זו בתאום עם "ועדת הארבעה".

ו. להמליץ על צרופם של ששה חברים ערביים לעיריית ירושלים (שלושה נוצרים ושלושה מוסלמים). הועדה ממליצה שבין הערבים שיצורפו יהיה רוחי אל-חטיב. המגמה היא להמחיש כלפי חוץ שתוף פעולה מצד גורם לאומני קיצוני דבר שעשוי בין השאר לשמש דוגמא לאישים מהקליבר והסוג של רוחי אל-חטיב.

ז. להמליץ כי תימצא דרך למניעת מגע בין מנהיגים פלשתינאים לבין מפלגות בישראל. (צודע לבו כי נתקיים מגע בין מפלגות אחדות לבין מנהיגים מסויימים).

ח. בקשר להחזרת "הפליטים החדשים" מהגדה המזרחית להמליץ על דרך טפול כמפורט בנספח הרצ"ב.

5.7.1967

ביצוע החלטת הממשלה להחזרת פליטים מהגדה המזרחית.

1. הכנת טופס בקשה לשם זהוי ובדיקה בסחובית של החוזר.

2. העברת הכספים לירדן באמצעות הצלב האדום הבין-לאומי.

3. קביעת סידורי רישום ע"י שלטונות ירדן בשיתוף פעולה של הצלב האדום הבין-לאומי.

4. פרסומת לתהליך הרישום והחזרה באמצעות שידורים בערבית וצנורות הצלב האדום הבין-לאומי וצנורות ירדניים.

5. החזרת הבקשות החתומות לשלטונות הישראליים באמצעות הצלב האדום הבין-לאומי.

6. בדיקת הטפסים ע"י השלטונות הישראליים ועיבוד רשימת אלה אשר הוסכנו על החזרתם.

7. עיבוד רשימה בפרדת לגבי אלה הפסולים לחזור מטעמי בטחון (יש לשקול את ובאיזו מידה לנסות לשכנע הצלב האדום הבין-לאומי שהפסילות מוצדקות ולא שרירותיות בכדי להקטין את מספר החוזרים).

8. העברת החוזרים למקום המעבר בקבוצות מאורגנות. כל קבוצה עם רשימה בפרדת. בכסף ובמועדים שנקבעו מראש עם השלטונות הישראליים (בניה שרק מקום מעבר אחד בגשר אלנבי ויהיה צורך להקים גשר ארעי).

9. תחנת בקרת גבול בקרבת המעבר לשט בדיקת החוזרים בהתאם לרשימות המוסכמות.

10. ריכוז החוזרים באחד המחנות הריקים ביריחו בו יקבלו אכל, טפול בילדים וכו' ויחולקו בהתאם למקומות המגורים בגדה המערבית.

11. העברת החוזרים באוטובוסים מהמחנה למקומות המגורים.

ה ע ר ו ת

א. יש לקבוע לוח זמנים מדויק לתאריך הנ"ל לפי שלביו (יתכן שהזמן שנבטח בהחלטת הממשלה לא יספיק).

ב. על הממשלה למבוע איזה גורח ישראלי יחא באחריות הכללית לביצוע התכנית (הממשל הצבאי?). יש לדאוג לתאום בין כל הגורמים הישראליים הנוגעים בדבר (הממשל הצבאי, שרותי הבטחון, המשטרה, מגן דוד אדום?).

ג. מאיזה תקציב יכוסר ההוצאות.

ד. בניה שגם טסו"ת תרצה להעמיד משקיפים משני הצדדים ולא נתנגד לכך.

תוכן ענינים

1. המלצות שגובשו ע"י ועדה מעורבת
(משה"ח - אמ"ן - המוסד - ש.ב.כ.)

2. הצעות פרופסור ספרן

3. מברקים:

1. מברקי השגריר הרמן מס. 458, 432.

2. מברק יוצא א. לוריא מס. 318.

3. מברק השגריר דקאר מס. 49.

ירושלים, כ"ב בסיון תשכ"ז
30 ביוני 1967

סודי ביותר

ישיבת וועדת ראשי השרותים ביום 30.6.67.

השתתפו: מנכ"ל משה"ח, אלוף ח. הרצוג - אלוף פאנזה דוד כרמון,
מר במחלי קינן, מר שלמה הלל, מר מרדכי גזית, מר דוד קמחי,
מר משה שרון, מר שאול בר-חיים.

1. המנכ"ל מסר על הקטחה - לפי הוראת רוח"מ - של ועדה בהרכב
בציג מר הבטחון - אלוף ח. הרצוג, בציג המוסד - מר ד. קמחי, ושני בציג
משרד החוץ ה"ח מ. שרון וס. בר-חיים.
ועדה זו מורכב מ"י מנכ"ל משרד רוח"מ. ישתתף בה גם מר ע. יפה
מזכירו המדיני של רוח"מ.

ועדה זו תפעל לפי הנחיות ועדת ראשי השרותים המצומצמת.
משימתה של הועדה - קיום מגעים עם מנהיגי הגדה המערבית ורצועת עזה והרטה
הסורים וביצוע סחטנות לגבי מדיניות לפתרון בעיות הרצועה, הגדה והמליטות.

2. האלוף ח. הרצוג ומר ד. קמחי הרצו על מגעים שקיימו במסגרת
ועדה שבמסגרתה בפעלה ע"י מר הבטחון עם מנהיגים מובחרים בגדה המערבית.
על מגעים אלה בכתב סכום הסכמי בידי מר ד. קמחי. בדבריהם הודגש הצורך
בשליחת פקד אוכלוסין וביחוד פקד במחנות הפליטים.

ס ו כ ו

א. ועדת ראשי השרותים המצומצמת תמשיך לפתח מוזמנות עם הועדה
שכל הרכבת הוועדה מר א. לבני לירון בנכוחים הנוגעים למשימה
שהוטלה על הוועדה.

ב. מר ט. הלל ומר ט. גזית יכינו לישיבה הקרובה צייר שיסקור
החירוב והשלילה שבמגע עם אוטיון. כן יחזיר צייר בו יועלו מחשבות
נוספות.

ג. יוספו בן חברי הוועדה של ראשי השרותים והגורמים שהשתתפו
בישיבת היום המסמכים הבאים:

1. מברקי המגריד הרמן מס. 452, 458.
 2. מברק ירמיה של מר לוריא מס. 318 על שיחה עם הדמו.
 3. מברק המגריד דקאר מס. 49.
 4. הצעות מרס' ספרן.
 5. המלצות שבבטו ע"י ועדה מפורבת (משה"ח, אש"ן, המוסד
(ס.ב.כ.)
3. ועדת ה-4 תמשיך ביום שני ה-3 ליולי כדי להתוות את דרכי עבודתה.
4. מר ד. קמחי ימציא למר שרון וס. בר-חיים החקקים מכל הוועדות
והמבטות שבארכיון עז קמחי. כן ימציא מכל החקקים רשימת האישיות שראוי להשג
עמם ושטרם קוימו עמם מגעים.

ט. בר-חיים

העמקו חברי ועדת ראשי השרותים

הצעה ארגונית - מ. ששון

א. תפקיד הועדה :

לקיים שיחות עם אישים ערביים המתגוררים בשטחים הכבושים במגמה לברר השקפותיהם ודעותיהם בדבר העתיד הפוליטי של השטחים המשוחררים והאוכלוסיה הגרה בהם, ולנסח המסקנות והאפשרויות המחקשות מכך, לפי כתיבן של הגדה הילוצה גל.ס.ס. וסאל, הינה הסלית.
ב. שיטת הביצוע :

- מגעים אלה יכללו שיחות עם אישים שונים ללא אבחנת השתייכותם הפוליטית בעבר. בהתאם לכך יתקיימו שיחות עם כל מי שמהווה גורם הנהגתי בשטח : תומכי חוסטין ומתנגדיו, חסידי נאסר והמסתייגים ממנו, אנשי המופתי ואנשי שוקיירי, וכו'.

- המגעים ישתרעו על ארבעה שטחים : מחוז ירושלים, הגדה המערבית, רצועת עזה וכן הרמה הסורית.

- סדר העדיפויות במגעים יהיה בהתאם למעמדם האישי של האישים השונים אם כי בד"כ ניתן לקבוע סדר זה, מבחינת הקבוצות, כדלהלן : חברי פרלמנט, סנס ושרים ירדניים לשעבר, מושלים וקאשי עיריות ומועצות מקומיות גדולות, מנהיגי מחנות פליטים, עתונאים ופקידים בכירים בגדה וברצועה ומנהיגי הדרוזים התורכמנים והצ'רקים ברמה הסורית.

ג. עמדת חברי הועדה והתבטאויותיהם במהלך השיחות :

- חברי הועדה, במגעים עם ערבים, באו לשמוע ולא להשמיע על כן לא יביעו, במהלך השיחות, דעתם לגבי הפתרון האפשרי.

- בפתח דבריהם ידגישו חברי הועדה שהם נשלחו מטעם הממשלה להאזין לדעות בני שיחתם. יסעימו שבני השיחה רשאים לשוב ולבקש פגישה עם המשוחרר עמהם מטעם הועדה. ידגישו שהם היחידים המוסמכים לשוחח בנושא זה מטעם הממשלה וכי בני שיחתם מחבקים לא להכנס לדיון בנושא זה עם כל גורם אחר מחוץ לחברי הועדה ויהיה הגורם האחר - גורם ישראלי או לא ישראלי, פרטי או עתונאי. יש לדאוג לכך שלערבים תהיה ההרגשה שלא קיימים צנורות שונים בישראל לפניה לממשלה בנושא זה וכי ניתן להם לבחור בצנור הנראה להם.

- אם חברי הועדה ירגישו שיש צורך להבטיח לבני שיחתם סודיות תוכן הפגישה - תובטח להם סודיות זו.

- תוך מהלך השיחות ינחילו חברי הועדה לבני שיחתם את התודעה שגורלם ועתידם תלוי עתה בלעדית בהחלטת ממשלת ישראל. (ברור שהערבים זוכרים עדיין מצב ההנהגה / הערביה מעזה אחר הנסיגה ב-56 דבר שיביאם עתה להתבטאות מסוייגה ביותר מחשש נסיגה גם עתה מהגדה. על כן הנחלת התודעה שאין נסיגה הנה חשובה ביותר).

- טון השיחה חייב להיות מנומס מכובד אולם איתן ובהיר, כשיש בו גם משום נסיון ליצור רושם אצל המנהיגים שמעריכים דעתם.

ד. גורם הזמן :

פעולת הועדה חייבת להסתיים תוך שבועיים שלושה מיום התחלתה. עם זאת מגעים שיהיו לאחר תקופה זו בנושא זה חייבים להוסיף ולהשאר בידי אותם חברים שהתחילו בשיחות אלו.

ה. כמה הערות טכניות וענייניות :

- משחקבץ רשימת האישים עמהם יתקיים המגע יקבלו המושלים הוראה ששום גורם ישראלי לא יפגש עם אישים אלה לשיחות מדיניות. המגעים האחרים עם אישים אלה (למשל ראשי עיריות) יהיו רק בתחום העבודה המעשית הנובעת מצרכי הממשל. (רצוי שדוחו"ת מתומצתים על מגעים אלה יועברו על ידי הממשל לוועדה).
- יש למנוע מגע של עתונאים ישראליים עם אישים אלה. במדה ועתונאים זרים ירצו להפגש עם אישים אלה לא חמנע הגישה אליהם אולם תנתן לערבי העצה כי מוטב שימנע מדבר עם עתונאים זרים על התכניות והפטרונן לעתיד.
- לארגן סיורים של אישים אלה לישראל ולטיני על מנת שיווכחו במראה עיניהם במתרחש ובעצמת התפוררות הצבא המצרי.
- הפגישות עם האישים תתקיימנה במשרדי הממשלים. חברי הועדה ימנעו מללכת לפגישות בבתי בני שיחס.
- בשלב הראשון תתקיימנה שיחות אינדוידואליות תוך נסיה להמנע, בשלב זה, מפגישות עם קבוצות של אישים.

ו. ארגון :

- מקום מושב הועדה : משרד ראש הממשלה.
- הלשכה תורכב מהצוות הבא : ראש לשכה, עוזר לראש לשכה, איש מחקר, מזכירות, 2 מתורגמנים ללווי חברי הועדה.
- תפקידי הלשכה וראשה :
 - (1) איסוף וריכוז חומר מודיעיני הנכנס ללשכה ממש"ח, מאמ"ן ומהמוסד והנוגע לביוגרפיה ופעילות מדינית וציבורית של האישים השונים עמהם תתקיימנה הפגישות.
 - (2) עבודתו של החומר הנ"ל לפעולה אחר בדיקה עם המושלים אם האיש נמצא עדיין במקום וכן מה היתה פעילותו והתבטאויותיו מאז הכיבוש.
 - (3) ההכנה הטכנית של הפגישות באמצעות המושלים תוך קביעת לוח זמנים וכו'.
 - (4) ארגון ובצוע סיורים לאישים הערביים השונים הן בישראל והן בסיני.
 - (5) קבלת החומר והדוחות על הפגישות שכפולו והפצתו והכוונת איש המחקר לעבוד החומר, תמצתו וסיכמו.

- (6) ריכוז החומר על פגישות שנערכו כבר עם אישים שונים מאז הכבוש והבאתו בחשבון של הומר זה לגבי המשך המגעים.
- (7) עם סיום פעולתה תגיש הועדה דו"ח אחד משותף. לברי הועדה הזכות להוסיף נספח הכולל השקפותיהם האישיות והמלצותיהם האישיות לגבי נושאים שנויים במחלוקת.
- (8) תוך כדי הפעולה תדווח הועדה כולה על התקדמות פעילותה לרוה"מ ולועדה ראשי השרותים.

ז. הבעיות הטכניות המחייבות טיפול מיידי :

1. שני חדרים במשרד ראש הממשלה.
2. מינוי מרכז לשכה, איש מחקר, עוזר ומזכירה.
3. תקציב.
4. רכב ומשמר חמוש מצה"ל.
5. הודעות למושלים.
6. רשיונות חנועה בלתי מוגבלים.

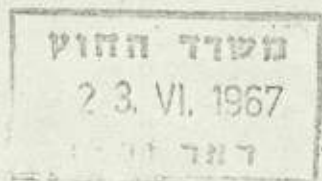
ח. מ.ר.ט.ו.ס :

הפעולה כולה תבוצע ללא כל פרסום שהוא וחורך הקפדה על כך.

*

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D.C.

יב' בסיון תשכ"ז
20 ביוני 1967

שגרירות ישראל
ושינגטון

סודי
624

א ל : מר מ. ביתן, ס/מנכ"ל
מאת : הציר, וושינגטון

הנדון: פרופסור נדב ספרן

הנ"ל נימנה על חברי הועדה המייעצת למדיניות ארה"ב במזרח-
התיכון, שמונתה בשעתו ע"י מזכיר המדינה. הוועדה הזו התכנסה
ביום ה' שעבר, 15.6.67. פרופסור ספרן הגיש כמצע לדיון
... את חנייר הלוחה בזה. בעת הדיון תמכו בגישתו של פרופ' ספרן
ה"ה ג'וזף ג'ונסון, סיסקו, יוסט, ובאטל. התנגדו לה ריימונד הייר,
ובמדה מסויימת גם רוג'ר דייביס. פרופ' ספרן נחבקש להסביר פרטי
הצעתו גם בפני מר מ. באנדי, יו"ר אג.

כפי שהברקתי לכם עומד הפרופ' ספרן להגיע ארצה בסוף השבוע
ביחד עם מר ג'ורג' אברמס, עוזרו של הסנאטור א. קנדי, כשליחי ועדה
המשנה של הסנט לענייני פליטים אשר הסנאטור קנדי עומד בראשה. אם
כי ברור שקנדי משתדל לצאת בהצעות פומביות לפתרונות ולזכות
בפרסומת נאותה, אין ספק שלספרן, שגישתו היא בלתי שגרתית מבחינה
אמריקנית, ישנם מהלכים בין כמה חוגים חשובים של מעצבי המדיניות
האמריקנית במזה"ת. לפיכך אנו ממליצים כי תשוחחו איתו בעת ביקורו
ותנסו להשתמש בו בכדי להחדיר לחוגי הממשל את רעיונותיו בסוגיות
האלה.

בברכה,

א. אברמן
א. עברון

הערת:

לשכת המנכ"ל
דר' י. הרצוג, מנכ"ל משרד רוה"מ
מר יצחק הקוע, ס/מנכ"ל

IDEAS FOR EXPLORATION IN CONNECTION WITH THE PRESENT MIDDLE EAST SITUATION

Submitted By

Nadav Safran

Associate Professor, Department of Government
and Center for Middle Eastern Studies, Harvard

In connection with the search for some kind of settlement in the Middle East, it seems to me worthwhile to have before our eyes as many ideas as possible to choose from according to circumstances. The following are a few thoughts which occur to me right now. They are fragmentary and vary in their underlying assumptions and their scope; but I hope their general purport is sufficiently clear to permit selecting those among them that are worth further exploration.

I

Try to get the U.N. to appoint a mediator with a mandate to help the parties reach a peaceful settlement of all outstanding issues between them.

This approach has both strategic and tactical objectives: Strategically, it would test the possibilities which might have been opened up by the war to achieve real peace. Tactically, it would be a way of allowing the U.N. to play a constructive role while preventing the mass of members from playing football with the problem and passing unenforceable resolutions which only complicate matters in the long run.

Another tactical advantage is that it would give the Russians an excuse they may be looking for to resist Arab pressures to resume arms shipments on a large scale. Such shipments would once again set in motion the arms race and nurture fears and expectations among Israelis and Arabs which would harden their positions and handicap the possibilities of reaching some kind of settlement.

If this line is to be pursued, attention must be paid to some important modalities:

- a) The mediator should be appointed on the basis of his individual merit and should be acceptable to all parties;
- b) He is to be given a broad mandate but to be denied the authority to submit to the U.N. "plans" of his own;
- c) He is to be very strongly urged to try to deal with Israel and each of the Arab countries separately.

The reason for the first modality is self evident.

The second is meant to avoid the experience of Count Bernadotte in 1948, when the parties tried to second guess his "plan" and resorted to military action to nullify its elements in advance. It is also meant to encourage the parties to think of the negotiations table as the forum for settling their problems and not whatever "plan" the mediator may think up and bring before the U.N. Besides, the life and reputation of the mediator would be less exposed to harm if he were not to stick his neck out.

This does not rule out recommendations by the mediator for specific U.N. measures to support the application of agreements reached by the parties (e.g. recommendation to the U.N. to provide troops to man demilitarized areas, etc.).

The insistence on separate bilateral negotiations is meant to prevent mutual intimidation and competition in intransigence among Arab delegations, to simplify the negotiations by dividing up the problems, and to avoid helping Nasser reassert a position of pan-Arab leadership.

II

Encourage the Israelis to establish a Palestinian Arab state in the west bank and the Gaza strip. Such a state would be limited in its sovereignty in two respects: 1) Its external defense would be in the charge of Israel; 2) it would bind itself not to enter into foreign commitments which are detrimental to the security of Israel. The state would be linked economically to Israel, and would be the recipient of U.N. refugee assistance funds, Israel's compensation payments, and U.S. subsidy (part of what used to go to Jordan)?

The modality of setting up such a state would be the same as that which had sanctioned the annexation of the west bank by Transjordan in 1949: a congress of Palestinian notables proclaiming the deed.

The advantages of this idea are:

- 1) It would solve the refugee problem juridically and politically by one stroke, and would open up opportunities for solving it socially and economically through massive development projects;
- 2) It would solve the thorniest of all the boundary problems and free Israel of the nightmarish security concerns which the Jordanian bulge presented. By the same token, it would largely insulate Israel from the problems of internal instability in Transjordan while reducing the causes for such instability there.
- 3) It would in a sense implement the U.N. partition resolution of 1947, albeit with modified boundaries.
- 4) It would restore contact between the Israeli Arabs and their Palestinian brethren in the new state.

- 5) It would give the Palestinians the opportunity to run their own affairs and to move on toward "take off" without being hampered by the less developed east bank area and people.
- 6) It would set a precedent of Jewish-Arab cooperation which may be extended to other Arab countries later on.
- 7) It has the enormous advantage that it can be implemented by Israel alone, with our assistance and encouragement.
- 8) In the final account it would tear away from Jordan territory it had acquired through recent conquest and hand it back to its actual owners-occupants.
- 9) It might facilitate the solution of the problem of Jerusalem by putting the whole city under joint sovereignty as a federal district.

—The disadvantages are:

- 1) If no accommodation between Israel and the other Arab states is reached at the same time, the new state would appear to be an Israeli protectorate, another example of the artificial carving up of the "Arab Homeland," and could cut off its Arab population from the surrounding Arab peoples and culture. All this might make the internal stability of the new state problematic for its leaders as well as for Israel.
- 2) It does represent a drastic alteration of the physiognomy of Jordan, though I would think it might help rather than endanger Husayn.

III

Encourage Israel to attempt direct, initially secret negotiations with Husayn to conclude peace.

Alternative II above may be used as a means of pressure to make Husayn accede.

The fact that Husayn had acquitted himself honorably of his duty as Arab in the recent war and the need to recover territory lost to Israel would very likely contribute to making him amenable. These same factors and Nasser's own defeat may make the Egyptian leader less hostile to a peace move by Husayn.

This idea is free of the disadvantages of the previous one, but it has its own obvious disadvantages by comparison with it. It calls for an agreement of two parties, involves extremely difficult boundary problems, does not address itself as effectively to the refugee problem, binds Israel to the internal stability of Jordan, and exposes Husayn to danger from his own people.

IV

If peace should prove unattainable, efforts should be made to pursue one or two alternatives which do not yet go back to the juridical status of armistice agreements.

One such alternative would be non-aggression treaties to be concluded between Israel and as many individual Arab countries as possible.

Another alternative would be unilateral formal commitments by the Arab states and Israel renouncing belligerence which would be given the appropriate confirmation by the United Nations to endow them with the status of international obligations which cannot be unilaterally revoked.

This idea presupposes, of course, prior agreement among the parties on the most important outstanding issues, such as boundaries, refugees, transit rights, etc. It merely points out ways of making it easier on the Arab governments to conclude substantive agreements while allowing them to save face, and life, vis a vis their own people.

V

The United States and Russia, perhaps with other powers, can provide crucial support for any potential agreement -- peace, non-aggression, or unilateral renunciations of belligerence -- and thereby make it more attainable in the first place. Such support may take the form of formal joint and separate guarantees of such agreements (with Senate advice and consent), coupled with an agreement among all potential suppliers on restriction of arms shipments to the area, and on the establishment of a consortium to aid Middle East development.

A useful precedent for comparison may be found in the Locarno Agreement of 1925 which brought Britain and Italy as guarantors of a settlement between France and Germany under very similar psychological and historical conditions. Locarno served the immediate purpose of overcoming French obsession with maximum security and ended the postwar diplomatic instability. It failed in the longer run for reasons which, fortunately, do not obtain in the present situation: no Middle Eastern country can seriously rearm entirely on its own, as Germany could; the renunciation of a formal guarantee by either of the two superpowers would be a much more serious step in the present world balance than was Italy's renunciation of Locarno and would therefore be much less likely to happen.

מבדקים

1. מבדקי הרטון מס. 432, 458
2. מבדק לוריא מס. 318
3. מבדק השגריר דקאר מס. 49

שודי

מס' 49

חובר 29 1500 ירני 67

הודפס 30 0700

א ל: המשרד ירושלים

מאת: ממישראל דאקאר

מידי

ביתן, מא"ף.

שיחה עם JEAN ROUS היועץ המדיני לסנגור.

בהמשך לשיחתנו מלפני שבוע.

1. רוס חוזר ומפרט שעמדת סנגור היא בעד נסיגה מרתנית במו"מ ובהבטחות בינלאומיות כדוגמת הבטחת חופש השייט לפני פיבור סיני הדרומית. מאשר שעמדת טיאם בשיחתו עם אבן תוצאה מלחצים דיפלומטיים ותכסיסים ביננושיים באו"מ.

2. רוס מצדד בהקמת מדינה פדרלית ערבית אוטונומית בענייני פנים הקשורה לישראל בענייני כלכלה ופיתוח. על מדינה זו בסיוע ישראל וארצות הברית ואו"מ לפתור בעית הפליטים אחת ולהמיד.

3. רוס נוסע מחר לתוניס בשליחות סנגור ובהזדמנות זו יתהה על קנקנו של בורגיבה בקשר להקמת המדינה הערבית, יתייעץ עם בורגיבה וימליץ בשם סנגור על בצוע | בקורו בישראל ויודיעפני תוך שבועיים מפאריס.

4. לדעת רוס, וזאת ממקורות יוגוסלביים, הסובייטים נושאים באחריות המפלה הערבית. הסיחו את באצר לצאת לתמיכת המשטר הרופף בסוריה בלי להבין שנאצר לא יכול היה לעכב ההידרדרות. לדעתו, לא

מן הנמנע שבהשפעת סיטו ואחרים, נאצר ישלים למעשה עם הקמת ישראל
 פלשתינאית בצורת מדינה ערבית על הגדה המערבית. לדעת רוס, חשוב
 סעת למצוא אישיות ערבית ישראלית שתתן בטוי לרעיון.

עיןור

 תפוצה: -

תפוצה א' + מאף (2)

לב/שא

ש מ ר

מס' 432

חומר: 281500 יוני 67

הדפס: 290630

אל :המשרד ירושלים

מאת:ממישראל וושינגטון

ב ב ב

המנכל הלל ביתן העתק שהח.

עוד לשלכם חוזם 352, 353.

א. אני מציע לכם לשקול גורם הזמן. אם הוא פועל לטובתנו או לרעתנו.

הנטיה שלנו עד כה היתה להניח שהוא פועל לטובתנו. אך בינתיים הלחץ

הרוסי-ערבי לנסיגה במשך באום ביתר שאת.

ב. לעומת זאת יתכן ואנו חושבים שטרם ראינו את כל התוצאות הפוליטיות

הפנימיות בארצות ערב. אם הערכתנו היא שקיימת תסיסה במצרים סוריה

ועבר הירדן היכולה להוליד שינויי משטר לטובתנו או לפחות שינויי

מדיניות לטובתנו כי אז גורם הזמן הוא לטובתנו. אנו בשאלים כאן

על הערכתנו בנקודה זו אך אין לנו תשובה.

ג. ההגיון אומר שאם איננו רואים סיכוי לתהליך שיביא לשינויי

משטר או שינויי מדיניות משטרי השכנים בכוון לנכונות להסדר מוסכם

אתנו, כי אז עלינו להחיש תהליכי המחשבה שלנו לגבי פעולה עצמאית

בכוון הקמת משטר ערבי עצמאי בגדה המערבית וברצועת עזה.

ד. הגישה של ממאהב לפעולה עצמאית כזו תהיה תלויה בשיקולים רבים

ובניהם:

1. האם מוצו כל האפשרויות של הדברות עם חוסיין.

2. האם ההסדרים בין ישראל לבין המדינה הערבית העצמאית מאפשרים

הסדר נוסף עם עבר הירדן.

2/.

אם החוזה בין המדינה הערבית העצמאית לבין ישראל ישלול סעיף המציע קונפדרציה מדינית עם עבר הירדן וארצות ערביות אחרות ו/או שוק משותף או הסדר כלכלי דומה יהיה זה משפיע לטובה על העמדה האמריקאית.

3. השפעה מכרעת תהיה להעסקה של דעת הקהל האם המדינה הערבית תהיה בובה. כן תהיה השפעה מכרעת להתרשמות על טיב היחסים

התדדיים בין המדינה הערבית לבין מדינת ישראל. AS

4. תהיה השפעה מרכזית להערכה באיזה מידה הקמת המדינה הערבית תשפיע על פתרון בעית הפליטים. אינני יודע באיזה מידה העניין

הזה ברור לכם אם כי דווחנו על כך פעמים אין ספור. בנאומי

ב-19 יוני קבע הנשיא שאחד מחמשי עקרונותיו פתרון בעית הפליטים.

אתמול כאשר הכריז על החלטתו להפריש חמש מיליון דולר לפעולות

סיוע חזרה ואמר שאין להסתפק יותר בסיוע לפליטים כי אם צריכים

לפתור הבעיה. בינתיים חלה הזרימה של פליטים חדשים מהגדה המערבית

למזרחית והעניין עורר וממשיך לעורר הדים שליליים ביותר. פירוש

הדבר שאם נכריז על מדינה ערבית עצמאית בגדה המערבית תוך כדי

חסימתה לפליטים שיצאו משם לאחרונה מוכרח הדבר לעורר תגובות

שליליות. לעומת זאת אם החוזה בינינו לבין המדינה הערבית העצמאית

יבהיר שהמדינה הערבית תרשה לפליטים ממנה לחזור ולהתישב ואם יכלל

בהסכם בינה לבין מדינת ישראל סעיף בדבר סיוע ישראל ליישוב

הפליטים בגדה המערבית ותשלום פצחיים הדבר עשוי להתקבל ברצון.

אף אם נעשה זאת זה נשאיר תלויה ועומדת השאלה של תרומה ישראלית

לשיקום הפליטים בעבר הירדן סוריה ולבנון. אם נרצה שמעשנו יתקבל

ברצינות ובהיוב עלינו להכריז על נכונותנו לתרום לפתרון בעיה

זו (הנשא הזה של פליטים הוא כה חשוב ומרכזי שממשישראל חייבת לדעת

להגיד ולעשות דברים ברורים בעניין זה כבר עכשיו כדי לזכות בהבנה

מדינית ובטעת קהל חיובית. המעשה הראשון המתבקש מיד חוזר מיד

הוא תכנית-תעסוקה בגדה המערבית וברצועת-עזה מלווה בפרסומת

רועשת. שנית דרושה הקצבת תקציב מיוחד עי הכנסת בקשר לאספקה

3/.

ותעסוקה בגדה המערבית. אין לי ספק שזה כבר עולה לנו בכסף, אך לא הצבור שלנו ולא הצבור העולמי יודע על כך. שלישית - יש צורך להחיש סידורים לאפשר חזרה ^{הגדה} המזרחית למערבית והכרזה חגיגית על סדורים אלה. רביעית - אינני רואה מדוע ממישראל לא תתרום כסף ניכר מייד או לצלב האדום או לסטות להקלת הסבל האנושי בעבר הירדן ואפילו בסוריה. אנו מוענים שאפשרנו לערבים לעבור לגדה המזרחית אך לא דחפנו אותם. הצעד המנל ירכשו יותר אימון בנו. ה. בחינת ההשפעה של גורם הזמן היא כיום דבר מרכזי. אפנה תשומת לבכם להערכת יוגין רוסטאו, בשיחתו אתי בשבת האחרונה אמר שאין לדבר לדעת אם גורם הזמן יכול לפעול ב-1967 כפי שפעל לפני עשר שנים וזאת בגלל ההבדל העמוק בין משמעות הגורם הרוסי אז ועתה. אבי מקווה שאף אנחנו בודקים שאלה זו. ברור שכל מחשבה על הקמת מדינה ערבית עצמאית מחייבת פעולות הכנה נרחבות בקרב נכבדי הגדה. גם אצלם יתכן וגורם הזמן פועל לרעתנו.

הרמן

אדיין מזת מאהב רס2 אמן

יי/שק

מסמך 318

אל : ממישראל ביו יורק לונדון

בטלח: 26.6.67

מאת: המשרד ירושלים

ב ה ו ל

שהח. מהדאו ב-26:

א. הקריא מברק שגרירם בעמאן מה-15 שיקריו כולהלן:

1. תושבי עבר הירדן עדיין במצב הלם דוגמת מצב אוכלוסי צרפת ב-1940.

2. אין תוקפים המלך סטבורים שנאצר הוליכו שולל. גם היחס לעירק שלישי.

3. אין יודעים מה לעשות ולאן לפנות. יש התפתחות של "בדלנות" עבר-ירדנית המתבטאת גם בהרגשה ששמהים "להיפטר מתושבי הגדה המערורים צרות". אינם רוצים בפליטים מהגדה וחושבים בטובחים של ממלכת עבר ירדן מעוצבת מחדש.

4. מאידך יש רושם שקיים הלך רוח מקיף בגדה בין הפלסטינאים ובמיוחד בשכם שגם הם מואסים בשלטון העבר ירדני במס. יש מהפלסטינאים האומרים שיש להם יותר במשותף עם הישראלים מאשר עם הירדנים והתושבים על מדינה אוטומונית שתתבהל על ידם.

5. מה שמונע שתוף פעולה הוא הפחד מהחזרת הגדה לירדן.

6. הדאו הוסיף שראוי לשוות לפתרון כזה צורה של הגדרה עצמית ולא של התפשטות ישראלית.

2/..

ב. הוסיף שעתה קיבל העתק מברק בוסף ששגועמאן שלא הורסה עדין
למסור לי פרטיו. תוכנו העיקרי שלרוע המזל קימת עדות מסיבתית
של הימים האחרונים ממנה מסיק השגריר שם שהסיכויים לבצוע התכנית
הנ"ל מתנדפים כתוצאה מלחץ ישראלי על תושבי הגדה לצאת לגלות.
הלחץ מתבטא בחפושים, ביזה ובהצקה אחרת.
עד כאן.

לוריא

תפוצה: שהח דיין רוה"מ 3 מנכל 3 לוריא ביתן הלל מבר כר-חיים
20 אמן 4 רמטכל

יי/תו 26.6.67

סדר

מס' 458
 חובר 1830 29 יוני 67
 הודפס 0830 30

א ל: המשרד ירושלים
 מאת: ממישראל וושינגטון

מיד

A 5

לבני, ביתן, שה"ח (העבר).
 להלן ניתוח של העמדה האמריקנית הכללית.

1. הם ערים ביותר למשמעות הגלובלית של התפקיד שממלאה רוסיה במזרח התיכון
 אין הם מוכנים להתפשר עם נאצר בו רואים אסון לארצות הברית ולאזור.

2. הם ממשיכים להחזיק בדעה שרוסיה לא תתערב פיזית באיזור אך הם עוקבים
 בקפדנות ותוך דאגה על הממדים והמשמעות של האספקה הרוסית למצרים ולמדינות
 ערב אחרות. הם בוטים כרגע לדעה שאם כי פעולה אוירית ערבית תהיה אפשרית
 מבחינה מעשית בתקופה יותר קרובה לא תתכן פעולה יבשתית אלא לאחר זמן יותר
 ממושך.

3. הם תקיפים בדעה שאין לאפשר לרוסיה ולנאצר הצלחה פוליטית ועל כן הם
 עקביים בהתנגדות לתפיסה של נסיגת כוחות ישראל ללא תנאי. הם גילו פעילות
 רבה וממשיכים לגלות.

4. הלפע שעה הם עקביים בדעה שיש להתקדם להסדר ~~ההסדר~~ ושהסדר זה
 חייב להיות מושג ומוסכם על ידי הצדדים באזור וללא כפיה מברז. על כן הם
 אינם גורסים הסדר רוסי-אמריקאי לכפית הסדר כפי שאינם גורסים כפיית
 הסדר על ידי או"מ. כלפי חוץ נתנו להבין בעיקר ^N בל באצעות באום הנשיא ב-19
 יוני שההסדר חייב גם לספק שאלות בעלות ענין בינלאומי כגון חופש שיגור
 בתעלה ובמצרים, המקומות הקדושים, הפליטים הערביים ומירוץ הזיון. במיוחד
 הטעימו שזה ענין בינלאומי שהסדר יהיה מושתת על הכרת זכויות

~~הקבוצה של כל המדינות באזור אסיה-המזרחית~~

הקיום של כל המדינות באיזור. אשר לתוכן הטריטוריאלי של ההסדר הם קבעו עד כה א רק שעבין זה חייב להיות מוסכם על ידי הצדדים. נתנו לנו להבין שמחשבותינו לגבי הסדר עם מצרים וסוריה סבירות ואף מעודדות. פירוש הדבר שלא הביעו כל התנגדות לתפישתנו שרצועת עזה לא תוחזר לשלטון מצרים. אשר לגדה המערבית, נתנו להבין שהם מכירים בעצמנו הבטחוני המיוחד בעתיד הגדה ובעתיד ירושלים. הציעו לנו לא להתיאש במהירות בקלות מסכיו של הסתדרות עם חוסיין וכן הציע המזכיר שנודרך על ידי רצונם של תושבי הגדה המערבית. לָקֵף משך כל השיחות גילו הבנה לעיקרון היסודי שלנו שמה שדרוש הוא שלום ובטחון ושיש למושב זה גם אימפליקציות טריטוריאליות. אם כי ברור לנו שהם שוקלים כל מיני אפשרויות בעצמם כולל ההצעות שהוצעו על ידי ספרן והרעיון שבוסא על ידי דיין בסלביזיה. נתנו לנו להבין שהם מקבלים מחכים לשמוע מאתנו על גיבוש דעותינו בנו. מה שהם מבקשים בשלב זה מאתנו הוא לא לפעול יונילטרלית ולא להעמידם בפני עובדות כי אם לשתפם במחשבותינו ובגיבוש רעיונותינו.

5. אשר לגורם הזמן הם קיבלו טענתנו שאין למהר לקראת הסדר ושרצוי גם מבחינתם לאפשר זמן להתפתחויות נוספות שעלולות להתחולל. במידה ושמענו מהם הרהורים מוגדים לגבי גורם הזמן אלה התייחסו במיוחד למשמעות הפעילות הרוסית באזור. אשר להשפעת גורם הזמן על עמדתו של חוסיין, שמענו מהם היום שהם לא הסיקו עדיין מסקנה לגבי גיבוש עמדתו ושיש לאפשר זמן בקשר לכך.

6. זה שלושה שבועות שהאמריקאים מזהירים אותנו לא להכביד על המצב המדיני על ידי פעולה חד צדדית מצידנו הן לגבי קביעת עובדות בירושלים ובמקומות אחרים והן בכל מה שנוגע לנושא של פליטים חדשים. בעצם הם אומרים לנו שהתקווה היחידה שלנו ושלםם להתקדם לקראת הסדר חיובי הוא שנוכל אלא להמשיך לרתק תשומת לֵב הלב הבינלאומית לשרשי הבעיה שהם הלוחמה הערבית ותוצאותיה והמדיניות הרוסית באיזור. כן הם מוסיפים שהיות ואנו מחזיקים בשטחים שבכוחם שהם מצידם גורסים שאין לסגת אלא ללא תנאי הם בזה מאפשרים לנו החזקת הקלפים. קביעת עובדות חד צדדיות ויצירת בעית פליטים חדשה עשויות רק לשטטט הבעיה המרכזית להסיט תשומת הלב הבינלאומית לעניינים שוליים, להשחיר את דמות ישראל בעולם ולשמש כשק בידי אויבי ישראל.

7. איז ליב"ל :

א. יש להוציא החוצה ממדי האספקה הרוסית ולהקיעה צאצא ובכך ליצור האוירה הבחוצה שנקבל הפזרה הדרושה לנו לאזן הסכנות אך מבלי חוזר מבלי לבטא ברגע זה בפומבי דרישה לאיזון זה.

ב. הודעת הממשלה היום היתה צעד בכיוון הדרוש אך בכל מה שנוגע לשאלת הפליטים אין הוא לדעתי מספיק. בשיחותינו עם אנשי הַצִּיָּה הַיִּשְׂרָאֵלִית הצלב האדום אנו צריכים לשקול גם להציע עֵן סידורים קִטְרוֹת קִטְרוֹת מסויימים להחזרת פליטים מהגדה המזרחית לגדה המערבית.

ג. לגבי ירושלים יוג'ין ולסוטאו הציג דרישה קונקרטית המו'ברקת לחוד.

ד. אבי חוזר ומציג שללא כל דיחוי בתחיל בתכניות מרשימות של תעסוקה
יזומה בגדה המערבית וכן בתכניות של בריאות ציבורית כגון חיסון
ילדים וכו' והכל תוך כדי שיתוף מכסימלי ומובלט של גורמים מוניציפליים
ומקומיים והצלב האדום.

ה. הצענו כמה פעמים הצורך בריכוז המאמץ ההסברתי לספולבו בגדה המערבית וברצועה. מה שדרוש בשטח זה לא דיבורים כי אם ביצוע תכנית פעולה המכוונת מצד אחד לשכנע האוכלוסייה הערבית שעתידם הוא שבשתוף פעולה אתנו ומצד שני להרים קרן ישראל בעולם כמדינה המודרכת על ידי שיקולים אנושיים וקולוניאליים והשואפת באמת לשלום ולהסדר עם הערבים.

הרמן

תפוצה: -

תפוצה א'

NO/17

הצעות הורעוה

1. הצעות לפחרון
2. הטלצות
3. מדיניות כלפי סיבי וסוריה
4. גספחים

1. המלצות לפעולה ישראלית.
2. הצעות פתרון כוללות שונות:
 - א. חכניה יובל נאמן
 - ב. מדינה פלשתינאית - ביצוע מדורג.
 - ג. מדינה פלשתינאית בראשות הבית האחטמי.
3. הצעת מדיניות ישראלית כלפי חצי אי סיני.
4. הצעת מדיניות ישראל כלפי טורקיה.
5. נספחים:
 - נספח א - הבהרת עמדה לממשלת ארה"ב.
 - נספח ב - הצהרה פרמבית - קווים לפתרון הבעיה.

143

המלצות לפעולה ישראלית

ב. ל. י.

1. על דקע המצב הבינלאומי והלחץ הצפוי ע"י כינוס העצרת הכללית, חיוני לפעול מהר ככל האפשר במטרה לבטל המלצות והחלטות מטוכנות לישראל.
2. להלן מובאות שורת המלצות לביצוע:

המלצות

3. והבהרת עמדתנו ותאומה עם ממשלת ארה"ב, וזאת בדחיפות רבה ביותר, הן להשגת תאום עמדות והן להבטחת גבוי בדיוני העצרת, והן על מנת להקדים את הצעד הסגור החיוני של מתן הצהרה פומבית. הצעת בוסח והבהרה לממשלת ארה"ב - ראה בספח א'.

4. מתן הצהרה פומבית, ומוקדם ככל האפשר - לניטרול הפעילות המדינית הבינלאומית והערבית. מיומם הצעה להצהרה מעין זו - ראה בספח ב'.

5. הצהרה פומבית בענין ווצי אי-סיני והרמה הסורית - בהתאם לקווים המומלצים בהצעת המדיניות בנושאים אלה.

קיום מגעי גישוש

- א. עם אישים וגורמים פלשתינאים, לבדיקת תגובותיהם על בסיס ההצהרה הפומבית שלנו המתווה קווים לפתרון (בספח ב'). במקביל, יש לבדוק בהקדם את זכויותם להצהיר על רצונם להגיע לפתרון פלשתינאי עצמאי ונפרד לבעייתם, תוך מגע ישיר עמנו.

- ב. עם המלך וסין - במגמה לבחון את עמדתו וזכויותיו הוא ליישוב המשבר.

7. במגעי גישוש אלה לא תוצגה - בשלב זה - העמדות והתכניות שלנו לפתרון הסופי. כמו כן, בשלב ראשון, לפחות - לא נאפשר מגע בין שני גושי הפלשתינאים בגדה המערבית ובעזה ובעדיף מו"מ ישיר שלנו עם כל גוש.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON

1630

The first settlement of the city of Boston was made in 1630 by a group of Puritan settlers who came from England. They were led by John Winthrop, who gave them the name of the "City upon a Hill".

1634

In 1634, the city of Boston was incorporated as a town. This was the first time that the city had a formal government. The town was governed by a group of men known as the "Selectmen".

1638

In 1638, the city of Boston was again incorporated, this time as a city. This was the second time that the city had a formal government. The city was governed by a group of men known as the "Council".

1644

In 1644, the city of Boston was again incorporated, this time as a city. This was the third time that the city had a formal government. The city was governed by a group of men known as the "Council".

1688

In 1688, the city of Boston was again incorporated, this time as a city. This was the fourth time that the city had a formal government. The city was governed by a group of men known as the "Council".

8. המלצות ארגוניות ומכינות

- א. קביעה והגדרה ברורה של גורם מרכזי אחד המתאם ומכוון את כל הפעולות בעגין זה.
- ב. ברכוז הקשיים הצפויים בהשלטת בטחון-פנים, יש לודא הפגנת עוצמה של צה"ל בטמח הכבוש, תוך הצהגת מדיניות שכר ועונש ברורה.
- ג. הקמת צוותי בדיקה ותכנון ליישוב הפליטים הן בשטחי הגדה המערבית והן ובמיוחד ליישובם באזור אל-עריט.
- ד. ביצוע מפקדים ומבדקי דעת קהל וכו' באוכלוסיה הפלסטיבאית ובקרב הפליטים.

1632

12000

לצדה זהיר:

היה א.א. א.א.א.

א.א.א.

א.א.א.

א.א.א.

א.א.א.

מדינה פלשתינאית - ביצוע מדורג

כ ל ל י

1. הכוונה הבסיסית בתכנית זו לצאת לאלתר בהצעה ברורה עם "פתרון" כלפי הפלשתינאים וכלפי הגורמים הבינלאומיים אשר יש בו כדי להציע פתרון לבעיות היסוד, תוך דחיית ההסדר הסופי לשלב מאוחר יותר, בהתאם להתפתחויות.

פרטי התכנית

2. ההצעה הישראלית תבטיח:-

- א. פתרון מוחלט של בעיית הפליטים הא"י בשטחי ארץ-ישראל המקורית, רצוי, במידת האפשר - גם בשטחי חצר אי סינר כמרחב קליטה למרבית הפליטים.
- ב. הקמת מדינה פלשתינאית אשר מידת האוטונומיה שלה ובגבולותיה הסופיים יקבעו במשך הזמן, רק לאחר יישוב הפליטים והגעה לצורמליזציה ביחסי ישראל עם יתר מדינות ערב, ללא התניית זמן קבוע מראש.
- ג. כללית - יש לראות את המדינה הפלשתינאית בשני חבלים (אזור הגדה המערבית המקורית, תוך שני קווי תחום ואזורי עזה וקדמת סינר), עם זכות מעבר בין שני החבלים.
- ד. במידת האפשר יצורפו גם אזורים ערביים, בישראל, אל תחומי המדינה הפלשתינאית, על מנת לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הערבית במדינה הישראלית היהודית.
- ה. מובן שנתקופת הגינים תקויים שליטה צהלית במרחבי המדינה שבדרך.

י ת ר ו ב ו ת

3. הצעה זו עשויה לקסום, כאמור, הן לערבים והן לגורמים הבינלאומיים מבלי שיהיה לה האופי של כפיית הסדר תחת לחץ המפלה הצבאית.
4. הפתרון הסופי לא ימומש בטרם סולקו שני מוקדי החיכוך העקריים - הפליטים והלחמות של שאר מדינות ערב. וזאת מותנה במימוש ההתפתחויות הרצויות, ולא לפי לוח זמנים קצוב.

5. יש להניח כי תכנית זו תכלול מינימום ערכים בשטחי ישראל.

מגבלות

6. ברור כי כל המו"מ בעתיד הרחוק עם האכלוסיה הערבית הפלשתינאית על גבולות המדינה הפלשתינאית הטופים, ומעמדה - כאשר הוא מנתק מן ההלם של המפלה הצבאית - סביר כי יתנהל בתנאים פחות ברוכים לנו.

7. העדר הגדרת הזמן לתכנית תעורר בעתיד הלא רחוק תביעות לאוטונומיה ולהפרדה, ללא קשר למימוש שני תנאי התכנית דלעיל.

8. נקודה אחרונה זו תחריף במיוחד בשל הצורך לקיים משטר כיבוש צבאי - כזה או אחר - למשך תקופה ארוכה ובלתי מוגבלת מראש, בשטחים הפלשתינאיים.

ב ל ל י

1. במגמה לציטרול עמדתו של חסין ואולי אף לגייסו לחיוב ההסדרים שישראל מעוניינת בהם - יוצעו לחסין התוארים של ריבון המדינה הפלשתינאית אשר תוקם, ושל שומר המקומות הקדושים למוסלמים בירושלים.
2. ריבונותו של חסין תהא מוגבלת קונסטיטוציונית, כאשר הוא ימלוך ולא ימשול. יהיה עליו להשלים עם תקובי השטח של ממלכתו ועם זכויות צה"ל בהתאם לשיקולי הבטחון של ישראל, הן בתחומי המדינה הפלשתינאית והן מסביב לה.
3. תוצע לחסין יעזרה כספית לשיקום הפלשתינאים הפליטים במדינתו והשתתפות ישראלית בעין יפה בתכנית פיצויים בינלאומית. תוצע לחסין גישה חופשית לבמל בים התיכון. ש"פ הכלכלי יכלול המשך משולב של תכנית הע'ור הירדנית.

שטח הממלכה

4. שטח הממלכה של חסין יוכל להיות:
 - א. שטח מקוצץ של הגדה המערבית בלבד, אולי תוך חיוב חסין לקלוט בשטחי ממלכתו גם את כל פליטי עזה.
 - ב. חיבור הממלכה לאזורי עזה, עם או בלי מרחבי אל-עריש, עם מתן רשות תנועה בין שני האזורים.
 - ג. הקמת חבל אוטונומי בפרד לאזורי עזה ואל עריש.

יתרונות התכנית

5. חסין בהצה מתמיכה בעולם המוסלמי (תורכיה, איראן) והבנה עם חסין הוא רבת ערך בזירה זו ובאו"מ.
6. הוא הדין במקרה זה לגיוס תמיכת ארה"ב ובריטניה.
- א'6. ביצול תכנית הע'ור יהווה בלי ספק יתרון בקליטת הפליטים ועודפי אוכלוסין.

7. אופציה על זיקה בין המדינה הפלשתינאית לבין הגדה המזרחית תאפשר להגיע לשיתוף פעולה כלכלי בין שתי הגדות, דבר העשוי לעודד את התהליך שחזינו בשנים האחרונות של הגירה מן הגדה המערבית למזרחית.

מגבלות התכנית

8. ספק אם חסין יסכים לשיבה מעין זו לגדה המערבית.
9. הפלשתינאים אינם מעוניינים בשוב חסין והם עלולים לחזור בהם מתמיכתם בהקמת מדינה פלשתינאית במתכונת הבראית לישראל, באם ידובר בשיתוף חסין.
10. שיתוף כלכלי בין שתי הגדות עלול לפעול כאבן שואבת גם בכוון הפוך - זרימת פלשתינאים מערבה.
11. הענקת התואר של שומר המקומות הקדושים והקברים המוסלמים לחסין מחמירה - מבחינת ישראל - את בעיית הר-הבית בשל הסמליות שבתואר זה.
12. בנפול חסין שוב תמעוררנה הבעיות של ההסדר מחדש בין שני חלקי הממלכה.
13. בראה כי פתרון זה אין לו פתרון שלם לכלל הבעיה הערבית-פלשתינאית (רצועת עזה).

דאריציה לתכנית זו

14. קיימת אפשרות של דאריציה, לפיה ימסר השומרון באופן מלא לממלכת ירדן, כאשר:
- א. חסין מתחייב לקבל את אוכלוסיית הר חברון לשטחי ממלכתו.
 - ב. ירושלים המורחבת בשארת בידי ישראל, כאשר העורף מדרום כולו מובטח בידי ישראל.
 - ג. לצה"ל תהא שליטה ברורה על שני קצות בקעת הירדן, הן בכוון עמק בין שאן והן באזור יריחו - כאיום צבאי לביתווק הגדה המערבית במקרה הצורך.

המדיניות הישראלית כלפי חצר אי סינר

המטרות הישראליות

1. המטרות הישראליות כלפי סינר הן:-

- א. פרוז סינר ומניעת הפיכתה למוקד עצמה מצרית על גבול ישראל.
- ב. ניצול מרחב סינר ליישוב ופתרון בעיות הפליטים.
- ג. הבטחת זכויות ישראל לשיט חופשי בטראק ובמיצרים וכן זכויות הטיסה הישראליות מעל סינר והמיצרים.

2. מטרות אלה יושגן ע"י:-

- א. בשלב ראשון - ע"י המשך הבוכחות הישראלית בשטחי סינר, עד להדברות ישירה עם המצרים.
- ב. במקביל - תחל ישראל מייד בתכנון ובביצוע תכניות יישוב הפליטים בסינר.
- ג. בשלב שני - בעת ההדברות עם המצרים, מגמתנו לקבוע סמאקוס חדש וכולל לגבי מרחב סינר אשר יבטיח את המטרות דלעיל.

3. הצהרה פומבית בענין סינר צריכה להיות בקווים הבאים:-

- א. חצי אי סינר שימש במשך כל השנה שחלפה בסיס לריכוז כוחות מצריים המאיים על ישראל, ואשר ממנו פתחו בהתקפתם האחרונה על ישראל.
- ב. במקביל היה זה בסיס לפעולות כוחות חבלניים נגד שטח ישראל.
- ג. החזקת המצרים בסינר נוצלה לחסימת שני מעברים בינלאומיים חיוניים לישראל - תעלת טראק ומיצרי טיראן.
- ד. הסדר של הבעיות דלעיל יושג ע"י שיחורן ישירות בין ישראל ומצרים.

1. [Illegible]

2. [Illegible]

3. [Illegible]

4. [Illegible]

5. [Illegible]

6. [Illegible]

7. [Illegible]

8. [Illegible]

9. [Illegible]

10. [Illegible]

11. [Illegible]

12. [Illegible]

13. [Illegible]

14. [Illegible]

15. [Illegible]

16. [Illegible]

17. [Illegible]

המדיניות הישראלית כלפי סוריה

המטרות הישראליות

1. המטרות הישראליות כלפי סוריה הן:-

- א. ויתור סורי על ארגון ועל עידוד רעיון הלחמה החבלנית בגד ישראל, ומניעת פעולות אלה.
- ב. ויתור על תכנית הטיית מקורות הירדן.
- ג. הכרה סורית בגבול א"י המבצטורי כגבול בין סוריה וישראל.
- ד. פרוז הרמה הסורית.

2. מטרות ישראליות אלה יושגו ע"י:-

- א. בשלב ראשון - ע"י המשך הנוכחות הישראלית בשטחי רמת הגולן המוחזקים על ידנו, עד להידברות ישירה עם הסורים.
- ב. בשלב שני - בעת ההדברות הישירה עם הסורים, מגמתנו לקבוע סטאטוס חדש וכולל לגבי מכלול יחסינו עם סוריה, אשר יבטיח המטרות דלעיל.

3. הצהרה פומבית שלנו בענין סוריה צריכה להיות בקווים הבאים:-

- א. ישראל תובעת הידברות ישירה עם סוריה במגמה למצוא הסדר כולל ליחסי שתי המדינות.
- ב. עד אז תמשיך ישראל להחזיק בשטחים שנתפסו על ידה.
- ג. ההסדר החדש חייב לספק את תביעות ישראל בהתאם למטרות דלעיל.

הבהרת עמדה לממשלת ישראל-מדינת

הגדה המערבית

כתוצאה מן ההחלטה ירדנית על ישראל והסלחמה שנחתמה עקב כך, נמצא עתה בידי ישראל כל השטח של ארץ ישראל המנדטורית עד לירדן. העובדות החדשות שנוצרו מאפשרות לראשונה מאז מלחמת העצמאות של 1948 פתרון מעשי וחיוני של חלק גדול של בעיית הפליטים ושל הבעיה הפלסטינאית.

אפשרי כיום פתרון שיבטיח סתן בטוח לשאיפות האומיות והתרבותיות של הפלסטינאים. פתרון זה ישים קץ לניצול הבעייה הפלסטינאית ע"י מדינות ערב וע"י גורם סובייטי-טיני.

קדום בעיית הפליטים לקראת פתרון עשוי להסיר מכשול על דרך ההדברות בין מדינות ערב לישראל.

ישראל מוכנה לאפשר הקמת מדינה פלסטינאית עצמאית בגדה המערבית. יש לה יסוד להניח כי הקמת יחידה מדינית זו תהיה לרצונם של תושבי הגדה המערבית. נכרה אכזבה מזה אצל הפלסטינאים בגדה זו מן היחס של מדינות ערב כלפיהם במשך כל השנים. עז רצונם שלא לשמש עוד כדור משחק בידי מדינאים ערביים לא פלסטינאים או עסקנים פלסטינאים שלא דאגו אלא לטובת עצמם. כן נחושה החלטתם שלא להזדרז להיות תחת שלטון עמאן. על אף אריזה אנטי חוסיינית זו בקרב הפלסטינאים מוכנה ישראל, במקביל לגישושים אחרים, להדברות ישירה עם חוסיין כדי לברר אם ניתן לשלב אותו בהסדרים החדשים שנועדו לפתור את בעיית הפליטים ואח-בעיית הפלסטינאים. שטחה של המדינה יתפוך את שטח הגדה המערבית שהיה דה-פקטו בשלטון הממלכה הירדנית ההאשמית פרט לכמה רצועות שטח אשר מטעמי הגנה ובטחון יוחזקו ע"י הצבא הישראלי.

העיר ירושלים תאוחד מחדש למדינת ישראל. ישראל מוכנה לקלוט את כל האוכלוסיה הערבית של השכונות שהיו את ירושלים הירדנית.

ישראל והמדינה הערבית הפלסטינאית יחתמו הסכמים בתחומי הכלכלה והבטחון. ישראל תעניק למדינה הפלסטינאית גישה לאחד מנמליה. כדי לתפוך את המדינה הפלסטינאית ליחידה כלכלית הנושאת את עצמה יהיה צריך בתכניות פיתוח נרחבות בעזרת ממון רב מימדים מבחוץ.

הרצועה בכל מקרה לא תוחזר רצועת עזה לידי שליטה מצאית. במסגרת הפתרון הכולל של הבעייה תיפתר גם בעיית הרצועה ופליטיה. האפשרויות לפתרון הן:

- א. הקמת אזור פלסטינאי אוטונומי לרצועה.
- ב. סיפוח החלטי של הרצועה לישראל.

ג. מציאת דרך לזיקה בין החבל הפלשתינאי שברצועה לבין החבל האוטונומי בגדה המערבית.

פתרון עקרוני זה יביא, במישור המדיני להינתקות מצרים מן הבעייה הפלשתינאית, ובמישור הצבאי - להיעלמה של עילה לרכוש צבא מצרי כדי להגן על הרצועה.

סיני וטוריה

בכל הנוגע לסיני ולשטחים ברמה הסורית, המוחזקים בידי ישראל, מוכנה ישראל לדון בגורלם ישירות עם הממשלות הערביות הנוגעות בדבר. מובן כי כמה בעיות חיוניות אשר היו בשרשי המשבר הנוכחי הצטרכנה תוך כדי כך למצוא את פתרונן המשביע רצון (ר' הסעיפים המתאים בתיק, כלפי חצי האי סיני פירוז, מעברים תופשיים וישוב פליטים. כלפי טוריה - הפסקת מעשי החבלה, ויתור על ההטייה, הכרה בגבול המנדטורי, פירוז הרמה הסורית). כל עוד לא הושגו הסדרים גאותים בין ישראל לממשלות ערביות אלה אין תחליף להמשך נוכחות הכוחות הצבאיים של ישראל בשטחים הללו.

הצהרה פומבית - קווים לפתרון הבעיה

(מצע להצגה בעולם ולמו"מ עם גורמים פלסטינאיים)

1. לראשונה מאז 1948 בוצר מצב שבו ישראל יכולה לנהל מו"מ ישיר כדי לפתור את הבעיה הפלסטינאית ואת בעיית הפליטים. בסיכומו של מו"מ זה יושכן השלום בין הצדדים.
2. כבסיס למו"מ ישמשו העקרונות הבאים:-
 - א. הצד הערבי יכיר בקיומה של מדינת ישראל ובשלמותה, ובחיוניות של צרכי בטחונה, לאור שאיפת מדינות ערב בעבר להשמדה.
 - ב. ישראל מתכוונת להעניק לפלסטינאים הנרדה לפיה יוכלו לקבוע אם מצובם לשוב ולהיות חלק מירדן, או להקים מדינה פלסטינאית עצמאית שתבקש להתקבל כתברה באו"מ.
 - ג. גבולות מדינה זו ייקבעו במו"מ ישיר בין הצדדים, ובהתחשב בצרכים של הצדדים.
 - ד. ישראל מקבלת על עצמה להשתתף בקרן ליישוב הפליטים, בשיתוף עם הצד הערבי. ישראל רואה אפשרות ליישוב הפליטים אם בגדה המזרחית של ירדן ואם בחצי האי סיני. לצורך זה מציעה ישראל שתוקם קרן בינלאומית בת כמה ביליון דולאר, שתאפשר שיקום מזורז של הפליטים ופיתוח המדינות שבהן ייושבו.
 - ה. הקרן הבינלאומית תשלם בשטח פיצויים לפליטים, ולצורך זה מתחילה ישראל מיד ברישומם של הפליטים וברישום תביעותיהם. ישראל תתרום את חלקה לקרן זו בעין יפה.
 - ו. ישראל מכירה במעמדם המיוחד של העיר העתיקה והמקומות הקדושים, ומבטיחה גישה חופשית אליהם לבני כל הדתות.
 - ז. הסכמים כלכליים והסכמי אי-התקפה ייחתמו בין ישראל לבין הצד הערבי.

1. הקמת מדינה פלשתינאית אוטונומית - בשטח משתנה לפי התנאים - המתנהלת ע"י ממשלה ופרלמנט המופקדים לכל תחומי הפעילות, להוציא ענייני חוץ ובטחון.
2. לשני תחומים אלה תהא אחראית ממשלת ישראל עצמה אשר היא גם ממשלת החבל היהודי. להבטחת עבין זה תוקף המדינה הפלשתינאית ברצועת בידוד הנמצאת בשליטה צהלית, בבוסף להחזקה צהלית באזורים אסטרטגיים בלב המדינה הפלשתינאית. המדינה הפלשתינאית תבדוד באופן מוחלט מכל מגע בלתי אמצעי עם מדינה ערבית אחרת.
3. יתכן ובנוא הזמן ניתן יהיה להגיע למבנה של שני חבלים, להם ממשלה מרכזית אחראית בפני כנסת הנבחרת במדינת כולה, תוך התנאת יחס קבוע של 1:2 או 1:3 בין שני החבלים, לטובת החבל היהודי.

4. לביצוע התכנית מוצעים השלבים המעשיים הבאים:

א. שלב א'

- (1) הקמה לאלתר של המסגרת הפלשתינאית האוטונומית באזור השומרון בלבד.
- (2) פנוי כל פליטי מחנות עזה למחנות באזור אל-עריש, תוך הכרזה על תכניות התישבות ופיתוח ברחבות שם והתחלת הגשמתן לאלתר.

ב. שלב ב' - למקרה ולא תשאר בידינו השליטה בסיני:-

- (1) שטח המדינה הפלשתינאית האוטונומית ישאר מוגבל לשומרון בלבד.
- (2) לפני החזרת חצי האי סיני למצרים - יועברו כל פליטי השומרון לאזור אל-עריש.

- (3) פנוי תושבי הרצועה והר-חברון והעברתם לשומרון, כאשר שני
אזורים אלה יהיו בקיים מערבים ויצורפו לחבל היהודי.
(4) בכל מקרה - קיום שליטה כזו או אחרת באזור מפרץ שלמה.

ג. שלב ב' - למקרה והשליטה בסיני בשארית בידינו:

- (1) הרחבת המדינה הפלסטינאית והכללתה גם על הרצועה והר חברון
(חוץ משלוחת עציון).
(2) חיבור אזור ואדי אל עריש לרצועת עזה כחלק מן המדינה
הפלסטינאית.
(3) זכות מעבר בין אזור המדינה הפלסטינאית המערבי (עזה-
אל-עריש) והמזרחי (שומרון - הר חברון).

יתרונות התכנית

1. ביצול ההלם בו במצאים הפלסטינאים היום להדברות ולהסדר מידיים.
2. מתן פתרון לאלתר הן לשאיפת הזהות הפלסטינאית והן לבעית הפליטים -
דבר שיקל את הלחץ הבינלאומי עלינו ותצטרף את תביעות הג'האד הבינערבית.
3. אבטחת שליטה צהלית ובידוד החבל האוטונומי הפלסטינאי ממדינות וצבאות
ערביים מחוץ לשטחי ארץ ישראל.
4. סכוי לקבל את חצי אי-סיני כולו או חלקו, בהיותו שטח הפתרון העקרי
ליישוב הפליטים.

מגבלות התכנית

1. כל הסדר על דקע ההלם הנוכחי יחשב להסכם "קויזלינגים" אשר סביר שתבוא
דרישה לשנותו בבוא הזמן. שנויים אלה יוכלו להיות:
 - א. ביטול העדפת הרוב האבסולוטי של החבל היהודי.
 - ב. עצמאות פלסטינאית מוחלטת.
 - ג. לחימה לסילוק השלוחות היהודיות בשומרון ובהר חברון
 - ד. התחברות למדינה ערבית אחרת, וסילוק רצועת הבידוד הצהלית בבקעת
הירדן, לדוגמה.

2. כל העלאה של נושא מדינה פלשתינאית היום יעלה מייד את התביעה לשוב ולחזור לגבולות החלוקה של 1947.
3. תכנית זו כרוכה בתזוזות אוכלוסין גדולות - מאות אלפי פליטים ותושבים - פעולה אשר תעורר הדים שליליים ביבלאומיים.
4. במקרה וסיני אינה בידינו מחייב הפתרון עקירת תושבים (ולא רק פליטים) ויישובם באזור השומרון אשר ספק אם יוכל לקלטם.
5. שאיפתנו להחזיר, במקרה זה, את סיני לידי המצרים עם בדוניה של כ-350 אלף פליטים, מותנית בהסכמת גורמים נוספים.